

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Holdstock_Robert-Davne_ozveny.PDB

PDB Name: Holdstock_Robert-Davne_ozveny

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 26.8.2003

Modification Date: 26.8.2003

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

Robert Holdstock

Dávné ozvěny

Poděkování

Chtěl bych poděkovat Thierrymu J., jehož nadšení a analýzu mých fiktivních "skrytých duševních stavů" vždy vítám a tentokrát byla neocenitelná. A díky také Patsy, Jane a Howardovi, kteří mě při psaní povzbuzovali, a Chris a Garrymu za to, že mi tak často 'půjčovali své uši'.

Mezi myšlenku
a skutečnost
mezi pohyb
a skutek
padá stín.
Neb tvé je království
T. S. Eliot:
Prázdný muž

Běda městu, jež se brodí v krvi!

Je samá přetvářka, je plné loupeží,
kořistění nebere konce!
Nahum, 3:1

Prolog MĚSTO

Muž, jenž celý život pátral po ztracených městech, se nakonec objevil v Exburghu, kam ho přitáhl stín dávného města Glanum, města svatyní a posvátných hájů, které znenadání spatřil mezi kancelářskými budovami a kostely nové doby.

Dalších čtrnáct let strávil John Garth tím, že obcházel po lávkách všechna naleziště a dohlížel na vykopávky, ale jen málokdy při tom utrousil slovo nebo někoho vlídně povzbudil. Jak zem vydávala pazourkové zdi, padlé stromy a zapomenuté svatyně, jeho oči viděly, jak se pohřbené město Glanum kolem něj a nad ním rozrůstá, jak svými duchy, kteří se z výkopu vytrácejí, zaměstnává všechny jeho smysly.

Fotografoval a kreslil si, ale jeho pohled často mířil někam dál, nad základy, jako by dolů na chladné pozůstatky. Byl vysoký. Dlouhé, šedivějící vlasy nosil svázané do ohonu a schovával je pod široký, černý nepromokavý klobouk, který pomáhal zakrýt hlubokou, ošklivou jizvu mezi jeho očima. Ať přšlo nebo svítilo slunce, obul si boty, oblékl si džíny a dlouhý, olivově zelený plášť do deště. Jak se blížil k padesátce, oči měl čím dál slabší a začal nosit brýle se zlatými obroučkami. Cigarety kouřit přestal, ale pravidelně si dopřál neřest krátkých cigár. Studenti a pomocníci, kteří s ním pracovali na vykopávkách roztroušených po celém městě, o něm mluvili jako o Dítěti šedesátých let. On se té milé přezdívce smál. Byl dusný horký letní den, když dřepěl na zablácených prknech lemujících okraj toho, čemu se začalo říkat Herkulova jáma a obhlížel rozrušené stopy chrámu, pomalu se vynořující na světlo. Archeolog z Cambridge, který na lokalitě vykonával dozor, si pořizoval bohatou fotodokumentaci. Podrobný náčrt vznikl nad čtyřmi studenty, kteří lopatkami a smetáčky jemně odstraňovali zaschlý jíl pod řadami bílých cedulek, popisu-jících jednotlivé úrovně.

Na tom, co viděl Garth před sebou, nic nesouhlasilo, ale tak to bylo se vším, co Glanum vydávalo. K připsání 'Herkulovi' došlo spíš pro jednoduchost, vycházelo vlastně jen ze zlomků sochy - svalnaté a mužské - a soklu něčeho, co mohlo být jediné žulovým falickým sloupem. Jenže zřetelné byly také příměsi z druhého chrámu, úlomky obrovských vytesávaných kamenných nádob, známějších z minójské kultury. A zeď z nepálených cihel, prakticky vsunutá do vápence Herkulovy svatyně, naznačující dřívější nebo také výstřední doplněk této části města.

Nic nesouhlasilo a Gartha to nepřekvapovalo. Stejně jako kosti pravěkých lidí, mohly se i kosti starých měst smísit, proplést a promíchat ve společném hrobě. Garth se ale obíral jinou možností, tou, která si nesměle pohrávala se zhuštěním času.

Krčil se tam a snažil se čichem, zrakem a sluchem vypátrat pravý život tohoto místa. Pak se zezdola ozval výkřik.

"Něco tady je!"

Garth vstal, vtažený zpět do reality, a rychle jámu po lávce obešel.

Něco tady je!

Kolikrát za svůj dlouhý život ta slova slyšel? Slýchat tu větu ho nikdy neomrzelo.

Sestoupil po žebříku do nižšího patra jámy a přešel k místu, kde jedna ze studentek odkryla cosi lesklého a barevného. Klečela na zemi, ruce složené v klíně, kroutila hlavou a civěla na stěnu.

"Tak copak tady máme?"

"Dvě masky," řekla a objela tváře štětcem, jako by to bylo ukazovátko. "Nejspíš vytvarované z cihel, tence omítnuté a obar-vené. Barva je sytá, ale omítka se uvolňuje." Bylo na ní vidět neklid. "Je v nich něco zlého."

"Zlého?"

"Jsem z nich nervózní. Už na nich nechci pracovat. Jestli vám to nevadí."

"Nevadí," řekl Garth a štětec si od ní vzal.

Další dvě hodiny pak strávil tím, že tváře opatrně odkrýval. Jedna byla zdobena černobíle, druhá

zelenými spirálami a pru-hy. Obě měly hluboce zahloubené oči a ústa dokořán. Ve tvaru zelené masky bylo něco 'ženského'.

"No vida. Tak vás zase jednou zdravím..."

Nakonec tomu pokušení neodolal: natáhl ruce, každou k jed-né masce, a dotkl se mrtvých očí.

Poprvé po mnoha letech ucítil, jak se město pod ním po-hnulo...

PRVNÍ ČÁST

Stíny v kameni

1

Deset minut před koncem hodiny se začalo z Jacka Chatwina linout nezaměnitelné, pronikavé aroma hustého, vlhkého lesa.

Byl slunečný den a Jack seděl u otevřeného okna a díval se přes hřiště kamsi do dálky. Místnost byla prosycena vůní čerstvě posečené trávy, která vycházela ze sluncem prohrátého fotba-lového hřiště. Třída byla uspaná horkem a nudou hodiny na téma 'Jazyk, literatura a zachycení primitivního.' Slečna Pierceová přecházela po třídě a četla z Goldingových Dědiců. Prokládala četbu úsečnými kritickými poznámkami, jež si někteří žáci lenivě zapisovali, třebaže se jejich nadšení z roz-boru zdaleka nerovnilo zážitku, který měli z knihy jako ta-kové.

Nenadálý cizí pach zatuchlého lesa přinutil Angelu Har-risovou prudce vzhlednout od poznámek. Seděla za Jackem a v prvním okamžiku ji napadlo, že došlo k zaplavení školní kanalizace. Pak si ale všimla slabé záře kolem svého kamaráda a rázně se předklonila.

"Míhotá se," sykla do ucha dívky, která seděla vedle ní. "Už je to tady zase."

Instinktivně zalétla pohledem k třídním hodinám. Za deset minut tři. Poznamenala si čas do sešitu a znovu se naklonila k Jackovi.

Kolem chlapcových vlnitých hnědých vlasů docházelo k vlnění zvláštního světla. Bylo tak nepatrné, že to vypadlo jako nějaký vlhký povlak, ale Angela v té slabé svatozáři, přecházející zleva doprava a zase zpátky, nacházela zelené a červené záblesky i cosi bílého. Zaslechla výkřik na samém prahu slyšitelnosti, tak vzdálený, jako by si nějaké dítě hrálo daleko v polích, ale tento výkřik vyšel z Jacka Chatwina, který nehybně a mlčky seděl v lavici!

Ucítila závan pralesa a zhluboka se z toho jiného světa nadechla, vtahována do něj, vtahována bezmála extatickou silou své zvědavosti do Jacka.

Debora sklouzla ze židle, po špičkách došla k tabuli, zara-zila intenzivní předcítání z Goldinga a upozornila slečnu Pierceovou na chlapce.

"Míhotá se."

"Opravdu? Tak dojde pro pana Keebla."

Debora odešla pro ředitele a učitelka otevřela skříň, ve kte-ré byla videokamera nachystaná ke spuštění. Vyvezla kameru na pojízdném stativu do třídy, pečlivě, s co největším přiblí-žením ji zaostříla na Jacka a spustila ji.

Ostatní žáci, sedící kolem tichého, zasněného chlapce, couvli co nejdál. Vrtěli se na židlích, vděční za vytržení z běž-né výuky a fascinování tím nevysvětlitelným jevem. Angela zvedla ruku a zkusila se Míhotání dotknout. Ve chvíli, kdy zavadila o chlapcovy vlasy, Jack zasténal a pak zvýšil hlas až do výkřiku, který měl blíž k bolesti než k radosti.

"Běž od něj pryč, Angelo," vyzvala ji tiše slečna Pierceová a dívka dala ruku zpátky.

"Chtěla jsem jen zkusit, jestli to ucítím," řekla.

"Nechci, aby ho něco rušilo."

"Je to hodně blízko," zašeptala Angela. "Mají velký strach. Několik lidí. Slyším je, jak křičí..."

Slečna Pierceová se zamračila, když to slyšela, ale požádala ji znovu: "Běž na chvíli dál."

Ředitel dorazil rychle. Tiše vstoupil do třídy, pomalu došel až k chlapci a sklonil se, aby si mohl vrstvičku světla prohléd-nout. Začichal. Přinesl si s sebou pach dýmkového tabáku, ale přesto ohrnul nos nad pachem tlejícího lesa.

"Řekl něco? Víme, kde je tentokrát?"

Slečna Pierceová přikládala Jackovi kotoučky svého papíru na kůži na čele a na tvářích, kde bylo Míhotání nejpatrnější a vytvářela se tam vlhkost. "Řekněte klíčové slovo," zašeptala, když vkládala kotoučky do sterilní nádoby.

Keeble po chvíli souhlasil. Promluvil pomalu, vyrovnaným hlasem. "Vyprávěj mi o lovcích. Jacku? Vyprávěj mi o lovcích."

"Šedivák," řekl Jack. Skoro ho nebylo slyšet. Slovo, které stále opakoval, nebylo víc než vydechnutí.

"Šedivák," řekl Jack, tentokrát nahlas. Bylo vidět, že ho něco rozrušilo. Jeho vodnatý, vystrašený pohled, míjející uči-tele stejně jako žáky, přešel z okna do třídy. "Zelenka se ztratila. Potápí se... v řece... moc hluboko, moc rychle. Šedivák pro ni plaval. Narazil se na skálu, odřel se a krvácí. Kamenné zvíře je blízko. Býk je blízko. Je tu tak zima..."

"Kde jsou, Jacku? Můžeš mi říct, kde jsou?"

"Prchají... štvání lovců... tak daleká cesta... Zelenka se to-pí..."

"Je to náš svět, Jacku?"

"Není to náš svět."

"A mohl bys mi říct, který svět to je?"

"Je to daleko. Moc daleko. Ale teď už blíž. Běží k nám..." Začal lapat po dechu, jako by se dusil, mávat rukama ve vzduchu. Kolem se nikdo ani nepohnul. Videokamera vrčela.

Vzápětí, dřív než Keeble stačil znovu promluvit nebo něco udělat, se Jack prudce vymrštil a postavil se. Doprovázelo to zavytí a dlouhý, hlasitý nádech. Strnule stál, oči měl vytřeštěné, hlavu zvednutou.

Nadechoval se, jako by se vynořil na hladinu a znovu zápasil o život.

Krátké tonutí skončilo. Zelenka žila. A Jack se zhroutil do ředitelovy čekající náruče, bezvládný, dosud rozechvělý doznívajícím šokem ze setkání, které prožil.

2

Jack seděl v kabinetu fyzikální laboratoře. Kamera i mag-netofon běžely, jeho pulz snímal oscilograf. Ředitel se opíral o jeden ze stolů. Angela stála vedle něj, sešit v pohotovosti, v očích zájem a zvědavost. Čekala, až sezení začne. Naproti Jackovi seděla psychologka z Exburské všeobecné nemocnice, žena, kterou všechno paranormální vzrušovalo a která souhlasila, aby jí zavolali, kdyby se Míhotání znovu objevilo.

Chtěla, aby jí říkal Kuth. Jack se pronikavosti jejich modrých očí a přísné autority jejího hlasu někdy trochu bál. Teď ale mluvila konejšivě a aby ho uklidnila, vysvětlovala, co dělá a jak chce postupovat dál. Když mu připevnila poslední elektrody na zápěstí a na spánky, znovu zopakovala, že to není detektor lži. Chtěla jednoduše zjistit, kde je vzpomínka na jeho setkání nejzřetelnější a kde by mezery ve vnímaných detailech mohla doplňovat jeho vlastní představivost.

Chemické vzorky z jeho kůže už byly odeslány do nemocniční soudní laboratoře, aby tam zjistili, jestli jsou v nich stopy po takových látkách - terpenech a esterech - které se dají najít ve vlhkém pralese.

Jack by měl 'hlášení' nejraději už za sebou. Bylo skoro pět a on si chtěl ještě něco vydělat. Jeho kamarád Simon a ostatní budou čekat venku - a rodiče chtěli, aby byl v sedm doma. Volali už a souhlasili s konáním schůzky i s tím, že může proběhnout bez jejich přítomnosti. Ani jeden se nemohl uvolnit z práce. Nakonec Ruth řekla: "Tak. A teď popiš, co jsi viděl, jak jsi to viděl, se všemi podrobnostmi, které ti z toho setkání utkvěly v paměti. Nedělej si starosti, že se třeba opa-kuješ. Řekni to tak, jak jsi to cítil a viděl."

Takže začni, prosím."

Angela se na něj podívala, usmála se a zdviženými palci mu ukázala, že je s ním.

Vypadají jako lidé, ale nejsou to lidé. Muž je vysoký a rychlonohý. Obličej má nabarvený na šedo, vlasy vypadají stříbrně. Na hlavě má silnou čelenku, ke které jsou přišity zvířecí zuby. Nosí těžký kožený vak a dva dlouhé oštěpy. Má špinavý plášť ze skalpů a per, většinou černých, ale některé mají barvu jako měď a lesknou se do šera. Je to svět, kde vládne šero. Slunce je hrozné velké, obloha zbarvená do

ruda. Není to tak pořád, ale myslím, že v nejteplejších částech dne se prostě nepřibližují. Zahlédl jsem oblohu, když byla modrá, a vysoké věže, ale jenom na okamžik. Ve snech je tam vždycky šero. Zelenka je také vysoká. Její tvář pokrývají zelené čáry a kruhy, které začínají na bradě, jdou přes ústa a vějířovitě se rozvíjejí na obě strany. Oči má úplně černé. Vlasy má dlouhé, lesklé a černé. Když běží, přivazuje si je k broži na rameni. Někdy si je splétá do pramínků s korálky z modrého skla. Třpytí se jantarem a zelenými kameny, vyleštěnými a zářivými. Nosí dvě dlouhé píšťaly, ze kterých vystřeluje šipky, když je napadají nezvykle vypadající tvorové. Někdy na ně také hraje a Šedivák krouživě tančí s očima zavřenýma. Melodie moc zajímavé nejsou. Když se šero vytrácí, někdy odejde k řece nebo k jezeru, schoulí se tam a pozoruje hejna vodních ptáků. Řekl bych, že pláče.

Sedivák skáče lesem jako vlk. Je výborný lovec. Jenom když zahlédne vysoké kamenné věže, nebo zaslechne ty tvory, vypadá to, jako by dostal strach. Nemají koně, vozy ani nic podobného, pořád jenom utíkají. Občas je slyšet, jak se blíží a zase mizí hluboký, vibrující zvuk, který zní jako nějaké stroje, a přecházející lidé nápadně zpozorní.

Nevím, kdo je to pronásleduje, kdo je honí, ale jde jim o život. Myslím, že hledají bránu ze slonoviny a Zelenka občas propadá zoufalství. Myslí si, že se tam nestihnou dostat, než je lovci doženu. Šedivák po ní křičí, dodává ji odvalu. Ze-lenka hledá stezky a únikové cesty, ale je velmi smutná.

A je v tom ještě něco:

Myslím, že spáchali něco strašlivého. Daleko - velmi daleko - ve městě. Udělali něco, co způsobilo, že se nemůžou nikdy vrátit. Lidé z města je pronásledují. Myslím si, že právě lidé z města postavili ty strážní věže, které uprchlíky tak děsí.

Je to jen pocit.

Tentokrát jsem je viděl opravdu jasně. Byli v hustém lese, kde bylo horko a vlhko. Něco bylo za nimi, běželo to po zadních, ale bylo to tak velké, že se to zachytávalo v houštích. Les byl zarostlý vřesovcem, na němž byly malé červené kvítky. Zelenka si jím prosekávala cestu pomocí velké kamenné čepele s těžkou dřevěnou násadou.

Pak najednou uklouzli na svahu, přepadli přes hranu skalní stěny a zřítili se dost hluboko do úzké rokle. S cáknutím dopadli do vody a než vyplavali na hladinu, potopili se velmi hluboko. Ze srážu se za nimi sypala hlína a suť. Jeden kámen zasáhl Zelenku a ta se začala znovu potápět. Zalykala se. Cítil jsem, jak začíná polykat vodu, a pak se pro ni Šedivák potopil a vytáhl ji. Řeka tekla rychle, skákala po ostrých kamenech, ale podařilo se mu vytáhnout sebe i ženu na skalní římsu. Obrátil ji obličejem dolů a ona začala dávit, pak se nadechla a zalapala po dechu. Šedivák se vrátil do vody a zachránil vak. V jednu chvíli se mi zdálo, že se topím. Byl jsem blízko, byl jsem úplně uvnitř, v obou. A pak jako bych znovu usnul. Vždycky to končí tak, že usnu.

Pokrčil rameny a dal tak najevo, že domluvil. Ale Ruth byla jako u vytržení. "Chci slyšet víc!"

3

Bylo mu pět let, když býčí štvanci poprvé prorazili stěny časoprostoru a vtrhli před jeho vnitřní zrak. Byl na kopci a rozhlížel se po kouscích lesů, zvlněných pahorcích a polích pozlacených srpnovou pšenicí, rozostřených letním oparem. Slunce páliło. Za ním, ve stínu stromů na vrcholku, zamyšleně seděl jeho otec, nohy měl jednu přes druhou a díval se někam do dálky. Matka lenivě obracela stránky a četla si nějakou tlustou knihu.

Na bílém prostěradle se povalovaly zbytky pikniku, na které se slétly přikrmit dvě nebojácné pěnkavy. Jack najednou dostal chuť rozpráhnout ruce jako letadlo a rozběhnout se z kopce dolů, dokud ho vítr neuchopí a ne-zvedne, vznést se nad tu voňavou zem. Často míval takový sen, i když obvykle v něm byl skrčený, rukama objímal nohy a klouzal nad vrcholky stromů, prudce měnil směr, kroužil nad domem a kolem něj. Ted' chtěl utíkat. Slyšel, jak někdo běží a těžce lapá po dechu. Když se blízko za ním ozval dusot běžících lidí, nedokázal udržet nohy v klidu.

Polekaně se ohlédl, právě ve chvíli, kdy ho stínové postavy přeskočily. Vykřikl. Ve stromech za rodiči se rozeřval obrovský, rudohlavý býk. Zahlédl rozpětí jeho rohů, mokré lesk kolem tlamy.

Možná zaslechl, jak za ním otec polekaně vykřikl, ale později na to zapomněl. Znenadání běžel - pádil z kopce dolů - a blížil se k pískovcovému srázu, k převisu, odkud hluboké stíny na rozpálené rudé skále lákaly příslibem úkrytu, bezpečí. Vysoký tmavý muž v rozevlátém plášti byl před ním, žena v leopardích kožešinách a oškrábaných nevydělaných kůžích běžela vedle něj, zelenou tvář staženou strachem.

Prchal dál, ke srázu nad širokou vyprahlou krajinou, níž a níž. Báł se, že se mu podlomí nohy.

Začal křičet. Za sebou cítil horký chraptivý dech a dunění země pod kopyty. Zvíře najednou zařvalo.

Býčí štvanci zmizeli ve stínech u skalní stěny. Jack klopýtl, ale dál se kutálel ke srázu - řítíl se z kopce, dokud ho nezachy-tily pevné ruce a nezastavily jeho nekontrolovatelné kutálení. Zíral do nebe a nemohl se nadechnout. Otcova brunátná tvář se k němu sklonila.

"Co to děláš? Něco si zlomíš, ty trdlo! Proč jsi tak vřískal?"

Nevěděl, co má říct. Sledoval plynoucí mrak, cítil na sobě horké krůpěje potu z otcova obličeje.

"Lidé, běželi tady. Prchali před býkem. Červené skály..."

"Něco se ti zdálo," prohlásil silný muž. "Vstávej. Zpátky nahoru je to pěkný kus cesty."

Otec mu pomohl vstát. Z dálky zaslechl maččin hlas. "Je v pořádku," zakřičel otec. "Jenom ho něco popadlo. Ale při-prav mi srdeční masáž."

Usmál se dolů na sípajícího chlapce. "Musím říct, že utíkáš rychle."

Začali stoupat horkem do kopce.

Jeho vyprávění o dvou prchajících lidech bylo připsáno rozvíjející se fantazii. Byl v tom stejný jako jeho bratranec Roland. To byl starší chlapec, který si rád vymýšlel divoké příběhy, obvykle nějak spojené s groteskními vraždami viktoriánské doby, od Burka a Hareho až po Rozparovače. Často v nich ale šlo o to, čeho mají kluci plnou hlavu odjakživa: o ukryté po-klady.

Jack byl s Rolandem rád. Líbily se mu příběhy, líbily se mu skryše v obrovské zahradě bratrancovy rodiny v Devonu, pruh země, který se otevíral do polí, a břeh řeky. Nejraději si představoval, jak si postaví vor, se kterým vyjedou na širokou řeku a doplují až do moře.

Právě tady, dva roky po příhodě, o níž se v rodině mluvilo jako o 'úprku z kopce', Jack zahlédl dvojici štvanců podruhé. Seděl s Rolandem na převrácené loďce, která patřila Rolandově rodině. Byl chladný podzimní den se zataženou oblohou a přeháňkami. Řeka byla šedivá a zčeřená.

Chvilí seděli mlčky, zmítání tou neklidnou nudou, jakou zná každý, kdo má dobrodružné touhy, ale v jejich realizaci mu brání počasí. V žádném případě se nechtěli vrátit do domu a poslouchat, jak se rodiče a prarodiče donekonečna baví o věcech, které chlapce ani trochu nezajímaly. Nejraději by vyrazili na nějakou výpravu, jenže Jack měl do půl hodiny odjet zpátky do Exburghu.

Vítr se změnil a přinesl pach ohně a zvuk plamenů, obrovských plamenů, jako by hořel les...

Najednou spatřil, jak k němu klopýtají muž a žena a les za nimi stojí v plamenech. Oba býčí štvanci prudce kašlali, žena rozčileně křičela. Nesla planoucí pochodeň, kterou odhodila, jako by ji chtěla mrštíť Jackovi do tváře. Přehnali se kolem něj a přinesli s sebou kouř ohně, který je pálil, otíral se jím o doutnající oděv. Jack zaslechl, jak za ohnivou přehradou zařvalo zvíře. Země se chvěla, jak dusalo směrem k němu. Zděšeně se otočil a rozběhl se za oběma lovci. Z horka se začal potit, z dýmu se mu zvedal žaludek. Zem ustoupila vodě, prudkému skalnatému srázu, po kterém slezl do studené řeky, do níž už se Šedivák a Zelenka ponořili a ráznými tempy se rvali s proudem. Snažil se plavat za nimi, ale bezmocně sebou plácal a řeka jím zmítala a hnala na strmé stěny rokle. Když se ohlédl, spatřil, jak se na skalách nad řekou kolébá obrovské rohaté zvíře.

Za ním se třpytily bílé kamenné věže! Připadalo mu to jako trosky nějakého hradu, sahající až k řece a zčásti do ní dokon-ce sesuté.

To bylo vše, čeho si stačil všimnout, než ho proud stáhl a on ucítil vodu v plicích...

A najednou ho někdo držel za vlasy a táhl ho ke břehu, odkud bylo slyšet navzájem se překřikující hlasy.

Roland zpola plakal, zpola křičel.

"Z ničeho nic se rozběhl do vody! Nemohl jsem ho zastavit. Vykřikl: 'Hoří!' a rozběhl se do vody.

Jenomže já neumím pla-vat! Neumím plavat!"

Konejšivý hlas se snažil chlapce uklidnit. Pak promluvil hlas Jackova otce: "A ono něco hořelo, Rolande?"

"Ne. Vlastně, ucítil jsem kouř, jenom na chvílku, ale oheň jsem neviděl žádný. Prostě běžel od břehu. Cákal kolem sebe, ale za chvílku byl v hluboké vodě. A já neumím plavat. Mrzí mě to..."

"To nic, Rolande. Dobře jsi udělal, že jsi nás co nejrychleji přivedl. Dobře to dopadlo. A Jack už je v pořádku. Nemám pravdu, Jacku?"

Jack se posadil, ale celý se třásl. Znovu se rozpršelo. Roz-hlížel se po vážných dospělých tvářích kolem. Jejich výrazy jako by se dožadovaly vysvětlení.

"Zdalo se mi, že hoří. Utíkal jsem za lidmi, kteří prchali, za býčími štvanci. Myslím, že to udělali oni - ten požár - aby to zvíře zastavili, ale oheň je dostihl..."

"Zase ti štvanci," řekl otec, zavrtěl hlavou a rozčileně od-vrátil oči.

Matka svému manželovi něco ostře řekla, pomohla Jackovi vstát a dala mu na ramena silný ručník.

Zachumlal se do něj, rozťresený a zmatený, a vydal se s průvodem zpátky po pěti dřevěných schodech od břehu přes dlouhou zahradu až do vítaného tepla domu jeho prarodičů.

Po této příhodě, úprku před ohněm, se Roland začal k svému bratranci chovat velmi agresivně. Kdysi tak blízké, oboustran-né přátelství se změnilo na odměřené odmítání. Roland mlad-šího chlapce stále ponižoval, všude chodil sám, hledal si jinou společnost.

Jackovi starší chlapec chyběl. Částečně proto, že mu ukazo-val směr, za všech okolností věděl co dělat, kde najít zábavu, ale hlavně kvůli jeho hrůzným příběhům.

Rok po úprku před ohněm se ale setkal s Angelou, dcerou přátel jeho rodičů, a okamžitě v ní našel pár uší dychtících po jeho verzích 'hrůz'. Zjistil, že mu k uspokojení jeho nena-sytné představivosti stačí napodobovat Rolanda, vyvolávat vzpomínky na jeho příběhy a do nejmenších podrobností líčit své zvláštní občasné vidiny býčích štvanců. Viděl a pamatoval si do takových detailů různé exotické krajiny, v nichž přehajíc pár pobýval, pronásledovaný obrovským rudohlavým zvíře-tem a divokými lidmi, kteří byli zvířeti v patách, že svým líčením dovedl vzbudit úžas.

"Je to jako bys tam doopravdy byl!"

A Jackovy zážitky byly hodně opravdové.

Angela byla pořádná dívka, pečlivá a systematická. Nena-viděla sport, raději četla knihy o myšlení, astronomii a bi-zarních událostech. Takzvaným minulým životům, jež byly oblíbeným parapsychologickým tématem, úplně propadla, když jí bylo devět let. Absolutně v ně věřila, ale zároveň se nechtěla smířit s žádným jiným než racionálním vysvětlením tohoto jevu. Mohla a nemusela to být reinkarnace, ale jestli byla, tak se reinkarnace dala vysvětlit!

K jejím hrám stále patřily různé 'projekty', ať už to bylo hledání důkazů reinkarnace mezi jejími přáteli a v rodině, pát-rání v křídových lomech a jiných nalezištích zkamenělin po neobvyklých pozůstatcích (důkazech cestování časem), nebo spekulativní úvahy o životě na jiných planetách. Přirozeně se začala zajímat také o Jacka. Koncem prvního stupně základní školy a v prvních letech na Exburské jednotné škole, v té stavbě z červených cihel, jejich přátelství sice ochablo, ale nakonec se ocitli ve stejné třídě a přidali se ke stejné skupině - které, jak bylo tenkrát moderní, říkali klan.

Angelin zájem o jevy související s Jackovými zážitky se nezmenšoval a byla to právě ona, kdo pro povlak zvláštního světla, jež jako by prosakovalo z Jackovy kůže, když byli býčí štvanci blízko, použil slovo 'Mihotání'.

4

Jackovi se konečně podařilo uniknout ze školy.

Nekonečné Ruthino vyptávání, 'sondování' elektrodami, při němž popisoval úprk před ohněm, a následný Angelin dlouhý rozhovor s psychologkou ho připravily o volný čas. Když se u školních bran setkal se Simonem a ostatními, byl nervózní a podrážděný.

"Pojďte. Musím vám toho spoustu vyprávět."

"Nedělej to," zavolala na něj Angela, která stála stranou od zbytku klanu. Jack si jí nevšímal.

Rodiče Simona Bainese zůstávali v práci každý den dlouho, a proto byl jeho dům, nepřiliš vzdálený od Jackova, ideálním místem, kam po škole jít. To, že býval často sám doma, mu vysloužilo přezdívku 'Myška', přestože to zdaleka nevysti-hovalo jeho podsaditou postavu, pyšnou chuť a dlouhé

ne-upravené vlasy. Věděl, kde najít klíč od proskleného baru, ve kterém byla uschována skotská a také gin, koňak a likéry. Každý hlt byl pečlivě odměřen, aby úbytek nebyl moc nápadný. Přesto si v poslední době vysloužil otcův tázavý pohled, když si prohlédl vypleněnou láhev Southern Comfort.

Většinu večerů, kdy Simon pustil klan do domu, trávili u videa, nebo hráli Elitu, trojrozměrnou kosmickou hru, kte-rou měl Simon na svém počítači. Byl jediný, kdo takovou vymoženost měl. Na školních počítačích nebyly hry nikdy povoleny. Jackovi se v Elitě nedařilo, protože hra vyžadovala bleskové reflexy a ochotu zabít všechno, co se objeví na dohled. Raději se díval na sbírku zakázaných hororových video-filmů, kterou měli Bainesovi doma, hlavně na pirátskou kopii Mechanického pomeranče, již měli chabě uschovanou v zá-suvce toaletního stolku v ložnici.

Bylo krátce před šestou, když došli k domu. Angela je váhavě, s odstupem sledovala. Jackovi rodiče vyžadovali, aby byl doma v sedm, takže mnoho času neměli, ale Simon došel k předním dveřím, pak ustoupil a začal vybírat vstupné, padesátipencové mince.

"Nedělej to," řekla znovu Angela, která zůstala stát pod schody. Jack ji odbyl pokrčením ramen, ale cítil, jak pod jejím nesouhlasným pohledem rudne. "Jsi pitomec!"

"Musím vyprávět, co jsem dnes viděl. Musím to říct."

"Vymýšlíš si to. Jsou to všechno lži. Nemám tě ráda, Jacku. Podvádíš Zelenku."

Simon odevzdal Jackovi ze šesti mincí čtyři. "Jestli jdeš dál, tak zaplať," řekl Angele s tváří staženou nepřátelstvím a antipatií. "Jestli ne, tak odpal!"

Angela si ho chvíli zlostně měřila. "Jste nechutní," řekla mrazivě. Zpražila pohledem Jacka a prudce se otočila, shrbená i v černém školním kabátě, s rukama založenými.

Když byli uvnitř, Jennifer si začala nemotorně balit cigaretu z marihuany. Simon jí vynadal. "To ne! Vždycky vědí, kolik toho měli!"

Ale Jennifer před ním utekla k oknu, vyklonila se i se svou kamarádkou Deborou ven, a se smíchem začaly popotahovat z cigarety a vyfukovat kouř z okna.

"Klid, Myško, před soudem tě neprásknem."

"My totiž zbožňuju tvé tělo."

Smích.

Dodavateli konopí byli nevědomky Šimonovi rodiče. Chla-pec věděl, co je kde schováno a jak se k tomu dostat, ale většinou si to nechával pro sebe. Jenže děvčata byla chytřejší než on. Vydedukovala, kam se podívat, a stačila si přijít na své, ještě než chlapec u dveří vybral vstupné na Jackův příběh.

"To je toho."

Šli nahoru k Šimonovi, zatahli závěsy a rozsvítili zelenou lampičku.

Jack se posadil na vysokou stoličku, takže mu zelené světlo svítilo do tváře. Chlapci z klanu seděli na zemi, děvčata na posteli. Všichni drželi v dlaních plastické pohárky s ginem a čekali na líčení toho, co Jack viděl.

Jak jen to bylo snadné.

Jack už si před mnoha měsíci všiml, jak se z obou dívek, Jennifer a Debory, jindy tak jedovatých, stanou naivky, jak-mile se jejich fantazii naservíruje trochu romantiky. Tušil, že vysvětlení existuje, ale zároveň věděl, že při své nezkušenosti to ještě nedokáže plně pochopit, a tak se jím zásadně nestavěl na odpor ve škole, kde by ho určitě ignorovaly, tak jako pokaž-dé ignorovaly Myšku (který si o potupení vyložené říkal, jako by bez něho nemohl být). Držel si je od těla, ale po škole je při těchto schůzkách krmil pohádkami a spokojeně od nich inkasoval peníze.

Dnes to bylo obzvlášť snadné, protože všichni byli svědky jeho setkání, viděli ten rozruch, natáčení na kameru, příchod psychologky. . . Všichni uznávali možnost, že Jack zahlédl svět, který existoval paralelně s tím jejich. A přestože neslyšeli výslech v kabinetě, byli dnes připraveni naslouchat jeho fan-tazii víc než jindy, kdy lhal a tvrdil, že se s lovci setkal, aby vylepšil svou finanční situaci. Měl si říct o víc!

Po chvíli spustil:

"Jejich putování je zavedlo daleko od sněžných plání a hor Eriodoru (to jméno si vymyslel, nic lepšího ho nenapadlo: ná-dech Tolkiena), země rytířů s rudými lebkami. . . lovci, z kte-rých se stali štvanci, teď dorazili do země, která je starší, kde spolu mezi zrádnými bažinami a páchnoucími prastarými lesy, plnými života, zápasí tvorové minulosti. . ."

A později:

"...viděl jsem je, jak se milují, jak si nazi dopřávají chvíli radosti v místě, které se je snaží zabít. Ale když se milovali, bylo to smyslné a vzrušující... trvalo to několik hodin. Věděli, že je Spálená tvář, jejich strážce, pozoruje ze stromů, s úsměvem přihlíží jejich vášni..."

A tak dál. Věděl, co skupina chce. Odčítal jim z tváří, všem do jednoho, věděl, jak Deboře a Rexovi dodat sexuální polech-tání, Jennifer a Kate romantickou touhu, dobrodružnou výpra-vu Dannymu a Sandře a chlapecké podrobnosti z šarvátek, při nichž si Simon, který seděl s překříženýma nohama u protější zdi a pohrával si s mincemi, svým podílem z každého večera v domě, vždycky olizoval rty a mhouřil oči.

Všichni chtěli něco tajemného, a aby jim to poskytl, prostě zkombinoval to, co zahlédl v děsivých okamžicích svého vi-dění, s fantastickými prvky, které ho odjakživa fascinovaly: draky a dinosaury, princeznami ze starého Egypta cestujícími v čase, klíčovými slovy jako Avalon, Atlantida, Lavondyss, Středozemě. Vymyslel si hořící tvář, která uprchlíky sledovala a varovala, Spálenou tvář, přízrak, který používal, aby je dostal z nebezpečí, když se příliš zamotal do děje. A také vlka, který plnil stejnou funkci a pomáhal jim s přeměnou ve zvířata. Mísil to všechno dohromady, improvizoval a oni to zbožňo-vali. Byl rozený vypravěč. Za starých časů na tom mohl vydělat jmění. Takhle měl deset, dvanáct liber týdne za vyvolávání dávných ozvěn.

"Myslím, že Zelenka nosí dítě. Rány, které jí způsobilo Megatherium, ten obrovský netvor, svými rohovitými výčněl-ky, rozevřenými čelistmi a sekavými pařáty, ty rány se už zahojily, ale zůstává slabá. V noci pečlivě drží ukradený talisman. V obsidiánové lahvičce něco je, něco, co se do ní přelévá, a Šedivák to ví. Žárlí, ale dítě je jeho a všude kolem číhá nebezpečí... Snaží se nenarozené dítě ochránit, aby do něj nemohl vstoupit démon, který je pronásleduje..."

S porodem nechtěl nic mít. Navíc, Zelenka v jeho vidění vůbec nebyla těhotná! Ve snaze potěšit romantiky se dostal na hlubokou vodu. Příště bude muset dojít na potrat při sou-boji se šavlozubým tygrem.

Bylo už skoro sedm. Jack domluvil a mlčky opustil pokoj. Doufal, že Angela na něj bude venku čekat, ale odešla domů rozzlobená.

Z peněz za svoje vyprávění, které měl v kapse, měl dobrý pocit.

Když přišel domů, matka ho uvítala s provinilými slzami v očích (nemohla odejít ze schůze a dostavit se do školy, aby byla u něj). Objímala ho a zahrnovala svou péčí. Když se ho později otec zeptal, co se stalo, ve stručnosti zopakoval, co v paralelním světě doopravdy zahlédl, a krátce popsal otázky, které mu pak Ruth kladla.

Chvíli měl určité obavy, ale pak je vystřídala radost. Ještě si zážitek ze setkání s býčimi uprchlíky ani pořádně nevychutnal.

V tu chvíli se ale chtěl dívat na televizi.

5

O týden později navštívil Jacka doma Garth. Pomalým vy-trvalým tempem stoupal z Exburghu středem cesty. Byl večer a za městem zapadalo slunce. Garthova postava se tmavě rý-sovala v záři červánků. Ruce měl v kapsách, dlouhý kabát za ním vlál. Žvýkal konec cigarety, z něhož vítr strhával stopu kouře. Jack muže zahlédl z okna svého pokoje a vyšel mu naproti až na konec cestičky. Angela mu volala asi před dvěma hodi-nami a řekla mu, že s nim Garth chce mluvit. Angelin otec šel fotografovat čerstvě nalezené fresky v jámě a dívku, která tam byla s ním, překvapila podobnost mezi slepými maskami na východní hradbě a Jackovými náčrtky býčích uprchlíků, Šedi-váka a Zelenky, které za ta léta několikrát nakreslil. Její údiv, který si nenechala pro sebe, upoutal hledačovu pozornost.

Angela jela za Garthem pomalu na horském kole, šněrovala přes cestu z jedné strany na druhou a snažila se udržet rov-nováhu. Když muž zašel do stínu, odhodil cigaretu na silnici a odkopl ji k obrubníku, kde zapadla do kanálu. Sundal si klobouk, prohrábl prsty své dlouhé, volné vlasy a usmál se.

"Ty jsi ten kluk, který vidí jiné světy?" zeptal se, když k Jackovi došel.

"Ano. A vy jste ten proutkař, který hledá pohřbená města. Byl jsem se na vykopávky podívat se školou." Garth se nad chlapcem vztyčil a podal mu ruku. Chlapcovy prsty v ní skoro zmizely. Tlak byl lehký, zato kůže na ruce byla drsná a svráštělá. I tvář, jež se na něj usmívala, brázdily hluboké vrásky, především

kolem očí, které se šedě leskly, skoro bez výrazu. Cigaretu bylo ještě cítit. Na tenkém horním rtu mu utkvěla vložka černého papíru. Sundal si ji, jako by si všiml, že se na ni Jack dívá. Garth se několik dní neholil a bradu i líce měl zarostlé šedobílým stništěm.

"Jak je hledáte?" zeptal se nervózně Jack. "Ty zříceniny..."

"Lískový proutek nepoužívám, jestli ti jde o to. Ani dvě hůlky. Nedělám to jako proutkař."

"Tak co používáte?"

Muž se zatvářil, jako by ho ta otázka rozveselila. "Cit. Hlubší souvislosti. Magnetismus? Propána! Já vlastně ani ne-vím. Štěstí? Čich? Sny. Samé jednoduché nástroje. Stejně jako každý lovec! Nikdy o tom moc nepřemýšlím."

"A jak tedy poznáte, že tam město je?"

"Cítím, jak přede mnou uhýbají," prohlásil vysoký muž. "Jsou chytrá, ale zároveň jsou velká. Nemohou se tak snadno schovat."

Jack se tomu zasmál. "Města se přece nemůžou pohybovat..."

"Podle toho, co myslíš, když říkáš 'město'," odvětil kousa-vě a poklepal chlapci na rameno dlouhým prstem. "Přišel jsem si promluvit o tobě. Nebude ti to vadit? Ta tvá vidění mě zajímají. O ukrytých městech si můžeme promluvit později. Jsou tvoji rodiče doma?"

Ráchel a David Chatwinovi vyšli synova hosta přivítat a pak se s ním chvíli bavili, hlavně o vykopávkách, ale částečně také o starostech, jaké přináší život se synem, jehož sny se tu a tam stávají nebezpečnými.

Jackův otec měl práci, a proto se omluvil. Matka s Angelou přinesly na trávník před domem čtyři zahradní křesla a stůl, takže mohli sedět a dívat se na jilmovou alej, která se odtud táhla dolů k exburské zástavbě. Mezi opatstvím a nákupním centrem bylo vidět řeku. Několik vlečných člunů plulo po řece ke zdymadlu v Ashfordu. Věž kostela svatého Jana ještě zachytávala poslední paprsky. Foukal teplý vítr. John Garth upíjel vychlazené pivo a s radostí přijal k večeři topinky se sýrem a opečenou slaninou. "Když je na nalezištích každou chvíli něco nového, úplně zapomínám jíst."

Jack se při popisu svých vidění prchajícího páru a jejich bizarního světa držel skutečných podrobností z toho, co zažil, a nic nepřikrašloval. Věděl, že Angela tam sedí a pozoruje ho se soustředěností cenzora. V rukou svírala tenkou složku po-známeček, které si o svém kamarádovi vedla, a byla nervózní. Její prsty zanechávaly na červeném plastovém pořadači vlhké otisky.

"Šedivák v plášti ze skalpu a per, Zelenka zářící perletí," opakoval Garth jeho slova a zkoušel si to představit. Zapálil si cigaretu, ale pak si to rozmyslel a zamáčkl ji o podrážku vzorované boty. "Nenašlo by se pro mě ještě jedno pivo? Myslí, že ho potřebuju."

Jackova matka se usmála a pohotově se odebrala do kuchyně.

Zatímco Garth upíjel z láhve a o něčem přemýšlel, Angela otevřela složku a rozložila její obsah na zahradní stůl. Slunce sice zmizelo, ale večer byl plný světla a Jackovy obrázky býčích štvanců bylo na linkovaném papíře dobře vidět.

"Jack maluje ten prchající pár už sedm let," řekla Angela. "Tady mám výběr z jeho kreseb. Paní Chatwinová má spoustu dalších z doby, kdy byl Jack malý."

"Jsou jich desítky," přisvědčila Ráchel. "Jack začal kreslit zvláštní věci asi tak od pěti let, většinou tyhle dva lidi a pre-historická zvířata, jak na ně útočí. Říkali jsme si, že se jednou bude živit kreslením komiksů. Jestli se na ně chcete podívat..."

"Prosím. Je to úžasné."

Když se Ráchel vrátila s fasciklem dětských kreseb a uhlových skic, Garth se jimi začal probírat a každé zpodobnění si pozorně prohlédl. "Šedivák a Zelenka," opakoval si, když zlehka přejížděl prsty po neumělých, čím dál vyvedenějších obrázcích. "Tohle vypadá jako horský průsmyk... A tohle... to by mohla být bažina. Ty stromy vypadají jako mangrovy."

"Nikdy je nevidím dvakrát na stejném místě," přisvědčil Jack. "Je to, jako bych je zahlédl, když se jejich svět přiblíží k našemu, jenom na chvíli, ale u nich mezitím mohly uběhnout roky."

"Kde asi je ten jejich svět?"

Angela byla na tento okamžik připravená. "Určitou před-stavu bych měla."

S očima neklidně upřenýma na Gartha přitáhla složku k sobě. "Zaznamenávám si Jackovy zážitky, tak jak je popisuje a jak je mohu dosvědčit. Pár možností jsem si sestavila. Jestli chcete, můžu vám je

načrtnout."

"Prosím! Jak už jsem řekl, je to pro mě něco úžasného."

Dívka se zhluboka nadechla, odhrnula si vlasy, které jí pa-daly do očí, zahleděla se na první stránku ve složkách a pak spustila. Najednou vypadala na víc než na patnáct let.

"První, nejracionalnější vysvětlení toho, co se s Jackem děje, je dočasná laloční halucinace. Není to nic neobvyklého a může ji vyvolat nádor, dysfunkce podobná epilepsii, drogy, alkoholová závislost nebo psychické trauma. Pokud víme, dro-gy Jack nebere."

Řekla to se zvláštním důrazem a Jack podrážděně zarea-goval: "Žádné drogy neberu!"

"Jack drogy nebere, jak jste právě slyšel. Neutrpěl ani žád-né psychické trauma. Nádor už by se dávno projevil, nebo by ho zabil, takže nám zbývá možná dysfunkce, zděděný rys.

Dočasnou laloční epilepsii bychom vylučovat neměli: lidé, kteří jí trpí, mívají mimořádné realistické imaginární prožitky, obzvlášť pokud jde o zvuky nebo pachové vjemy. Jenže:

Když se Jack do tohoto stavu dostane, je to doprovázeno fyzikálním, svědecky doložitelným jevem. Říkáme tomu Mi-hotání. Je to jako olejový povlak na vodě, odrazivý a občasný, ale objevuje se mu na kůži. Vycházejí z něho pachy a vzdálené zvuky. Pachy by jeho tělo vyprodukovat mohlo - bylo by to něco jako psychosomaticky řízené vyměšování - ale těžko vysvětlit, jak by mohla jeho kůže vyvolávat zvukový vjem."

Otočila na další stránku, nadechla se, znovu si odhrnula vlasy z tváře a začala rychle číst další poznámky. Garth se na ni díval s rostoucím úžasem. Vyměnil si dlouhý pohled s Jackem a jeho jinak prázdnou tvář změnilo povytaže-né obočí. Jack se usmál. Muž se vrátil očima k Angele, a pak v očekávání dalšího pokračování založil ruce a pohodlně se usadil.

"Druhé racionální vysvětlení je to, že Jack má prostě vidi-ny," pokračovala Angela. "Doslova vidiny. Jeho nevědomí, vír představ, vzpomínek, obav a stínů, proniká do jeho vědomí nejenom když spí, ale také když je vzhůru. Je to natolik běžný jev, že skoro nestojí za to o tom mluvit, ale u Jacka k tomu možná dochází silněji.

Existují také výzkumy, které ukazují, že i umírající mozek dokáže vytvářet představy z paměti nebo představivosti. Li-dem ve stavu blízkém smrti připadají velice reálné. Zdá se, že spouštěcím mechanismem je kyslíkový dluh spolu se sniže-ným příjmem smyslových vjemů. Jackův příjem smyslových vjemů je při jeho 'vidinách' snížen docela určitě a dýchá velmi slabě. Je možné, že v menším měřítku prožívá stavy blízké smrti?"

Na Jackově matce Ráchel bylo vidět zděšení.

"Ale opět," zdůraznila Angela, "tu máme Mihotání jako jev, který tato vysvětlení zpochybňuje.

Takže se dostáváme k paranormálnímu," řekla, když se nejdřív zhluboka nadechla.

"To je skvělé," poznamenal Garth a úkosem pohlédl na mlčícího chlapce. "Mám rád paranormální. Často je využí-vám."

"Paralelní svět," řekla Angela a zabodla štíhlý prst do první ze čtyř očíslovaných poznámek. Zamyšleně se na postaršího muže podívala. "Jestli je kvantová teorie správná, pak pravdě-podobnost, že vedle našeho světa je nespočet jiných světů, které ovšem existují v některém z nescíselných, nedostupných rozměrů, je velmi vysoká. Když se hranice mezi takovými světy přiblíží, může dojít k jistému průniku, jako když dvě řeky tečou velmi blízko sebe a při povodni se jejich vody smísí..."

"Chápu to," ozval se Garth.

"Kanálem k interaktivním paralelním světům by mohla být hmotná stavba vnějšího světa nebo nehmotná stavba mysli. Nabízí se tedy otázka: vnímá Jack paralelní svět prostřednic-tvím své nevědomé mysli?"

"Zapeklitá otázka!" zamumlal Garth.

"A pokud ano, tak kde tento svět je? Je jím Země? Nebo je to nějaký cizí svět, který je svými rozměry velice blízko našemu a je s ním propojený červí dírou?"

"Je to minulost?" pokračovala. "Nebo budoucnost? Nebo je to naprosto smyšlený svět, jemuž dodala reálnost mysl, která si jej představila?"

Na několik sekund zavládlo mlčení. Garth pochopil, že Angela svou zprávu dočetla a teď se na něj s očekáváním dívá. "Myslím, že teď si to cigáro dopřeju," řekl polohlasně a našmát-ral krátké, zapálil si a sáhl pro složky. Obrátil si je k sobě a začal rychle číst, občas při tom zalistroval nazpátek. Zastavil se u

každého obrázku, u každého odstavce s pozorováními, přejížděl očima po sloupcích dat.

"Je to velice působivé. Co znamenají ta data?"

"Jackovy vize. Jeho setkání s Šedivákem a Zelenkou. Nej-přesněji, jak je dokážu zjistit."

Za sedm let, co se Jack s Angelou znali, se s býčími štvanci setkal dvacetkrát a její záznamy byly přesné. Pokud šlo o dobu předtím, poměrně dobré vodítko k výskytu 'záchvatů' poskytovaly dopisy Ráchel Chatwinové její matce. Samotnou Ráchel potkalo něco zvláštního při narození jejího syna: měla děsivou vidinu, v níž ji pronásledovali obrovští rudosrstí vlci.

Angela se podívala přes stůl na Jacka. "Podle mě je to určité z minulosti. Jestli jsou ty tváře na fresce, probouzíš duchy ukrytého města."

Garth se po ní nepodíval, dokonce ani neodtrhl oči od jejich poznámek. "Kdo říká, že všechna ztracená města pocházejí z minulosti?"

Angela zareagovala překvapeným protažením obličeje. "Cože?"

Garth poklepal na deník rukou. "Mohl bych si to vypůjčit? Dám na to dobrý pozor."

"Můžete. Ale chci to zpátky. Jack je moje životní dílo, i když o tom ještě neví."

"Děkuju. Rád bych si nechal i ty další obrázky, Ráchel. Bylo by to možné?"

Jackova matka souhlasila víc než ochotně.

"Cokoli chcete! Jen když to pomůže objasnit, co se děje uvnitř té podivuhodné hlavy!" Rozcuchala Jackovi jeho hnědé vlasy a chlapec se od ní rozpačitě odtáhl.

"Slibuju, že na ně dám pozor. Asi tak za týden bych je přinesl zpátky."

"A co Glanum?" promluvil Jack. "Co vykopávky?"

"Co je s nimi?"

"Chtěl jste mi říct, jak jste je objevil. Je to římské město?"

"Něco římského v sobě určitě má. A něco řeckého. A by-zantského. A keltského. Z doby bronzové. A také něco perské-ho... Je to tajemné místo. Rozumíš? Vůbec neodpovídá tomu, co by člověk čekal. Jak zjistíš sám, až se přijdeš podívat."

Muž se naklonil k Jackovi. "Co ti říká datum pátého května 1965?"

Jack měl co dělat, aby se nezačal smát. "To je den, kdy jsem se narodil."

"Já vím. Všiml jsem si toho na Angelině seznamu dat. Víš, co ten den znamená pro mne?"

"Ne."

"To je den, kdy jsem poprvé ucítil Glanum." Naklonil se těsně k Jackovi. "Řekni sám, není to zvláštní?"

Jack nechápal, co tím myslí. Město skryté pod Exburghem začalo vycházet na světlo teprve před devíti lety, v roce 1971, a o jeho objevení se zasloužil John Garth, který už pět nebo více let předtím pátral v jeho zapadlých zákoutích a na stave-nišťích. Ten muž mluvil v hádankách. Garth vstal, nasoukal se do kabátu, nasadil si klobouk a zasunul obálku s kresbami do Angeliných složek. S výrazem, který neskrýval pobavení, se podíval na Jacka. "Řekl jsem 'ucítil'... 'nahmatal'. Neřekl jsem 'objevil'. Tenkrát, když ses narodil, bylo ještě daleko. Děkuju za sýr, za slaninu i za pivo, Ráchel," obrátil se k Jackově matce. "Jsem rád, že jsem vás poznal. Doufám, že se nevidíme naposledy. Angelo? Inspirovala jsi mě. A teď bych tě měl doprovodit domů..."

"Chtěla bych si ještě chvíli promluvit s Jackem..."

"Slíbil jsem tvému otci..."

"Já ji odvezu," ozvala se Ráchel. "Nedělejte si starosti."

Na to Garth přistoupil a potřásl si s Jackem rukou. "Přijď zítra k Herkulově jámě. To jsou ty vykopávky za nákupním centrem. Potřebuju tě tam. Mohl by ses ráno omluvit ze školy? Ne?" zamračil se. "Tak přijď po škole. Ke kostelu svatého Jana. Budu tě čekat. A ukážu ti jednu moc starou ozvěnu. Souhlasíš?"

"Budou tam. Díky."

"Nesmíš mě zklamat."

Aniž by ji Jack pozval, šla Angela nahoru do pokoje za ním. Když zavírala dveře, seděl už za svým počítačem - velice jedno-duchým modelem ve srovnání s tím Simonovým. Věděl, že má šaty rozházené, po celém pokoji hromady komiksových časo-pisů se supermany, nad postelí plakáty svých oblíbených heavymetalových skupin. Rozhlížela se? Už u něj v pokoji byla. Bylo to zvláštní, ale tentokrát mu její

přítomnost v soukromí jeho pokoje nebyla příjemná. Předstíral, že něco dělá na klávesnici, ale zatím uvažoval, jestli se na chaos, který vidí kolem sebe, dívá kriticky.

"Jacku?"

"Co je?"

"Chtěla bych tě o něco poprosit." Když se otočil, stála opřená o dveře, s rukama založenýma přes sebe. Kousala se do rtu a pozorně ho sledovala. Došla k němu, stále jako by v obranném postavení, a na chvíli sklopila zrak. Pak znovu zvedla hlavu a odhodlaně řekla: "Nelži mi. Slib, že nebudeš lhát. Mně."

"Já nelžu," zamumlal nedůtklivě, ale zkusil uhnout očima.

Vzala ho za ruku. "Lžeš. A pořád. Ale to nevadí. Víím, že rád vyprávíš. Neměla bych se kvůli tomu tak rozčilovat. Jsou to dobré příběhy. Chci jen to, abys slíbil - mně - abys mi slíbil, že mně budeš říkat jenom pravdu."

"Jo. Fajn."

"Slib mi to!"

"Slibuju," řekl, opět podrážděně. Trásl se. Pohled jejích velkých očí byl naprosto vážný, ale on si všiml vůně mýdla a jejího teplého, sladkého dechu. Vzrušovalo ho to. Zrudl, když si to uvědomil, ale nedokázal tělu poručit a věděl, že pod volnými bavlněnými tepláky to začíná být vidět. Angela ho vzrušovala. Od jedné z jejích kamarádek věděl, že by s ním chtěla chodit, ale když došlo na věc a mohla udělat první krok, byla stejně nesmělá jako Jack. Odvážnějším členům školních klanů bylo něco takového pro smích. Slyšel také, že si o něm myslí, že si až příliš pomáhá lhaním. Když se teď od ní dočkal uznání, že je v pořádku vyprávět spleť příběhů, bylo to skoro jako výzva.

Najednou si všiml, že Angela se chvěje, ne však nervozí-tou, ale potlačovaným smíchem. "Tak tam schováváš ten svůj heavy metal?" řekla, sklouzla pohledem dolů a prudce zrudla. Snažila se ovládnout a musela si zakrýt ústa. "Promiň," dostala ze sebe.

Jack se odvrátil. Cítil, jak hoří v obličeji. Angela ho však znovu chytila za ruku, nenadále k němu přistoupila a oběma rukama ho objala. "To nic," řekla a odvážíla se dát mu pusku, lehkou, nervózní, suchou. "To nic, Jacku. Já tě mám vážně ráda. Stejně ty svoje příběhy vyprávíš jenom proto, aby sis trochu přivydělal, že mám pravdu? To nic."

"Já víím." Olízl si rty. Držel ji nemotorně, vědom si napětí a touhy tam dole pod pasem. Když se políbili podruhé, bylo to něžné a vlhké. Nejdřív opatrný, a pak odvážnější výlet jejího jazyka byl jako šok. Najednou ho k sobě prudce přitiskla a on se pokusil odtáhnout. Přes tenký svetr ucítil její tvrdá řadna. Přitáhla ho za pásek v teplácích zpátky, přerušila polibek a zašeptala: "Chtěla bych to cítit. Neutíkej." Sakra! Kolena se mu třásla. Její nesmělost byla ta tam, zato on byl na omdlení. Stiskl ji pevněji, potřeboval spíš oporu než lásku, ale Angela jako by se do něj zabořila, znovu ho políbila a překvapivě jistou rukou znenadání sáhla mezi jejich těla a přitiskla mu ji mezi nohy.

Otevřel oči, příjemně udivený. Ona už ho pozorovala a svými prsty zkoušela heavy metal. Pak se dveře za ní otevřely a dovnitř nahlédla matka. Horlivě se omluvila a vycouvala z pokoje, ale polibek už byl přetržen a ženský hlas je oba překvapil tak, že od sebe odskočili.

Angela se uličnicku usmála. "Nezkoušej na mě žádné lži," řekla a vyběhla z pokoje. "Pamatuj si - budu tě pořád sledovat."

6

John Garth na něj čekal na schodech kostela svatého Jana z Boha vystavěného z andesitového kamene. Přecházel sem a tam, bylo na něm vidět, že je nervózní. Jack se kvůli zpoždění cítil provinile, ale prakticky celý den strávil s Angelou, buď se s ní bavil, když byli sami ve sportovních přístřešcích, nebo jí ve třídě posílal hloupá psaníčka. Opájel se vzrušením z rozkvétajícího vztahu. Doteky a vůně její kůže získaly intenzivní smyslnost.

Kolem se valila auta, směřující po Kostelní ulici k okruhu. Ve stínu věže byl chládek a Jack se rád schoval před sluncem.

"Co bys řekl, že je pod námi," zeptal se hledač. Jack se podíval pod nohy, pak se rozhlédl po širokých dlaždicích, rozpraskaném chodníku podél cesty.

"Krypta?" zkusil.

"Brána sebevrahů v městské hradbní zdi," opravil ho Garth. "Glanum bylo rozděleno na dvě části

masivní spletitou hradbou, sahající několik vrstev hluboko. Oddělovala tu část města, do které se chodilo zvenčí, od jádra Svatyně. Pozůstatky brány do Svatyně máš pod sebou."

"Jak to můžete vědět?"

"Je to moje práce. Pojď se mnou."

Obešli kostel a zabočili do úzké uličky, která se jmenovala Smuteční průjezd. Přešli přes Hlavní třídu, protlačili se davy na Trhovém náměstí a vyšli na Ickendonskou ulici, dnes širokou a rušnou, ale kdysi jednu z těch, jimiž se hnál dobytek. Odtamtud pokračovali svižným tempem k řece. Na travnatém břehu se Garth rozhlédl po hausbótech a výletních člunech, zapálil si cigaretu a ukázal přes rekreační zónu na druhou stranu.

"Pohřbené město pokračuje pod řekou a dosahuje své nej-větší šířky. Zastavěná oblast s jedinou, věží opatřenou bránou, obrácenou na sever. Ještě ti není nic divného?"

"Město bylo postaveno přes řeku?" zeptal se Jack a zamračil se. "To by se dost těžko bránilo."

"Přesně tak," přisvědčil Garth. "Byla by to hloupost, že? Chatrná dispozice. Města se staví podél řeky, jako v Londýně nebo v Paříži, a využívají se přirozené zdi. A každá přístupová cesta se dobře chrání."

"Třeba řeka teče jinudy. Dnešní řečiště může být nové."

"Řeka teče tudy už tisíce let."

"Třeba měli říční brány. Jako v Londýně."

"Zajímavá myšlenka. Ale myslím, že to tak nebylo. Znovu: proč stavět hlavní bránu tak blízko dvou říčních bran? To znamená hromadění slabých míst. Nedává to smysl. Nebo dává?"

"Ne."

"Jsem rád, že se mnou souhlasíš. Přemýšlej o tom, o čem jsme se právě bavili. A pojď dál."

Garth se vydal na zpáteční cestu a dovedl je exburskými ulicemi až k Herkulově výkopu. Glanum, vysvětloval cestou, mělo tvar rakve. Bylo přístupné na rozšířeném konci, kde v rakvi patří hlava. V této části města byly kovárny, pekárny, kožedělné a hrnčířské dílny, nevěstince. Trojitá přepážka s bránou sebevrahů rozdělovala rakev ve výši ramen. Do špičky vybíhající 'tělo' rakve, v němž se nacházelo velké množství chrámů, skutečné srdce města Glanum, leželo z velké části pod návrším s Exburským hradem. Jak stoupali Abermylskou ulicí, přes Gogmagogské náměstí zpátky ke kostelu, Garth vymezoval obvod města, ukazoval, jak staré hradby vedou pod novodobými budovami, jak nic nového ani v nejmenším neodráží to, co je pod povrchem.

"Nesouhlasí to," konstatoval Garth. "Všechno pod tebou, všechno, co má něco společného s Glanumem, je pod špatným úhlem. Je to vzácnost, narazit na takové skryté město, i když určitě existují. Obvykle najdeš stopy v novém městě: Stará brána, Západní brána, ulice Na starých hradbách, Římská cesta, Věžný rynek. Znáš to. Nová města se stavějí na starých a stíny zůstávají v architektuře."

"Ale tady to tak není..."

"Ne. Tady ne. Protože tohle je Glanum," dodal tajemně. "To skryté město se sem nehodí, Jacku. Co si pamatuješ z muzea? Co vlastně o Glanumu víš?"

"Že bylo Glanum na tomto místě zničeno. Někdy ve třetím nebo ve čtvrtém století. Od té doby až po první město Exburgh, které vzniklo o pět set let později, tady byl jen prales, divočina. Ty dvojí dějiny nejsou propojené."

"A co když žádné dvojí dějiny nebyly?"

"Dvojí dějiny nebyly? Tomu nerozumím."

"Co když tady Glanum nikdy nestálo!"

"Chcete říct... jako falešné město? Že vykopáváte falešné město?"

Z Garthovy tváře se nedal vyčíst nic. Jak šli dál, řekl jen: "Zvláštní slovo: falešné."

Jack si Garthova slova v duchu stále opakoval. Došli mezi tím do uličky U západní studny a zabočili na dlážděnou cestu, po které došli až k vykopávkám Herkulova chrámu. A tady Jack poprvé v reálném světě spatřil oslepené tváře prchajících lovců, býčích štvanců.

Zíral na ně a měl pocit, jako by se zastavil čas. Tváře na zdi jako by na něj křičely, neslyšel však nic. Jak si prohlížel vyloupnuté oči, zdálo se mu, že začínají slzet, ale nezměnilo se nic, jen stín na barvě vypadal jinak, když se slunce schovalo za mrak.

Ty lidi přece znal! Oživali v jeho snech. Jejich překotný útěk před důsledky nějakého strašlivého činu

zněl hrůzou, rozechvíval se strachem z pomsty, čpěl vypětím, s nímž prchali krajinou, jež trvale patřila do jeho života.

"Kdo je oslepil?" zeptal se tiše.

"Řekl bych, že ten, kdo je namaloval. Dávno v minulosti, nebo možná někdy jindy. Tvou kamarádku Angelu by určitě něco napadlo. Oslepení bylo součástí díla. Možná to mělo být prokletí. Nebo přání. Viděl jsi ty tváře už někdy? Tady ve městě?"

"Ne."

"Ani třeba v kostele? Na radnici? Nebo v muzeu?"

"Ne. Jenom ve viděních, které mám."

Jack pochopil, kam otázka směřuje: kdyby se tato divoká podoba lovců z jeho snů vyskytovala v Exburghu ještě někde, mohl by si těch tváří všimnout, podvědomě si je uložit do paměti a použít je jako inspiraci pro svá halucinační setkání s párem na útěku. V kostelích bylo dost Zelených Panáků, oblud a kamenných tváří středověkých sedláků, ale nevzpomínal si, že by takové tváře někde viděl. A kdyby jeho kresby Šediváka a Zelenky vycházely z něčeho v muzeu, byl by to ředitel školy, pan Keeble, určitě poznal: než se vrátil k učitel-ské profesi, působil totiž jako muzejní kurátor. Kromě toho Jack instinktivně věděl, že by takovému ovlivnění nemohlo dojít. Jednoduše cítil, že to nejde. Nevěděl, jak ten pocit šedo-vlasému muži, který ho provázel kolem vnitřních stěn bývalé svatyně, popsat, ale býčí štvanci byli opravdoví. Nebyla to žádná jeho halucinace. Nebyla to vidina přiživená scénami z televize, filmu nebo komiksu. Nezdáli se mu! Když se obje-vili v jeho vidění, působili stejně opravdově, jako prastará omítnutá zeď kolem jámy, jejíž fresky v blednoucích barvách zobrazovaly tváře, postavy a zvířata. Šedivák a Zelenka byli tak blízko, že se jich mohl dotknout (skoro). Když za ním přišli, dával se na útěk spolu s nimi, sklouzával z tohoto světa do jejich, cítil složení země, náporu větru, zvuky a pachy krajiny, se kterou bojovali.

Nebyly to jeho sny. Býčí štvanci byli v něm. I teď je cítil a slyšel, ale jen vzdáleně, jako by byli za vysokou zdí. A ve chvíli, kdy si toho všiml, si uvědomil také to, že tam jsou odjakživa, jako nezřetelný ruch, bolest, šepot v uchu, součást jeho života, které si všiml jen tehdy, když se naléhavě při-hlásila o slovo.

Uvědomil si, že opět stojí před zohavenými tvářemi ze svého snu a natahuje ruce, aby se malby dotkl, šedi, zeleně, stop červeně, prohmatává zpuchřelou omítku pod nimi. Garth stál za ním. Jack se otočil a podíval se na něj, očima přimhouřenýma před jasnou oblohou.

"Cítím tu zlost. Mám strach."

"Nechal ses unést," řekl tiše Garth. "Stál jsi tady půl hodi-ny..."

Jack užasl. Vždyť ještě před několika sekundami chodil kolem zdi a poslouchal, jak Garth mluví o možných význa-mech motivů, které jsou zde zachyceny.

Před několika sekundami!

"Asi bych měl jít domů."

"Ještě zůstaň," řekl muž. "Chci ti ukázat něco jiného. Tohle místo má nad tebou moc. Stejnou moc má i nade mnou. Chci, abys pronikl hlouběji... zkusíš to?"

Znělo to děsivě. Jack se pokusil zachytit pohled Garthových očí, ale našel jenom stín pod okrajem klobouku a slabý proužek cigaretového kouře, který od jeho postavy stoupal. Muž stál na vyvýšeném místě, dál od zdi, a díval se pod sebe na roztřeseného mladíka.

"Nelíbí se mi tady," řekl hlasitě Jack. "Dělá se mi zle."

"Mně také. Tohle místo totiž žije. Ted' už to vím. Proto chci, abys pronikl hlouběji. Cítíš býčí štvance?"

"Ano."

"Jsou blízko?"

"Ne."

"Chtěl bych u toho být, až zase přijdou. Chci to vidět na vlastní oči..."

"Už jsem vám říkal, že nedovedu poznat, kdy přijdou. Sta-ne se to z ničeho nic. Ale teď už mě nechtě jít domů, prosím vás."

"Ještě ne."

Garth k němu slezl, popadl ho za ramena, div ho nevyzvedl až na úroveň terénu, a pak ho postrčil k

žebříku, který vedl z jámy ven. Mluvil vzrušeným šepotem. "Neboj se, chlapče. Můžeš toho dokázat víc, než tušíš. Ze začátku jsem se také bál, stejně jako ty. Strach přejde - věř mi. Chci ti ukázat, kde jsou stíny. Postůj chvíli ve stínech a pak běž domů. Ale vrať se. Přijď mi na pomoc. Kopání je tu dost a mně se líbí, jak se díváš kolem sebe. Rozumíš?"

"Vy vidíte býčí štvance také?"

"Kdybych je viděl, nepotřeboval bych tebe. Nepropustím tě, Jacku. Tohle místo je až příliš živé, a ty do toho života patříš. Jestli chceš vědět víc, musíš dělat, co ti řeknu. Jasně?"

Jack pochopil. Garth ho pustil a znovu rychle vyrazili do ulic. Chvillemi ucítil na zádech mužovu ruku, která se ho snažila popohnat, takže několikrát málem zakopl. Mezi naříka-jícími auty přešli cestu a přes trávník se dostali z boku ke svatému Janovi. Před sebou měli jeden z obloukových pilířů a šli rovnou proti zdi. Když se přiblížili až ke zdivu z tmavých kamenů, Jack couvl. Garth ho ještě stačil popohnat, ale v dal-ším okamžiku do kostela narazil a vrávoravě ustoupil, drže si tvář.

Jack stál vedle něj a nevěděl co dělat. Garth tápavě vytáhl z kapsy kapesník a utřel si krev, která se mu spustila z nosu.

"Zatracená práce!"

Vztekle se na kostel podíval. "Zapomněl jsem, že je tady ten... ten..." nechal si zbytek pro sebe. "Tohle se mi postavilo do cesty. Sakra! Pojď, musíme to obejít."

Pustil se kolem zdi, občas zvedl hlavu a zlehka si poklepal na nos. Jack šel za ním. Věděl, že řidiči z Bulváru se po nich zvědavě dívají, ale jeho strach se rozplynul a nahradilo jej vzrušení, snad po té Garthově záhadné srážce s kostelem nebo po vzdálení od výkopu.

Vypadalo to, jako by Garth byl ve vlastním světě. Vstoupili do kostela, prošli severní lodí a na chvíli zůstali váhavě stát pod moderním barevným oknem, které zobrazovalo Raj-skou zahradu a holubici vypuštěnou po Potopě z Noemovy archy.

"Tudy se projít nedá," promluvil Garth. "Co třeba tady..."

"A proč jednoduše neprojdeme Smutečním průjezdem?"

Muž se na Jacka chvíli díval, pak se zamračil a potom se usmál. Vyrazil zpátky k hlavním dveřím, ven z kostela, po schodech dolů a do Smutečního průjezdu, kde znovu zrychlil. Klikatě se dostali až k místu, kde vykopávky probíhaly před čtyřmi lety a teď byly konzervovány pod nově postaveným nákupním centrem, přesně řečeno pod obchodem s obuví.

V obchodě právě zavírali, což by znamenalo, že se ke zří-ceninám nedostanou, ale vedoucí se s Johnem Garthem znal a pozval ho dál. Odvedl je do zadní části obchodu a po scho-dech dolů až do místnosti osvětlené neonovými zářivkami. Prohlídková rampa obíhala kolem celého prostoru; pozůstatky svatyně byly odděleny skleněnou stěnou.

Jack tady byl už před dvěma lety a ani dnes to na něj neudě-lalo větší dojem než tenkrát. Obnažené řady červených cihel, kamenné zdi vymezující místnosti a chodby, popraskané omít-nuté plochy s téměř neznatelnými reliéfy kozorohů, satyrů, býků a slunečních kotoučů, nic z toho ho nijak zvlášť neohromovalo.

Překvapilo ho, že Garth s ním souhlasí. "Je to svatyně Mi-nervy: laciná atrakce. Dál jsme se ale nedostali, a to je k uzou-fání, protože hned za tou protější zdí to začíná být velmi zajímavé."

Přešel k nízkým dvířkám v hliněné stěně kolem výkopu.

"Jestli máš dobrý smysl pro orientaci, tak si uvědomíš, že mezi námi a místem, kde začíná jádro města, stojí svinsky velký blok úřadů. Na několika místech do něj zasáhly základy, ale většina opravdu zajímavých věcí tam pravděpodobně stále je, jenže se k nim nedá dostat. Přístupný je jen malý zlomek. Mnohem starší než Minerva a ten milý, chátrající Bakchus. Klíčem nízké dveře otevřel, sáhl dovnitř a rozsvítil. Za dvířky byla chodba prokopaná hlínou, široká tak akorát, aby se do ní vešli, když lezli po dřevěných prknech po čtyřech. Garth tlačil Jacka před sebou. Jasně ozářená chodba ústila po deseti yardech do hrubě vyhloubené, klaustrofobické komnaty, která měla nějakých deset stop v průměru a čtyři stopy na výšku. V jednom z koutů byla jakási zvláštní, organicky vyhlížející hmota se stopami barvy. Když Jack aspoň trochu přivykl struk-turám hlíny a kamení, uvědomil si, že se dívá na malou část obrovské tesané sochy, zapuštěné hluboko do země a právě sem zasahovala oblinou svalu a sukovitými výrůstky. Určitě to byl nějaký tvor, ale jelikož byl odhalen jen částečně, zůstá-val beztvářý.

"Páni, co to je?" zeptal se a začal po studeném kameni neklidně přejíždět rukou, dokud nezasáhl Garth a neodtáhl jeho zvědavé prsty pryč, jako by se bál, že chlapec strhne nějaký kousek odprýskávající hlinky, který ještě držel.

"Máš stejně dobrý odhad jako já," řekl Garth. "pravda se nachází velmi hluboko pod městem, které je nad námi. Našli jsme tu však kosti, lidské i zvířecí, a náznaky, že chrámy a sva-tyně pokračují dál dopředu. A to je pod hradem - pod Hrad-ním vrchem. Úzký konec ukrytého města. Srdce Glanumu. Chrámy uvnitř města tvoří cestu až do samého srdce. A něco mi říká, že čím jsou v tomto směru dál, tím jsou starší a pri-mitivnější."

Vtom jako by se stísněný prostor trochu scvrkl. Jack sklonil hlavu, zdálo se mu, že na něj strop padá. Zem se chvěla.

Vraceli se, blíž než kdy jindy. Slyšel jejich hlasy...

Ucítil na rameni Garthovu ruku, uslyšel jeho znepokojený hlas. "Je ti něco?"

"Nemůžu dýchat..."

Byli skoro u něj, vyčerpaní a vyděšení, šlo jim o život!

"Tak to abychom šli. Lez první."

Jack nepotřeboval pobízet dvakrát. Začal se po rukou a po kolenou co nejrychleji plazit z komnaty do zaskleného pros-toru, kde skotačily římské nástěnné malby. Vyběhl po scho-dech do obchodu s obuví, proletěl dveřmi - a bez dechu vpadl do hustého lesa, kličkoval mezi stromy, proplétal se oázami světla, napůl oslepený jasnými slunečními paprsky, které pro-nikly korunami stromů.

Šedivák klusal před ním, otáčel hlavou a hledal cestu houš-tím. Křičel. Poběž. Poběž. Slyším vodu!

Jack sotva popadal dech. Měl pocit, že mu plíce puknou vlhkostí a hustotou lesního vzduchu.

Poběž!

Rozběhl se nejrychleji, jak dovedl, narazil do stromu a klo-pýtl, ale vyrazil znovu. Vykřikl, když za sebou uslyšel hlasitý dech. Ruka po něm chňapla a strhla ho zpátky, pryč od Šedi-vákovy postavy, pryč od řídkého světla, takže se znovu ocitl na zadku, a táhla ho, táhla ho... Na dlažbu!

Nad ním stál Garth, z nosu mu tekla krev, obličej měl zkroucený obavami. Bylo slyšet hluk aut a něčí hlas řekl: "Co to do něj vjelo, sakra? Proč tak utíkal?"

"Klid, klid," řekl Garth a skrčil se k roztřesenému chlapci.

Jack se posadil a díval se, jak kolem projel v oblaku šedého dýmu tahač s návěsem. "Byl jsem v lese."

"Vím. Ucítil jsem náznak lesní vůně, jak ses řítíl obcho-dem." Krčil se k němu, se zmateným výrazem na tváři. "Jak jsou daleko?"

Jack se zaposlouchal. Po Bulváru rachotila auta, ale slyšel je. Slyšel, jak Šedivák křičí. Opět byli ve strašlivém nebezpečí a vyvázli jen o vlasek, díky síle svých nohou.

"Blízko," zašeptal Jack. "Blíží se."

7

Hledač měst ho sice fascinoval, ale bezprostřední blízkost býčích štvanců, jejich neustálý křik, stále nebezpečí a přelé-vání adrenalinu z jejich těl do jeho, na nějaký čas naprosto ovládly Jackův život. Byli blízko a přibližovali se čím dál víc. Když prchali jeho sny, viděl je naprosto jasně, a pak se mu zase ztráceli v dálce. Dřívější pocitová odrazivost kůže se při těchto příhodách, k nimž docházelo ve spánku, vůbec neprojevovala. Angele, která občas zůstávala v dome přes noc, se nepodařilo, když Jack začal křičet a přivedli ji k němu do pokoje, zaslechnout nebo ucítit ten druhý svět tak jako tenkrát ve třídě. Když byl Jack vzhůru, zvuky bezdechého úprku býčích štvanců do bezpečí k němu doléhaly stále. Běh se střídal s bo-jem o přežití, s plaváním, s obcházením hustých lesů nebo hor, z nichž zářily bílé věže, které je ohrožovaly.

Dvakrát se svými rodiči navštívil Ruth v nemocnici, kde pracovala. Znovu a znovu si prohlíželi videozáznam a viděli mihotání světla, jako by měl kolem obličeje olejový povlak, když 'snil'; rozbor filmu prokázal jen normální vlnové délky; v té záři nebylo nic tajemného ani neobvyklého.

Na polštářcích sejmutých z jeho kůže se našly stopy po složitých terpenech a rostlinných esterech, chemických lát-kách, které byly lidským vyměšovacími žlázami cizí, zato se běžně vyskytovaly v mokřinách. Jackovo tělo tedy bylo schop-no nějakým způsobem produkovat organické látky odrážející krajinu, která se mu zdála. Ruth to mimořádně rozrušilo, byla z toho úplně bez sebe, a Jack souhlasil, že

bude v podpaží nosit trvale upevněné tampony, které bude každý den sundávat a posílat do nemocnice. Vydržel to týden. Pak, protože to bylo nepříjemné a nepohodlné, omezil pořizování chemických vzorků na jeden den v týdnu.

I tak se v jednom případě u něj našly stopy polypeptidu podobného tomu, který se vyskytuje ve vlčích pachových žlázách... a Jack zahlédl Šediváka v litém boji s poraněným vlkem samotářem, jehož se nakonec podařilo zahnat díky to-mu, že do něj Zelenka začala bodat. Útok trval pouhých něko-lik sekund, byla to jen krátká nepřítomnost duchem při hodině ekonomie.

A stopy původem z lesa a travin bývaly na jednom tam-ponu ze tří.

Garth ho během léta přišel dvakrát navštívit, ale nepodařilo se mu chlapce přesvědčit, aby mu přišel k výkopu pomoci, přestože se Angela snažila být nápomocná a pravidelně Jacka o pokračujících vykopávkách informovala.

S příchodem zimy se rušivý pocit blízkosti býčích štvanců do značné míry vytratil a Jack začal mít pocit, že znovu žije svým životem. Teprve potom se podruhé odvážil do Herku-lova chrámu. Odkryté masky Šediváka a Zelenky byly dobře chráněny konstrukcí z tvrzeného skla. Když si je prohlížel tentokrát, cítil jen sádku a kámen, ani náznak života, žádnou rezonanci.

"Jsou mrtví," konstatoval, a když mu otevřeli sklo a sáhl si do slepých očí, pouze pokrčil rameny.

"Předtím jsem měl strach. Ted' není čeho se bát."

Garth působil dojmem, jako by to čekal. "Pojď se mnou," vyzval ho. "Pojď se podívat na nový objev."

Koncem října prorazili telefonní technici, kteří kladli kabel v místech za Plivništěm nedaleko Hradního vrchu, klenbu hlu-boké komory. Měla deset stop napříč, osm na výšku a vcházelo se do ní malým portálem od západu, jenž byl ještě ve staro-věku zazděn. Místnost byla plná zvířecích kostí, hlavně lebek. Do další komnaty se dalo pokračovat směrem dolů, přes ka-menné propadliště.

Když si Garth stoupl na dřevěnou plošinu, osazenou tak, aby nedocházelo k porušení kostí, mohl se v lebkové komoře i narovnat. Jackovi, který stál vedle něj, ukázal na podlahu pod nimi.

"Dolů to pokračuje čtyřmi komnatami, ale může jich být i víc. Dál se nám nepodařilo proniknout. Celá chrámová oblast se s každou další komnatou rozšiřuje směrem na západ a lehce k severu. Každá komnata je v celém komplexu zasazena hlou-běji a vchází se do ní jedinými dveřmi nebo šachtou. Tahle je jediná bez suti. Komnaty, které jsou dál a hlouběji, jsou zava-lený zeminou a hodně je jich pravděpodobně zničeno."

"To ale není římské..."

"To máš sakra pravdu. Ani řecké. A určitě to není keltské. Je to ještě starší."

Jack bez rozmyšlení slezl na podlahu. Garth si dřep vedle něj a díval se, jak se mladík shýbá a dotýká se drolicích se lebek s divokými rohy. "Býci. Býčí lebky. Co je to tady?"

"Mohla by to být předminójská Kréta, mohl by to být před-dynastický Egypt. Ale také by to mohlo být Turecko, Levanta a východním směrem klidně i Persie... všechna místa, kde uctívali býka jako posvátné zvíře. Stěny jsou z nepálených cihel. Řekl bych Turecko, Levanta, možná Egypt. Ale o mno-ho století starší než Herkulův chrám, než Minerva z obuvi i Pán zvířat pod Trhovým náměstím. A právě to je Glanum, nakupení chrámů."

"Ale co dělá v Exburghu? To se všichni vláčeli takovou dálku ze Středního východu do Exburghu?"

Jack bezmyšlenkovitě jednu býčí lebku zvedl. Jeden roh byl rozbitý, druhý čněl na dvě stopy, zatáčel se od kosti, vyleš-těný doběla. Zdálo se mu, že se svatyně zachvěla, ale mohla to být jen jeho představitost, provoz nahoře nebo kontakt se štvanci. Někde kolem se ozývalo supění a chvíli měl pocit, že se něco velkého nenápadně krade vysokou trávou. Ale ten stav rychle zase pominul a Jack položil mrtvou kost zpátky na suchou hlíněnou podlahu, vedle studny vedoucí dolů do tmy, do nižší komnaty.

Nikde nebyly žádné malby, fresky, řezby, symboly.

Jen kosti.

Jen špatnost.

"Tohle je jádro Glanumu?" zeptal se.

"Ne. Ted' se nacházíme na jeho okraji. Jak už jsem řekl, svatyně jsou směrem do středu města čím dál starší. Ať najdeš Glanum kdekoliv, vždycky je to tak: v mrtvole srdce nenajdeš. Ale v Exburghu jsme se

dostali proklatě blízko. A jelikož je mrtvola ještě teplá..."

Jack muže pozoroval v pološeru z ulice. Věděl, že John Garth mluví spíš pro sebe než ke studentovi ve výkopu.

"A kolik Glanumů je?" zeptal se.

"Tolik, kolik jich najdeš," odpověděl tajemně. "Glanum nechává svůj stín po celém světě a dělá to už déle, než si dovedeš představit. Jsou blízko? Býčí štvanci?"

Jacka najednou polil mráz. "Ne," řekl.

Vyšvihl se zpátky na dřevěnou plošinu a po žebříku vylezl z chladné komnaty na rušnou ulici. Stoupal pohledem po svahu Hradního vrchu až ke strmým zdem Hradu samotného. Pevný pískovec, napadlo ho. Kopec je z pevného pískovce. Není pod ním nic než skála a plášť zvětralin. Nikdy tam ne-mohlo být město!

Město Exburgh kypělo. Jako by se každý měsíc o něco roz-rostlo: stavěl se nový silniční obchvat a buldozery srovnávaly řady teras, aby vzniklo místo pro supermarket a rozlehlé, dobře vybavené parkoviště.

Vykopávky byly upraveny a přikrášleny, aby se daly před-stavit veřejnosti, a v jarních a letních měsících začali jezdit turisté, uchvácení freskami a vyličením Glanumu coby měs-ta chrámů, města, jehož srdce je ukryto pod Hradní skálou a v současnosti je z hlediska vykopávek nedostupné.

Jack o víkendech pracoval v malém místním muzeu, kde trhal vstupenky nebo prodával letáky o Glanumu, pohlednice a další turistickovlastivědné publikace. Občas dělal i prů-vodce, ale Angela byla v tomto směru mnohem úspěšnější. Neměla takové sklony k přehánění skutečnosti, a tak se vy-hýbala hloupým, zvědavým otázkám. Jack v žádném případě nedokázal pobývat v komnatě lebek. Kdykoli tam sestoupil, slyšel ozvěnu pádících býků, ježily se mu vlasy a ztrácel soustředěnost. Jenže komnata lebek byla perlou prohlídky archeologických nálezů, protože patřila ke kultuře, jež se do země nemohla dostat jinak než za zcela výjimečných okol-ností.

Koncem letních prázdnin po Jackových závěrečných zkouš-kách Garth zorganizoval výlet na venkov. Zajistil minibus i s řidičem, koše jídla, bedny vína, piva a minerálek a to všech-no zahalil takovou atmosférou tajemství, že se pozvání dalo těžko odmítnout. Jack a Angela se svými rodiči a tři studenti, kteří pravidelně pomáhali na vykopávkách Glanumu, ti všich-ni se nacpali do malé dodávky a se zpěvem a smíchem vyra-zili do kopců, do ještě větších kopců a pak dolů na místočko v lesích u řeky, kde byla na zemi napnuta nepromokavá plach-ta a mezi větvemi viselo několik plátěných stříšek, které v po-ledním baru vytvářely oázy stínu.

Garth si vyhmul džíny a začal naboso propátrávat říční mělčiny. Jeho silné, do bronzova opálené ruce byly skoro stej-ně tmavé jako kožená vesta, kterou nosil. Neprozradil, co hledá, a pokračoval v procešávání okraje vody, přestože jídlo a pití, které opatřil, mizely s elánem a nevybíravostí, jaké jsou pro pikniky příznačné. Možná se držel dál od ostatních proto, že si zapaloval jednu cigaretu od druhé a mýtinu zahaloval štip-lavý dým.

Jelikož bylo horko, jelikož k sobě právě měli velice blízko, jelikož to bylo nebezpečné a oni byli pro každou špatnost, Jack s Angelou se vytratili svým rodinám a půl hodiny se tajně, ale zato vášnivě milovali, chráněni před okolím skalami a hustými keři divokých žlutých růží. Když se rozehrátí, lep-kaví, rozzáření spokojeností a pubert'áckým pocitem tajného triumfu oblékli a vyšli ze svého úkrytu, narazili na Gartha, jak stojí opřený o strom, kouří a očima visí na hřebenu nad nimi, na vrcholku Mallonského kopce.

"Byli jsme se jenom tak... byli jsme se projít," vyhrkl Jack, ale okamžitě zaznamenal Angelin zlostný pohled, který jasně říkal: co to děláš, sakra? Nemusíme nikomu nic vysvětlovat.

Garth přikývl. "Tomu se nic nevyrovná. Tomu se nic nemů-že vyrovnat." Záhadně se usmíval.

Aniž by spustil oči z hřebene, zamáčkl cigaretu mezi palcem a ukazováčkem. "Nemáte ještě chuť?"

Myslím, projít se... určitě máte. Pojd'te se mnou. Na nohou měl zdobené, vysoké boty z hnědé kůže, ale pohyboval se v nerovném terénu stejně snadno, jako by měl pořádné pohorky. Jackovi se ve volných teniskách šlo dobře, zato Angela v sandálech zůstávala poza-du, sypala ze sebe hlasité nadávky a šplhala do kopce, jehož sklon byl vražedný.

Na vrcholu se Garth svlékl do pasu. Stál tam s rukama v bok, pomalu, zhluboka dýchal a po hubeném těle mu stékal pot. Když se nahoru vyškrábala Angela, hodila nepoužitelné sandály po Jackovi, sedla si a začala si ošetřovat nohy, na kterých krvácela z několika drobných ranek.

Tady nahoře byl vzduch velice čistý, bez omezující vlhkosti lesů kolem řeky. Angela se stejně rychle, jako se rozčílila, zase upokojila, svalila se na záda a dívala se do mraků. Jack, který seděl vedle vysokého muže, kolena přitažená pod bra-dou, se na ni chvíli díval. Sledoval, jak se jí propocené tričko lepí k tělu, když se nadechuje, aby se uklidnila, ale v tu chvíli byly jeho sexuální touhy ty tam. Čekal, co udělá Garth.

Tenhle výšlap neabsolvovali jen proto, aby se prošli.

"Vidíš tamhle ten pohyb?" ozval se muž po chvíli. "Nemys-lím ten stín mraků. . ."

Jack očima pátral po kopcích, po lesích, po širé ploše roz-lévající se zeleně, zalité sluncem, tečkované stíny.

"Jenom hejno ptáků v dálce. Jinak nic."

"A co slyšíš? Dej hlavu k zemi."

Angela si sedala a zvědavě se po nich dívala.

Jack se sklonil a zaposlouchal se do trávy. Okamžitě za-znamenal v ostrém sluchovém ohnisku zápas býčích štvanců a ucítil prales. Šedivák nesl krvácející mrtvolu nějakého zvíře-te. Jack je nepoznával - byli hodně daleko. Věděl jen, že byli na lovu.

Kromě býčích štvanců slyšel jen slabé hlasy od řeky a bu-šení svého srdce, jako by zesílené samotnou zemí.

Když to řekl Garthovi, muž se podíval dolů a usmál se. "Poslouchej, co je za tím. Slyšíš ten pohyb?"

Jack se soustředil. Snažil se neslyšet šelest, zápas a šepot dvou běžících lidí nedaleko od něj.

A ihned zaslechl pomalý skřípot obrovských balvanů!

"Je to jako pohyb... hluboko v zemi..."

Cítil, jak se zem chvěje. Angela ho pozorně sledovala, oči přimhouřené před sluneční září.

"Slyšíš něco?"

Zvuk, který vycházel z míst pod ním, byl jako hluboké hřmění přicházející ve vlnách, snad hluk zemětřesení nebo práce v dole, ale byl daleko, daleko...

"Něco tam je, něco se tam pohybuje."

Ale Garth řekl: "Není tam nic. Jenom ozvěny. Předozvěny. Ještě tam nic není, ale nebude to dlouho trvat. Správně jsem tušil, že tady někde zůstane. . ."

"Já neslyším vůbec nic," prohlásila Angela. "Ozvěny čeho?"

"Bílé velryby," odpověděl Garth s úsměvem a přetáhl si svou cyklistickou vestu přes široká ramena.

"Tady tě opustím, Jacku. Potřebuju čas na přemýšlení, na přípravy. Veronika vás zaveze domů."

A dřív, než Jack stačil cokoli říct, přešel na druhou stranu kopce, nasadil si široký klobouk na mokré vlasy a pustil se po terénních vlnách a záhybech dolů, až ho mohli zahlédnout jen chvilkami, jako zmenšující se postavičku, která jde na západ.

Jack si nejdřív myslel, že muž jim zmizel na zbytek od-poledne, protože potřeboval být sám, a vrátil se s Angelou k řece a k pikniku.

Bylo to však na více než rok naposledy, co Gartha spatřil. Zřejmě se rozhodl výzkumu ukrytého města zanechat.

Odešel bez jediného slova, bez jediného vzkazu, a tak když hlínu z chrámů a jam po celém Exburghu začaly odplavovat říjnové deště, zakryli je a zakonzervovali, aby mohly být pro-zkoumány později.

8

Jack nakonec spatřil Gartha ještě dvakrát. Poprvé to bylo krát-ce před vánocemi, tři dny před koncem dlouhého zimního semestru. Jack ještě se dvěma chlapci opustil školu pozdě odpoledne, rychle vyměnil školní stejnokroj za džíny a kože-nou bundu a vyrazil do středu města, na poslední chvíli hledat inspiraci pro vánoční dárky.

Toulali se neony prozářenou tmou hlavní třídy a všímali si, že se začíná snášet jemné mrazivé mrholení.

Vtom Jack zahlédl, jak z obuvi nad chrámem Minervy vyšel vysoký muž.

"To je Garth. . . Garthe!" vykřikl.

"Kdo je to Garth?"

"Jeden starý známý. Ten chlap, co vykopává staré město. Je to možný, že nevíte vůbec nic?"

Jack se prodíral davu, dokud nedošel k okružní cestě. Garth již stačil přejít cestu na travnatý pruh a mířil k vysokým zdem kostela na druhé straně ulice. Jack na něj znovu zavolal. Ten-tokrát se Garth rozhlédl a zašilhal po provozu kolem. V podvečerním šeru se dal mužův výraz těžko rozeznat, ale Jack byl přesvědčen, že na něj mávl, aby šel pryč.

Potom se Garth otočil a zmizel za budovou.

Jack se vrátil do obchodu a nechal si zavolat vedoucího.

"Vzpomínáte, jak jsem tu byl před rokem s tím archeolo-gem, s Johnem Garthem? Zavedl mě dolů a ukázal mi chrám."

"Ano, vzpomínám si. Padla na tebe klaustrofobie. Šel z toho strach. Mně samotnému to dělá zle, a proto mě nedostaneš..."

"Před chvilkou tady byl, že? Viděl jsem ho."

Vedoucí si Jackovy dětské netrpělivosti nevšímal. "Říkal, že si jde dolů něco poslechnout," potvrdil. "K té kamenné soše na konci tunelu. Ale co poslouchal, to nevím. Ty ano?"

Jack zavrtěl hlavou. "Chodil sem poslední dobou?"

"Ne. Už několik měsíců tady nebyl."

"Mohl byste mu říct, ať mi zavolá, jestli ještě přijde? Je to opravdu důležité."

Jack napsal své jméno a telefonní číslo a dal je prodáváči.

Pak dostal nápad a zeptal se: "Mohl bych se znovu podívat dolů?"

"Nevidím důvod, proč by to nešlo. Pošlu s tebou Shirley, kdyby se něco... jestli chceš..."

Ale Jack chtěl být sám. "Nic se mi nestane. Potřebuju je-nom dvě minuty."

V zakryté svatyni došel rovnou ke dvířkům, která vedla do klaustrofobického tunelu. Zapomněl, že úzký vstup bude pro veřejnost zamčený. Ale tiché kroky, které uslyšel za sebou, mu ohlásily, že Shirley byla dolů stejně poslána. Dívala se přes model schovaný pod skleněnou vitrinou. "Jsi v pořádku?"

"Je to dobré. Chtěl jsem se podívat na tu kamennou sochu. Máte klíč?"

Žena přišla k němu. Byla velice malá, křehká, nejspíš jí nebylo o mnoho let víc než Jackovi. Na drobných rukou měla plno prstenů. Zásnubní prsten se leskl namodralým diamanto-vým svitem. Odemkla malý visací zámek na dveřích, rozsvítila zářivku, která několikrát blikla, než se rozžářila, a vpustila Jacka do chodby. Když prolezl na druhý konec k drsné skále, k tajemnému, svalnatému tvaru v kameni, přitiskl ucho k chlad-nému povrchu, zavřel oči a zaposlouchal se.

Dech!

Hluboký, hlasitý nádech, který ucítil, ho tak polekal, že ucukl. Pak rukou pleskl do kamenného ramene toho, co byla podle Gartha zasypaná socha, a zkusil znovu poslouchat.

Vířící tůň a z jejího středu těžký, mocný dech...

Představa, která se dotkla jeho smyslů, ho opět polekala. Chvilku měl pocit, jako by byl tažen dolů a tvář mu bičoval mrazivý vítr z podzemních hlubin.

Vrátil se potřeť, roztáhl prsty po skále. Nevnímal, že na něj Shirley váhavě volá, aby se přesvědčila, jestli je v pořádku a nemá strach.

A na okamžik se ocitl v moři, jímž omráčeně stoupal k hla-dině, točil se ve vodě, která se přes něj přelévala, vzpínal se nahoru ke světlu. Jenže ona to žádná voda nebyla; světlo se blížilo, ale musel bojovat, aby neutonul, a okolní svět byl těžký, černý a dusivý!

Odtrhl se od skály. Dusil se, lapal po dechu. Slyšel, jak žena volá vedoucího.

"Nic mi není! Jdu zpátky."

Prolezl úzkým tunelem nazpět a několikrát se při tom udeřil do hlavy. Před sebou měl růžový, znepokojený ovál prodavačiny tváře. Pomohla mu očistit z oblečení prach a hlínu, narovnala mu límec černé kožené bundy a znovu chodbu za-mkla.

"Viděl jsi strašidlo?" zeptala se ho s úsměvem. Jack si vzpomněl na dřívější slova v podobné situaci a rozesmál se.

"Nevím. Ale pod tím kopcem určitě něco je."

"To bych řekla. Bilion tun pískovce! Bohužel už zavírá-me!"

"Však už jdu."

Vánoce přišly a odešly s tradičními televizními orgiemi, poku-sy hrát hry, přijímanými i absolvovanými návštěvami příbuz-ných a zničující přecpanosti krocanem, čokoládou a koktejly, jichž si potají dopřával všude, kde byli rodiče jeho kamarádů k takovému mladickému zlořádu shovívavější než ti jeho.

Na Silvestra byl zdráhavým pasažérem na zadním sedadle auta, které ho spolu s rodiči odváželo jihozápadním směrem do blat, vstříc čtyřem dnům osvěžujícího, zrádného chození vlhkem. Pozvali Angelu, aby jela s nimi, ale měla na návštěvě bratrance z Austrálie, dva chlapce stejně staré jako ona. A kromě toho pracovala na článku, opravdové, náležitě sestavené práci, kterou chtěla poslat do časopisu Nature.

Jack byl skleslý a nevrlý. Věděl, že má špatnou náladu, věděl, že není ve své kůži, ale při nejlepší vůli s tím nemohl nic dělat. Sledoval nasáklou krajinu a zdaleka nesdílel nadšení svých rodičů, se kterým prožívali pronikání do venkovské krajiny s náznaky a znameními dávno zapomenuté minulosti, monolity a mohylami, ponurými hrady sklouzávajícími z vy-sokých kopců, na nichž byly postaveny, aby tam vydržely věčně. Proč musí pořád pracovat?

Musel uznat, že Angela je sice vzrušující, ale stejně tak otravná.

Z jeho malého rádia se vriskavě linuly pronikavé, skvělé zvuky punkové kapely PIL. Každou chvíli byl vyzván, aby 'ten kravál ztlumil'...

"A přestaň si zpívat, že jsi 'Antikrist'. Nám to stačí. Pro-boha! Nám to stačí..."

"To je písnička. Je to v písničce."

"Neodmlouvej..."

- poslechl (vysmívali se mu), a pak hudbu postupně znovu zesiloval. Pásek hrál do nekonečna - vzal si jenom ten jeden - a s blízcími se blaty byl jeho jedinou útěchou.

Koncem cesty měl pocit, že by nejraději ze všeho padal po hlavě do Grimpenského močálu - bažiny proslavené Sherlockem Holmesem - a nechal se stahovat dolů, dokud pro něj nepřiplavou černí psi a nebude obřadně pozřen na skalách, Antikrist, oběť staré země a jejich starých sil.

Jeho představivost zařadila vyšší stupeň.

Co bude vyprávět, až začne škola!

Ale místo toho si stěžoval, kudy chodil, a div se nerozvzlykal úlevou, když mohl skoro celý večer sedět v hotelové televizní místnosti, zatímco jeho rodiče se cpali nabídkou z jídelního lístku a sdělovali si turistické zážitky s postaršími manželi, kteří šli z jednoho konce země na druhý. (To nejsou zrovna daleko, říkal si Jack, dokud nepochopil, že jsou skoro už na konci cesty, jedenáct set mil mají za sebou a šedesát jim zbývá.)

Večer mu zavolala Angela, ale chtěla se bavit jedním o po-časí nebo o tom, jestli se nesetkal s býčím uprchlíky, a nadše-ně se mu svěřit s něčím, co se dočetla při svém bádání.

"Prapůvodní, primitivní slova a obrazy mohly někdy sklouz-nout do jakési žumpy, na jakési smetiště. Jsou odhozeny, hlavní paměťové soustavy mozku je nepotřebují. Skládají se z nich ale archeolegendy, které se v některých případech mohou stát natolik složitými, že proniknou zpátky na úroveň vědomí."

"Archeolegendy."

"Tak. Četla jsem o nich v jednom francouzskokanadském časopise o psychologii. Jsou to události, obrazy nebo celé příběhy, které se nějakým způsobem poskládaly z naší četby, z naší fantazie - z našich zážitků. Vynořují se, protože jsou vybuzeny..."

"Ty čteš francouzskokanadské časopisy o psychologii?"

"Jo. Čtu. Začínám chápat, co se s tebou děje, Jacku. Chceš si o tom něco poslechnout?"

"Jakým jazykem jsou napsané?"

"Ty časopisy? Francouzsky, jak jinak."

"Tak já tu trčím po krk v bahně, kolem bažiny a černí psi, stýská se mi po tobě, myslím na tebe, kudy chodím, a ty si čteš francouzsky."

Na chvíli zavládlo užaslé ticho. "Je to fascinující práce -Myslím, že by Jandrokovy archeolegendy mohly vysvětlovat..."

"Chci s tebou být v posteli," zašeptal. "Chci se milovat."

"Jacku! Ovládej se! Naši často poslouchají."

"Teď také poslouchají?"

"Neslyšela jsem, že by něco pípalo. Myslím, že ne."

"Je ti beze mě smutno?"

"Jasně. Jasně že je mi bez tebe smutno. Jacku, budeš pryč jenom čtyři dny. Příští týden se uvidíme."

"Jací jsou bratrance?"

"Velcí, hluční, hrubí... dost egoističtí! Ale jinak jsou fajn."

"Nezkoušeli tě svést?"

Zaslechl, jak se rozčileně nadechla, dovedl si představit, jak ji otrávil. "Jak to myslíš, nezkoušeli."

Nemuseli nic zkoušet. Každou noc jsme v posteli tři. Jsi dojmavý. Mohl bys už vyrůst!"

Po jejím rozzlobeném hlasu telefon zmlkl. Jack napodobil do mluvítka její vztek a praštil sluchátkem.

Proč jsem to udělal?

Po noci přerušovaného spánku vstal v šest ráno a dal si sprchu. Oblékl se, jako by šel ven, a díval se,

jak prudce prší, stromy se kymácejí a od Atlantiku se valí těžká, rozervaná mračna. "Skvělý den na výlet," poznamenal jízlivě na adresu ven-kovního světa. A pak ho napadlo: Tak pojďme na výlet!

Když se jeho rodiče přišli dolů nasnídat, byl už najedený a stál tam oblečený, připravený čelit živlům.

Pitvořil se a ner-vózně přešlapoval.

"Hod'te sebou," řekl, k pobavení ostatních hostů v jídelně, kde se podávala snídaně. "Ať nepromeškáme ani okamžik. Jde se na výlet."

Otec se na něj vlažně usmál. "Na blata je dnes příliš mokro. Budou nebezpečná. Říkali jsme si, že bychom se projeli podél pobřeží a prohlédli si nějaké hrady."

"Ne že bych chtěl nějak očerňovat radosti projížďky po pobřeží, ale já jsem pro blata. Černí psi už na nás čekají. Cítím to, že rodina jako je naše si to s nimi může rozdat a slavit vítězství."

Otec se na něj díval a mračil se. "Bud' už zticha, Jacku. Chodit v takovém počasí je příliš riskantní."

Bahno změkne..."

"V tom případě se uvidíme později."

"Kam to, ksakru, jdeš?"

Než se otec stačil vzpamatovat a vyjít z malého hotelu ven do deště, Jack už stál v křoví, ukrytý a rozmrzlý. Když muž na schodišti zase zmizel uvnitř, rychle přeběhl pozemek i hlavní cestu a vydal se přes pole k stoupání, které označovalo nehostinná blata.

Za dvě hodiny byl už vysoko nad městem a když se ohlédl, spatřil i šedé kamenné zdi a tašky samotného hotelu, zasaze-ného mezi zčernalými zimními stromy v záhybu řeky. Déšť se zmírnil, ale stále pršelo hodně. Co bylo důležité, ustal vítr a mrazivý chlad, který přinášel, už nebyl tak nepříjemný a ne-bezpečný jako předtím.

Spolu s ním šlapalo do kopce ještě několik dalších lidí. Někteří s sebou měli psy, kteří pobíhali spíš nešťastně, ucouraní od bláta, než že by radostí skákali a štěkali. Jack šel po rozmoklé pěšině za nimi. Zastavil se, teprve když zahlédl vzdálenou, osamělou postavu, která šla po hřebeni, tmavě se rýsovala na pozadí chmurné oblohy a scházela pěšinou k nej-vyššímu skalisku.

Ta její chuze...

Šel dál. Ovce před ním uhýbaly a zůstávaly v dešti skoro úplně zticha. Obcházela je velká, rezavá, hbitá liška. Obezřetně cupitala po větru od stáda a hledala nějaký chromý nebo malý kus. Po chvíli zmizela v mlze a ovce se uklidnily.

Najednou zůstal na blatech sám. Kolem nebyla ani známka života, člověk ani zvíře, jen svěže zelená, ale přesto jedno-tvárná tráva, mlhou zahalená skaliska a víření, bubnování deště. Vydal se směrem k Vlčím kamenům, nejvyššímu místu, a po přeizení pobožené kamenné zdi, která kdysi vymezovala hranici, našel hrbolatou stezku klikatící se k vrcholu.

Když jednou zvedl hlavu ke skalám, nebyl tam nikdo, a když ji zvedl podruhé, objevil se tam vysoký muž. Stál a pozoroval ho, déšť se mu řinul z koženého klobouku, leskl se na dlouhém kabátu do deště. Bylo to podruhé, co se Jack před začátkem jara setkal s Gar-them, a okamžitě poznal, že něco není v pořádku. Plahočil se stezkou vzhůru, utíral si vodu z očí. Věděl, že muž stojí v zá-větrí rozeklaných skal,

kouří a dívá se na něj.

Při pohledu zblízka vypadal Garth bledě a uštvane a jeho zvlhlé, nesoustředěné oči se dívaly spíš na širokou bezútěšnou krajinu pod vrcholkem než na chlapce ve větrovce, džínách a zablácených botách, který sotva popadal dech. "Jak jste věděl, že tady budu?"

Garth zamáčkl cigaretu o masivní šedivý monolit vedle něj. "Angela mi to řekla. Před dvěma dny jsem byl za jejím otcem. Napadlo mě, že by nemuselo být špatné se s tebou setkat. Obzvlášť tady."

"Na blatech?"

"Širé divoké prostory - tady se snadněji hledá," řekl Garth se záhadným úsměvem. "Je líp slyšet. Když je něco pod zemí, tak to bažina jako je tahle rychle prozradí."

"Viděl jsem vás v Exburghu - před vánocemi. Utekl jste..." "Měl jsem starosti. Tenkrát jsem si s tebou nemohl pro-mluvit. Ale sledoval jsem tě, Jacku."

Jack si muže prohlížel. V dešti mu bylo zima a pláštěnku si přitáhl těsněji ke krku, aby zastavil ledový čůrek vody, který mu po ní stékal.

"Zdalo se ti v poslední době o Zelence?" zeptal se Garth.

"Trochu. Přijde to a hned to zmizí, jako vždycky. Silně cítím býka v tom tunelu pod obchodem s obuví. Znovu jsem dostal strach."

"Ty ses tam vrátil?"

"Vrátil. Opravdu je tam život. Přesně jak jste to řekl. Skryté město žije."

Garth stál chvíli mlčky, s rukama v kapsách, a díval se na chlapce. Pak řekl: "Možná jsi v pěkné bryndě, Jacku. Nejsem si jistý, ale myslím, že bych tě měl varovat. Buď opatrný."

"V bryndě?" Jack se při těch slovech zachvěl.

"Nedopřejí ti pokoj. Ti býčí štvanci. Jsi jejich cesta ke svobodě. Jsou blíž a blíž. Cítíš to?"

"V tuhle chvíli ne. Slyším je, ale blízko nejsou. A vy? Také je vidíte?"

Garth zavrtěl hlavou. Zapálil si další cigaretu, schoval se před deštěm do pláště a jeho obličej se na okamžik zahalil spirálami téměř modrého kouře.

"Glanum skutečně žije. To máš pravdu. Ne však rozvaliny pod Exburghem. To je jenom ozvěna v kameni. Je důležité to rozlišovat, Jacku. Živé je to, co je v tobě a co je ve mně. Oba nás pronásleduje totéž, ale projevuje se to různými způsoby. Tebe mají na mušce býčí štvanci a já mám Glanum."

"Co býčí štvanci pro město znamenají?"

"Pro město? Nevím. Pro jádro města? Patří k sobě, Jacku. Honím se za Glanumem tak dlouho, že bys mi to ani nevěřil. Ještě ani nezačala šedesátá léta!" dodal a ušklíbl se. "Honím se za Glanumem tak dlouho, že jsem zapomněl, kdy to zača-lo. Zapomněl jsem dokonce i jak to začalo... vím jenom, že..." Na okamžik se odmlčel, přimhouřil oči, úporně přemýšlel, vzpomínal. Pak zavrtěl hlavou.

"Když ses vynořil ty, Jacku... když jsem tě našel - s napo-žením na býčí štvance - poznal jsem, že mé pátrání je u konce. Ale zapomněl jsem na nebezpečí - nebezpečí pro tebe. A jeli-kož nevím přesně, co se mi může stát mezi jedním prašivým okamžikem a tím dalším, napadlo mě, že bych tě měl vyhledat. A říct ti - varovat tě - že ti možná hrozí něco ošklivého. Ale ať budu kdekoli, slibuju ti jedno..."

Vymáčkl z cigarety život a zahodil ji do deště. Pak si přitáhl plášť, narazil si široký klobouk víc do obličeje a usmál se na chlapce.

"...budu tě sledovat!"

Otočil se a pustil se z kopce dolů, čím dál nejasnější po-stava, krácející mrhlením hlouběji do blat, vstříc chvějící se půdě, nízkým skalám a patnácti mílím nebezpečné pustiny. Jack za ním chtěl zavolat, ale nedostávalo se mu slov. Mlčky se díval, dokud hledač měst nezmizel v dálce a dešti, a pak se obrátil zpátky k hotelu.

Od toho dne musel na Gartha stále myslet. Zdalo se mu o něm, myslel na něj ve škole, dokonce i když byl s Angelou v soukromí jejich domu a jeho rodiče byli v práci. Když začal o 'přítomnosti' zvláštního muže mluvit, vždycky při tom po-užíval slova, která naznačovala, že se blíží závěrečné účtování. "Něco se stane..."

"Ale s Garthem, ne s býčími štvanci." Už dlouho nepocítil býčí štvance nějak dramaticky blízko, ale občas, obzvlášť když si vyšel do kopců, zaslechl dech ženy, její trhaný nepravidelný dech; nohy ho někdy začaly bolet, jako po dlouhém běhu, přestože stál na místě. Lekal se stínů, zvířat vystupujících z

bažin nebo se vynořujících z rozvodněné burácející řeky, v níž jako by plaval.

Ale blízko nebyli. Blízko byl jenom Garth. Byl venku v Exburghu, krčil se ve stínech starého města, toulal se za soumraku neony ozářenými ulicemi, kouřil, rozhlížel se, sledoval stopy ukrytého města, klekal před přízraky svatyní.

"Hlídá mě."

"Jak to víš?" Angela se na posteli převrátila a začala se prsty procházet Jackovi po hrudi, každé žebro zvlášť, dokud se nezkroutil. Byla cítit parfémem, který se jmenoval Opium, a potom, její dlouhé vlasy byly rozcuchané, mokré a lepily se jí na čelo.

"Prostě to cítím. Je tady... blízko."

"Proč se schovává?"

"Nevím."

"Kdybych ho neznala, tak bych si myslela, že je to další z tvých archeolegend."

Myslela svou poznámku jako vtip, ale když Jack její poslední slovo popuzeně zopakoval, Angela se rozzlobila a otočila se na druhou stranu. Podložila si hlavu rukou, sáhla po knize, kterou měl Jack u postele a posměšně si odfrkla, když zjistila, že je to 'Jak zvládnout dějepis pro pokročilé', pomůcka pro pomalé studenty.

Jack byl v dějepise beznadějný případ. Neměl vůbec přistupovat na to, aby si ten předmět v posledním roce školy bral.

Angelin článek odmítli v Nature, pak ve dvou psychologických časopisech, potom v New Scientist, Science a nakonec i v místních novinách. Nejvíce ji ale zklamalo, když poslala kopii svého článku kanadskému vědci, jehož práce ji tak inspirovala, a Jandrok jí prostřednictvím své sekretářky poslal las-kavý, ale krátký vzkaz v tom smyslu, že ho její teorie fascinují, ale bohužel nemá čas zabývat se individuální korespondencí, která se týká jeho myšlenek.

Převázala všechny zamítavé dopisy páskou, schovala je do své školní skříňky a občas ji bylo možno přistihnout, jak se na ně dívá a přivolává na jejich pisatele neštěstí a malo-myslnost.

Práce však udělala velký dojem na jejího učitele a Angela se s jeho pomocí začala připravovat na studium psychologie na univerzitě, chodit na večerní kurzy a číst odbornou literaturu v širším záběru. Školní učivo nemohlo k úrovni jejího chápání přispět ničím novým, a tak bylo jasné, že bude chtít ve svém vzdělávání pokračovat na nějaké špičkové univerzitě, nejspíš v Cambridgi.

Nečekaný zvuk auta, které zabočilo na příjezdovou cestu, přerušil napětí i vášně zběsilým sháněním rozházeného oblečení. Když Jackova matka otevřela přední dveře, oba studenti měli před sebou na jídelním stole rozevřené učebnice a jejich nápadnou rozcuchanost bylo možno přičíst přirozené mladické neupravenosti.

9

Smál se, hlavu měl zvednutou a vrtěl jí...

Zelenka mu vybuchla do tváře, nádherná v lázni slunečních paprsků, když vyskočila z barevného skla kostelního okna...

A potom Garth, který se k němu skláněl, třásl jím...

"Tíše! Jacku, buď zticha! Psst!"

Jack procitl ze snu a posadil se. Okno do pokoje bylo otevřené, vzduch uvnitř byl ostrý a svěží. Garth, skrčený vedle postele, klesl na zadek. Jeho tělo čpělo potem, dech byl silně cítit tabákem.

"Kdo je to Jocelyn?" zeptal se tíše.

"Jocelyn?"

Když jsem vlezl oknem dovnitř, tak jsi sténal a volal jméno Jocelin. Kdo to je? Nová přítelkyně?"

Jocelyn?

Jackovi se najednou rozjasnilo v hlavě. "Jocelin! To je kněz. V knížce kterou čtu. Věř."

"To jsem nikdy neslyšel. Kdo ji napsal?"

"William Golding."

"Tak o tom jsem slyšel."

Jack byl ještě dezorientovaný. Co dělal Garth v jeho pokoji - podíval se na budík u postele - ve čtyři dvacet pět ráno?

"Co tady děláte?"

"Přišel jsem si pro tebe. Dnes asi odejdu. Nečekal jsem, že to bude trvat tak dlouho. Potřebuju trochu pomoci."

"Odcházíte?"

"Odcházím. O čem to je? Ta Věž."

"O knězi."

"Jocelinovi. To už jsme slyšeli. Ale co je s ním? Proč se ti o něm zdá?"

"Chce na své katedrále postavit věž. Jenže má být moc vysoká, moc těžká. Základy ji neudrží. Ale jednou je to jeho sen, a tak zdravý rozum neposlouchá."

Vypadalo to, že Gartha ta myšlenka zaujala. Odvrátil oči, zamyslel se a pak tiše řekl: "Takže něco jako Babylonská věž. Stavba, která má oslavovat spíš člověka než boha."

"Nevím. Nejsem si jistý..."

"Na stavbu věže není ta správná doba. Lidská mysl, která ji chce postavit, je příliš daleko před ostatními. Sní. Ale stavba ji nepřijme. Země ji nepřijme. Mám pravdu?"

Jack nevěděl. Měl ke knize a k Williamu Goldingovi jako takovému připraveno několik naučených odpovědí. Ale stře-dověcí kněží a stavění kostelů ve středověku ho zajímali asi tolik, jako... jako středověcí kněží a stavení kostelů ve středo-věku. Kdyby se tam tak objevil Antikrist, Belzebub, satanismus, nějaké to vymítání d'ábla, nebo aspoň jeden, dva zlí duchové, mohl by příběh dostat úplně jiné rozměry.

"Je to trochu suchopárné. Nejde jenom o příběh jako tako-vý. Podtext, metafory a takové ty věci."

"Já vím, já vím," řekl unaveně Garth. "Takové ty věci."

"Ačkoli člověku se z toho chvílemi zatočí hlava. To se mi líbí."

"Ale je to suchopárné. Jako kámen? Jako zem?"

"Jo. Asi jo."

Garth se usmál. "Nebo tomu možná nerozumíš. Zatím."

"Asi jo."

"Ale zem pro tebe možná nějaké to překvapení má. Vstá-vej, Jacku. Obleč se."

"Proč jste přišel?"

"Už jsem to říkal. Chystám se dnes odejít."

"Kam odejít?"

"Správná otázka."

"Co se s vámi děje?" zeptal se tiše Jack, najednou rozesmutnělý.

"Bílá velryba," řekl Garth a zamrkal na chlapce. "Tak hod' sebou. Obleč se. A vezmi si s sebou pořádnou svačinu. Máme před sebou kus cesty. Vertikální cesty," dodal s kyselým úsměvem. "Jako protiklad horizontální."

Jack nechal vzkaz na jídelním stole. Vymyslel si, že vstal dřív, aby si šel před školou zaplavat, což dnes dělal méně často než před několika lety, ale jako vysvětlení jeho nepřítomnosti to stačilo.

Garth si půjčil auto, elegantního renaulta v barvě paví ze-leně, a sklopil v něm zadní sedadla, aby získal dost místa pro dvě těžká stočená lana, každé s blyštivým kotevním hákem na konci.

"Umíš řídit, ne?"

"Ne. Oficiálně ne."

Garth otočil volantem na jeho posilovač řízení příliš prud-ce. Auto sebou smýklo, s řevem vyrazilo na cestu a zamířilo do kopců. "To je ale špatné. Budeš to muset risknout. Nic na tom není."

Jak mluvil, drtil zuby převodovky, která naříkala zvukem rvoucím uši. Zamračeně se podíval dolů na řadič páku. "Jsem zvyklý na automatiku; nic jiného jsem rychleji nemohl sehnat. Kde je ta rychlost?"

"Narazíte do obrubníku!"

"Sakra!"

Než zaparkovali v řídkém lesíku, který lemoval úpatí Mallonských vrchů, den se rozvinul do ostrého slunce s teplým vánkem a Jack měl pocit, že během proutkařovy hrůzné jízdy zestárl o deset let. Z parkoviště bylo vidět provoz směřující do Exburghu na začátek pracovního dne. Ale kopce, zastíněné

mraky a třpytivé rosou, stoupaly v něm, samotářské nádheře, jako by se jich nic z toho netýkalo. Tady bylo všechno svěží, nedotčené a nová roční doba přinášela do krajiny jiskřivou zeleň.

Dali se na cestu bukovým lesem, našli pěšinu, vrátka a pak i hrbolatou cestu, která klikatě stoupala po úbočí prvních kop-ců k Mallonskému údolí. Garth šel první, přes jedno rameno měl přehozený svůj dlouhý nepromokavý plášť a těžký kože-ný vak, přes druhé smotané lano. Jack nesl druhý kotvicí hák a svůj batoh, ve kterém měl sendviče s pečeným hovězím, dvě jablka a kus koláče plněného masem. Na prvním vrcholku se rozhlédli po krajině, po údolí řeky a lesnatých svazích Windowerova vrchu, vzdáleného dobrou hodinu chůze. Garth se přikrčil a zaposlouchal se do větru. Obličej mu v ostrém slunci skoro zářil.

"Znám to tady už moc dobře," prohlásil. "Znám prameny, větrolamy, úkryty před sněhem, díry a jeskyně, kterými jsou skály rozbrázděné."

Jack si muže pozorně prohlížel. Garth si jeho pozornosti všiml, otočil se k němu, nadále skrčený, a pak ukázal ke sku-pině stromů a zdi z nasucho kladených kamenů v polovině svahu sbíhajícího dolů, kde se klikatil potok.

"Osm měsíců jsem tam bydlel. Je tam hluboká průrva, která se táhne sto yardů do nitra kopce a je úplně suchá. Zdálo se mi tam pár snů, pár krásných snů." Zasmál se. "Jsem jako med-věd, Jacku. Přes zimu jsem se uložil k zimnímu spánku, abych se přesvědčil, že jsem na správném místě."

"Na správném místě?"

Garth vstal, protáhl se, pak zvedl lano a svůj vak.

"Byla to dlouhá štvance, ale konečně jsem na konci stopy. Jsem si tím jistý. A částečně za to vděčím tobě. Když jsem našel Glanum, našel jsem svou kořist. Že to ale bylo dlouhé hledání..." dodal skoro s povzdechem. Rychle se shýbl a vytrhl malý drn, rozeřel vlhkou hlínu a kořínky mezi prsty a znovu se zahleděl na chlapce. "Jdu domů, Jacku. I kdyby mě to mělo stát život. Proto jsem tě požádal, abys šel se mnou." Zvedl si rozmělněnou trávu k nosu, zavřel oči, krátce se nadechl a ne-chal ji spadnout na zem.

"Nemusíš si dělat starosti," dodal. "Tobě žádné nebezpečí nehrozí. To ti slibuju."

"Nahore na Muldonských blatech jste tvrdil, že jsem v bryn-dě."

"V bryndě, to ano. Ale ne v nebezpečí. Jestli zemřu, tak si budeš pamatovat, co jsi viděl. Jestli ne, budu tě sledovat. Vždycky ve mně budeš mít přítele, Jacku. Slíbil jsem to za ta léta mnohokrát a vždycky jsem to dodržel. A teď pojďme. Dostávám hlad a cítím ten masový koláč..."

Masový koláč?

"To je moje svačina," zamumlal potichu Jack a vydal se za mužem z kopce.

"Všechny zásoby by měly být společné," řekl Garth a krát-ce, pobaveně se ohlédl.

Krčila se a pozorovala ho. Zelené obrazce na její tváři se kroutily, jako by byly živé. Temné oči měla široce rozevřené, výraz prozrazoval zvědavost. Za ní netrpělivě postával muž v plášti ze skalpů a per, soustředěný na svět kolem nich, za-měřující svou energii na přežití. "Musíme jít..."

„Jsme tak blízko..."

Natáhla se k němu, přejela mu prsty po tváři. Zem se chvě-la. Šedivák se trochu přikrčil, polekaný okolním děním. Skály se otřásaly a zvedaly, stromy se kymácely, listí padalo na zem, větve praskaly, vypadalo to, jako by se samotná země měla otevřít...

Jack otevřel oči. Nad ním letěla mračna a chvění země ustalo. Bylo teplo, vál mírný větřík a on ležel natažený na zemi, dál ospalý. Když ho přelétl stín muže, posadil se a uviděl Gartha, jak neklidně přechází po vrcholku kopce a hledí do dálky.

"Usnul jsem."

Garth vypadal netrpělivě. Gestem a syknutím ho umlčel. "Je to blízko. Jestli řeknu, abys mazal pryč, tak to udělej. Rozumíš? Vezmi nohy na ramena. Dostaň se z kopce pryč."

"Zahlédl jsem Zelenku. Říkala, že je blízko..."

Garth se na něj na chvíli zadíval. Obličej měl schovaný ve stínu, jeho postava se temně rýsovala proti jasné obloze. "To mě nepřekvapuje. A muž s ní byl?"

"Byl."

"Vypadal výhružně?"

"Ustaraně."

Zdálo se, že svah se zachvěl. Jack vstal a rozhlédl se. Dívali se do hlubokého údolí. Letěl přes ně stín mraku. Vítr zesílil.

"Co se děje?"

"Čenichá po mně. Vidíš ty stromy?"

Jack se podíval ke dvě stě yardů vzdálenému nízkému po-rostu. Garth řekl: "Běž tam a zůstaň tam mezi stromy, čekej a nic nedělej, vydrž to a nehýbej se. V žádném případě se mě nepokoušej zastavit." A pak vykřikl, až se Jack lekl: "Podívej tamhle!"

"Cože? Co to je?"

Garth se rozběhl po kopci, dlouhý kabát za ním pleskavě vlál. Ukazoval do dálky. "Tam! Tam to je!" Údolím se něco pohybovalo. Jack si uvědomil, že to není stín mraku, ale sama země, která se vrásní a skládá, zelená krajina, již běží vlna jako vítr po vodě, obrazec, jenž mění směr a rozbíhá se k nim.

"Přines lana!"

Jack popadl těžké provazy s kovovými háky a hodil je Gar-thovi k nohám. Muž tiše stál, vystavený větru, a očima sledo-val vlnění v údolí.

"Víš, že tady jsem. Ale myslím, že mě nepoznává. Mohlo by to být nebezpečné. Jdi ode mě pryč, Jacku. Uteč ode mě."

"Mám divný pocit."

Svět kolem něj byl v jasném stínu. Země duněla, vítr běs-nil, tráva šelestila. Když se Jack rozhlédl, zjistil, že nic není, jak má být, ani vidění světa. Jeho smysly se překrývaly, skoro až splývaly. Garthův dech se změnil v hučení, jeho hlas v bu-rácení. Otočil se k němu a začal pomalu mávat, pomalu na něj rukou mávat, běž pryč, hned, běž pryč.

"Co se to děje?"

Kopec jako by se pod ním vzedmul, celý svět se otřásl.

Běž pryč, Jacku. Uхни z cesty. Uteč ke stromům, nebo tě to stáhne za sebou...

"Garthe! Co je to?"

Údolím se mezi stromy pohybovalo něco obrovského, roz-ráželo to lesy a travnaté svahy do rozlévajících se vln, krájelo to zem kamennými věžemi a vysokými zdmi, bílými útvary, které se pohybovaly jako kosy, vystupovaly z trávy, znovu klesaly a mizely z očí. "Pohybuje se to dokola - na sever. Postupuje to údolím vzhůru!"

Garth, zapřažený do lan, přeběhl hřeben na druhou stranu a na chvíli zmizel. Pak se vrátil, obličej zalitý potem, podmračené obočí. Pomalu natáhl konec jednoho lana opatřený hákem a začal jím točit. Jack muže pozoroval a cítil nepřírozený vítr. Všechno kolem něj bylo neskutečně jasné. Zem bubnovala pohybem, silicím a slábnoucím chvěním, které mu roztrásalo nohy.

"Stojíš ve dvou světech, Jacku," řekl naléhavě Garth. "To, co vidíš, je svět lovců, svým způsobem neskutečný, ale nebez-pečný. Měl bys vycouvat, a hned. Ke stromům. A dobře se drž."

Jack chtěl něco říct, ale zaváhal, protože vzduch kolem něj najednou znehybněl - skoro jako by zmrzl. V tu chvíli svět za Garthem explodoval.

Zdi města vyrostly ze země tak rychle a strmě, že to Gartha srazilo na zem. Kamenný moloch se rychle pohyboval kop-cem, klouzal kolem Jacka, který na něj s otevřenými ústy zíral. Vzduch se chvěl hřměním. Zděné zvíře se vzepjalo výš k obloze a pak se znovu ponořilo do chvějících se buků.

V těch několika sekundách, v nichž město prorazilo na povrch, stačil spatřit rozrušené zdi, rozšklebené brány, vlající šlahouny révy a břečfanu, jež rozvaliny obrůstaly, ježící se kořeny pokroucených stromů, které prorůstaly kameny a vy-tvářely na vybělených blocích svíjející se lidské postavy.

Velká věž zasténala, když ho mījela, zvukem, který bylo slyšet i přes dunění, zvučnou ozvěnou větru ve velké síni nebo v hluboké jeskyni. Na jejím vrcholku se držela tmavá postava a shlížela odtamtud na tvorečky dole.

Stejně rychle, jako se vztyčilo, město zase zmizelo a tam, kde se země rozevřela, nezůstala po nějakém poškození ani stopa. Zato pod Jackem se svět otřásl, celý kopec hrozil, že se rozevře.

"Jde to dokola!" vykřikl Garth.

Zvedl se z místa, kam spadl, pokusil se očistit oblečení od skvrn způsobených trávou a blátem a znovu roztočil železnou kotvu.

"A je to tady!"

Točil hákem v širokém kruhu, zády k chlapci. "Sbohem, Jacku!"

Tentokrát jelo Glanum přímo na něj, prorazilo povrch země a pomalu se zvedalo k čekajícímu muži.

Rozevřela se před ním velká brána, klenutá tlama s býčími rohy a širokýma zvířecíma očima vytesanýma hluboko do kamene. Z věže, která bránu střežila, se sypalo kamení, hlína a uražené větve. Jack stačil za zdmi zahlédnout sochy, tmavé budovy, sloupy a věže, shluk staveb, z nichž některé byly tmavé jako z bláta, některé zářivé, některé bílé, některé utopené ve svěží zeleni lesa.

V posledním okamžiku, kdy už se zdálo, že město Garthovu maličkou postavičku rozdrtí, jak by se stočilo, rychle se znovu ponořilo a vyzvedlo do vzduchu vlnu bohaté, páchnoucí prsti, vyvrátilo stromy v zemi lovců a ve světě za hranicí snu ponechalo jen sotva viditelné jejich stíny.

Garth se rozběhl, pustil kotevní hák a vyhodil jej vysoko na zeď za věží. Jakmile se železo zakleslo do surového ka-mene, odrazil se a neohroženě se zhoupl proti masivní hradbě s cimbuřím. Pohyb ho strhl. Přitahoval se po provaze, snažil se vyjít po zdi nahoru a plášt' do deště kolem jeho vyhublé postavy pleskavě vlál. Město se potápělo, klesající zvíře unášelo Gartha s sebou. Ještě než zmizel pod kopcem, podařilo se mu otočit a podívat se po Jackovi. Vypadalo to, že něco křičí, ale šlo mu o život, a tak se raději držel a zanedlouho byl zemí spolknut.

Chvilí bylo ticho. Potom dole v údolí rozrazila zemi věž, oblouk brány, hlavy zvířat, které ji střežily, červené tašky střech několika budov.

Kopec se naposledy otřásl.

Pak se vzduch pročistil, to podivné světlo se vytratilo a zůstala jen modř jarní oblohy. Zem kolem Jacka vypadala jako dřív. Druhý provaz a Garthův kožený vak ležely přesně tam, kde je hodil na zem.

Po chvíli si Jack hodil vak na ramena, ale provaz tam nechal ležet. Šel údolím k severu, podle něj ve stopách města. Když pozdě odpoledne došel k autu, připadal si zmatený, dosud ohromený tím, čeho byl svědkem.

Seděl v autě až do soumraku. Potom si uvědomil, že se po něm rodiče budou rozčileně shánět, našel telefon a zavolal jim.

Ale ještě než vypůjčeným autem opatrně odjel zpět do Exburghu, na několik minut se rozplakal. Jestli to bylo ze strachu, ze zmatku nebo prostě kvůli ztrátě přítele, to nevěděl ani on sám.

DRUHÁ ČÁST

Býčí branou

10

V průběhu pěti let, které následovaly po Garthově okázalém odchodu ze světa, kdy vyšplhal po hradbě přízračného města Glanum, se Jack se svým zážitkem víceméně vyrovnal a prak-ticky se mu po muži přestalo stýskat, třebaže při každém návratu z univerzity prolezl výkopy nebo se vydal do Mallonských vrchů s nadějí, že zahlédne šedivé vlasy, rozevlátý plášť, proužek stříbrného dýmu.

Na kopcích, kde se tenkrát Glanum zjevilo, nezůstala po Bílé velrybě ani stopa. O tom, že beze stopy zmizel i Garth, nemohlo být pochyb - veškeré pokusy ho najít, dát dohromady jeho život, se ukázaly jako marné. Byl znám svými archeolo-gickými úspěchy, hledačským nadáním, a často pracoval v různých koutech Evropy. Ale jeho život byl stejně neuchopitelný, stejně osamocený jako každá fáta morgána.

Jack však viděl, co viděl. Byl to pro něj opravdový zážitek. Ruth jako odbornice sice nebyla nakloněna uvěřit něčemu tak obłudně nepravděpodobnému, jako bylo město, které se vynoří ze země, aby spolkl člověka, ale Angela si zaznamenala každé slůvko a ihned začala zasazovat pohyblivé město do širšího Řádu věcí.

"Vnější a vnitřní projevy," řekla mu. "Nemůžeš mezi ně dávat rovnítko, protože si myslíš, že ty sám jsi zdroj. Ale jestli jsi pouze cesta - jestli zdroj nemá přímo s tebou nic společného... v tom případě se zdroj může projevovat mnoha různými způsoby."

V posledním roce školy se mu nepodařilo dostat do Cam-bridge, kde by býval mohl pracovat s Angelou, a tak zámířil do Norwiche, odkud se ke své přítelkyni mohl aspoň snadno dostat. Studoval matematiku - ve škole v tomto předmětu vy-nikal - ale ve druhém ročníku do ní zabředl a záplavy teoretic-kých rovnic mu začaly jít na nervy. Začal si dokonce stěžovat, že se nevyzná už ani v nezkráceném dělení.

Tím, co ho však uchvátilo, byl čas a stal se neúnavným ob-divovatelem mladého, tělesně postiženého badatele z Cambrid-ge, Stephena Hawkinga, a bouřlivého, skvělého Američana Richarda Feynmana, s nímž se dvakrát setkal. Jejich publikova-né práce fungovaly jako prubířský kámen jeho intelektuálního uspokojení. Jeho reakce na ně a fantastické světy, které oteví-raly, mu pomáhaly posilovat sebedůvěru. Sebedůvěru, která v poslední době utřžila mnoho ran.

V prvním roce, co byli od sebe, navázala Angela vážnou známost s robustním atletickým Novozéland'anem, postgra-duálním studentem z katedry psychologie, specializujícím se na sny v bdělém stavu. Tento vztah Jacka přiváděl na pokraj šílenství. Veškeré kontakty s Angelou přerušil. Její nový přítel ji zasvětil do radostí a strastí vodáctví, sportu, který spolu provozovali na jezerech a řekách středního Finska a v soutěs-kách karpatských hor. Jejich známost trvala rovných dvanáct měsíců, než skončila. Lesk náhle a překvapivě opadl ve stej-nou chvíli, kdy jí chladná slova - vyřčená bez pohnutí - zmra-zila srdce.

"Byla to sranda. Ale mám zásadu, že na déle než na rok se nevážu. Doufal jsem, že to pochopíš. Snažil jsem se říct to jasně a nebýt - krutý?"

Byla tak rozrušená, že se trapně dlouho nevzmohla na slo-vo. "Ne. Nic jsem nepochopila. Nedal jsi mi to jasně najevo. A je to na den přesně rok, co jsme měli první rande! Vedeš si snad deník nebo něco takového?"

"Jasně, že si vedu deník. Píšu si do něj všechno, co dělám. Jak bych mohl chtít studovat vlastní snění v bdělém stavu, kdy-bych neměl život podrobně zaznamenaný? No tak, Ang-"

"Můj ty bože... Ty hajzle!"

"Angie... no tak. Jsme oba dospělí lidé..."

"Hajzle /"

Měla strach obnovit kontakt s Jackem, ale zároveň ho zou-fale potřebovala. Když nakonec našla odvalu a zatelefonovala mu, chladnost přijetí ji nepřekvapila, ale byla ráda, když na-vrhl, že se mohou sejít v lesích poblíž Hockleyské slatiny, na místě prapůvodní krásy, nadčasovém a prakticky nedotčeném lidským počínáním. Nechali za zády lesní výzkumnou stanici, kde si smluvili schůzku, dvě hodiny se procházeli klidem jezer a lesů a pak vypili láhev teplého Chabilis, kterou Jack zapo-mněl obalit pytlíky s ledem. Byl horký dubnový den, všechno pučelo, probouzelo se k novému životu a Angela dlouho pla-kala.

"Chyběl jsi mi. Ale cítila jsem, že něco chybělo mezi námi. Pustila jsem si ho do hlavy tak hluboko - jeho práce byla tak fascinující... Ale byl to takový hajzl..."

Jack nevěděl, co na to říct. Nechtěl na toho druhého muže, na toho chytrého Novozéland'ana vůbec myslet. Nevěděl ani, jak se jmenuje; jeho srdce dál svíral krunýř závisti. Proto Angelu pouze objal a držel ji velice zdráhavě, dokud se k ně-mu nepřitiskla a nezačala se na něj dívat vlhkýma, pak spíš prosebnýma očima.

Čekal, že se mu nabídne, a byl už vzrušený, připravený. Pokud šlo o navazování nových vztahů, bylo pro něj posled-ních dvanáct měsíců obdobím naprostého a skličujícího fiaska.

"Uvidíme se ještě někdy?" zeptala se a pak se zasmála. "Sejdeme se někdy spolu... v Hockley, Exburghu... nebo v... Honolulu?"

Měl to být lehký pokus o žert a Jack to také tak vzal, ale zároveň byl zklamaný, protože to jasně signalizovalo, že se chce bezprostředně vrátit do Cambridge. Sebral kuráž a zeptal se: "Chceš se znovu začít scházet?"

"Ovšem," řekla Angela, ale duchem byla někde jinde a vzá-pětí se zamračila, zřejmě když pochopila, co by to obnášelo. "Viš, Jacku, já vlastně nevím. Ne, ještě ne. Nemohla jsem se dočkat, až tě uvidím, až si s tebou promluví, když se mi život tak zhroutil. Vlastně, vypadalo to, že se zhroutil. On za to samozřejmě nestál." Mile se na něj podívala. "Vážně jsem tě chtěla vidět. Nechtěla jsem, abychom na sebe

zapomněli."

"Dej mi pusu."

Zaváhala, ale pak svolila. Dlouho ji držel, přestože polibek po několika sekundách přetrhla.

Rozhodl se pokusit štěstí a řekl: "Jestli se ke mně vrátíš, tak už tě nepustím."

"To zní jako hrozba."

"Ale není to. Chci říct, že se ke mně nemáš vracet, jestli nebudeš mít jasno. Moc tě potřebuju. Miluju tě. Škoda, že jsem ti to nikdy neřekl."

"Muselo to pro tebe být peklo. Steve byl..."

"Nechci vědět, jak se ten hajzl jmenuje. Chci jenom tebe. Vrať se ke mně - ale prosím tě! Jenom jestli si budeš jistá."

Trochu ji tím překvapil. Mlčky přikývla a pak dodala: "Vím, že si budu jistá. Dej mi pár týdnů, to postačí. Jen pár týdnů. Ale Jacku... musíš přijít do Cambridge. Steve pracuje - promiň... Katedra psychologie pracuje na takové velice zájímavé věci. Jde o snění a úplně novou věc, počítačově generovanou virtuální realitu. Bude to pecka. Změní to životy! A mohlo by se tak podařit získat vizuální záznam býčích štvanců."

"Nerad bych teď o tom mluvil..."

"Jasně, jasně že ne. Chápu. Ale viděl jsi je někdy v poslední době?"

"Někde budou. Už dlouho nepřišli s žádnou bezprostřední vizí. Ale vážně o tom teď nechci mluvit. Nevadí?"

"Stejně musím jít."

"Já vím. Proto nechci mluvit o ničem jiném než o nás."

Ohlédla se přes rameno a usmála se. "Už kdysi jsem ti řekla, že jsi moje životní dílo. Budu tě sledovat."

"Tak to asi budete s Johnem Garthem dva."

11

Uběhly roky, roky vnitřního ticha, roky změn. Počátkem léta, na oslavu svých osmadvacátých narozenin, odvezl Jack Ange-lu a jejich pětiletou dceru Natálii na 'tajné' místo ve Francii, na starý statek v horách Perigordu, sice zchátralý, ale vyba-vený vším potřebným, kde jim na zahradě dělaly společnost krůty (hlučné a ohavně nečistotné), slepice (také hlučné, ale aspoň snášely vejce) a černě tečkovaná prasata (čistá, tichá, ale nepříjemně zvědavá). Statek patřil jeho kolegovi z práce, padesátníkovi bez rodinných závazků, který si domek koupil sice už před léty, ale pobýval v něm každoročně dva týdny a jinak jej rád 'půjčoval' přátelům, aby tam mohli strávit dovo-lenou.

Dívka si zvířata zamilovala. Angela ráda chodila na pro-cházky hlubokými roklemi, kolem širokých pomalých řek, stékajících z centrální vysočiny. Jack si oblíbil sjíždění řek na kánoí. Dařilo se mu zapomínat na starosti a povinnosti, když lenivě proplouval pod strmými skalami provrtanými jesky-němi, porostlými zkroucenými pahýlovitými duby a hrdými borovicemi, které se nejistě držely skal a vytvářely nad klika-tými vodními toky doslova vertikální prales.

Jako všechno dobré, i toto období úlevy od pracovních tla-ků po deseti dnech skončilo a Angela ze statku odjela. Měla se zúčastnit konference Nové psychologie, která se konala v Pra-ze, a mít přednášku na téma 'Zdroj a význam ozvěn limbického systému'. Přednášku si Angela napsala dostatečně předem a dva dny 'příprav' strávila tím, že se učila nazpaměť skvělou parodii Wendy Copeové na Strážníkovu volbu W. S. Gilberta o 'Hlídaní nevědomí Teda Hughese', soudobého temně mýtic-kého laureáta britské ceny za poezii.

Aby mohla během přednášky v jednom místě položit důraz, chtěla mít možnost vzhlednout od poznámek a verše zazpívat.

Bylo to pro Angelu typické: pro efekt byla ochotná udělat všechno.

Se statkem se rozloučila smutně, ale zároveň plná očeká-vání ("Po vás mi určitě smutno nebude, krůty pitomé!"). Jack ji odvezl na letiště a na posledních několik dní dovolené se vrátil zpátky.

Bez Angely nebyl ve své kůži, ani s kajakem na řeku ne-mohl - Natálie byla ještě moc malá - a tak vzal dcerku s sebou k nejbližší rokli a slezl s ní strmou pěšinou na široký travnatý břeh s mělkou pláží z drobných oblázků. Bylo to jejich nej-oblíbenější místo pro piknik. Dívka se brouzdala a Jack plaval, přestože voda byla ledová. Leželi zády v trávě a kou-pali se v paprscích slunce postupujícího vysoko

nad nimi. Celé údolí bylo najednou zamžené, ospalé. Kánoe a kajaky proplouvaly kolem a mladé, duté znějící, ozvěnou vracené hlasy vodáků se ztrácely v dálce...

Po chvíli Jack vstal a protáhl si ruce a nohy.

Pustil se kolem řeky. Dával si pozor na strmé svahy skrý-vající mnohé pěšiny a na keřovité hloží, které mohlo skrývat nebezpečí. Slunce bylo ještě ostré a stěny rokle se rozevíraly do volnější krajiny. Zamířil na chvíli do vnitrozemí, prodíral se houštím a brodil bahnitými potoky, vnímaje ve vzduchu kouř, hořící dřevo, blízkost lidského osídlení.

Řeka se v jistém okamžiku stočila a krajina se otevřela do hustého lesa. Hory měl teď za sebou a znovu se blížil ke břehu. Slyšel smích a švitoření několika mladých žen. Postoupil až k hranici stromů a vykoul ze stínů ven. Srdce mu bušilo vlhkostí a námahou z dlouhé cesty.

Bylo jich pět a všechny měly na sobě sukně sešité z kusů látky a jednoduché šátky. Černé vlasy měly spleteny do pev-ných prstýnků, až na tu nejvyšší a nejstarší, která si své krásné kadeře vyčesala do umného ohonu, jenž na temeni vybíhal do výšky a pak jí splýval na ramena. Hrály si na skalách, které spadaly až do řeky, v těchto místech široké a lenivé, lemované z druhé strany lesem.

Dívky spojovaly spletené květy do jediného, dlouhého ná-hrdelníku. Když byl květinový věnec hotov, střídavě si jej každá pověsila kolem ramen a dvakrát oběhla skupinku ostat-ních, přičemž se smála, někdy až hystericky. Jackovi ale vtip unikál.

Vysoká dívka si náhrdelník vzala jako poslední a když za rytmického potlesku ostatních završila obíhací rituál, hodila věnec barevných květů do vody.

Všech pět dívek se nahnulo k sobě a dívaly se, jak květiny odplouvají po vířící hladině. Jedna z nich neustále poskako-vala a hlasitě, vzrušeně tleskala. Právě ona se nenadále, se znepokojeným výrazem otočila ke vzdáleným lesům. Byl tam pohyb, tmavý stín.

Vzrušení se rázem rozplynulo. Dívky začaly bázně šeptat, schoulily se k sobě a dívaly se přes řeku. Jack ze svého stano-viště zaznamenal pohyb také. Ve vzduchu se vznášel silný zvláštní pach.

Vzápětí s ohromujícím účinkem rozbilo nerušené ticho ně-kolik hlasitých zařvání. Nad stromy se zvedly obrovské zahnu-té kly a okraj lesa vzalo útokem pět slonům podobných tvorů. Choboty drželi vysoko nad lesním houštím. S dusotem seběhli po břehu a chystali se vrhnout do řeky. Sklonili kly a začali potřásat dlouhou jantarovou srstí, která halila jejich dmoucí se boky.

Jakmile se pětice mastodontů začala brodit přes řeku, kolé-bajíce hlavami tak, že zatočenou slonovinou u svých tlam pročesávali vodu, dívky se s jekotem rozprchly.

Zvířata se najednou zastavila, jako na povel stáhla choboty a začala pít. Po několika minutách se tito zimní tvorové seřa-dili za sebe a s vodou po břicha se pustili proti proudu řeky, směrem k vesnici.

Někdo se za ním mihl, stín v jasném, chladném slunci, při-krčený, s hlavou skloněnou, jako šipka přelétl k vodě a zmizel za skalami, na nichž si hrály dívky s květinami. Jack se rychle zvedl a rozběhl se za ním.

Nezapomínal na možnost nebezpečí a když se přiblížil k řece, uvědomil si, že -

Z proudící vody se ozývalo něčí volání. Prosadil starostli-vost na úkor opatrnosti a sešel ke břehu...

Ztratil orientaci: byl ve stínu vysokých temných skal.

Natálie od něj odplouvala a hystericky křičela...

Posadil se. Zamrkal a nechápavě se zahleděl na zápasící posta-vičku v řece, vzdálenou už víc než sto yardů. Šok se dostavil jako rána palicí. Vykřikl, vyskočil a rozběhl se k řece. Odplouvala od něj!

"Natálko! Cákej rukama! Proboha, to ne...!" Rozběhl se po břehu, ale cestu mu přehradily stromy a on musel pracně hledat průchod. Řeka byla pomalá, ale Jack uměl plavat také jen pomalu a bál se, že kdyby vlezl do vody, trvalo by mu příliš dlouho, než by topící se děvčátko dostihl. Natá-lie zmizela pod hladinou a Jack znovu vykřikl. Volal o pomoc, zoufale se rozhlížel po řece, ale vypadalo to, že jsou úplně sami.

Vrhl se do vody, krauloval ze všech sil, které ze sebe v pani-ce vymačkal, oslepován vodou, zalykaje se vodou, nevnímaje chlad. Plavovlasou holčičku, kterou tak miloval, nikde nevi-děl.

Pak zaslechl Natáliin výkřik a pokusil se zavolat: "Cákej rukama! Kopej nohama ve vodě! Jdu pro tebe! Hned jsem u tebe!"

Všiml si, že se kolem něj přehnalo cosi štíhlého, žlutého, a studená voda mu chrstla do obličeje, když málem dostal pád-lem do nosu. Vyčerpaně začal šlapat vodu. Viděl, jak se štíhlý kajak otočil kolem zápasícího dítěte a pak se najednou pře-vrátil.

Když pak plaval dál, uviděl, jak dívka táhne Natálii i kajak ke břehu, s dívenkou pověšenou kolem krku. Když se Jack doplácál na úzkou blátivou 'pláž', třela roztřesené dívce ruce a smála se s ní.

"Děkuju..." řekl Jack a vodačka vstala a podívala se na něj. Byla vysoká a byla to Němka, nejspíš studentka. Měla na sobě spodní díl černých plavek a na promočeném tričku záchrannou vestu.

"Myslím, že se jí nic nestalo," řekla. Jack přivinul dcerku k sobě a rozplakal se úlevou a následným šokem ze svého vidění.

Dívka se vtěsnala do kajaku a odstrkovala se zpátky na řeku. Působila velmi sebejistě. Přestože ji prudkost jejího pře-vrácení musela zaskočit, udržela loď, pádlo i dítě.

"Ještě jednou děkuju," řekl Jack. Prudce k němu vzhledla.

"Je to hezká holčička."

"Ano."

"Určitě jste šťastný, že ji máte."

"Jsem. Ještě jednou děkuju..."

Odplula doprostřed řeky a pak začala energicky pádlovat. Teprve když rychle mizela za ohybem řeky, Jack si uvědomil dvojznačnost jejích slov a udělalo se mu zle.

Jestli měla Natálie předtím ve vodě hrůzu, teď na ní nebylo nic zvláštního znát, jako by německá vodačka těmi několika slovy, která s ní prohodila, veškerou hrůzu vypudila. Cestou zpátky do statku si spokojeně hrála a vůbec netušila, že se její otec chvěje nenadálými obavami.

Něco se mu zdálo a byl to stejný sen jako tenkrát, kdy sice ne často, ale zato neodbytně pronikali před jeho vnitřní zrak býčí štvanci. Přitom ve snu nebyli - nebo byli? Z té žen-ské postavy zahlédl pouze siluetu - mohla to být Zelenka? Po Šedivákovi nenašel ani stopu - leda že by se sám díval očima Skalповého Kožichu! Jasnost, bezprostřednost vidění byla přesně taková, jak si ji pamatoval.

Mastodonti, obyvatelé tunder, kteří se probíjejí lesem k vo-dě, rozhánějí dívky z primitivní vesnice, přetrhují květinový rituál...

Stále cítil pach těch obrovských tvorů; slyšel křik dívek prchajících do chatrného bezpečí svých stanů, svých palisád, svých rodičů.

Byla to součást téže řady vizí, která ho pronásledovala v období dětství a dospívání? Sedm let bez býčích štvanců, sedm let bez sebemenšího pocitu, že by Glanum bylo víc než jenom kamenný stín, sedm let, kdy si myslel, že se toho Dru-hého světa zbavil. Ale také sedm let zklamání pro Angelu, která se nemohla dočkat, až na tomto jevu zúročí své vědo-mosti a intelekt. "Slíbila jsem, že tě budu sledovat, a teď není co sledovat!"

Ještě když vedl Natálii po klikaté cestě k silnici a k jejich prázdninovému domovu, okamžitě si uvědomil, že se musí vrátit do Anglie. Bez Angely znamenal pro svou dceru riziko, o nic větší a o nic menší, než kdyby měl epilepsii. Nemohl si dovolit těmito selháními vystavovat do nebezpečí tak draho-cenný život.

Děsil se představy dvou dnů za volantem na zpáteční cestě domů do Anglie. Cítil, že takovou cestu nemůže v žádném případě riskovat, a proto zavolał Angele do Prahy, do hotelu, v němž se konference konala, a počkal, až se vrátí. Přijela taxíkem další den. Měla triumfální náladu - když ji zavolali k manželovu naléhavému telefonátu, měla již svůj příspěvek přečtený - a zároveň se v ní mísila hrůza, že její dcera málem přišla o život, s vzrušující představou, že by to mohlo zname-nat návrat býčích štvanců.

Když šli spolu tu noc spát, Angela byla vášnivá a milující. Její libido určitě živila zář jejího úspěchu a snad i primitivnější potřeba vynořující se v situacích, kdy je rodina v ohrožení, potřeba přežití, nápravy. Jack ji po celou dobu milování tiše plakal na rameni.

Jen co se vrátili domů, nadiktoval podrobný popis Mihotání, který si Angela pečlivě zaznamenala. "Cítil jsi někde štvance?" "Ne... jenom..."

Těžko se to popisovalo. Bylo to stejné, jako snažit se vy-světlit, jak se do jeho snu dostala Angela, odkud bral jistotu, že muž ve středních letech byl částečně jejím ztělesněním... "Díval jsem se ze stromů,

kteře měly dívky za zády. Cítím, jak má tvář vyhlížela ven, pruhovaná, šedivá tvář, ukrytá ve světle a stínu houští, zvědavě pozorující okolí. Třeba jsem byl Šedivák..."

"A ženu jsi ani trochu necítil?"

"Vůbec. Třeba to byl jenom sen, vidina. Třeba to nesou-visí."

Angela si zuřivě dělala poznámky, jen tu a tam si odhrnula kaštanové vlasy přes hlavu, ponořená do svých myšlenek, asi tak po minutě přetočila pásek zpátky a začala ho přepisovat. Jack vyšel ven, kde se Natálie cákala v bazénku s bratran-cem Benem pod dohledem Benovy opatrovatelky, srdečné mladé Australanky, která znenadání zalapala po dechu a začala škemrat o pivo. Jack se vrátil do domu a vychlazenou láhev jí přinesl. Sám pak sešel do spodní části zahrady a zadíval se přes zvlněnou krajinu ke vzdálené linii kopců.

Kus lesa, nízký porost, kterému se říkalo Bojiště, označoval tu část kopců, kam se z hlubiny přelilo město Glanum, když se před dvaceti lety vynořilo, aby přivábilo a zajalo Johna Gartha.

Právě kvůli tomuto panoramatu Mallonských vrchů se nakonec nechali přesvědčit, aby dům koupili, chatnou dvojpodlažní nemovitost s výhledem na Exburgh od jihu, která potřebovala modernizovat a vyzdobit v takovém rozsahu, že rodina soustavně fungovala v prachu a úlomcích po zednících, v chaosu renovace. Rozlehlá zahrada byla z větší části pone-chána jako sad, v zadní části s výběhy, ve kterých se páslo několik ovcí a tři vysloužilí koně. Díky tomu, že působila dojmem hranice s divočinou, si ji oblíbili Natáliini kamarádi, takže to vypadalo, že je u nich stále někdo na návštěvě.

Zahleděl se ke stromům na obzoru, odkud se terén svažoval dolů do údolí, kde se Garth ukryl a kde více než rok žil. Poprvé po dlouhé době pocítil potřebu, skoro až nutkání vrátit se do chrámů ukrytého města, k maskám poutníků, zobrazených ve starověku v souladu s uznávanou tradicí, tvářím, které při prvním odkrytí vypadaly jako živé.

Angela chtěla jít s ním a při návratu do Herkulova chrámu ho pozorovat. Chtěla vědět, co se s manželem děje. Jenže Ráchel měla odejít ve tři odpoledne, takže Natálii musel někdo hlídat. "Proč bychom nemohli jít zítra všichni?"

Stál v nízké místnosti a díval se na krásnou ženu s brýlemi, na proud jejího přesného rukopisu, kadeře vlasů, a zaslechl: běží.

Zelenka byla blízko, bylo cítit vůni jejího dechu, pot na jejím těle se mastně leskl a dělal jí skvrny na haleně, zelené tetování jako by se pod ním svíjelo jako klubko hadů, a ona přicházela blíž běží.

Byla blízko a byla zoufalá. Byla sama. Šedivák s ní nebyl. Byla za ním, kolem něj, před ním v něm.

"Vracejí se," řekl Angele, která se okamžitě zvedla od sto-lu, přistoupila k němu, sáhla mu na kůži, přičichla si k ní, pozorně hledala sebemenší náznak Míhotání.

"Víš to jistě?"

"Ne. Jistě ne. Ale mám takový pocit."

"V tom případě bys neměl nikam chodit. Zůstaň doma. Jestli jsou blízko, tak to můžeme zaznamenat."

"Tak blízko ne... Ještě ne... Musím tam jít..."

Lapal namáhavě po dechu. Proč?

"Musím jít," vykoktal.

Háčky se zachytily a teď ho táhly. Vzpomínky na Gartha byly silné. Cítil, jak se staré město pod městem hýbe a před-stavoval si, jak se hlinka drolí ze stěn, z masek, z fresek...

"Chci to udělat sám."

"Nemůžeš řídit, Jacku, a z toho neslevím! S tvým řízením je konec. Zavolám taxi."

"Souhlasím. Ale rychle, rychle..."

Pojede za mnou, napadlo ho, když taxi zahnilo na silnici, po které to byly do Exburghu dvě míle. Najde nějaký způsob, jak se postarat o Natálii a přijede za mnou.

Zelenka ho volala. Pak vyplula na povrch její bolest a Jack si zakryl oči a začal úpět. Volala ho, měla strach. Šedivák byl blízko za ní a byl rozlícený. Hlasem, který zněl jako hluboké burácení hromu, ji

pobízel a chtěl nemožné, požadoval od ni něco nemožného, nějaký čin, nějaký úkol, něco, co jí nahánělo takovou hrůzu, že se přiblížila, rozhlédla jeho očima.

Taxi ujíždělo po strmě se svažující silnici ke starému měs-tu. Kostelní věže a kancelářské budovy se třpytily v podvečer-ním slunci: stříbřitá klidná řeka se ovíjela kolem středu města a plynula k zapadajícímu slunci.

"Tady! Tady to stačí!"

Byl už téměř nad ukrytým srdcem města, na úzké cestě pod příkrými srázy Hradního vrchu, kudy několik lidí klikatě stoupalo k rozvaleným zdem normanského hradu na vrchol-ku. Glanum pod jeho nohama pulzovalo jako probouzející se zvíře.

Vydal se hlouběji do středu města, ke svatému Janovi v dál-ce. Šel trasou, která se více než novodobých dopravních tepen řídila pocitem kontaktu se zapomenutými uličkami, pohřbe-nými zdmi. Po několika minutách tak došel k Herkulově jámě.

Zaplatil vstupné a sešel po rampě dolů. Nezapadal mezi těch několik turistů, kteří kolem sádrových masek prošli a odbyli je letnými pohledy, více zaujati barevnými freskami na sever-ní zdi.

Jack zůstal před maskami stát, díval se mezi ně, vyzýval slepé oči, aby se otevřely, snažil se dohlédnout do míst za ni-mi.

"Byli jste mrtví. Myslel jsem, že jste mrtví."

Chladná sádra zůstávala slepá, stejně jako ve staletích před-tím.

"Nechte mě. Dejte mi pokoj, pro boha svatého. Mám dítě, málem jsem je zabil..."

Na dvanáct let se jejich světy vzdálily a oni s tím jejich odlupili do ticha, daleko v prostoru a čase.

Dvanáct let kli-du...

Náhle ucítil na šíji ženin horký dech. Jeho čichové smysly vzrušily oleje, jimiž byla pomazaná na těle.

Hlava se mu ro-zeznívala ozvěnou dunění jejího srdce. Měla strach. Byla štvanec. Překypovala energií, ostrážitě vnímala ve světě roz-tříštěného světla a stínů každý zvuk, každý pohyb.

Jack opustil svatyni a vydal se napříč parkem. Nehmotné stromy vplouvaly do jeho zorného pole a zase mizely. Klidně došel až ke svatému Janovi z Boha, pod kterým ležela pohřbe-na brána sebevrahů. Když zahrnul za roh, potměšile po něm mrkl Šedivák. Oči měl jako led, pod hliněnou maskou se za-leskly zuby. Jack to nečekal a když polekaně couvl, srazil se s mužem, který nesl nákup. Div ho neshodil až na vozovku z kočičích hlav.

Jelikož byli na ulici sami, muselo to vypadat jako schvál-nost a postarší muž se po zmateném útočnickovi ohnal. Jack se mu huhlavě omluvil a uprchl přes Trhové náměstí.

Nakonec dorazil k řece a po mostě přešel na druhou stranu, pryč od jádra ukrytého města. Pak si ale vzpomněl na 'zastavěnou oblast', otočil se a zadíval se přes řeku na věž svatého Jana a masu Hradního vrchu. Proti proudu se pomalu šinula bafající říční loď, křiklavě pomalovaná červenozelenými vik-toriánskými vzory. Rozesmátý pár se potýkal s veslicí; vesla cákala naprázdno a oni bezmocně kroužili dokola. Proud je pomalu snášel k temnému ústí jeskyně, k vertikální průrvě v obrovské skalní stěně, kterou viděl rozkročenou nad vodou, ponořenou ve stínu.

Skála jako by vyrůstala ze země. Byl to přízračný pohyb, který ho dezorientoval. Když se mu najednou přímo před oči-ma objevil průsvitný valoun s hrubě vyvedenými tvářemi a sym-boly, jehož mokré povrch odrážel paprsky velkého, cizího slunce, opět couvl a potácivě vstoupil mezi stromy a vysoké temné sloupy. Pak si všiml blikavého světla - Mihotání - ně-kde nalevo od něj. Měl pocit, že někam klesá, ale... Vychází to zespod!

Šedivák po něm pokřikoval, provokoval ho. Lovec kroužil kolem, vidět ho nebylo, ale z křoví vyháněl cupitající přízračné ptáky. Bodavé hvízdání a škodolibý smích se mísily s temným duněním dopravy.

Jack podlehl panice a rozběhl se. Vtom ho popadla něčí ruka a pleskla ho po tváři.

Stíny vybledly a do očí mu vpadlo slunce, které nebylo tak cizí. Musel přimhouřit oči. Angela ho držela, třásla s ním a její slova pomalu dostávala význam.

"Věděl jsem, že na mne dáš pozor," hlesl úlevně.

"Pojď se mnou, Jacku. Pojď. Jedeme domů. Jsi nebezpečný, a nejenom pro ostatní." Prohlížela si ho od hlavy k patě, užasle mu pátrala po obličejí. "Hoříš - jako oheň. Musíme to nahrát. Honem, Jacku. Pojď"

domů..."

Jenže pouto, kterým ho Glanum drželo, bylo příliš silné.

Nechal se Angelou provést ulicemi zpátky na městské par-koviště, ale chtěl, aby ho odvezla k jeho rodičům, do jejich domu nad městem. Tam zůstal stát na dolním konci příjezdové cesty, s hlasitými zvuky útěku v uších, v dusivé atmosféře lesa, který neviděl, v pachu krve a potu dvou lidí, jež byli tak blízko, že se jich mohl skoro dotknout, a díval se z kopce do údolí.

Viděl Gartha, jako by to bylo včera, když kráčet k němu, kabát mu vlál a z nedopalku cigarety klikatě stoupal dým. Vybavoval si, jak se jeho postava rýsovala proti zapadajícímu slunci na třpytivých střechách dole ve městě, a měl pocit, že kdyby chtěl, mohl by Gartha vzít za ruku, podobně jako při-zraky, které mu nedopřávaly klidu.

Ty jsi ten kluk, který vidí jiné světy...

Vy jste ten proutkař, který hledá pohřbená města...

"Co se s vámi stalo?" zašeptal. Když ucítil lehký dotek na rameni, otočil se. Angela ho objala kolem ramen a sledovala jeho pohled k exburské aglomeraci. "S kým se mělo něco stát? O kom to mluvíš?"

"O Garthovi."

"Aha. Jasně. Chybí ti?"

"Skoro jsem ho neznal, ale chybí. Co se děje se mnou? Vrátilo se to, ale je to jiné. Je to, jako by..." natáhl ruku a mávl teplým vzduchem, naprázdno přejížděl prsty po dlaních. "Je to, jako bych je měl vedle sebe."

"Říkal jsi, že město stoupá. Ještě je vidíš?"

Vidím... ale víc z dálky. Jako fotografii promítnutou na zeď - skutečnost a přelud dohromady."

Bylo to jako temný stín nad kostely, nad radnicí, mnohohoposchod'ovými parkovišti, nad shlukem staveb, které tvořily dnešní město. Když zamrkal, uviděl skutečnost, ale když se podíval dost pozorně, uviděl kopec, háje, shluk staveb se střechami z červených tašek, přízračnou tetelivou iluzi něčeho, co možná někdy existovalo, ale také to mohla být jeho fan-tazie.

Takhle to viděl John Garth? Žil ve světě, v němž se vidění toho cizího a skutečného světa překrývaly?

"Ale Zelenka je za mnou, dívá se mi přes rameno," řekl. "Pořád mi něco říká, šeptá, dotýká se mě..."

Byl smyslný... ten dotek... Angele to nemohl říct, ale dotek té cizí ženy ho vzrušoval, jako by se s ním odjakživa důvěrně znala a teď u něj hledala sílu, partnerství.

"Rozumíš tomu, co říká?" Angela si ho pozorně prohlížela. Asi byla zklamaná, protože povlak 'jinakosti' na kůži neměl.

Pomyslel na tu ženu, nechal zvuk jejího dechu zesílit, vy-pudil z hlavy myšlenky na Angelu.

,Je čas projít... našli bránu... konečně... tak dlouhé pátrá-ní... dávej na mě pozor..."

"Proboha!"

Angela ho popadla, prudce ho otočila k sobě a podívala se mu do očí.

"Co je? Co? No tak, Jacku. Co se děje?"

"Procházejí..."

Musela ho do auta prakticky dotáhnout, jeho rodiče jen ustaraně, smutně přihlíželi. Připoutaný pásem, seděl na se-dadle spolujezdce a díval se, jak Angela se starými manželi prohodila několik slov, vrátila se do auta a rychlostí skoro až nebezpečnou vycouvala z příjezdové cesty. Udělala jen jednu zastávku, u sousedů, aby si vyzvedla Natálii. O hodinu později byl už Jack umytý, nahý, pod dozorem a nahráváný na video... a ještě plakal...

"K čertu!"

Angela vypnula kameru a ještě jednou přistoupila těsně k manželovi. Jack ji nechal, aby mu nakláněla hlavu, jak chtě-la. Její ruce na těle mu byly příjemné, toleroval i postupné sundávání chemických tamponů a elektrod, poslouchal její zoufalé vzdechy.

Chtěl ji. Jak byl nahý, kůže ho chladila, najednou dostal chuť na sex a zkusil si ji přitáhnout zpátky k sobě. V hlavě se mu rychle rozjasňovalo.

"Nech mě nejdřív uklidit přístroje. Proboha, Jacku, vždyť ses dnes mohl zabít. Už zase!"

"Svlékni se."

"Počkej, až uklidím, uložím Natálku a prohlédnu si zá-znamy. Potom si můžeme hrát."

Vrhl se na ni. Šedivák, který stál za ním a díval se, se rozesmál. Lovec snadno odrazil ránu, kterou mu žena chtěla uštvědit, stáhl ji na podlahu a škubal jí sukni a halenku.

"To je hezké," ozval se Šedivák. "Ta barva vlasů. Jako jantar. To se mi líbí. Dlouhé vlasy jako jantar. Omotej si je kolem ruky."

Šedivák mu předvedl, jak jediným mocným stiskem při-držet obě zápěstí. Ve dveřích stálo děvčátko a křičelo, ale les zvuk tlumil, takže rušil pouze zvířata.

"Něžně. Něžně!" dráždil ho Šedivák. "Tahle ženská tě mi-luje... Dělej jí to něžně!"

Jack se zdaleka ne něžně prohnul a přísál se ženě k nad-rům.

Vtom po něm Šedivák vztáhl ruce a začal ho škubat za vlasy, dokud ho se smíchem neodtáhl. "Vstávej. Vstávej, ty blázne. Chtěl jsem jenom, abys viděl, že jsme blízko."

Stál tam nahý, rozechvělý, silně vzrušený a krvácel ze škrá-banců, které mu Angela stačila udělat, ještě než jí v tom za-bránil. Ve dveřích se krčila postavička Natálie, která všechno viděla a tiše vzlykala.

Angela vstala, shrnula si sukni a zapnula halenku. Přiběhla k dcerce a přivinula ji k sobě. "To nic, miláčku. Tatínkovi se něco zdálo. On to tak nemyslel. To nic."

"Ubližoval ti!"

"Ne, neubližoval. Jenom se mu něco zdálo. Pojď dolů, všechno je v pořádku. Tatínek měl těžký sen."

Vztekle se po-dívala přes rameno. "Vezmi si kalhoty, siláku! Přijď dolů!"

Pak se náhle zakabonila. "Šedivák?"

Jack, dosud ochromený tím, co udělal, se slzami na krajíč-ku, dokázal jen zašeptat: "Promiň mi to..."

"Šedivák?" zeptala se znovu.

"Jo... prokrista..."

"Napadlo mě to. Cítila jsem ho. Ježíši, je tak starý... to místo, odkud je, je staré! Obleč se a přijď dolů."

Obrátila se k dítěti. "Nic se nestalo, Natálko. Všechno je v pořádku."

Když se děvčátko uklidnilo, seděli schoulení na široké po-hovce u studeného ohně, stočení do klubíčka a upíjeli vodu s tonikem.

"Doufám, že jsme to zvládli?" zašeptala Angela a zamí-chala ledem ve sklenici. "Co chceš říct dítěti, které vidí, jak se otec pokusí znásilnit matku? Propána, asi potřebuju poradit."

"Myslím, žeš to zvládla dobře. Uklidnila se."

"Třeba z toho bude mít trauma."

"Nevím."

"Já také ne. Nejdřív se málem utopí a teď tohle... Vážně si myslím, že je čas se poradit. Vadilo by ti to?"

Jack vyprázdnil sklenku a snažil se nevnímat zvuky lesa, dýchání za hlavou, mučivý a bolestivý pocit, že praskne jako hedvábná kukla motýla, která puká, aby vypustila poutníka, jenž se v ní skrývá.

"Ne," řekl těžkopádně. "Nevadilo. Jestli mi něco vadí, tak ty zvuky v hlavě."

Na jeho kůži se neprojevovalo nic, žádné Mihotání.

Probrali spolu už všechno, co se za ten den stalo, chvilková zhlédnutí stínového města, zarostlého a pobořeného, zveda-jícího se z hlubin pod Exburghem. Angelu už od psaní po-známek bolelo zápěstí. Měla tři hodiny nahrávek, ve kterých Jacka nutila, aby své prožitky rozebíral málem až po mraven-čení jednotlivých chloupků na šiji.

Ale když přišli domů, všechno bylo pryč. Výsledky che-mického rozboru různých tamponů, které nasály jeho pot, budou až za několik dní, avšak z pohledu encefalografu se u něj neprojevovaly větší neurologické vzruchy než u člověka, který má vidiny.

Angela byla zoufalá. "Je to stejné, jako chtít vyfotografovat bájně zvíře. Vždycky, když se je podaří zhlédnout, není po ruce fotoaparát. Vždycky, když je fotoaparát, nekoná se zví-ře."

"Zvíře se koná. Nenech se splést," řekl Jack a sáhl pro láhev, aby jim dolil.

Honili ho, štváli ho jako nějaké zvíře a on před nimi prchal nerovným terénem, mezi skalami, křovím, přes vyschlé potoky a kolem stružek vyschlého bláta toho cizího světa. Pronásle-dovali ho...

Posadil se na posteli. V hlavě cítil tepavou bolest. Angela spala vedle něj, unavená přemýšlením, psaním a alkoholem. Mrkala na něj videokamera a tříhodinová smyčka zazname-návala každé jeho nadechnutí, mihotání na jeho kůži. Všiml si ve tmě závoje světla a natáhl ruce před sebe. "Angelo..." hlesl.

Byli těsně za ním, křičeli po něm. Hnal se divočinou dlouhými skoky, hrud' mu pukala námahou. Honili ho... zvíře...

Klopýtavě přešel ložnici, narazil do dveří, otevřel je a ne-jistě vyšel na měsícem ozářenou podestu.

Zvuky pronásle-dování ho nutily kvílet strachy. Jeho nohy se chtěly pohybovat do rytmu, vyjádřit účast s příznakem prchajícím před lovci. Každý sval jeho těla hořel, všechny smysly byly vybičovány tak, že ho svět za zdmi tohoto tmavého domu bombardoval jako vytrvalý, úděsný liják. A pak ho napadlo: Nahrej to.

Podařilo se mu vrátit do ložnice, ale nedokázal zvolat, aby spící ženu probudil. Červená kontrolka na kameře blikala a on se do ní díval:

Sleduj mě. Dobře mě hlídej...

Pak došel k šatníku a přikrčil se před zrcadlem. Viděl, jak mu žhne obličej, zpocené tělo se leskne, břicho se vzdouvá, rozevřené ruce se opírají o stehna, světlo mu číší z vlasů, z očí. Procházeli!

Pokusil se vykřiknout, ale veškerý zvuk, který ze sebe vy-dal, nasálo vzduchoprázdno provázející mužův průchod. Šedivák z něj vyskočil ven a Jack měl pocit, jako by se jeho tělo zevnitř trhlo. Zachvěl se a setřásl ze sebe lovcův příznak. Ten se otočil a vykřikl, jako by bolestí a šíleným triumfálním opojením.

"Teď si mě chyt', jestli to dokážeš!"

V zrcadle zatím Zelenka dokončila splynutí s klečícím mu-žem a Jackovo tělo se znovu zkroutilo bolestí. Jako žena, jež se vyprošťuje z těsných šatů, se od něj oddělilo zeleně žhnoucí tělo a spatřilo Šediváka, který vyskočil.

"Podařilo se nám to!"

"Ne!"

Osamocený, bezmocný, pohybu neschopný Jack mohl jen přihlížet, jak se žena obrátila a rozběhla k němu. Vyšla ze skla, z jeho bledého odrazu a skočila do něj.

Polkl ji. Slyšel ji jak běží, prchá do hlubiny. Šedivák se ve skle zaškaredil a odtáhl se, ustoupil do stínu, jeho hlas se vzdálil.

Vycházeli z jeho nitra. Z žádného paralelního světa, ale z jeho nitra. Klečel a díval se, jak se Šedivák ztrácí jako roz-šklebený úhoř klesající do tmy na dně tůně, a zároveň v hlavě cítil ženu, jak se vrací, křičí strachem a zlostí, ztracená v zemi, v níž je štvancem.

Tou zemí byl samotný Jack Chatwin. A ona navzdory ne-bezpečí běžela domů, vyděšený duch vracející se ke svému zdroji.

Nad klečícím mužem se vztyčil Šedivák. Obličej měl zkroucený hněvem. "Přived'ji zpátky!"

Jack nedokázal promluvit. Byl ochromený po celém těle kromě očí. Jazyk měl ztěžklý, obličej nehybný.

Ta žena do něj vběhla, stín v jeho snech. Šedivák nakonec přešel temným pokojem k oknu. Zahleděl se do vzdálené záře nad Exburghem, nad Glanumem, a pak vyšel na chodbu. Jack, který to viděl v zrcadle, se pokusil vykřiknout. Spící Angela se převa-lila, vyrušená nenadálým hlasem dcerky, která vykřikla.

Zdola se ozval hluk, bouchnutí dveří. V dálce zanaříkala Natálie. Jack, zmrazený ve svém těle, pochopil, že Šedivák prchá do skrytého města a za ztracenou ženu si bere Natálii.

Jakmile se Angela probudila, kouzlo se zlomilo, Jack se vrávoravě postavil a vykřikl: "Zavolej policii! Má Natálku!"

Díval se z okna za třpytivou postavou, rychle se pohybující přes pole na dolním konci zahrady.

Nahlédnutí do dívčina pokojíku potvrdilo, že zmizela. Nazul si boty, které nosil na zahradu, hodil na sebe starý přšiplášť z komory a vyběhl ven. V několika sekundách přeběhl zahradu, přeskočil drátěný plot a vyrazil do tmy.

Angela za ním něco volala. V sousedních domech se začí-nalo rozsvěcet.

Prvních několik minut si myslel, že to bude jeho smrt. Šedivák mu naháněl hrůzu. Nedokázal ani v

náznačích po-chopit, jakým způsobem se tento netvor dostal v noci z jeho vidinami pronásledované mysli do ložnice. Věděl jen to, že ten netvor má jeho dcerku a že jí hrozí strašlivé nebezpečí...

Najednou stála před ním, bledá postava v bílé noční košilce, ruce sepnuté před sebou, nehybné tělo a vylekaná tvář.

Jack před ní padl na kolena a popadl dívku za ramena.

"Natálko?"

"Je mi zima."

Rozhlédl se, ale po muži, ani po záři, která k němu nakrátko patřila, tam nebylo ani památky. Dívka se začínala třást, ale neplakala.

"Jsi v pořádku, Natálko? Neublížil ti?"

Zavrtěla hlavou. "Vyprávěl mi legrační příhodu. Je hodný. Řekl, abych ti něco vyřídila."

"Tak mi to řekni."

"Něco jsi mu vzal. Nemůžeš ji držet navždycky. Přiveď ji zpátky. Jestli to neuděláš, tak on něco vezme tobě."

"Ať to zkusí! Co ještě říkal?"

"Nic."

"A o čem byla ta legrační příhoda?"

Natálie se zakabonila, bylo vidět, že přemýšlí, ale pak za-vrtěla hlavou. "Zapomněla jsem. Ale smála jsem se tomu."

Nemůžeš ji držet navždycky. Přiveď ji zpátky...

12

O pět dní později se žena vrátila, jako přízračná vyplašená bytost na okraji lesa nedaleko široké řeky, která se tu valila a pěníla na tmavých balvanech.

Byla to vyčerpávající šťvanice. Usídlila se v jeho periferním vidění. Mohl se snažit sebevíc, ale prohlédnout si ji nemohl. Zato se mu o ní zdálo a díval se, jak loví drobnou zvěř, cítil ohně, které si rozdělávala na mýtinách mezi kamennými roz-valinami, občas zaslechl několik úryvků její písně.

Nakonec přišla do kostela vedle širokého náměstí, kam karminové slunce vrhalo soustavné příšeří. Tady se schovávala v temných koutech, jedla, když mohla, spala a plakala pod roz-padlými sochami cizích bohů.

Zdálo se mu, že z ní cítí nejistotu. Nechtěla svůj svět znovu opustit, ale bez svého partnera byla ne-li bezmocná, tedy při-nejmenším méně zdatná než dřív. Volala ho, nejdřív proseb-ně, potom zlostně. Na noc se stáčela do klubíčka a spala tak, že po chvilkách dřímala, stále ve střehu.

Říkala si, že by se měla vrátit zpátky ke zdroji, na místo jejich zločinu.

Přesně tak o tom uvažovala: o jejich zločinu. Jack věděl, že se města bojí, kamenných věží a pronásledovatelů z toho sta-rého místa, kteří šli ve stopách býka pomstít čin, jehož povaha přihlížejícímu člověku unikala.

Jack si připadal jako voyeur. V těch nejhorších chvílích, které byly zároveň ty nejprůzračnější, přilézala Zelenka tak daleko ke břehu řeky a tam se krčila, že cítil její vůni a viděl, jak se jí pod barevnou maskou třpytí oči. Slunce však bylo ostré a ona zůstávala součástí zeleně, obyvatelem dvou světů, obyvatelem přeludu.

Mezitím byl videozáznam 'autoexorcismu', jak to nazvala Angela, počítačově upraven a elektronicky analyzován, nasnímán při různých vlnových délkách a dokonce i přehrán odborníkovi na parapsychologické jevy. Žádný ze způsobů nevedl ke zvýraznění vizuálně zaznamenaného chvilkového stínu, tvaru, který ze sebe Jack doslova svlékl. Byl amorfní a trval padesátinu sekundy, ale bohužel jej překrýval slabý odlesk měsíčního světla od jedné vyleštěné dřevěné podpěry postele.

Poprvé za dobu jejich společného života byly Angeliny otázky a poznámky vlažné. Stín byl vedle pozorovatelného Mihotání, které provázelo Jacka v dětství, dalším fyzickým důkazem jevu. Představa, že jeden duch je venku ve městě a druhého zadržuje strach, vyžadovala rozvahu, a to nejen s ohledem na to, co se dělo, ale také kvůli možným důsled-kům. Právě takový zjevný důsledek Angelu děsil, neboť každý den musela prožívat manželův téměř hmatatelný strach.

Šedivák se fyzicky zmocnil jejich dcery. Vyhrožoval jim. Nebyl daleko, možná je dokonce neustále

pozoroval, stejně jako ta žena uvnitř.

"Co kdybychom se odstěhovali. Aspoň na nějaký čas," navrhla tiše Angela, kolébající Natálii, která byla ospalá. Byl večer, seděli v pološeru a poslouchali hudbu.

"Čemu by to pomohlo?"

"Ten muž je srostlý s městem. Myslím, že to cítíš, takže kdybychom se odstěhovali..."

"Neřekl bych, že vzdálenost v tom hraje nějakou roli. Myslím, že si nás najde všude. Nevím, co dělat..."

Uložili divenku v jejím pokoji, zavřeli okna a pak zamkli a zajistili všechny dveře a okna v celém domě.

Než šel Jack spát, díval se chvíli ke starému městu, ale bylo vidět jen světla aut a noční diskotéky v hotelu Grand.

Probudil se ve tři hodiny v noci, když ho ze spánku vytrhl lehký tlak na rameni. Otevřel oči a uviděl nad postelí stát Natálii. Dotýkala se prsty jeho holé kůže a rytmicky ji mačka-la. Když se posadil, dívčina ruka klesla.

"Co je, Natálko?"

Dívala se na něj, na tváři lehký úsměv.

"Chce s tebou mluvit."

V první chvíli mu její slova nedávala smysl. "Chce si pro-mluvit?" Pak pochopil: poznání bylo jako kulka do hlavy. "Proboha!"

A s opožděným šokem si uvědomil, že cítí trávu. Natáhl ruku dolů k dceřiným bosým nohám a nahmatal hladká, rosou smáčená stébla z čerstvě posečeného trávníku před domem. "Tys byla venku! Jak ses tam dostala?"

"Šla jsem s ním ven."

"S kým jsi šla ven?"

"S opeřeným pánem. Tancoval se mnou na zahradě. Vyprá-věl mi legrační příhodu."

Angela, probuzená hlasitým rozhovorem, se snažila nahma-tat župan. Byla polekaná a rozezlená. "Co se děje?"

"Natálie byla na diskotéce."

"Cože?"

"Byla si venku zatancovat. S chlupatým, pernatým chlapem." "To není možné!"

Angela rychle sešla dolů, projevujíc svou přirozenou sta-rostlivost jako podráždění.

Přední dveře byly otevřené. Nebyly vylomené, byly odemčené. Klíč zůstal na místě, ale byl to náhradní klíč, který obvykle zůstával schovaný v plechovce na mrazničce. Natálie věděla, že tam je, ale Angela si to neuvědomila.

S rukama přitisknutýma na prsa vyšla na pěšinu. Trávník byl osvětlený pouliční lampou a Angela ukázala na místo, kde děvčátko obíhalo kolem jediné, pableskující stříbrné břízy, která zahradu zdobila.

Jack se díval z okna v ložnici s Natálií v náručí. Viděl dostatečně jasně, že v mokré trávě kolem měsícem postříb-řeného stromu jsou stopy dvoje.

"Vyprávěj mi ten legrační příběh," zašeptal dívce, ale Na-tálie znovu pokrčila rameny.

"Nemůžu si vzpomenout."

"Ale smála ses mu."

"To jo."

"Co měl na sobě ten pán, který s tebou tancoval?"

"Ptačí plášť, ze spousty peří. Ale byly na něm i chlupy. Ty měly jinou barvu."

"Má nějaké jméno?"

"Má. Musela jsem je hádat."

"Jako v Rampelníkovi? Jako v té pohádce?"

Natálie jméno z pohádky zopakovala, ale ani tentokrát se jí to nepodařilo a vyšel z toho Rupeník. Jack se rozesmál a dcera se zahihňala také.

Hádej, jak se jmenuju, holčičko.

Hádej, jak se jmenuju, jako v pohádce.

Uhodni, jak se jmenuju, a já...

A co ty? Uhodni, jak se jmenuješ, a co se stane? Dal dceři pusy na líčko a zašeptal: "Chtěl bych, abys mi

něco slíbila. Slíbíš mi to?"

Natálie sebou v jeho náruči zazmítala. Rostla do výšky, byla těžká, ale držela se mu kolem krku, dívala se do noci a mrkala. Chvilí váhala a pak mlčky přikývla.

"Nechci, abys hádala, jak se jmenuje. Nechci, abys s ním ještě někdy tancovala. Nechci, abys v noci chodila ven. Ne-chci, abys poslouchala jeho legrační příhody."

"Jsou veselé..."

"Není to hodný člověk, Natálko. Slib mi, že když s tebou zase bude chtít mluvit, tak nejdřív přijdeš za mnou a řekneš mi to."

Dívka znovu přikývla a přivinula se na otcovu hrud'. Pak znenadání řekla: "On s tebou chce mluvit!"

"Já vím. Už jsi mi to říkala. A až s ním budu mluvit, řeknu mu, aby nás nechal na pokoji."

Ale kam jít? Kde si s tím tvorem promluvit?

Jako by jeho myšlenky byly čitelné, dívka se ozvala: "Je u té jeskyně ve skále."

"U jaké jeskyně? V jaké skále?"

"U velké jeskyně, trumbero. U té divné stavby. Tam!"

A ukázala kamsi přes Exburgh. "Tam!" zopakovala s roz-čileným výrazem, starším než roky, které měla. Ukazovala ke kostelu, jehož věž bylo na pozadí oblohy s obtížemi vidět. Jack se s ní pootočil, aby se její ukazující prst pohnul, ale když ji požádal o ukázání znovu, bez zaváhání našla věž sva-tého Jana.

"Tam! Trumbero..."

"Kostel?"

"Jeskyně ve zdi."

Vstup do chodby labyrintu, glanumská brána sebevrahů do města chrámů!

Jack procházel tichými ulicemi ke kostelu a hlavou mu ještě zněla Angelina slova rozštěpené loajality ("Řekni mu, aby nás nechal na pokoji, ale zkus zjistit co nejvíc o místu, odkud přicházejí...") Nesetkal se prakticky s žádným nočním živo-tem, ale jen do chvíle, než došel k hlavnímu nákupnímu cent-ru.

Rozzářený obchodní dům byl plný dospívající mládeže, která právě opustila 'mejdan' v hotelu Exburgh. Za zdi se proti plujícímu mraku temně tyčil kostel. Hudba a křik za ním pomalu utichly. Přešel hřbitov, vrátil se k před-ním schodům a dvakrát obešel stavbu kolem dokola. Pak na-jednou zachytil pach vody a zvláštního, studeného kamene. Stál proti Hradnímu vrchu a upíral zrak do srdce...

Skryté město téměř okamžitě povstalo proti němu, temný stín ve tmě, který se vyvalil ze země. Měl před sebou zeď, ve které se však vzápětí rozzářil úzký vchod, jakoby trhlina ve skále, vymezená namodralým svitem. Zjistil, že stojí v hustém háji a větve klátících se stromů kolem o sebe klepou v mírném větru. Šedivák postoupil, opřel se o stěnu, protlačil své tělo úzkou trhlinou. Čekal, díval se. Oči mu jiskřily. Vypadalo to, že má na sobě rozedrané hadry, ale Jack rozpoznal pocuchaný rozši-řující se závoj peří a zplihlé srsti skalpů. A zahlédl lesk vy-broušeného kamene, nůž se širokou čepelí, který mu spočíval na boku.

"Přivedl jsi ji?" zeptal se Skalповý Kožich.

"Kdo jsi? Proč to mé rodině děláš?"

"Držíš někoho, koho potřebuju. Pust' ji."

"Nemůžu. Nemám ponětí..."

"Pust' ji! Nemůže být daleko, krajina byla obtížná. Když ji přivedeš zpátky, můžeš žít svým životem a tvoje milovaná dcera může klidně spát."

"Kdo jsi?" zašeptal Jack a otrhaná postava vystoupila z puk-liny ve skále. Zvedl ruku, sevřel Jackův obličej širokou mo-zolnatou dlaní se silnými prsty a začal mu kroutit hlavou hned na tu, hned zase na druhou stranu, rozdírat mu prsty kůži.

Hliněná maska byla rozpraskaná a oči kruté.

"Vezmu ti tvou Natálii," zahuhlal Šedivák. Z dechu mu bylo cítit krev. "Vezmu si ji kousek po kousku.

Ukradnu jí duši, pomaloučku, jeden stín za druhým. Udělám si družku ze života někoho, koho máš rád... pokud..."

Usmál se, pustil Jacka a odstrčil ho od sebe. Ustoupil do tmy, ze které se ozvalo dívčí zahihňání. Hned nato se Šedivák objevil znovu a táhl za sebou roztřesenou, nahou postavičku Natálie.

"Proboha!" Na nic víc se Jack nezmohl. Vrhel se vpřed, ale lovec v plášti z tmavého peří a srsti ho prudce odrazil. Natálie měla černé, vytřeštěné oči, otevřená ústa, ruce přitisknuté na hrud'. Dívala se na otce, jako by ho nepoznávala.

"Nechal jsem ji v bezpečí... v domě..."

Šedivák odstrčil dívku za sebe.

"Je to jenom stín, Jacku. První z mnoha. Ale já ji oloupu, vrstvičku po vrstvičce, jednoho ducha po druhém. Tělo si mů-žeš nechat, nebude ti nic platné. Pokud ji nepřivedeš zpátky!"

V dalším okamžiku byl pryč. Jack se za ním rozběhl, vtiskl se do pukliny ve skále a poslepu tápal těsnou chodbou za ní.

Chodba se kroutila. Rozeznávala se zvukem, který mohl vydávat ustupující lovec, ale také to mohl být jenom podzemní vítr, hučící a hrnoucí se někde před ním. Stěny byly opracova-né; nahmatával linie a oblíny, ale kolem byla inkoustově černá tma a strop se snižoval.

Když si potřetí narazil hlavu o skálu a ucítil, jak mu odřené místo mokvá krví, dál do tmy nepokračoval. Uvědomil si, že ho prostoupil naprosto iracionální prvotní strach, že si začal skalní chodbu představovat jako průlez, získal pocit, že je dítě: prolézající toužebně očekávající, milující matkou, jejíž lůno je tvrdé, ale lákavé. S hlavou točící se sexuální vzru-šením a strachem zároveň nahmatl cestu zpět do stromového háje a zvedl oči k srpku měsíce nad hlavou, zaposlouchal se do tupého klapotu groteskních dřevěných masek rozvěšených po větvích a kamenných obloucích.

Opatrně udělal ještě krok a najednou se skutálel z kostelních schodů, bolestivě si zkroutil zápěstí a kotník a skončil na boku. Nad sebou měl temnou věž svatého Jana a hrstku letních hvězd za závojem postupujícího řasnatého oblaku.

Vstal, chytil se za zápěstí a začal se pomalu otáčet na místě, hledaje aspoň nějaký náznak svatyně, ale Šedivák zmizel a všechno s ním. Jack nedokázal myslet na nic jiného než na dceřin Stín, na dívčinu ozvěnu, kterou jí býčí štvanec podle svého tvrzení vzal a zanechal ji tak neúplnou.

Vybavilo se mu, jak se před léty na těchto schodech setkal s Johnem Garthem, který se ho zeptal, co je tu v zemi. Odpo-věděl, že krypta, ale Garth ho opravil: "Brána sebevrahů... labyrint... do ukrytého města."

Takže brána sebevrahů - pokud byla tato iluze, tato kouzel-ná vidina věrná - brána byla trhлина ve skále a město leželo za ní, ukryté před světem samotnou zemí.

Ještě než se vydal domů, otočil se ke kostelu.

"Vrátím se," řekl nahlas, vědom si, jak je to melodramatic-ké. Ale ani tak se mu nepodařilo zahnat z hlavy tu uhlňanou, pusou otevírající zrůdnost, která představovala stín jeho dcery, a proto zvedl kámen ze záhonu s květinami a mrštil ho po kostelu. "Já se vrátím!" zakřičel znovu.

13

Přecházel po kuchyni, předstíral, že něco dělá, ale přitom po-zoroval dceru, která tiše seděla u stolu z borového dřeva a dě-lala si z kousků lepenky klauna. Jak se soustředila, měla jazyk pevně vklíněný mezi rty. Jediné zvuky, které z ní vycházely, byly bručivé projevy zlosti a úsilí. "Jak je ti, Natálko?"

Zvedla k němu rozzářené oči a zamračila se. Vlasy měla trochu spleené klovatinou. Neřekla nic a Jack k ní přistoupil, sklonil se a podíval se jí do očí. "Není ti třeba nějak divně?"

"Ne," odpověděla. "Jenom mám žízeň."

"Zázvorovou limonádu?"

"Děkuju."

Přinesl jí sklenici na stůl. Dívka hlasitě usrkla a pak měla co dělat, aby od sklenice odtrhla lepkavé prsty. S vystrče-ným jazykem se znovu předklonila, aby ke klaunovi z červené lepenky přidala další kousek.

Jack znovu přešel celou kuchyň, zastavil se u okna, zahle-děl se do sadu a pak přes pole ke vzdáleným kopcům. Vrátil se na chodbu, cestou kolem poplácal dívku po rameni a vzal si z telefonního stolku noviny. Ale hned už zase vykročil k zad-ním dveřím a cítil, jak mu srdce zrychluje.

Začínám z toho šílet. Jde to se mnou z kopce. Musím to nějak zastavit... Kde je ksakru Angela?

Telefon zazvonil a Jack k němu rychle přiběhl.

"Co se děje, Jacku," ozval se z druhého konce mužský hlas. "Jsi nemocný?"

"Och, nazdar, Bobe. Ne... vlastně ano, jsem. Ale nic vážné-ho. Asi mám zvýšený tlak. Hrozně mě dnes ráno třeští hlava."

Šéf jeho oddělení neskrýval svou podrážděnost. "Jdi do háje. Na vysoký tlak jsi ještě moc mladý. A v jedenáct máš být na obchodním jednání. Bez tebe můžeme projednat jenom půlku."

Proboha, ne!

"Je mi to líto, Bobe. Měl jsem zavolat."

"To jsi tedy měl. Bereš nějaké prášky?"

"Ne. Jenom odpočívám. Zítra přijdu. Nešlo by tu diskusi přeložit?"

"Už se stalo. Zítra v devět. A myslím tím ráno. Přijdeš tam? S šanonem o ExoNelu?"

"Nenechám tě v tom. Ještě jednou se omlouvám. Mám za sebou strašný víkend; rodinné problémy, dvě bezesné noci."

"Fajn, Jacku. Nic se nestalo. Hlavně tam zítra v devět bud'. Jestli budeš potřebovat zbytek dne strávit v místnosti, kde je tma, tak ti něco najdeme."

"Díky, Bobe."

Sakra!

Bylo to hodně hloupé opomenutí. Celou noc byl vzhůru, seděl buď v dívčíně pokoji nebo před ním. Jednání s ExoNelem mu z hlavy úplně vypadlo. Angela určitě vstala a do práce odjela jako obvykle... najednou se mu vybavila snídane, roz-hovor s ní a její vyslovená domněnka, že Jack přijde do práce pozdě. V hlavě se mu vyjasnilo, sen se přetrhl. Zameškal dů-ležitě jednání. Díky bohu šlo jen o úvodní debaty a ne o pre-zentaci před klienty. Stál u studeného skla v zadních dveřích, zlostně si okusoval nehty a chladil si o studený povrch čelo. Natálie mu ukázala prvního klauna. Pochválil jí ho a sáhl jí nad obočí. Teplotu neměla. Žádné příznaky nemoci. Žádné známky změny. Žádné známky něčeho neobvyklého. Nechal ji napočítat do padesáti a pozorně čekal na nejmenší zaváhání. Nechal ji přeříkat abecedu. Nechal si zazpívat dvě písničky, i když bylo vidět, že ji jeho neodbytnost brzy una-vila.

Nic nebylo chybně, tempo ani rytmus.

Tak co potom byla ta bytost? Co bylo to zjevení? Tolik se podobalo jeho dceři.

Telefon znovu začal vyzvánět, tentokrát ze školy, kam Na-tálie chodila. Zjistili, že chybí. Znovu musel absolvovat kolo-toč omluv, tentokrát si vymyslel, že se mu pokazilo auto a on pak zapomněl zavolat. Jistě, Natálie je v pořádku; věnuje se tvůrčí činnosti a sa-mozřejmě s ní procvičí písničku, kterou má zpívat na školní besídce pro rodiče.

Sedl si za stůl naproti pilnému dítěti a usrkával silnou ká-vu. Natálie se ho zeptala, jestli by už nemohla jít do školy. Tvářila se, že by chtěla, ale když jí řekl: "Dnes ne, zlatíčko. Chtěl bych, abys mi něco namalovala," přijala odpověď se sotva patrným povzdechem.

V poledne zavolala Angela.

"Co se děje? Proč nejsi v práci?"

"Já od ní neodejdu," řekl. "Prostě se bojím. Nedovedu to vysvětlit."

"Natálie je doma?"

"Kreslí si."

"Robinsonovi ji neodvezli do školy? Viděla jsem je přijíždět, když jsem ráno jela do práce."

"Poslal jsem je pryč. Nechci ji pustit z očí."

"Myslela jsem, že jsme se o víkendu domluvili: budeme se chovat normálně, nebudeme ji rušit."

"Tys neviděla to, co já," odvětil a cítil, jak se ho rychle zmocňuje panika a do očí se mu derou slzy.

"Jedu domů..."

Ve chvíli, kdy telefon ztichl, se zadní dveře hlasitě zatřásly, zarachotily v závěsech. Natálie se na ně upřeně dívala, vážná a tichá, naprosto nehybná. Co viděla ?

"To byl vítr?"

"Asi," odpověděla dívka. Zahrada byla prázdná. Venku byl klidný, slunečný den, žádný vítr tam nepozoroval. Zkusil vzít za dveře; byly stále zamčené. Zkusil přehlédnout co největší část zahrady napravo i nalevo, ale ani tak nezachytil žádný pohyb, žádný stín, člověka ani zvíře.

Pane bože, začínám být na nervy. Třeba to celé v kostele byl jenom přelud, to šklebící se, přízračné dítě...

Ale přelud to nebyl a on to věděl. Bude ho to pronásledovat celý život. Byl svědkem toho, jak celé město majestátně pro-plouvá zemí a vstřebal ten obraz, utěšil svou potupenou duši; smířil se s tím jevem, přijal jej do svého života i s ozvěnami a křikem prchajícího páru. Nejspíš věděl od počátku, že nastane chvíle, kdy to zajde příliš daleko, kdy se něco bude muset zlomit.

Viděl už příliš. Překročil hranice toho, co byl ochoten vstřebať. Ale místo toho aby zešlel - díky tomu, že žil s přízraky celý život, vypěstoval si ochranu před ztrátou zdravého rozumu - místo toho propadl tak silnému, tak hlubokému strachu, že se mu při každém nadechnutí zvedal žaludek. Byla to vyvěrající panika, vlna hrůzy, kterou jen tak tak udržoval v odstupu, ale teď se blížila, soustředěná prostřednictvím jeho dcery, protože jeho mysl vyvrhla živočišného, do pláště ze skalpů zahaleného muže, jenž měl Natálii ve svých spárech.

Jack ten dotek vnímal, téměř cítil krev. Dveře zarachotily, vzduch se pohnul a větrem to nebylo. Někdo ho pozoroval, a zblízka.

Ale upíraly se na něj i jiné oči. Měl co dělat, aby nezaúpěl zoufalstvím, když cítil, jak k němu žena stoupá, aby opanovala jeho vnitřní zrak.

Kde je? Jak ho mám zavolat zpátky?

Jazyk to nebyl, jen jistota, že právě to chtěl pohled její zelené tváře říct, strach a ztráta vyzářující z jejího těla skrčeného v šeru, ve stínu zřícenin. Dívala se na svět jeho očima, ale zdálo se, že jeho slova neslyší, ať hlasitě křičel nebo se snažil mluvit dovnitř, aby našel nějaký způsob, jak s lovci komunikovat.

Zelená barva z tváře se jí roztékala po kůži, ale byl to jen optický klam, iluze, která odváděla jeho pozornost od temných hlubin jejích očí, z nichž obhlížela pro ni přízračný svět.

Kde je? Jak ho mám zavolat zpátky?

"Nemůžeš. Nemůžeš! Vyjdi ze mě! Nech mě být! Vrať se k němu, běž za ním, utíkej s ním, ale mě nechte!"

Natálie ječela hrůzou.

Zase ji dostal...

"NE!"

Natálie začala hystericky vzlykat a zabouchla před ním dveře do kuchyně. Klopýtal, chtěl ji zachránit před...

"Nechte ji být!"

Opřel se do dveří, ale klíč bezpečnostního zámku se už otočil. Začal zuřivě kopat do dřevěného obložení, až odletovaly třísky.

Natálie ječela a zatímco on se prokopával do kuchyně, aby ji zachránil, zápasila se dveřmi na zahradu.

"Natálie!"

"Jdi pryč! Jdi pryč!"

Díval se, jak za sebou zabouchla dveře do kuchyně a hystericky se rozběhla mezi jabloněmi k vysokému plotu, který odděloval jejich zahradu od výběhů. Cítil, jak se mu podlamují kolena a hrouť se na linoleum, viděl kolem sebe uschlé kousky žrádla pro kočky, tužku, vršek od tuby s klovatinou.

"Panebože..."

Dostal ji. Jsem bezmocný.

Zelenka mu zašeptala do ucha: Kde je?

"Kdo jste? Co jste? Proč mě nenecháte na pokoji?"

Přived' ho zpátky.

"On zase chce, abys ty přišla za ním! Dejte mi pokoj!"

Byla to chyba, že jsme odešli... neměli jsme utíkat... přived' ho zpátky...

Když narazil do stolu z borového dřeva, ucítil v obličejí bolesti, jako by dostal ránu pěstí. Nejistě se zvedl. Roztříštilo se sklo. Pořezal se o ně a pak najednou klopýtal z betonového schodu. Tloukl tělem do stromů, díval se, jak nezralá jablka pomalu padají na zem. Rudý soumrak ho mátl. Temný stín ho děsil. Stál mezi chrámy, točil se stále dokola, hledal dceru mezi narůžovělými kameny, zatímco přikrčeně pobíhající Zelenka sledovala z odstupů každý jeho krok, zvědavá a pozorná.

Nemůžu ti pomoci. Vracím se... vyříd' mu, aby přišel... zpátky... A pak se znovu ztratila a jeho smysly

zasáhla modrá obloha, ucítil letní půdu. Uslyšel, jak si Natálie zpívá, jak se směje, jak se hihňá a pobíhá... ve výběhu mezi rozrůstajícími se kaštany, kde se páslo několik šedých koní.

Děvčátko si hrálo na vílu a s roztaženými rukama se točilo pod stromy. Vykročil směrem k ní. Najednou si ho všimla, vykřikla a rozběhla se širokým obloukem kolem něj. Klopýtal k ní, volal na ni, ale snadno se mu vyhnula. Doběhla zpátky k domu a přeskákala skleněnou tříšť z rozbité výplně dveří.

Proboha, ona přede mnou utíká. Utíká před vlastním otcem. Co jsem udělal? Čím jsem ji vyděsil?

Zamkla se v koupelně. Klečel u dveří a volal na ni. Část myslí, ta racionální, mu stále opakovala: nedělej to horší, než to je. Neovládáš se. Nedělej to horší, než to je.

Ta milující část se k ní zoufale chtěla dostat, přesvědčit se, že se jí nic nestalo. Natálie volala o pomoc.

Šedivák ho popadl za vlasy, strhl mu hlavu dozadu a tahá-ním a škubáním zdůrazňoval jednotlivá slova.

Měla přijít za mnou. Ale tys ji zastavil. Přiveď ji zpátky.

"Nemůžu."

V náhlém záchvatu hněvu se otočil a ze skrčeného postoje se na Šediváka vrhl. Zkusil ho chytit za ruce a zkroutit mu je, aby nemohl nic dělat, ale místo toho zíral do tváře Angele a svým stiskem jí rozdíral kůži. Povolila prsty, kterými jí tiskl ruku a rychle, konejšivě ho políbila na ústa.

Roztával na jejím těle, objímal ji a plakal. "Jsem s nervy v koncích. Mám hrozný strach. Přišlo to... tak najednou. No tak, já vím, že je toho moc, vím, že to nedává smysl... do prdele... nedává to smysl... já se tak bojím..."

Natálie v koupelně vřískala dál, ale Angela ho ještě chvíli držela, šeptala mu do ucha a hladila ho po vlasech.

...dál říká, že se zjevuje jen tak, jako by se před něj znenadá-ní někdo postavil. Ale také ten pocit popisuje jako 'ozvěny', jako by chodila kolem komnaty ve skále, opakovaně se obje-vovala před ústím jeskyně a nahlížela do tmy. A on zase vyhlí-ží ven a vidí ji v cizích zemích, v rozvalinách, v té krajině, ve které právě je.

Myslím, že by to mohl být důkaz teorie portálového přístupu. Pomocí oken budeme moci pozorovat Hlubinu za hrani-cemi Zápolí. Zkusím mu navrhnout, aby myslel na 'věštinu'. Takové kontaktní místo, pokud bych ho přesvědčila ke spo-lupráci, snadno zapadne do každé konstrukce, která se v jeho konkrétní Hlubině může vyvinout. Určitě jsou tam prehisto-rické prvky, ale znovu se musím ptát, jsou to přirozené ZZP na vrstvené na nepřirozený 'zdroj' Zelenky a Šediváka?

Všechno, co popisuje, naznačuje, že jsou to lidé a blížíme se představě, že jsou staří; oni sami jsou prehistorickými prvky. Ale myslím si, že bez Midaxu nejsme schopni stanovit, jestli jsou specifikou mozku, nebo jestli se jedná o vnější zása-hy do Jackova psychomu.

V tuto chvíli má strach a nedá se s ním mluvit. Myslí si, že Natálii něco hrozí, ale sama jsem si náznaků něčeho mimo-řádného nevšimla. Jeden z uprchlíků se 'vymkl' a usadil se ve vnějším prostoru. Tento pohled je složitý a bude jej třeba vymezit, ale zatím je asi brzy. Ale zhruba za týden bych ti vážně navrhla, abys ho pozval a udělal s ním test. Jestli ho můžeš využít, pak je to příležitost, která by se neměla propást.

Oficiální nabídku pošlu později. Napadlo mě, že ti e-mailem pošlu tohle, abys o tom začal uvažovat. Angela, úterý, 5.30.

Zelenka vyšla z přítmí, rychle proběhla lesem a vynořila se u hluboké, ledové tůně, do které padal široký vodopád z vyso-ké skály. Dlouho se v ní koupala, pak začala, přikrčená, proče-sávat stíny a číhat na rybu. Nahý lov byl neúspěšný. Z ničeho nic jako by si uvědomila, že je pozorována, oblékla si halenu s bílou podšívku a znovu utekla.

Zanedlouho došla k místu, kde se terén prudce svažoval a před ní se otevřela široká, lesnatá nížina s horami v dálce, modře se lesknoucí tam, kde se rozlévalo obrovské jezero.

Dlouho tam stála a Jack měl pocit, že ho do té dálky něco táhne, táhne jako domů; ale jako vždy v podobných chvílích sdíleného vidění cítil její váhání a strach. Pak se znovu rozběh-la a obraz Zelenky se ztratil ve tmě, v temnotě jeho pokoje, temnotě narušované jen úzkou škvírou světla tam, kde závěsy nebyly úplně dotažené.

Dveře do ložnice byly otevřené. Stála v nich postava v bílých šatech a dívala se na něj. Dívka držela hrníček s kávou a opatrně došla až k posteli.

"To je pro mě?"

"Maminka říká, že ti není dobře."

"Není. Mrzí mě, že jsem tě včera polekal. Nechtěl jsem."

Šálek byl horký. Prudce se nadechl a hledal místo, kam by ho odložil. Natálie si ho chvíli vážně prohlížela, pak se rozhodla a skočila za ním pod přikrývku. Seděli na posteli, opření o polštáře, a dívali se, jak světla přibývá.

"Bylas tancovat?" zeptal se Jack.

"Mm. Maminka posílala počítačovou poštu a já jsem si četla."

"Ranní ptáčata."

"Nemohla jsem spát."

Angela si do ložnice přinesla svůj hrníček s kávou. "Co dělá hlava?"

"Bolí. Točí se. Viděl jsem ji znovu, tentokrát ve vodopádu. Zachází hlouběji, míří domů. Nevím, co mám dělat."

"Kdo míří domů?" zeptala se Natálie.

"Taková zvláštní paní se zeleným obličejem, dvěma oštěpy a foukačkou, se kterou dovede velice přesně zacházet."

"Aha, ta," konstatovala Natálie suše.

"Ano. Ta," řekl Jack a úkosem se po dívce podíval. "Tys ji viděla?"

"Ne. Ale mluví o ní můj ptačí kamarád. Myslím, že je s ní ženatý. Stýská se mu po ní." Prudce se rozhlédla. "Přivedeš ji zpátky? Kdy ji přivedeš?"

Náhlá změna hlasu Jacka překvapila. V první chvíli se mu udělalo zle. Prohlížel si dívku a hledal v jejích bledých rysech nějaký náznak šedé masky. Ale Natálie jen řekla: "Namaluješ mi ji? Pak mu ji můžu ukázat."

Vezmu ti tvou Natálii. Vezmu si ji kousek po kousku...

"Nic mu nebudeš ukazovat. Rozumíš? Nic. Přestaneš se s ním scházet, Natálko. Rozumíš mi? Rozumíš, co ti říkám...?"

Zvyšoval hlas. Děvčátko se schoulilo pod přikrývkou a vy-třeštěnýma očima se dívalo do rozezlené tváře otce, který se nad ní tyčil.

Angela ho zatahala za ruku. "Klid, Jacku. Uklidni se. Jacku...!"

"Nebude s ním chodit tancovat," řekl zoufale. Angelina tvář se mu houpala před očima. "On si ji vezme," vyslovil pouze rty. "Kousek po kousku. Nevím jak, ale neodvážuju se myslet, že blufuje. Kousek po kousku, Angie. Jak to zjistíme?"

Vzala jeho ruku do svých dlaní, hladila mu prsty. "Jacku... odjakživa jsi práci se Stevem Brightmoreem odmítal. A vím, že se zdráháš nechat ho, aby zkusil zdokumentovat tvé... vize. Ale myslím, že nastal čas, abys něco vyzkoušel. Něco, co ti neublíží, co ti může jedinečně pomoci."

"Myslíš ten Midax?"

"Funguje to, Jacku. Bude to úžasná věc pro terapii, o psycho-metrii ani nemluvě. Jestli je Zelenka dosažitelná, tak se s ní budeš moct setkat. Jestli je tam, tady," poklepala mu prstem na čelo, "tak věřím, že se ti podaří navázat s ní kontakt a pře-svědčit ji, aby... co já vím... vyšla ven, přidala se ke svému druhovi, nechala tě, dala ti pokoj. Nepatří tam, Jacku. Šance vyříznout ji a zbavit se jí je ve tvých rukou a v Brightmoreově výzkumu."

Dlouho a přísně se na něj dívala. Jméno Brightmore ho hryzalo. To, že byla s Novozéland'anem stále ve styku, ho popuzovalo. Bavili se jazykem, kterému nerozuměl. Jejich nadšení a vtipy vycházely z jejich práce a pozorování, takže on je pochopit nemohl.

Ten parchant Brightmore!

"Prosím," řekla. "Mnoho takových dní, jako byl včerejšek, riskovat nemůžeme. I kdyby se jednalo jenom o psychózu, tak si vážně škodíš. Prosím."

Několik sekund o tom úporně přemýšlel a pak zašeptal: "Asi to má logiku. Ale nebudu pak zranitelný? A nebude to znamenat, že je zranitelná Natálie?"

Angela neodpověděla. Po chvíli si povzdechla a mírně po-krčila rameny.

"Ano. Asi ano. Ale dokud je šance, že to bude fungovat..."

Lehl si a zlehka se rukou dotkl vlasů dcerky, která poslouchala, jak se rodiče baví. "Tak dobrá.

Zkusíme to. Kdy mám začít?"

TŘETÍ ČÁST

Midacs

14

"Sním ve svém snu všechny sny ostatních snících a proměňuji se v ostatní snící..."

"Konečně!" řekl mužský hlas. "Jsem tady, Jacku, za tebou. Kde to hergot jsme? V letadle? Všechno je strašně prázdné. Strašně strohé."

Angelina přítomnost v jeho snu mu přivodila chvilkový snový šok, neboť měla mužskou podobu a nebylo ji vidět. Přes-tože mluvila mužským hlasem, nemohl to být nikdo jiný než Angela.

"To je krása," řekla. "Vidím překvapivé barvy - a také ně-jaký tvar. Stoupáme?"

"Ano. Velmi pomalu."

Seděl na předním sedadle malého jednoplošníku a díval se přes šmouhu vrtule ven. Pilot byl za ním - Angelin duch si hověl za pilotem, v zádi letadla.

Letadlo opravdu stoupalo do kopce, skoro až neskutečně pomalu. Pod kopcem se táhla řada kachlových a mramorových lázní, jež hrály sytou modří, zelení a černí, a plnila je voda tryskající z tlam lvů, obrů, pitvořících se bohů a ďábelských monster. Azurově modré a šarlatové odstíny vystřídaly pestré mozaiky a stříbřité odlesky. Každou lázeň využívalo několik lidí obou pohlaví, kteří se nechávali zkrápět proudy vody a skákali do nich.

"Voda?" hádala Angela. "Ano. Voda. Už to vidím. A lidi... Víš, co znamená voda, ne...?" řekla škádlivě. Jack sledoval trosky staveb po obou stranách a všiml si detailů: sloupů, soch, složitostí oblouků. Letoun pomalu stoupal a on cítil, jak se blíží vrcholek kopce.

"Co znamená voda?" zeptal se a sen tím zmanipuloval, obrátil se na toho, kdo ve snu vystupoval jako Cizinec (to byl ostatně také smysl testu).

"U většiny lidí sex. Těch římských lázní je tolik - VR ostrost začíná být dobrá. Nepotřebuješ si třeba dát sprchu? Páni, podívejte se, to je kus!"

Zasmála se mužským hlasem. Dole bylo vidět, jak čtyři pružné mladé ženy drhnou obrovskými kartáči muže herkulovské postavy, který drží ruce nad hlavou, jako by potlačoval bolest.

"Nejsi náhodou divný?" řekla Angela.

"Je to sen!"

"Ale jsem ráda, že ne můj. Proboha, Freud by byl nadšením bez sebe."

"Nemám žádnou vládu nad tím, co vyplouvá na povrch."

"To je vidět."

"Je to archetypální obraz - symbolický."

"Blbost. Zachtělo se ti pořádného drbání."

"Chovej se slušně."

"Proč? Mně nevadí, když si vezmeš do lázně pár pomilováníhodných křehotinek. Nejsem žárlivá. Dokud mě necháš být při tom."

"Vidíš lázně? Obličej chrličů?"

"Nezřetelně. Zkus se podívat na jedno místo. Třeba pak bude obraz ostřejší."

Jack ale snový návrh ignoroval a na svém sedadle se otočil. Pilot byl muž bez výrazu, s lebkovitým obličejem bílým jako duch. Na sobě měl starou leteckou kombinézu a lehce kroutil 'kniplem' ze strany na stranu. Z nějakého důvodu měl zafačované ruce. Za pilotem seděl pan Simmons, jeho bývalý učitel zeměpisu, muž s kulatým obličejem a umaštěnými černými vlasy, a nadšeně si prohlížel zříceniny, koupající se postavy i zářivě barevné mramorové lázně, které mýjeli.

"Proboha, ve škole jsem vás nenáviděl!"

Jack se chvíli snažil dostat do snu plnou přítomnost, ale nakonec to vzdal a řekl: "Neusměješ se na mě?"

"Nemůžu," řekla Angela/pan Simmons. "Jsem chycená ve vizuální stránce. Nic mě neposlouchá. Jsem

tady jen jako pa-sažér."

Pak ztratil vládu i samotný Jack a zjistil, že sen se přesouvá, jakoby skokem v přetrženém filmu, do vyšších partií kopce. Pomalý let nad bílým korálem větrem ošlehaných rozvalin pokračoval, ale zároveň ze země vystupovala obrovská býčí hlava se složitě zahnutými rohy, které se nad rudou hlavou s prázdnými očima téměř stýkaly.

"To je rohatý stín," řekla Angela, ale začínala upadat do snové nesouvislosti. Jack věděl, že říká: "To je býk."

"Nechci letět příliš blízko."

"Sen, sen, vynořte se snílkové." (Ve skutečnosti říkala: "Třeba se teď vynoří..." a myslela tím býčí štvance.)

Angelin čím dál nezřetelnější hlas znovu změnil tóninu. Měla hlas jednoho herce z padesátých let, kterého znal, ale na jméno si nemohl vzpomenout: byl šedovlasý, velmi elegantní. Důležitější bylo, že se radila s Šedivákem a Zelenkou, ale přestože sen byl jako živý, neslyšel je a nepamatoval si ani to, jak jim říkala. Když se pokusil svůj jasný stav ovládnout a soustředit se na býčí štvance, vymanili se a prchli z logiky do nesouvislosti a on uviděl dvě postavy ze Star Treku, z nichž jedna mluvila jako kapitán Kirk, ale měla tvář jeho dědečka, který nedávno zemřel.

Šedivák a Zelenka patřili do jiné oblasti tohoto předvědo-mí, jak tomu říkal Brightmore.

"To se mi nelíbí," ozvala se Angela. Ale sen už se rozpadal a průzračný výjev římských lázní, rozvalin a nestvůrné býčí hlavy překryly prvky televizní science fiction.

Stejně rychle jako pocit, že ho vystupující netvor ohrožuje, se vytratil i jasný stav. Jack si udržoval kontrolu nad svým zjevením a krátce zkusil hledat Angelu, ale vplul do piknikové scény, snad nějakého poklidného odrazu jeho školních dní, poznamenané znepokojením a pocitem, že se vzdálil z bezpečí skupiny. Podařilo se mu ze sebe dostat únikovou frázi: "Jdu si pro vzduch!", ale plul dál a vklouzl do normálního spánku s normálními sny.

CatREM 18

Čas:05:16:3.den

Procitl náhle a hned byl při plném vědomí, ale přesto se ocitl v šíleném světě, kde rozhovory, které k němu doléhaly, zněly neskutečně a pohyby lidí mu připadaly chaotické. Když se na ten zmatek zaměřil, uvědomil si, že Angela, Steve Brightmore a ostatní členové MIDAXového týmu živě, vzrušeně a vesele diskutují o 'Lázňovém kopci'.

Posadil se na lůžku a zvolal: "Jack je zpátky!" Hlouček badatelů se rozešel a Angela přistoupila k němu. V obličeji byla červená, rozpálená.

"Jsi talent! Jsi talent, Jacku. Máš tak jasně vymezený obraz optické rezonance..."

"Co že mám?"

"Optickou rezonanci! Můžeme v tobě číst! Viděla jsem ty rozvaliny - tu vodu! Byla jsem tam, letěla jsem s tebou. Jsi talent."

I Brightmore, ten Novozéland'an, přišel Jackovi potřást ru-kou. Dlouhé, černé vlasy měl spleteny do copu, na pohublé tváři strniště tmavých vousů. Díval se na Jacka odměřeně, ale zvědavě a pokusil se dokonce o úsměv.

"Byl to dobrý test, Jacku. OOR z tebe doslova srší."

"Snažím se."

"Jak často jsi měl jako dítě jasné sny? Angela má pravdu - jsi fakt silný."

"Moc ne. Snad párkrát, nic zvláštního - jak letím nad koru-nami stromů, houpu se vysoko ve vzduchu na konci dlouhého lana a držím se, jako by mi šlo o život."

Brightmore poslal Angele letmý úsměv a řekl: "To nebyly jasné sny. To je něco jiného. Tvoje jasné sny z tebe vycházejí tak silně, že je pravděpodobně považuješ za součást reality. Tomu říkám silné OOR.

Musím přiznat, že jsi na mě udělal dojem, Jacku."

"Díky, Stevene."

"VR skener zachycoval charakter neuronových signálů a bě-hem sekund jej vyhodnocoval. Zaznamenal

jsi nějaké zpoždě-ní reakcí? S Angelou?"

"Zpoždění reakcí?"

"Jako v telefonu při hovoru na velkou dálku. Zaváhání před odpovědí."

Nevšiml si a řekl to.

"Fajn. Kompenzace zpoždění. Je to poměrně časté. Ale znovu opakuji, že jsi talent, Jacku. Tvůj Midax se div nezačíná vymaňovat a osvobozovat."

"Můj centrální subjekt. Mé ego."

Brightmore se zasmál. Tentokrát to Jackovi zvedlo adrenalin. "Centrální subjekt! Ego je něco jiného. Id je něco jiného. Za-padlá slova, která znovu přišla do módy. Máš v sobě ego i id, máš jich stovky."

"A to je dobře?"

"Není to špatně. Tvůj centrální subjekt je racionální sply-nutí některých. Zbytek zůstává rozptýlen, jsou to oči pozorující z nevědomí. Ale tvůj centrální subjekt je racionální - je pevně tvarovaný, pevně utvořený, a až bude maximálně izo-lovaný, definovaný a autonomní, bude mít směr a cíl! Angela a já bychom měli být schopni s tebou komunikovat na vyšší úrovni předvědomí. V Zápolí. V oblasti před Hlubinou.

Bude-me tam, abychom od tebe přebírali zprávy..."

"Zápolí," opakoval Jack jako ozvěna. "Předvědomí..."

"Království, které patří jen tobě, Jacku. Část myslí, kterou formuješ ty, kterou jsi jedinečný, tvůj vlastní svět naplněný známým, ale naprosto původním materiálem. Představ si to jako šachy. Figurky jsou známé, hra je jedinečná. Neexistují dvě stejné."

"Králové, věžky, jezdcí a pěšáci."

"Figurky ve hře, ale ani jedna hra není stejná. Zkusme to ještě jednou. Nebude ti to vadit? Ještě jeden sen, ať získáme praxi."

"A co pak?"

Pak začneme izolovat. Začneme porušovat pravidla."

15

PŘENOS MIDACS, TEST CHATWIN, 6/Přemístění

"Sním ve svém snu všechny sny ostatních snících..."

Ale vidím jen kostel, vyrůstající ze skály...

"Je tam někdo, zakrákal havran, havran, sen sen, Jeannie, sen..."

Chytni se, Jacku. Už tam skoro jsi. Najdi nám vizuální zdroj toho hlasu.

"...jako katedrála Notre Dame... stovky lidských soch ko-lem velkými dveřmi v průčelí kostela - všechny bez tváří - velké dveře, otevřené dokořán. Pocit pustoty. Rudé skály... všude kolem jako obklíčení a vysoko nahoře... stovky jeskyní a... pohyb. Připomíná mi to Petru, rozpálené skály, poušť, stavby vytesané ze skal v poušti jako růžová Petra..."

Běž do toho kostela, Jacku.

"Proboha! Obrovský, neskutečně obrovský klenutý dóm, všude světlo z oken, prach, kameny, rozbité lavice a všude slepice, pobíhají všude kolem, a všude obrovské sochy... bílé zářící."

Převezmi kontrolu. Najdi vizuální zdroj a převezmi kontrolu.

"Žena v brnění, která drží kopí a meč... Johanka z Arku... Triumf... brnění z bílého kamene..."

Zaved' mě dovnitř.

"Pojď dál, Angelo..." Najdi Stevovi zdroj. Potřebuješ ho sly-šet.

"Nádherný Ježíš. Na kříži. Celý pokroucený, zmučený. To je můj Steve, prevíte jeden... Slezte z toho prohnílého stromu, pane Skvělý..."

Jacku. Chytni se.

"Chytni se Angely, stejně ji držíš... bolelo mě to... tebe ne-bolelo nic... zásadně se nevážeš víc než na rok... bolest v hla-vě, trny, ruce... no tak slez, ty prevíte, slez a připoj se ke snu ke snu Jeannie..."

PŘENOS MIDACS, TEST 6/Zpráva

Pořád slyším nějaké rockové písničky, jako třeba Jean Jean-nie, ten starý kousek Davida Bowieho... ne, já vím, že se to tak nejmenovalo, ale víš, co myslím... a ozvěny heavy metalu. Ten kostel vypadal úplně jako katedrála v Remeši ve Francii - kyselým deštěm vycíděné sochy apoštolů, svatí a další po-stavy v zástupech po stranách velkých dubových dveří. Jenže tahle katedrála byla zasazena do obrovské skály z červeného pískovce, jako by z útesu doslova vyrůstala. Když jsi mi řekla, abych tam šel, tak se zdálo, jako by se kostel samotný natlačil ke mně jako něco co roste, něco organického. Schodiště bylo široké, z bílého mramoru. Myslím, že jsem rozeznal vliv Stro-je času, toho filmu George Pala: pocit směřování k opuštění a rozpadu. Vnitřek kostela byl převzat z nějakého Turnera, ale nemůžu si vzpomenout, jak se ten obraz jmenuje. Viděli jsme ho kdysi v Královské akademii: rozbité lavice, poničené sochy, kolem slepice a skvostné kužely světla prozařující prach, který takřka nehybně visí ve vzduchu... Převorství Ewenny! To je ono. Převorství Ewenny, nic než sutiny, světlo a prach. Má to snad symbolizovat rozklad mé náboženské víry? Mám v Zápolí o takovýchto věcech spekulovat?

Když jsem se přiblížil k prostoru oltáře, všiml jsem si velké-ho kříže s postavou Krista. Měl bederní roušku, trnovou koru-nu, tmavé vousy, zavřené oči. Ale v postranní kapli stála zářivě bílá socha Johanky z Arku. Měla dlouhé kudrnaté vlasy. Na nohou měla holenní brnění, tělo jí chránil mocný náprsní kru-nýř, tvarovaný zřejmě pro docela impozantní poprsí pod ním, ale to jsem mohl jen tušit. Spousta kroužkového brnění, kopí a meč, pancéřovaná noha přišlapující vzteklu dračí hlavu.

Když jste řekli, abych do sochy dal Angelu, stalo se něco neuvěřitelného: Johanka zapraskala, otočila se, rozhlédla se kolem sebe a pak slezla z podstavce dolů. Zpočátku se pohy-bovala trhaně, ale postupně její chůze získala plynulost. Tako-vá blbost! Ale v tu chvíli mi to připadalo reálné. Viděl jsem tolik filmů, že bych ten pohyb snad mohl přirovnat k tomu jak se Ray Harryhausen ladně proměnil v Terminátora 2, znáte ten efekt, jak jen mu říkají? Morfické něco? Rezonance ne, to je něco jiného. Morfing, to je ono. Ten plynulý speciální efekt, který z toho vyjde.

Johanka najednou dostala barvu, hlavně v oblasti obličeje, došla ke mně a shýbla se: kamenná žena s Angelinými rysy, ale obrovská, pevně stavěná. Úžasná mramorová obryně.

Vzápětí slezl z kříže Kristus. Promiň, Steve... ještě pořád tě nesnáším, ale fakt jsem s tím nemohl nic dělat. Jasná výpověď. Je zvláštní, že tady a teď to můžu říct, ale vážně jsem nechtěl, abys tak trpěl.

Nevědomí se ubírá záhadnými cestami. Je ale legrační, že sis bederní roušku vpředu povytahoval úplně stejně jak to děláš, když máš na sobě džíny. Pořád jsi kontro-loval, jestli je všechno na svém místě. Tu roušku držely pohro-madě cvočky a když jsem na to začal myslet, dostala barvu vybledlé džínoviny.

Takže jsem tam měl Krista a Johanku z Arku, kteří se přede mnou hrbili, tvářili se soustředěně a bavili se se mnou - vašimi hlasy. A v tu chvíli jsem se rozesmál.

(Omlouvám se za to.)

Dostává se to všechno až k vám? Je to zvláštní pocit: sedím před kostelem, vlastně hned na schodech, rudé slunce stojí nízko, všechno kolem je strašně tiché a opuštěné, jako by byl konec světa, a zuřivě píšu. Zdá se mi, že píšu na silný perga-men plnicím perem, kterým jsem ve škole nikdy nepsal, ale pocit z toho mám dobrý, takže třeba je to naplnění snu, o kte-rém ani nevím.

Tolik snů, o kterých nevím, tolik je třeba naplnit, aby Na-tálie byla v bezpečí.

Zvláštní: při posledních slovech, která jsem napsal, mě přepadl strach o Natálii. Je to důležité? Mé pocity z vnějšího světa pronikají do této fáze Midaxu ještě silně. To mi připo-míná, že bych se měl porozhlédnout po nějakém otvoru a po Zelence, ale všude je tak ticho, všechno žhne jako rudý sou-mrak, ano, rudé šero! Myslím, že průchod bude někde blízko. Nevím, proč to říkám, odkud se ten pocit vzal, ale průchod je blízko, někde za mnou.

Jsem v midaxovém stavu? Je horko, docela bych se něčeho napil, sedím na tvrdých schodech pod rozbořeným kostelem a prohlížím si další chrámy, podobné římským, zalité rudým světlem, jako by byl konec světa.

Ale zpátky k tomu, co se dělo: obě sochy se poměrně rych-le staly 'přesnými obrazy' vás dvou. Dál vypadaly jako Kris-tus a Johanka z Arku, ale začaly si osvojovat věci, které jsou pro vás typické.

Ty jsi mi řekla, abych znovu definoval MIDACS - Maxi-málně izolovaný/definovaný autonomní centrální subjekt - a Kristus v modré bederní roušce prohlásil: "Dobře. Výborně. Dosáhl jsi padesátiprocentního odloučení; to je zatím nejlepší výkon. Až budeme schopni izolovat tvůj centrální subjekt na osmdesát,

dostaneš za úkol najít jednu z přístupových cest mezi Zápolím a midaxovým stavem. Pak se vypravíš za Zelen-kou, ale to už půjdeš na vlastní pěst. Proto dál piš, cvič si ovládání."

A já jsem řekl: "Chci vyjít ven. Chci se milovat. Chci se podívat, co je pod tím brněním."

Socha se rozesmála a řekla: "Podívejme na divocha. Také je na čase!" A já řekl: "Jenže já jdu dál... a možná budu ně-jakou dobu pryč..."

Pak jsi mě požádala, abych si poznamenal kostel a opra-covanou skálu s okny a vchody a abych se snažil značit si zpáteční cestu, až se midaxový stav rozplyne. Teď už bych rád vyšel ven. Socha stoupá po schodech. Kristus se stále krčí, pozoruje mě a otírá si krev z očí. Délá se světlo jako reflektor auta, zář, zář, oslepující... zář...

KONEC ZPRÁVY

"Skvěle, Jacku! Skvěle. Dostal ses hezký kus za obvyklou kontrolu JS.

JS? Aha, už vím, jasného snu...

Jack se posadil a uvědomil si bolest v pravém zápěstí. Ně-kdo mu masíroval svaly, ohýbal mu prsty. Oči se zaostřily na Angelině usměvavé tváři. Ruku měl ještě připevněnou k 'psací desce'; pohlédl na děsivou čmáranici, kterou po sobě připev-něné pero zanechalo a všiml si, že nedává žádný smysl. "Vy to přčtete?"

"Jasně. Není to o nic horší než recept od doktora."

"Vždyť jsou to jenom rovné čáry."

Brightmore, který zápasil s přílbou, se rozesmál. "Když se podíváš pořádně, tak najdeš hrbolky a odskoky. Používáme metodu přímé počítačové interpretace..."

"PPI?"

"Jo, PPI. Tiskne text prakticky souběžně s tím, jak pero píše. Když je něco nejistého, tak odhaduje. Proto po tobě chce-me, abys tak často opakoval co říkáme. Získáváme tak přímé srovnání."

"PS?"

Angela, snažící se obnovit krevní oběh v prstech, ve kte-rých teď cítil mravenčení, se zasmála. "Všechno se nezkracuje."

Jestli v tomhle budu pokračovat, můžu počítat s RSI, na-padlo ho. Protáhl si prsty. "Jak rychle jsem psal?"

"Ani bys nevěřil."

"ABN?"

"Nech toho, osle." Pobaveně se k němu sklonila a dala mu pusu. "Vsadím se, že na DPVP bys chut' měl..."

Chvilku to trvalo. "Dlouze a pomalu vychutnáváné pivo? To jo. Myslel jsem na pivo skoro po celou dobu přenosu. V kostele bylo horko, slunce páliło, dostal jsem z toho straš-nou žízeň."

Brightmorea fascinovalo, co řekl, a zapsal si dlouhou po-známku. Jak ťukal do klávesnice, pokyvoval hlavou.

"Jak je tohle velkými písmeny?" zeptal se po chvíli Jack.

"Socha!" odvětil Novozéland'an. Divoce bušil do zpětné klávesy, aby opravil nějakou chybu.

"Socha?"

Brightmore se podíval přes rameno a ušklíbl se. "Spuštění opravdové chuti. Asi."

Snažil se pochopit neurologickou a psychometrickou stránku Midaxu, ale zjistil, že se s jeho podstatou nedokáže vnitřně vyrovnat: s tím, že jeho centrální subjekt, zdánlivá existence jeho úhlu pohledu, může být částečně zkondenzován a dostat identitu a směr. A že by v takovém případě mohl se svými sny zacházet jako s prožitky virtuální reality, nejenom je upra-vovat, ale existovat v nich, mít možnost vzájemného působení jako ve skutečném prostoru a času.

Jako ten nešťastný policista v parodii Wendy Copeové na Piráty z Penzance, mohl by hlídat své nevědomí, postavit se svým nočním můrám.

Pokud šlo o midaxový vědecký tým vedený povýšeneckým a despotickým Stevem Brightmoreem, byl

pro něj darem z ne-bes. Celý projekt byl zaměřen na snění a především na to, jak lokalizovat a zkoumat kanály mezi vědomou a nevědomou částí mysli, procházející oblastí, o níž se zatím mluvilo jako o předvědomí.

Předvědomí bylo ohniskem argumentů a protiargumentů, oblastí nebo strukturou v mozku primátů, o jejíž povaze a složitosti se vedly bouřlivé spory.

Midaxový tým doufal, že postupným izolováním a osamos-tatňováním jistého fragmentu vědomí snícího člověka pronikne - a také už pronikl - hlouběji do divokého světa, z něhož těžké sny čerpají.

Jack byl talent a možná jím byl po celý život: diskutovalo se o tom, zda snadnost s jakou dokáže svůj CS izolovat je přirozená, nebo vznikla opakujícím se vlivem býčích štvanců. Odpověď na tuto a další otázky mohla být po první cestě do-vnitř jasnější.

V této situaci někteří členové midaxového týmu, kteří věděli o zážitcích s lidskými i kamennými zjeveními, k nimž se hlásil, dali najevo své pochyby, navzdory přesvědčivému obhajování ze strany Angely. Na věci to však nic neměnilo, protože Jack byl tak jako tak dokonalý testovací subjekt. Možná ho čekalo bizarní dobrodružství, ale kdyby se mu podařilo najít Zelenku - ať už se jednalo o jakoukoli bytost - a přesvědčit ji, aby se vrátila do světa jehož se bála, znamenalo by to vítězství. Kdyby ne, i tak by to pro midaxový tým byla užitečná zkušenost a on by kromě svého času nepřišel o nic.

Byl to šestý zkušební přenos z lehčího stavu JS a Brightmore chtěl podobné testy uskutečnit ještě dva, aby se ujistil, že do-káže vytvořit dostatečně samostatnou identitu Jacka Chatwina, která by vydržela stav hlubokého komatu, jenž měl vlastní midaxovou pouť provázet.

Následující noc po setkání s Ježíšem a Johankou nedokázal Jack usnout; tak skutečně ty obrazy působily, tak dezorien-tující a úžasný to pro něj byl zážitek. Čím víc na skály, chrámy a deformované průčelí katedrál myslel, tím víc ho to do těch míst táhlo. Jak bloumal po domě a po zahradě, stále viděl zář světél z Exburghu a chvílemi nacházel na městě stín, stín toho dávného města. Nejrady by šel k bráně, do jeskyně, zavolal Šediváka a vyzval ho, aby měl trpělivost. Zároveň mu však ně-co říkalo, že Šedivák už o jeho výpravě dovnitř stejně ví a že by setkání s ním bylo přinejlepším ponižující, pokud ne přímo děsivé. Musel stále myslet na Natáliin stín, ztracený v labyrin-tu brány sebevrahů, schovaný pod městem.

Ve čtyři ráno zaslechl, jak se hlasitě zasmála. Byla ještě v pokoji, a proto vyběhl z kuchyně po schodech, otevřel dveře do pokoje a našel ji, jak skáče po posteli.

"Co se děje?"

Dívka se hystericky rozesmála, praštila sebou na záda do peřin a zůstala nehybně ležet. Skvěle se bavila. Když k ní otec přistoupil a pokusil se ji obejmout, vykroutila se mu. "Tak co, slyšela jsi dnes v noci nějaké legrační příběhy?"

Přikývla. Tiskla se zády ke zdi, rukama si zakrývala ústa a potlačovala infantilní, nepochopitelné veselí.

"Je tady?" ze-ptal se z postele Jack. "Je někde blízko?"

Zavrtěla hlavou, ale pak řekla: "Pohlídá si tě."

"Vážně? To je od něj hezké. Jak to chce udělat?"

"Nevím. Ale pohlídá si tě. A mě také. Tělo a stín. Tak to řekl: tělo a stín. Všichni tancujeme stejný tanec." Zahihňala se.

"Tancujeme, tancujeme," řekla, rozběhla se k oknu a začala bušit do skla, bušit do noci, na světlo hvězd, bušit do okna a křičet: "Tancujeme, tancujeme! Všichni stejný tanec!"

Jackovi se ji podařilo dostat dál od okna právě ve chvíli, kdy se ve dveřích objevila Angela ("Co se to tu děje?"). Došla k dívčině posteli, sedla si na ni a začala ji hladit po mladém čele a poddajných vlasech, šeptat, konejšit, uklidňovat.

Vypadalo to, že Natálie usíná, ale když už měla oči téměř zavřené k spánku, najednou je znovu otevřela a podívala se na Jacka. "Všichni tancujeme stejný tanec, tati," zašeptala. "Nezapomeň na to. Všichni stejný tanec. Přiveď mu ji zpátky. To mi opakuje pořád: přiveď mu ji zpátky."

Jack jí dal pusku na čelo a Natálie se spokojeně stočila do klubíčka.

"Vyříd' mu..." zašeptal, "vyříd' mu, jestli ho ještě uvidíš... Vyříd' mu, že dělám, co můžu. Dělám, co můžu. Řekni mu, aby nám dal pokoj."

Natálie se znovu zahihňala, pak zívla, zarazila si palec do pusy, stočila se pod peřinou a s předstíraným spánkem se vy-dala vstříc šťastným snům.

16

Na stěně nad širokou obrazovkou Brightmoreova AppleMacu byly verše z T. S. Eliota:

Mezi myšlenku
a skutečnost
mezi pohyb
a skutek
padá stín.
Neb tvé je království.

"A právě tam máš namířeno, Jacku. Do Stínu. I když mu říkáme jinak. Zápolí... Francouzi dávají přednost slovu Interlund. Ve Státech mu ještě říkají předvědomí, ale to je pro Království moc široké." Rozhlédl se. "A tvé je Království! Je to místo, které jsi ty sám stvořil, v mnoha ohledech jedi-nečné, jen tvoje, ale zahrnující mnoho toho, co máme všichni společné. Podívej..."

Nakreslil na obrazovce soustředné oblouky, tak aby vznikly tři pruhy jako na duze, a pak nadepsal vnější zónu vědomí, vnitřní nevědomí a střední předvědomí.

"Ber to jenom jako schéma. Ve skutečnosti takové vrstvy neexistují..."

"Díky." K čertu s tím chlapem! "Chápu to..."

"Mezi vědomím a nevědomím nemůže projít nic, aniž by to prošlo předvědomím. Jasně? Předvědomí je provrtáno čer-vími dírami, které jsou ale velice selektivní. Takže když se ti něco zdá, představy a obavy, nálady a emoce - a energické psychické projevy, které Carl Gustav Jung nazval archetypy, ty všechny zaplavují předvědomí a do jisté míry pronikají do vědomí, víc při jasném snění. Je důležité pochopit - a teprve teď to začínáme chápat - že při průchodu předvědomím dostá-vají formu! Tvar! A příběh!"

"Takže FTP."

"Přesně tak. Forma. Tvar. Příběh. Ale všechny mají pomí-jivý charakter, rychle zanikají. To, co projde, je užitočkováno. To, co zůstává v předvědomí, je křehké a obvykle v několika nanosekundách mizí."

"Tak to je to místo, odkud spisovatelé čerpají inspiraci? Hluboká studnice?"

"Každopádně ti, kteří pracují s invencí. Ano. Samozřejmě!" Brightmorea ta představa zaujala. Sklonil se nad klávesnici a udělal si pro sebe podrobnou poznámku. "Spisovatelé, vůbec všichni umělci, kteří jsou ochotni dát hlubokým představám čas na vynoření a nemačkat je ze sebe k nějakému termínu; spisovatelé ochotni jít trochu hlouběji a ne jenom se probírat vědomou pamětí... Ano. Tohle je studnice inspirace."

Přesunul kurzor na obrazovce do vnějšího pruhu označené-ho jako 'vědomí'. "Opak platí pro průchod vzpomínek - kvůli lepšímu pochopení budu říkat dolů - do nevědomí. Při tako-vém průchodu - sám jsi už v Zápolí byl, takže jednu z těch zvířecích kůží znáš - vznikají forma, tvar, představa, bytost, příběh... a ty zůstávají. A zůstávají po zbytek života."

"Jsou trvalé," řekl nedůtklivě Jack.

"Přesně tak!"

"Věčné."

"Věčné," přisvědčil Brightmore.

"Země plná vyřazených hrdinů."

"Království, které je jen tvé. Jak jsi na tom s kvantovou teorií?"

"Odkakživa špatně," přiznal Jack. "Stačilo to, abych dostu-doval, ale už dávno jsem ztratil kontakt."

Brightmore vepsal do úzkého proužku zobrazujícího Zápolí slova 'oblasti možného'.

"Oblasti možného?"

"Oblasti možného. Říká ti to něco?"

"Můžeš mi to připomenout."

"Stejně jako vesmír, v němž žijeme - než při Velkém třesku dostal tvar - je předvědomí neorganizované, nezformované, ale plné možného; tvrdne do iluze Vzpomínky! Události! a Pří-běhu! jen tehdy, když je

pozorováno vědomou myslí. Tako-vým pozorováním vzniká trvalá struktura, fixovaná představa, fixovaný svět, jestli chceš.

A teď: při setkávání s těmito pevnými strukturami cestou vzhůru se může obvykle rychle zanikající průsak z nevědomí zabydlet v Zápolí trvaleji."

"Střetávání světů..."

"Střetávání světů. Přesně tak. A to je také přesně to, s čím se setkáš, až se vydáš do země Stínu: svět, v podstatě vzešlý ze tvé vědomé zkušenosti, z toho, čemu říkáme zpodobnění získaných představ, zaplavený a znepráhledněný dávnými ozvěnami z nevědomí, obzvlášť z limbické soustavy. Někteří naši američtí kolegové tomu s oblibou říkají ještěří mysl."

"To chceš říct, že uvidím dinosaurů?"

Po chvíli tíživého ticha se Brightmore usmál. "Víš, to je takový vtip."

"Vážně? V tom případě jsem ho nepochopil." Jack se obrátil se zoufalým pohledem k Angele, která pokrčila rameny, ale bavila se. Nech si ten sarkasmus.

"Plazí mozek..." pokračoval Brightmore. "Je to takový sta-rý výraz pro primitivní mozek, základní pudy."

"Díky, Stevene."

"Ale jestli uvidíš dinosaurů?" Brightmore pokrčil rameny. "Kdo ví. Podle toho, co jsi četl v dětství. Jestli je uvidíš, tak to budou ZZP. Prosakující z vědomí dolů. Chápeš? Z toho, co tvá představivost získala z filmů, knížek a muzeí. Jak se jme-noval ten chlapec, Angelo?"

Angela se zakabonila a zavrtěla hlavou. Brightmore dodal:

"Ten, který se setkával s mořskými obludami z jurského období - v krajině jako vystřižené z Konce světa!"

"Aha... hned... myslím, že Whitlock. Michael Whitlock?"

"Michael Whitlock!"

Jacka rozčiloval pocit, že je z rozhovoru vytěšňován. "A to byl... kdo? Kdo to byl?"

"Chlapec, který měl přístup do svého Zápolí - bylo to v kří-dovém lomu, ne? - a uměl dělat z imaginárních předmětů sku-tečné. Tak se to aspoň říkalo. Měl zase jiné problémy, ale jeho soukromé Zápolí bylo bohaté na zpodobnění získaných představ. ZZP. Byl to dvanáctiletý kluk. Ty jsi toho samo-zřejmě prožil a viděl víc, Jacku, ale jako dospělý máš pravdě-podobně slabší fantazii, a tak v tvém případě nejspíš půjde o újeji zaostřenou krajinu než u toho chlapce. Je pravdě-podobné, že svůj 'skutečný' život ani nepoznáš, až ji uvidíš; a to je jeden z cílů této výpravy. Získat popis Hlubiny, která je za Zápolím! Ale před jedním jsem tě chtěl varovat: nemáme žádnou možnost zjistit, jak nebezpečné bude to, co budeš pro-žívat."

"Nebezpečné? Snění a nebezpečné?"

Brightmore potlačil chvilkový vztek. "Ty ale nebudeš snít. Tohle není snění, Jacku. V tom musíš mít jasno, než někam půjdeš. A navíc, šok, který dovede zabít, nemusí přijít jenom z bdělého světa. Domníváme se, že jednou z populačních skupin v Zápolí jsou 'ochranné bytosti vyvolané raným trauma-tem' - složené osobnosti, jak se jim obvykle říká. Obyvrty, jestli chceš nějakou zkratku. Jsou trvalé, protože vycházejí z neokortikální zkušenosti traumatu. Jiné, jako třeba minulé životy, vize, mýt-imaga - nebo mytága, podle toho, z čeho čerpala tvá četba - jsou méně ohraničené, vycházejí ze základ-ního nevědomí. Ale nezapomínej, že jestli se zachytily v kra-jině Zápolí, tak budou funkční - a ty se s nimi můžeš setkat."

"A Zelenka? Šedivák? Býcí štvanci?"

"Do toho, co známe, vůbec nezapadají. Jako celek je tvé Mihotání vnějším projevem paměť-ové, dějové a příběhové aktivity v nitru tvé lebky, ale nejsme schopni zjistit, ze které zóny se vynořili. Když samozřejmě od počátku máme za to, že se do tebe nedostali zvenčí -"

"Jako paraziti..."

"Jako paraziti. Když tuto eventualitu vyloučíme, zbývá nám jediná možnost, jak jejich původ zjistit: zeptat se jich. Jednu z těch bytostí máš venku a jednu uvnitř. Jelikož nejsem schopen na žádné úrovni pochopit, jak nějaký uprchlík z tvého předvědomí může žít v přízračném městě, raději bych se za-měřil na vědu a poslal tě dovnitř. Nadpřirozeno přenechám Angele a Krotitelům duchů."

Angela se z druhého konce místnosti posměšně ozvala. "Jsou ve spojení, Steve. Potenciální pole zevnitř se obrátilo naruby a usadilo se ve vnějším prostoru. Proč je tak těžké si to představit?"

Neřekl nic a Angela dodala: "Nevím, proč se ti tak přičí všechno, co není zavřené uvnitř kostí. Kritizuju tě, Steve."

"Všiml jsem si."

"V lebce: dobré! Mimo lebku: není dobré. Nemám prav-du?"

Brightmore dělal, že ji neslyší. Odvrátil se od obrazovky a zamyšleně se podíval an Jacka. "To Mihotání na tvém těle... ono bylo doopravdy cítit, že?"

"Bylo. Jednou to byla blata, jindy poušť, často lesy a pra-lesy."

"A zář, opravdová zář, opravdové světlo -"

"A také zvuk," připomněla mu Angela. "Slyšela jsem vzdá-lené zvuky."

"Ale zaznamenané není nic, na videu není nic."

"Zvuk ne," řekla. "Světlo ano. Organické sloučeniny také. Ale hlasy... vnímal je pouze jeden z nás nebo oba."

"Vlastně jenom ty," řekl Jack a zalétl k ní pohledem.

"Jistě, jenom já," zamračila se.

"Takže závěr," promluvil Brightmore. "Přítomnost bytostí a na ně nabalené krajiny a emoci v mysli, která je při vědomí, působí na metabolismus těla. Ten produkuje odraz složitých uhlíkatých sloučenin z jejich prostředí, vytváří nápadnější viditelnou auru než jsou ty, které jsou mnozí lidé schopni zachytit. To všechno je biologicky možné. Ale zvuky, které Angela slyšela - hlasy, panika a bůhvíco ještě - to byl klam. Leda že bys v té hře s Mihotáním jela také."

"Vážně se k tomu chová, jako by šlo o hru, nepopírám," při-zнала Angela, když leželi těsně u sebe v posteli a listovali Jackovým poznámkovým blokem. "Proboha, máš strašný ru-kopis. Nikdy jsem si nevšimla, jak moc. Mám co dělat, abych to vůbec přečetla."

"Podle mé matky je to známka výrazné osobnosti."

"Bohužel ne osvědčené. Co je třeba tohle?"

"Bažina. Interland. Savima."

"Ach tak. To máš od Steva, co? Patří to k Jandrokově práci. Vzpomínáš si ještě na Jandroka?"

"Nevzpomínám si na Jandroka. Ne."

"Je to francouzský psycholog, který se mě něco natrápil, když jsem psala práci o archeolegendách. Kolik to je, jede-náct, dvanáct let? Tys byl někde na blatech, celý nadřazený. Zrovna jsme s tím začali. A tobě to chybělo." Kousla ho do ucha a láskyplně ho stiskla, něžně ho pohládila. "Už si vzpo-mínáš?"

"Prosím tě! Snažím se soustředit." Dál odhodlaně obracel listy. "Hledám tu pasáž o dinosaurovi. Jestli mám v té Stínové zemi potkat T. Divouse Rexe, chci na to být připravený."

Nemyslel to vážně, čekal, že se usměje, jenže Angela se obrátila na druhou stranu a sáhla po své knížce.

"Udělal jsem něco špatně?" zeptal se, s pohledem upřeným na její nahá ramena.

"Kdyby tě tak trochu míň zajímal Rex," řekla zlostně. "A trochu víc..."

"Trochu víc...?"

"Do prdele! Zapomeň na to!"

"Trochu víc 'do prdele, zapomeň na to'?"

Rozčileně nechala knihu spadnout na podlahu, ale zůstala k manželovi otočená zády. "Promiň, Jacku. Mám o tebe sta-rost, nic víc. Nevím, jak nebezpečná ta výprava může být. A nemám radost, že zůstanu s Natálií sama. To Glanum se mi nelíbí. Ty je vidíš, pro tebe jako by bylo všechno jasné. Ale já je cítím také. Je to pocit, jako bych byla v mrazivém kamenném průchodu, kterým fouká studený vítr, nic víc než kamenné stěny a pocit opuštěnosti. Steve má asi pravdu. Jsem v tom také."

"Tak mi neutíkej. Angie? Prosím, neutíkej mi."

Po chvíli se obrátila a krátce se mu podívala do očí. Její úsměv byl skoro neznatelný. "Tak se na to podíváme," řekla unaveně. Vytrhla mu blok z rukou a začala v něm listovat. Pak si ještě chvíli pročítala obsah.

"Ty to přečteš? Přestože je to můj šifrovaný škrabopis?"

"Mám co dělat. Je to víceméně výčet Jandrokovy struktury předvědomí. Bažina, Savima, Windom, Maelstrom a Hlubi-na."

Teprve v tu chvíli si vybavil Brightmoreův seminář v plné hrůze, ale Angelina blízkost mu byla příjemná. Působila - když nic jiného - jistě a konejšivě, a on právě to potřeboval. "Jsi strašně sexy, když používáš zvláštní slova. Zvláštní, ne-srozumitelná slova. Zvláštní, sprostá, nesrozumitelná slova."

"Zmlkni a čti."

"Mluv ještě chvílku sprostě," provokoval ji.

"Mně to legrační nepřipadá."

"No tak. Řekni 'savima'."

"Je to spojení savany a animy, vztahuje se k archetypální krajině. Zmlkni a čti."

"Nechci číst. Chci být Divous."

"Nemám v sobě energii."

"Tvé tělo je pole možného. Tys to nevěděla, Angelo? Pole možného. Pravá louka možného."

Konečně se usmála. "Proboha. A teď ty a tvůj pes, láhev, co bouchá, stará Rileyová s kravičkou svou, ti všichni se tře-sou, až tu louku posečou?"

"Zbožňuju tu písničku. Bůh ví proč. Jak už anglické lidov-ky bývají, je jasné, o co tam jde."

"To se v tobě probouzí puberták. Tos nevěděl, Jacku?" Hodila blok na podlahu."

"Miluju tě," řekl. "Pojďme dělat Divouse."

Zvedla k němu oči a v první sekundě mu to připadalo, že nechápe. Ale pak zašeptala. "Ne. Nechci dělat Divouse. Chci se milovat. Nechme Jandroka a všechny ostatní Divouse na té racionální straně věcí."

"Souhlasím."

"Jsem ráda, že souhlasíš."

"Jsem rád, že jsi ráda, že souhlasím..."

17

"Podle předchozích testů si můžeš udělat představu, jak je úroveň, které říkáme Zápolí, chaotická, tvárná, nepochybně snová. Máš sice do jisté míry vládu, ale na formování zóny mají vliv jiné faktory. Přesto vznikne Zápolí především ze tvé představy přechodových míst, prahů, jestli chceš: bran, okrajů lesa, kostelů, zdí a podobně. Ale vlastně zviditelňuješ abstraktní představu bariéry mezi vědomím a nevědomím.

Pošleme zároveň s tebou oblečení, zásoby a výstroj pro přežití, ale dávej si na to dobrý pozor; je možné, že při přenosu neudrží svou integritu. Jakmile se ocitneš v této první úrovni, budeš se muset porozhlédnout po cestách, které vedou hlouběji, jestli právě tam ta žena - Zelenka - odešla. Je pravděpo-dobné, že po sobě nechala znamení, stopy své přítomnosti. Opět, podle tvého dřívějšího popisu tě odtamtud sledovala, z hlavního Zápolí... nebo aspoň z nějakého podobného místa."

Potřeboval se na tolik věcí zeptat, tolik toho vysvětlit, tolik dodat jistoty...

"Bude Zápolí, do kterého se dostanu, vždycky stejné?"

"Krátká odpověď: ano. Proč? Doufám, že to tak bude. Pro-zatím z našeho výzkumu vyplývá, že jakmile si vytvoříš prů-chod dovnitř, jakmile si vydláždíš cestu, jestli chceš, tak to bude tvůj základní tábor při každém vstupu do Zápolí. Na celý život. Ale pamatuj si: je chaotické. Je tvárné. Je snové.

Z této povrchové slupky předvědomí povedou stovky por-tálů do hlubších zón..."

"A poznám je... jak?"

"Chtěl jsem se k tomu dostat. Pravděpodobně půjde o oby-čejné stezky, jeskyně nebo mezery mezi stromy; oblouky z ote-saných kamenů, dveře, vodní tůňky, kynoucí postavy. Otevři se fantazii. Není v tom nic nového: všechno, co máš ve své hlavě, je naprogramováno známostí mytologie, a platí to už více než milion let. Můžeš dokonce hledat okraj převisu nebo skály. Prudké zlomy fyzického prostoru jsou s tunely často spojeny. Také si dávej pozor na časové posuny; na každou změnu celistvosti prostoru kolem tebe nebo probíhajícího děje. Jedna z věcí, které začínáme zjišť-ovat, je ta, že část průsaků z vědomé mysli proniká do předvědomí ve skryté podobě: může to být někdo, koho znáš, háj nebo mýtina, jeskyně, třeba i věštitna! Třeba s tebou budeme moci hovořit, jestli takový průnik do Hlubiny najdeš." Brightmore se během své přednášky dostal skoro do extáze: prsty tančil po klávesnici, jak si zapisoval poznámky a nápady, a mluvil na Jacka hlasitě. Ten seděl neklidně na lehátku uvnitř midaxové konstrukce, která se brzy měla stát na den či víc jeho domovem.

Před sebou měl rozevřený svůj lehký batoh, naplněný asi tak do poloviny. Uvnitř bylo oblečení, pečlivě

zabalená pistole a nože. Skoro až bezútěšně si prohlížel zásoby na cestu: sušenou potravu s vysokým obsahem proteinů, cukry, polévky v sáčku. Odjakživa rád tábořil a chodil po evropských horách, ale jaksi... nepřípadalo mu vhodné jíst polévky v sáčku ve snu.

Sledoval Brightmorea při práci. Už tuto instruktáž jednou absolvoval, ale psychologův opakovaný popis krajiny, do níž bude jeho subjekt v brzké době přenesen, mu dodával odvahu a jistotu.

"Copak nebudu moci chytat ryby? Jíst ovoce ze sadů Zápolí, oplývajících hojností?"

"Jistě že budeš. Pokud tam budou. Pokud se ti to podaří. Chci se tě zeptat... Byl jsi někdy na lovu?"

"Ne. Nelíbí se mi to."

Brightmore se zasmál. "Tak se modli, abys tam našel ob-chod s jídlem!"

"A jak se vrátím?"

"Buď tě zpátky dostaneme my, nebo se vrátíš sám. Můžeš nás ze Zápolí poměrně snadno zavolat, stačí, když se vrátíš na to bílé náměstí - ke kostelu. Chci ti navrhnout, aby ses v midaxové Hlubině nezdržoval déle než týden podle tvého vnímání času. Jasně?"

"Jasně."

Brightmore se otočil od AppleMacu, přešel k midaxové konstrukci a zkontroloval glukózovou infuzi, kabely a kontak-ty. "Měl bys skončit s balením. Musíš se naučit z paměti, co všechno máš v batohu. Pak se běž rozloučit."

Byl stručný, skoro až odměřený, projekt ho zajímal víc než subjekt, aspoň to tak Jackovi připadalo. Pomalu naplnil goretexový batoh, nahoru nacpal boty na přezutí a nepromo-kavé kalhoty a pevně stáhl provázky.

Šel do pokoje pro děti, na několik minut si sedl s Angelou a díval se, jak si Natálie hraje s Oweinem, Brightmoreovým o něco mladším synem. Pod dívčíným jednoznačným vedením skládali dohromady stavebnici kouzelného hradu.

"Asi bych byl klidnější, kdyby mi někdo řekl, že se mi jednoduše bude něco zdát. Jsem tak propadlý představě dlouhé cesty, že mám pocit, jako bych odcházel navždycky."

"Nám to může připadat ještě delší. Budeme celou dobu s tebou a dáme ti možnost pátrat, dokud se nám bude zdát, že jsi v bezpečí. Možná až čtyři, pět dní."

"Nerad bych tam vězel léta."

"Nebudeš. Zatím nikdo nestrávil v midaxovém stavu víc než den; a všichni tvrdili, že jejich subjektivní zážitek trval necelý týden. Takže se loučíme nejvýš na měsíc."

"Na měsíc... vzal jsem si sáčkové polévky jenom na tý-den!"

"Máš nouzové přídělky na měsíc. Pokud samozřejmě pro-jdou. Jediné, co potřebuješ najít, je voda."

"Voda? Voda na mozků? Té je víc než dost! No nic, asi je čas jít."

"Budu se snažit být s tebou," řekla Angela. "Pro mě je to také poprvé."

Přivínil k sobě Natálii a dal jí pus. Snažil se jí podívat do očí, ale ona se chtěla co nejrychleji vrátit ke kouzelnému hradu, jako obyčejné dítě, s obyčejným dětským pocitem, že se všechno točí kolem ní.

Angela ho odvedla zpět k midaxové konstrukci a políbila ho.

"Šťastnou cestu. A rozum do hrsti!"

ČTVRTÁ ČÁST

Za hranicí Zápolí

18

Bez potíží jsem se znovu ocitl v Zápolí, ve večerním světě rudého slunce a širokých stínů. Čekaly mne jasné důkazy, že v nedávné době tady někdo byl a zabydlel se v katedrále. Kostel není úplně stejný, jako byl: sochy po stranách velkých dveří už nejsou svatí a biskupové, ale shrbené lidské postavy s groteskními obličejí. Dveře jsou stejné, ale přibyl druhý vchod nalevo od nich, obrovská, vertikální dřevěná brána mezi sochami vztyčených zvířat: lvů, chimér, koní a dvou statných býků. Všechna stála na zadních, všechna byla překvapivě de-formovaná a svýma vnitřními nohama a býčími rohy tvořila oblouk nad vchodem. Na druhé straně náměstí se k sobě tiskly další budovy s bílými průčelími a mramorovými sloupy.

Krátce po vynoření jsem po schodech seběhl od kostela a Býčího chrámu a ohlédl se. Proti karmínové

sluneční záři se očím špatně zaostřovalo. Nad katedrálou se stále tyčily rudé skály, obrovská zakřivená stěna objímající rozvaliny a náměstí těsným sevřením. Tato masivní hradba z rezavě červených skal se otevírá směrem k lesům tvořeným vysokými, statnými, pokroucenými stromy.

Všude, kam se podívám, jsou otvory, tunely a chodby, které z tohoto místa stvořeného mou fantazií vedou, dokonce i údolí. Toto Zápolí je složitější než to poslední, uzavřenější, a přitom určitější. Stěny nade mnou nejsou z ostrých skal, ale z plynu-lých, organických křivek, jako by tady zkameněly, namačkaly se na sebe a pomalu rezivěly údy lidských obrů a kmeny mo-hutných stromů.

Ostré světlo se blýská a třpytí v záhybech skal. Místy očima nacházím známky opracování kolem úzkých trhlin a štěrbin, snad vstupů do hlubších světů. Zato fasáda růžovočerveného města Petry je pryč; možná ji setřela eroze, možná zestárla, možná ji překrylo něco nového, co vyrostlo místo ní.

Přestože jsem nahlas vyslovil kontaktní heslo, neděje se nic, nečítím přítomnost venkovního světa ani Angelu, která nade mnou bdí! Prvních několik minut v této zvláštní zemi jsem si připadal strašně osamělý a měl jsem docela strach. Víím, že se mám držet známého postupu. Ale nezdálo se mi...

Nic není takové, jak jsem...

Vládne tu šero - konec světa. Ale z lesů fouká studený vítr. Řekl bych, že to je má cesta ven, cesta hlouběji...

Měl jsem se držet známého postupu, a přestože jsem měl v hlavě zmatek, lpěl jsem na tom seznamu, který jsem si nesl v hlavě, jako by to byl talisman. Nebo myslím spíš prubířský kámen? Podle postupu jsem měl vejít do kostela a opět zavést řeč s mluvícími sochami, ale při pohledu na ta monstrózní stvoření, která střeží druhou svatyni - Býčí chrám - se mě zmocnily obavy. Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil důvod - spojení s býčími štvanci - a pojal podezření, jestli za tím ne- stojí nějaká 'pásová nemoc' projevující se na mé paměti.

Zahájil jsem postup tím, že jsem prověřil, co se tady ocitlo společně se mnou.

Oblečení, které mám na sobě, je neporušené; manšestráky, kožená bunda, kompas a moje hodinky jsou také v pořádku. Jenže z pistole je teď signální pistole a nože mi zmutovaly do kuchyňských nožů s krátkou čepelí, ideálních ke krájení zele-niny, ale obávám se, že nic moc na obranu. Batoh z nepromo-kavého materiálu zmutoval z toho, který jsem si tak pečlivě nabalil, na jakýsi ranec, který bych si možná vzal tak na do-volenou do Středomoří, plný letního oblečení a sandálů; místo nepropustných návleků v něm mám troje zářivě modré kašmí-rové plavky! Polévky v prášku se změnilly na balíčky mléč-ných karamel, což mi dává aspoň nějakou útěchu. Z většiny věcí, které se změnilly, si nedělám příliš hlavu, protože to jediné, co má opravdu cenu, jsou fotografie Angely a Natálie pořízené na dovolené v Perigordu. Vzal jsem si dvě, pro všechny případy. Už předtím jsem dlouho seděl na kamenných schodech a ty obrázky si prohlížel. Snažil jsem se představit si Natálii, jak stojí vedle mě, drží mě za ruku, dotýká se mé tváře, je mi fyzicky blízko, a já se připravuju na cestu za skály, do země, kterou nikdo nezmapoval, nanejvýš jen tu a tam zahlédl, a podle všeho tam čeká velké nebezpečí, velké útrapy. Netrvalo dlouho a zjistil jsem, že to není žádný jasný sen. Můžu se snažit sebevíc, ale okolní iluzi nedokážu měnit ani ovládat. Začínám si říkat pan Osmdesátiprocentní. Na to, abych mohl získat naprostou vládu nad snovou fantazií a průsakem z nevědomí, který existuje ve stavu jasného snění, bylo příliš mnoho z mého centrálního já zhuštěno, přetvořeno a propuš-těno.

To, co jsem měl v sobě, dostalo formu, tvar a pevnost a teď to čeká. A já nebudu Merlin, schopný podle libosti zařídit změnu.

Mám velmi opravdový pocit, jako bych byl ve velmi sku-tečném prostoru, a čas jako takový plyne podle mých hodin a podle mého vnitřního vnímání času vcelku normálně. Slunce zůstává nízko a stíny popírají běh sekund na mém zápěstí, ale můžu prohlásit, že to není nějaký bezčasový sen, ale jasně vystavěná realita, ve které mi trvá skoro pět minut, než dojdou ke kraji lesa, a stejných necelých pět minut zase zpátky.

Z mezer mezi stromy vychází svěží vůně a zvuky vodopá-du. Když jsem chvíli zůstal stát ve větru přicházejícím z kon-čin za lesem a snažil se nahlédnout do lesního šera, zdálo se mi, že jsem zaslechl lidské hlasy, ale možná to byla jen zvířata, snad ptáci. Odtamtud jsem se ohlédl k místům, kde se červené skály stáčely do dále, zakrývajíce krajinu za nimi, a jsem si jistý, že jsem na pozadí rudé oblohy postřehl

nenápadný po-hyb, malou postavu, která se přikrčila, rychle přeběhla dopra-va, znovu se skrčila a podívala se do údolí.

Byla to Zelenka? Ještě nevím. Prozatím jsem nenašel žádné známky toho, že by v tomto hraničním území žila právě ona.

Je čas vyrazit na výzvědy.

Později...

Obešel jsem celé náměstí, nahlédl do některých budov, v nichž se válely pobořené sochy a podlahy byly posety rozbitou keramikou, a vrátil jsem se ke katedrále, ke 'křesťanské' bráně. Býčí bráně se dvěma groteskními, ebenovými býčími hlavami jsem se vyhnul. V kostele byla zřejmá ozvěna mé předchozí návštěvy: prach, světlo, známky toho, že kostel byl už dávno opuštěn; slepice hlasitě pobíhaly a klovaly do drolicí se omít-ky, do kamenné podlahy a do stébel vyrážejících mezi rozpu-kanými dlaždicemi. Na oltáři trpěl na stromě Kristus, ale tvář měl obrácenou vzhůru, ústa a oči otevřené, jako by něco křičel, tělo pohublé, rozpražené v postmoderní verzi ukřižovaného tesaře, s trny na koruně zahnutými jako býčí rohy, ale tento detail byl určitě mým děsivým doplňkem scénáře.

Tam, kde minule stála Johanka z Arku, tak hrdá, tak statná, tak mramorově chladná, byla nyní jiná ženská postava, o nic míň krásná, o nic míň vznešená v bílém mramoru, ale jinak chráněná - kovovými šupinami, holenním brněním, špičatými rukavicemi, s opaskem vrhacích nožů přehozeným přes ra-meno. Kaskáda dlouhých, bohatých vlasů byla do kamene vytesána tak dokonale, že jí přes obočí splýval zbloudilý, větrem snesený, elegantně zakřivený pramínek, který se mi neobratným pohybem podařilo ulomit. Ozdobou, která jí nad levým nadrem přidržovala krátký plášť, bylo havraní křídlo. Ve chvíli, kdy jsem vycházel z kostela ven, ke mně doletí velice nepatrný závan popela. Byl to jen okamžik, ale stačil, abych poznal, že si tady někdo rozdělal oheň, a po několika minutách pátrání kolem kamenných zdí kostela jsem opravdu narazil na stopy malého ohniště, skoro úplně schovaného. V prachu byly malé otisky nohou a u samotného ohniště jsem našel jednu lasturu ze srdcovky, provrtanou tak, aby se dala nosit na provázku.

Hlasitě jsem vyslovil její jméno a zamyslel se, jestli může být ještě nablízku.

Pozůstatky její potavy bych snad ani nenašel, kdyby se z hlubokého výklenku pod oknem z barevných skel neozvalo vrčení a křupání. Tvora, který tam hltal zbytky opečené slepi-ce, jsem zprvu považoval za lišku, ale když se ke mně otočil a vycenil zuby, zjistil jsem, že taková liška v mém domovském světě po nocích nikdy nelovila.

Bylo to velké jako pes a na červené kožešině byly černé pruhy. Bujný ocas se kroutil doprava a doleva, jako u rozčilené kočky. Z tlamy čněly čtyři mozolnaté bulky, jako nějaké rakovinné výrůstky. Vysoký hřeben černých, ztuhlých chlupů začí-nal mezi očima a končil u ocasu.

Couvl jsem, ale ten tvor se mě bál stejně jako já jeho. Z ničeho nic odběhl na náměstí a začal ze sebe vyřážet proni-kavé, rezavé zvuky, pisklavé štěkání, kterým snad dával zna-mení dalším svého druhu. Ve výklenku se povalovalo peří, kosti, zuhelnatělé kousky masa a slepičí vnitřnosti, které byly pečlivě zabaleny do listů a zahrnuty blátem, aby zůstaly skryty smyslům, což v případě ur-lišky svůj účel splnilo. Její stopy byly v prachu všude kolem. Teď už jsem z nich vyčetl, jak svou kořist, v panice kvokající a mávající křídly, honila po kostele a nakonec ji svým oštěpem dostala - našel jsem stopy krve - a odnesla si ji do malé kaple, kde si ji při-pravila.

To, že jsem tyto stopy považoval za dílo Zelenky, byl pou-hý instinkt, žádný logický závěr. Ne náhodou jsem ji ve svých viděních pozoroval v blízkosti tohoto místa. Ale pokud můj svět obývala podobná stvoření jako ta groteskní, prastará liška, mohli zde být i jiní lidé a zdrojem těch hlasů za stromy mohla klidně být tajná hostina ve svatyni.

Byl jsem v Zápolí sotva několik hodin a už jsem začal pociťovat hlad a únavu. Venkovní světlo se nezměnilo, ale mé hodinky ukazovaly posun reálného času od desíti ráno do šesté hodiny odpolední. Nic se neměnilo a změna nepřišla ani tehdy, když jsem se znovu pokusil ovlivnit jasnost své vize, vytvořit pohyb, ducha, dostat Angelin a Stevův hlas (Váš! Vás obou! Začínám zapomínat, že se jedná o komunikaci s lidmi, kteří čtou moji zprávu!) dostat na náměstí vaše hlasy, vašeho du-cha.

Jsem tu sám, až z toho na mě jde klaustrofobie. Těch dvacet procent, které sledují, jak většina mého já panikaří, chce ven, chce realitu, teď možná leží na plyšovém lůžku v pavučině drátů a škube sebou, zmítá se, možná šeptá něco ze zlomkovitého světa svých snů. Byly opuštěny, ale ví o sobě, a možná se toto zbytkové vědomí vrací do Zápolí jako kradmý pohyb, lekající stín, hrozivý les, tísnivá nálada, jako by namířená k jedinému cíli: vyhnat mě odtud...

Ach! Pak mě napadá, že tato úzkost může mít i jiné vysvětlení. No ovšem, vždyť Zápolí je pouze tenká, vědomá hranice, která mě chrání před mým surovým nevědomím. To zde jsem vytvořil obrazy a ikony, v nichž se spojuje tajemství i naděje, bezpečí i posmrtný život. Katedrála, svatyně, vstupy, prázdná, lůnu podobné chodby volající mě zpět, tunely světla, větrné mýtiny, pohádkové země, které jsem si jako kluk vysnil, to všechno...

Volají mě? Ale průchody nemohou být ve všech... Nebo mohou?

Býčí bránu bych určitě nikdy v životě nepostavil!

Existuje tady, vystupuje z červené skály, parazituje na zbytku pobožené svatyně. Nevěřím, že je to brána, kterou hledám; je to spíš brána, jíž bych se měl vyhnout. V rozporu s tím, co jsem tvrdil před několika hodinami, si teď všímám, že tvorové, kteří kolem těžkých bran stojí, se zvětšili, ztloustli, skoro ze-stárli. Zasahují dál do schodiště a jak natahují krky před sebe, vrhají dlouhé stíny; jejich zvířecí obličej se odvrací od slunce, kroutí se, aby se mohly rozhlédnout po lese, který někde v dálce skrývá vodopád.

Takže změna tady je, i když jsem se o ni nepřičinil já. Usuzuji z toho, že určitě nejsem sám, nebo aspoň nepředstavuji jediný vliv na svět, který mě drží a objímá.

Na chvíli jsem si zdířil v zadní části katedrály, přičemž jsem se krátkými probuzeními ujišťoval, zda nedošlo k nějaké katastrofální nebo bezprostředně ohrožující změně. Pak jsem vylezl po točitém schodišti na zvonici. Když jsem se odtud protáhl úzkým okénkem, podařilo se mi po ostré hraně střechy nad hlavní lodí dojít až k místu, kde se kostel a skála hladce stýkaly, jako by skála byla jednoduše přitesána do přesných, hranatých rozměrů svatyně.

Výstup po skalní stěně trval dlouho. Skála byla tvrdá, na povrchu hladká jako zkamenělé tělo, ale dostatečně rozrytá a rozpraskaná vlivy počasí, aby výstup nebyl horší než náročné lezení.

Vysoko nad kostelem a Býčím chrámem, s výhledem na široké náměstí, se mi otevřel pohled na lesní moře a prudký zlom strmé rokly v dálce, kde v rubínovém příšeří jiskřil hřmí-cí vodopád a chrlil oblaka mlhy.

Žádných známek života jsem si nevšiml, ani poletování ptáků nad korunami ani kradmého pohybu nějaké vysoké zvěře mezi prvními stromy. Nedalo mi, co asi najdu na vrcholu skal, a proto jsem lezl dál, snad celé hodiny. Svah se stácel, takže mi zanedlouho katedrála zmizela a kolem sebe jsem měl pouze skálu a rudou oblohu. Ale lezení bylo stejně obtížné jako předtím, stálý výstup pod strmým úhlem kolem puklin a přitesaných vchodů, které jsem viděl z náměstí.

Do jedné takové chodby jsem se odvážil. Vstupovalo se do ní ležatým obdélníkovým otvorem rámovaným cválajícími, pádicími koňmi s rozevlátými hřívami a zvláště nadmutými těly. Po několika minutách jsem pochopil, že to nejspíš bude vstup do hrobky. Otvorem jsem se musel proplazit, ale pak se chodba zúžila a zvýšila a začala se klikatit do nitra hory ke zdroji zatuchlého vzduchu. Stěny byly ověšeny hliněnými figurkami a postavičkami z trávy a provázků, jiné tvořily jen kusy obarveného plátna přivázané k holenním kostem nebo dlouhým dřevěným tyčím. Neříkalo mi to nic a další postup byl nevděčný. Vrátil jsem se proto k rozpálené skalní stěně.

Doufal jsem, že naleznu některý ze zdrojů toho blýskavého, stříbritého světla, ale unikaly mi. Občas mi některé blýsklo do oka, ale když jsem dorazil na místo, abych zjistil, o co se jedná, sotva popadaje dech, pokrytý lepkavým potem, na konci duhy nic nebylo.

Nakonec jsem to vzdal, přestal jsem lézt nahoru a opatrně jsem začal sestupovat zpátky k rozvalinám, abych si svou strážii znovu rozmyslel.

Kostel se mi ještě skrýval, když ke mně dolétlo vrzání kol vozu a lidské hlasy.

Osm na pohled zanedbaných postav, pět mužů a tři ženy, táhlo přes náměstí dva těžké vozy. Vozy byly

vysoko naložené, ne-dalo se však poznat jestli naloupenou kořistí nebo zásobami, protože náklad zakrývaly kůže. Postupovali směrem k patě červené skalní stěny, mezi Býčím chrámem a obsidiánovým mauzoleem, pokřikovali na sebe, zápasili s tíhou. Viděl jsem, jak dva muži a třetí žena seběhli ze schodiště a mezi sebou nesli sochu ukřižovaného Krista.

Vozy se zastavily. Otrhaná tlupa se pustila do hlasité hádky. Z kostela se ozval zvuk rozbíjeného kamene a k oběma svatyním směřovalo několik výkřiků. Zdálo se mi, že ta slova zna-menala: "Už stačí. Víc stejně neuvezeme."

Objevily se další dvě postavy, které čiperně seběhly ze schodů, připadaly mi dětské. Jedna nesla přes rameno úlomek kamenné končetiny a vrávorala pod jeho tíhou, druhá nějaké ikony. Následovaly dvě další, zápasící s částí ženské hlavy - hlavy Havraní bojovnice. Ostatní je tloukli pěstmi a pokřikovali na ně, ale doběhly před vozem až k převislé skále, kde byl zřízen dočasný tábor.

Dlouho jsem zůstával na střeše katedrály nebo ve zvonici věži. Věděl jsem, že dva starší muži obcházejí náměstí, cloní si oči a pozorně si prohlížejí šerem zahalené svahy nad nimi. Zdálo se mi, že jeden z nich se na mě dívá tak dlouho, že si mě musel všimnout, ale nakonec odešel. A nebylo divu: měl jsem na sobě tolik červeného prachu - stejně jako katedrála - že by mě viděl jen jako další siluetu na pozadí krajiny. Pak vyjel z lesa třetí vůz, tažený groteskně vyhlížejícím kopytnatcem. Zplihlá šedá kůže na něm visela, z tlamy mu kapaly sliny, z hlavy vyrůstaly silné rohy. Zezadu vůz tlačili čtyři muži. Dvě ženy, mladé a dlouhovlasé, pleskaly zvíře po bocích. Pátý muž kráčel za nimi, obtížený velkým koženým vakem, tvář schovanou pod svěšenou kutnou. Zatímco vůz jel dál, on se na chvíli zastavil a ohlédl se zpátky k lesům, jako by něco hledal. Pak se vydal ke mně, prošel kolem, za-mířil k Býčí bráně a zmizel pod vystrčenými hlavami a rohy zvířecích strážců.

Sestoupil jsem až do kostela. Čekal jsem, že najdu slepice zmasakrované pro rožeň a batoh vydrancovaný nebo ukradený, takže zůstanu bez drahocenných obrázků, ikon mého vnějšího života. Ale slepice tiše seděly v protějším koutě, ozářené pra-chem pronikajícím světlem z kaple Panny Marie, a můj batoh zůstal ve výklenku nedotčen. Poškozené byly jen sochy a svaté obrazy, které byly buď rozlámané nebo zcizené, a z pohledu na tu spoušť čísel zvláštní smutek. Obzvlášť jsem litoval rozbitého těla Havraní bojovnice, jejíž odhozená mrtvola ležela na dřevěných sedátkách v kapli. Ruce měla přeražené, oštěp zlomený na dva kusy. Hlavu jí vzali, ještě když jsem se díval ze skály.

Kristus samozřejmě chyběl úplně a jeho vyvrácený kříž ležel opřený o mramorový oltář.

Jak jsem si prokopával cestu prachem a poházenými ka-meny, částečné rozzlobený, ale hlavně zmatený, uvědomil jsem si, že se v otevřených dveřích kostela objevila nějaká postava, stojí tam a pozoruje mě. Stejně rychle, jako jsem ji zahlédl, zase zmizela. Chtěl jsem se pustit za ní, ale zvuky strkanice a zvýšených hlasů upoutaly mou pozornost na po-tyčku mezi dvěma nedospělými mladíky. Hádali se o nějaký triptych, a jak se o něj přetahovali, obraz se rozpadl na jed-notlivé panely. Mladíci s chomáčky vousů na bradě si vztekly, s podezíravými pohledy vrhanými mým směrem, kusy posbí-rali a cupitavě opustili síň, nepřestávající se spolu hašteřit.

O něco později se od lesa zvedl vítr. Lovci ikon rozestavili tři vozy tak, aby vznikl větrolam, postavili zástěny ze zvíře-cích kůží a rozdělali oheň, jehož plameny se proti skalní stěně ostře rýsovaly. Znovu jsem je pozoroval ze zvonice, a proto jsem si všiml, jak se kolem planoucího dřeva seskupili do čtyř zřetelných rodinných skupin a pustili se do přípravy jídla.

A právě v tu chvíli, když si chystali jídlo, jsem si uvědomil, že stále žiju ve snu, přinejmenším do jisté míry...

Měl jsem za to, že jsou to zloději ikon, kteří své zboží zís-kávají pleněním a drancováním. Ale když Krista rozporcovali a položili tělo do ohně, poznal jsem, že jsem svědkem kani-balismu. Chovali se k sochám jako ke zdroji potravy. Zahřívali končetiny a kusy kamene tak dlouho, dokud nerozpraskaly, pak si je rodinné skupiny mezi sebou rozdělily a s vervou se pustily do jejich konzumace. Všichni se přitom spolu vesele bavili jako skupinka přátel při nedělním rožnění.

Bylo to vizuální šílenství. Byl to odraz absurdity snu.

Těžko popsát, jak jsem při pohledu ze svého stanoviště toužil promluvit si s někým z vnějšího světa, s uvažujícími, racionálními myslami vás, kteří nade mnou bdíte.

Možná byli tito ikonožrouti posledními jasnými, ale přitom směšnými aspekty snu obývajícího toto

soumračné Zápolí, skutečnými a pevnými jako kamenná strava, kterou pojídali, ale stále ještě víc dílo projevené touhy nebo strachu než paměti a fantazie.

Poslouchal jsem je několik hodin. Seděl jsem v kostele a díval se, jak sílící vítr zvedá oblaka prachu, slepice pobíhají sem a tam, světlo dopadající vysokými okny se mění a tmav-ne, když krvavě rudé slunce zakrývají letící mraky.

Nakonec přichází usnutí a já také, přestože bylo ještě šero, vděčný za únik před únavou provázející můj dlouhý a namáhavý výstup.

Probudil jsem se do zvuku bubnů a pachu kouře. Slepice po-plašeně plácaly křídly, protože jeden ze včerejších mladíků je se smíchem honil a píchal do nich bodcem se železným hrotem. Vyššími okny se do katedrály valila oblaka kouře, ale žádný oheň jsem neviděl.

Venkovní bubnování si udržovalo rychlý rytmus.

Mladík si všiml, že jsem vzhůru, hodil si oštěp na rameno, jako by to byla puška, a přišel ke mně. Měl dlouhé plavé vlasy, široký úsměv a řídké, chmýřovité vousy. Oblečení, které měl na sobě, bylo primitivní, zhotovené ze sešitých kůží, ale pod volnou blůzou jsem zahlédl kostěný kyrys.

Když ke mně natáhl ruku, nejdřív jsem si myslel, že mi chce pomoci vstát, ale podal mi kousek dřeva, zasmál se a vyšel z kostela ven. Byl to zlomek jedné části obrazového triptychu. Bylo na něm vidět okraj tváře, část nějaké stavby a kopec v dálce. Hodil jsem úlomek do batohu a vydal se za tím zvláštním mladíkem najít zdroj bubnování.

Zapálili Býčí bránu. S vozy v řadě za sebou, vandalové stáli v širokém oblouku kolem mramorových schodů a dívali se, jak z těžkého dřeva šlehají plameny, jak valící se dým pohlcuje vyčnívající býky, kamenné tvory. Dva muži se krčili u bubnů a bušili do nich silnými dřevěnými hůlkami a se značnou vervou. Na druhé straně náměstí obcházel zbořeniny muž schovaný pod kápí, tloukl do sloupů holí, kopal do sutin.

Náhle propukl jásot a vandalové se rozběhli k hořícím bránám. Popadli tupý, provazy ověšený kmen poraženého stromu a vzali dveře útokem. Hned první pokus byl úspěšný. Býčí brána se zřítila dovnitř, z přeražených trámů se sesypalo hořící dřevě. Pak se chopili vozů, vytáhli je po schodech nahoru a jeden po druhém je protáhli. Zvířata, která se snažila před ohněm prchnout, museli táhnout a bít, ale nakonec i ona následovala bubny a zmizela ve svatyni.

V tom zmatku jsem si ani nevšiml, že muž v kápí přešel širokou plochu náměstí a vystoupil po schodech. Když prošel ohnivou branou, dva mladíci s plavými vlasy a jemnými vousy spolu se dvěma dalšími pomocí svých holí zatlačili dveře zpátky na místo, mrkajíce před dýmem, uhýbajíce před vírem plamenů.

Jak se škvíra do Býčího chrámu uzavírala, muž v kápí se ohlédl, a třebaže jsem si tím v tu chvíli nebyl jist, zdálo se mi, že jsem poznal tvář ze svých klukovských let, tvář, po které se mi léta stýskalo, tvář muže, který chodil po světě a hledal ztracená města.

Uvědomil jsem si, že Jemnovous mě pozoruje, dívá se na mě z plamenů.

Vtom oheň prudce vyšlehl, jak se vznal asfalt nebo těr, a mladík rychle couvl. Ze schodů se vyvalil těžký černý dým, štiplavý a dusivý.

Oheň zuřil hodinu a vrata v něm shořela. Když plameny konečně uhasly, celé náměstí pokrývala vrstva tmavého popela a vzduch čpěl požárem. Oba býci u otevřené brány se teď těžce nakláněli směrem k lesu, hlavy měli natočené a stíny jejich rohů dopadaly na zem jako ukazatele radící mi, kterým směrem se dát.

Zvědavost převážila nad strachem. Vstoupil jsem do Býčího chrámu a prošel se jeho obrovskou síní, vědom si tmy, která pohlcovala vše přede mnou. Zdi byly bohatě popsány symboly, pomalovány freskami, pokryty vzory, ale nic mi nevědělo smysl. Měl jsem pocit, jako by mě síň polykala, a když jsem vykřikl, hlas se vracel dalšími a dalšími ozvěnami, zvuk slábl, ale neodumřel úplně.

Vrátil jsem se zpátky na náměstí, zvedl hlavu k rozevřeným tlamám praturů a rozhodl se, že dám na jejich radu.

Vrátil jsem se rychle do katedrály, připomněl si své skrovné zásoby a hbitě chytil dvě slepice. Spoutal jsem jim křídla a přivázal je živé k batohu, kde tiše, vylekaně visely a čekaly, až je později rychle

sprovodím ze světa.

Během příprav na odchod ze Zápolí jsem si ještě jednou prohlédl úlomek dřevěného obrazu, který mi dal ten jemnovousý mladík, a tentokrát jsem ho v prstech obrátil.

Na druhé straně byla jednoduše načrtnutá zelená tvář. Ote-vřené oči se na mě dívaly.

Právě ve chvíli, když sem si ten záhadný úlomek prohlížel, padl do kostelních dveří stín a objevil se v nich mladík osobně. Nesl si svůj kožený batoh, pevný oštěp a z opasku mu visel trs nožů. Usmíval se na mne. Pak mi pokynul a ukázal k lesu s vodopádem.

"Jo. Už jsem rozhodnutý jít."

Vyšel z kostela a já za ním. Mířil k večerním lesům a hlasitě si zpíval. Pak se ohlédl, zasmál se a znovu mi pokynul.

Pojď! Dožeň mě! Cesta je daleká...

19

Nemám ponětí, kolik hlubokých cest vedlo ze Zápolí, ale to, že Zelenčina zpáteční cesta do její země povede vodopádem, mi mělo být jasné. Když se svým druhem Šedivákem prošla tenkrát v noci mnou, vodopád i soutěsku jsem zahlédl na po-zadí a věděl jsem, že to je směr, z něhož přišli. Podařilo se mi najít stopy po ní pod skalním převisem v blízkosti běsní-cího živlu, ale na místě chráněném před vodní tříští. Poznal jsem, že jsou to pozůstatky jejího tábořiště - ostříhala si totiž vlasy, jak jsem ji viděl dělat už dvakrát. Vyschlé černé kadeře byly rozházeny v popelu malého ohniště.

Po úbočí rokle vedla stezka, sotva zasluhující takové ozna-čení, a ústila na úzkou římsu, která procházela nad padají-cími vodami. Nechtělo se mi věřit, že tudy vozy lovců ikon mohly projet, ale stopy vnitřních kol bylo na svahu jasně vidět a v místech, kde byla římsa nejužší a nejstrmější, zůstal ležet trus nervózního zvířete, které bylo po stezce popoháněno.

Za vodopádem se ve skále rozbíhal jeskynní systém, blu-diště chodeb, z nichž některé byly nahoře otevřené a tekla jimi voda, jiné vedly dolů do propasti vracející ozvěnu a další se klikatily horou, široké tunely, jimiž lovci ikon táhli a tla-čili své vozy s obrovskými potížemi, jak mi můj společník líčil.

Nikdy by mě nenapadlo, že to sny, zavřené ve spící mysli, mohou mít tak těžké! Vyšli jsme do tajuplného ticha a prysky-řící provoněného vzduchu borovicového lesa, pokrývajícího kopce a srázy hluboké rokle, která se před námi otvírala. V dálce bylo vidět třpyt jezer. Soumrak jsme nechali za zády; toto byl prozářený letní svět. Vodopád bylo za námi slyšet jen jako tlumený šepot ve skále, stínový zvuk, který jako by patřil jinam, do jiného snu.

Jemnovous ukazoval na jedno ze vzdálenějších jezer. Měl jsem pocit, že se mi tak tak podařilo rozeznat malé čluny, rozjíždějící se vějířovitě od pobřežní osady, nad kterou do vzduchu stoupal kouř. Sáhl mi do batohu, vyndal jednoduchou kresbu Zelenky a podržel ji před sebou, aby tak ukázal cestu, kterou podle něj určitě šla.

Měl v sobě sebedůvěru, mladickou jistotu, a přestože mu sotva mohlo být přes dvacet, působil cílevědomě. Uvědomil jsem si, že mi dělá průvodce, propuštěného k tomuto účelu snad Garthem - nebo mužem, jenž se Garthovi podobal - nebo možná mou vlastní potřebou projevenou v Zápolí, pravém počátku dlouhé cesty, kterou jsem měl před sebou.

Podivnější a podivnější, řekla by Angela.

Vzal jsem si úlomek zpátky a představil jsem se. Jemnovous jméno 'Jack' zopakoval a rozesmál se. Třeba to slovo v jeho jazyce bylo hanlivé. Jeho jméno bylo nevyslovitelné; byla to hatmatilka slabik, které, když jsem je mumlavě řekl, zněly jako William. A tak jsem svého průvodce pojmenoval William a on se znovu zasmál.

Sestup z hory a cesta borovými lesy k širému modrému jezeru s vesnicí nám zabrala skoro celý den. Míjeli jsme nej-různější stezky, rozbíhající se do okolní krajiny jako žilkování listu: průchody do jiných světů, do jiných krajů, některé ozna-čené kůly nebo kameny, některé, jimž se měl člověk určitě vyhnout - podle toho, jak byl William Jemnovous opatrný - některé, jež znal. Skutečně lovci ikon táhli své vozy tudy, takovou cestou? Podle toho, co ukazoval, ano. Tam, odkud přišli, v horách za touto komunitou, byl terén mnohem obtíž-nější, údolí hlubší. Připojil se k nim před několika měsíci, když napadlo hodně sněhu a další ruce pro tažení vozů přišly vhod. Lovci ikon neodpočívali, nikdy nezůstali na jednom místě déle než dva nebo tři dny. Jejich život byl neustálý po-hyb, sledování stop a vyprávění, která vyslechli,

pátrající po náboženských svatyních a chrámech, jež by mohli vyplenit a využít na cestách k obchodu. Vypadalo to, že můj život je i ve snech plný svatyní. Strašily mě.

Jedinou překážkou před rybářskou vesnicí byl hluboký okružní příkop plný na pohled zlověstného, hustého trní. Z každého nízkého domku stoupal dým a od jezera se neslo hlasité pokřikování. Pádla poháněla ke břehu několik rybářských koráklů, vlekoucích za sebou širokou síť. Na hladině jezera se zmítala a blýskala těla ryb.

Najednou se ozvaly zvláštní výkřiky a jezerní aktivita na okamžik ustala. Dva větší čluny se rozjely ke břehu a z největší chýše se vynořila skupina žen - jako varování - držících harpuny s kostěnými hroty. William něco zakřičel a zamával a atmosféra opatrnosti se změnila. Ozval se jiný pokřik a jezer-ní aktivita se vrátila k normálnímu tažení sítí ke břehu.

Dva chlapci přinesli k příkopu dřevěnou desku, položili ji přes trní a my jsme po ní opatrně přešli do osady.

Neměl jsem ponětí, co jsou ti lidé zač. Ženy nosily pestře zbarvené šaty a blůzy, nejčastěji šarlatové a žluté. Vlasy měly na temeni hlavy svázané pod zvláštními, kulatými klobouky, které měly na hlavě přišpendlené. Měly smetanově bílou pleť a velice bledé oči. Muži nosili dlouhé jelenicové košile vy-hnuté přes kožené náhlenice a na vlasech, ostříhaných v ši-rokém pruhu od čela do týla až na kůži, nosili stejný kulatý klobouk jako ženy. Levou stranu obličeje měli různým způsobem zjizvenou, čím starší muž, tím víc ran. Neměli na sobě prakticky žádné běžné šperky nebo cetky - polodrahokamy nebo pomalované ulity - ale zato chřestili úlomky nábožen-ských obrazů, železnými křížky, slunečními kotoučky, hvězda-mi a blyštivými měsíci, střepy pohárů, talířů, kadidelnic a tabemáklů, provrtanými skrz a navlečenými na kožených řemíncích, které jim visely na elegantních šíjích. Jedna žena nosila vepředu a vzadu části malovaného deskového diptychu, přes ramena svázané, bizarní a těžké oděv, na němž bylo vidět chlapce, jak nese ryby, tančící ženy se složitě vyčesanými vlasy a dlouhokrké husy, jejichž těla byla ulomena v místě, kde desku někdo rozbil.

Za doprovodu pronikavých výkřiků a volání mužů v člu-nech nás odvedli do největšího obydlí. Podlaha klesala pět, možná i více stop pod úroveň přirozeného terénu. Střechou pronikalo světlo. Ve výklenku kamenné zdi hořel oheň. Posa-dili nás na hrubě tkané rohože a dali nám napít jakýsi odporný sirupovitý nápoj, určitě alkoholický, tak teplý a sladký, že jsem se zděsil, co přijde dál.

Odevšad, kam padl můj zrak, se na mě dívaly podoby bohů, bohyň, zvířat a symbolů, od jednoduchých madon na vybled-lých plátnech po stočené hady na kůře, od složitých, labyrintovitých vzorů v různých barvách, vyrytých do naleštěných kamenů, po strohé sekery a kříže nebo useknuté hlavy z hlíny. V místnosti kalně hořely svíčky nejrůznějších tvarů a velikostí. Jako porcelán a obrazy v nějakém domě na předměstí, byla tato chýše vyzdobena úžasnou, ale chaotickou sbírkou špatné-ho a nesmyslného vkusu, v níž každý exponát byl sám o sobě zajímavý, ale kromě své hezkosti a směnné hodnoty nezna-menal nic. William mě požádal o obrázek Zelenky a ukázal jej náčel-nici, která seděla vedle svého manžela, žvýkala a měřila si mě očima zasazenýma hluboko v přísné, vráscité tváři. Podívala se na obrázek, přikývla, vrátila ho a pak nám nabídla dřevěnou misku plnou proužků sušených ryb. Byly stejně nechutné, ale tuhé maso v sobě mělo nějakou kyselinu, po které se začaly sbíhat sliny. Zkusil jsem jeden kousek rozzvýkat, ale pochopil jsem, že toto odporné menu prostě nedokážu pozřít, musel bych ho žvýkat věčně, tak mi to v tu chvíli aspoň připadalo.

Zelenka tímto krajem prošla. William to už věděl, protože ji on i lovci ikon na svých cestách zahlédli. Od náčelníka, jehož jméno bylo zvláštní a znamenalo Pět jizev na tváři, se dozvěděl, že se žena několik dnů zdržovala mezi skalami a stromy nad vesnicí. Děsila děti, ale neubližovala jim. Dva-krát přišla ukrást ryby, ale potřeť na místě nechala čtyři jedno-duše opracované harpunové háčky, takže krádež byla prohlá-šena za obchod.

Byla pro ně nepochopitelná, musela pocházet zdaleka. Pů-sobila nicméně vystrašeným dojmem jako někdo, kdo hledá cestu přes jezero.

Jednou večer nechali za tmitým příkopem, který sahal až k jezeru, malý člun. Další den za svítání jej s radostí přijala. Pětijizvý se díval, jak vyplula do jezerní záře a zanedlouho zmizela z dohledu.

Náčelnice se na kolenou předklonila a z úst jí zavanul od-porný rybí pach. Ukázala na můj batoh a naznačila, že ho mám otevřít. Když jsem to udělal, usmála se a natáhla ruce ke spoutaným slepicím.

Horlivě na mě kývala, takže jsem jí je podal. Pohybem, který byl tak hbitý, že mi unikl, jim zlo-mila vaz, sundala z nich provázek, vrátila mi ho a zavolala na jednu ze svých tří dcer, jež seděly v šeru nedaleko dveří a rampy, po které se scházelo. Nejmladší děvče přiběhlo a od-neslo si mrtvá tělíčka ke krbu, kde je začalo obdivuhodnou rychlostí škusbat.

William se pomocí posunků, výrazů a nejspíš i několika slov, která na svých toulkách pochytil, dál snažil dorozumívat. Pochopil jsem, že žádá o člun, abychom mohli Zelenku pro-následovat. Po chvíli zmlkl, skrčil se do předklonu a čekal, až se Pětijizvý rozmyslí.

Stařec se na mě chvíli díval a pak rozpráhl ruce. Chtěli samozřejmě obchodovat a on visel očima na batohu. Neměl jsem však na výměnu nic, co bych mohl postrádat. Slepici jsme si vysloužili jídlo a pravděpodobně nocleh. William také neměl nic než věci, bez nichž nemohl být, a v pohledu, který ke mně vrhal, bylo zoufalství, nebo možná naděje, že se v mém batohu něco cenného najde.

Signální pistole a svých nožů jsem se vzdát nemohl; spací pytel byl nezbytný, stejně jako léky, náhradní oblečení, foto-grafie Angely a Natálie. Neměl jsem nic cenného, bez čeho bych se mohl obejít. Leda snad...

Zalovil jsem v batohu a vytáhl jedny kašmírové plavky. Jasné barvy udělaly na náčelnici dojem. Pětijizvý se zamračil, kus oděvu si ode mě vzal a chvíli si ho prohlížel, než si ho - což se asi dalo předvídat - nasadil na hlavu a vážně se na mě zahleděl. Začal jsem nadšeně přikyvovat, jako bych chtěl říct: "Sluší vám skvěle. V mém světě je to královská čapka."

Jeho žena se hystericky rozesmála. Sundal si plavky z hla-vy, vrátil mi je a řekl ženě několik slov, po kterých znovu propukla v salvy smíchu. Jednoho po druhém si nás prohlédla a pak kývla na Williama, který se nervózně zavrtěl. Pětijizvý vstal a ukázal mu, aby šel za ním.

Mladá dívka, která u výklenku s ohništěm hrubě porcovala slepice, po mně vrhala skoro až roztoužené pohledy. Těžký ka-menný nůž se zvedal a dopadal nepříjemně blízko jejich prstů.

Potom i mne odvedli z hlavního stavení do druhé, světlejší a vzdušnější chýše, kde to nicméně páchlo tukem, masem a kožešinami tak silně, že mne z toho rozbolela hlava. Kože-šiny různých zvířat byly napjaty na dřevěných rámech. Dvě ženy a mladík s tenkýma rukama pomocí kostěných škrabek stahovali z kůží před jejich konzervací tučnou tkáň. Náčelnice mi jednu škrabku podala, kus pemzy, krátce mi předvedla, co mám dělat, a ukázala mi, abych si klekl ke kůži, která měla rozměry dobrých šest stop na čtyři. Když jsem zaklekl k dílu, poplácala mě po hlavě. Když jsem zaváhal - puch byl skutečně silný - kopla mě do zadku.

Ostatní tři se rozesmáli. Všichni energicky žvýkali - odpor-né kousky rybiho tuku - a když jedna z žen zvedla ruku a sáhla si z boku na nos, její společníci si vyměnili pohledy a tlumeně se zasmáli.

Díky, ne.

Sklonil jsem se a pustil se do vydělávání s vervou, která mne samotného překvapila.

Williama Jemnovouse mezitím odvedli přes příkop do lesa. Když asi o dvě hodiny později, kdy se krajina začala hroužít do tmy, přišel na hustou polévku s rybím a slepičím masem, měl ruce rozedřené. Porazil a odkůroval dva stromy. Pak stro-my odtáhl do vesnice, kde mu ukázali, jak kmeny po délce naříznout a na šířku dlaně zarazit kamenné kolíky, aby pryskyřčnaté dřevo prasklo a rozdělilo se na hrubé desky.

Krátce před jídlem vešel do stavení svalnatý muž s ohni-výma očima, ale úsměvem na tváři, kterou mu brázdily dvě jizvy. Klekl si před postarší manžele na podlahu a pak s nimi zažertoval. Svíral svazek zlomených kostěných harpun a byl veselý a hlučný, unesený úlovkem který vypadal jako jeseter, ale byl pětkrát větší a desetkrát šerednější. Visel z šibenice uprostřed vesnice a byl předmětem velkého vzrušení; zahlédl jsem ho, když jsem vyšel z chýše, kde se vydělávaly kůže.

Dvoujizvý hodil zlomené harpuny na rohož v koutě domu, aby je později opravil, pak se na chvíli shýbl k ohni, nad kte-rým se vařilo, zamíchal jídlo a promluvil na nejstarší z trojice dívek.

Po chvíli si přišel sednout ke mně a Williamovi, vzal mého společníka za ruce a prohlédl si jeho puchýře. Nevím, co řekl, ale bylo to uznalé a zúčastněné. Zavolal na nejstarší dceru, přičemž se z autority, kterou při tom použil, dalo usuzovat, že je to jeho žena, pak se odebral do svého kouta a začal kostě-né hroty sundávat ze zlomených násad harpun.

Nejstarší dívka přišla k nám, posadila se naproti Willia-movi a vetřela mu do puchýřů olej a nějaký

popel. Říkali jí Ethne a oči se jí při ošetřování ran třpytily. Tíše něco říkala a já měl hořký pocit, protože William se usmíval a smál se s ní.

Její mladší sestra - Thimuth - přišla ke mně a vzala mě za ruce, s očima rozzářenýma energií a vzrušením. Nemohlo jí být víc než dvanáct, třináct let, ale byla předčasně vyspělá a plná života a to, jak se mě její ruce dotýkaly, signalizovalo víc než utěšování. Ale Pětijizvý jí ostře něco řekl a dívka ustou-pila, zamračená a zklamaná. Než si klobouk nasadila zpět na hlavu, tak do něj plivla, a pak rozmrzele vrátila k ohni a ka-mennému hrnci s vařící, voňavou polévkou.

Usedli jsme k jídlu do kruhu a Williama a mne vybědli, abychom si naplnili břicha. Po pravdě musím přiznat, že směs ryb a slepic byla chutná. Brzy jsem byl plný a začala mne zmáhat únava.

Později jsem v záři ohně pozoroval, jak se Dvoujizvý vrátil k práci ve svém koutě, náčelnice sedí a povídá si s prostřední dcerou, a Thimuth, stočená pod houní do těsného klubička, se po mně dívá. Ethne dál ošetřovala Williamovy bolavé ruce a tíše povídala. I Pětijizvý seděl a zvědavě si mne prohlížel. Když se naše pohledy setkaly, zamračil se a zalétl očima k mé-mu druhovi a zase zpátky.

Pomalů zavrtěl hlavou, ve zjevném varování.

Teprve tehdy jsem pochopil, co mi mělo být jasné celou tu dobu. To, co se odehrávalo mezi Williamem a nejstarší dcerou, bylo víc než ticho bolesti. Všim kromě jazyka - dařilo se jim mluvit nevinně - milovali jeden druhého, sblížovali své duše. Už jsem se nedivil, že se William tak ochotně vracel. Tihle dva si ani náhodou nebyli cizí. Můj přítel dělil pozornost mezi muže, který seděl v šeru a opravoval harpuny, a krásku, která seděla před ním. Láska a touha, které se mezi nimi pře-lévaly, byly stejně hmatatelné jako voňavý letní vítr.

Ty mladý ničemo, ty...

Svazek harpun byl opraven a Dvoujizvý jej obřadně předal náčelníkovi a jeho ženě. Pak vyšel s Ethne ven - evidentně byli zasnoubeni - a William ještě dlouho kreslil hůlkou po zemi. Ethne se už nevrátila; přes den žila ve srubu, ale spala jinde.

Oba jsme byli unaveni, a proto jsem byl rád, když nám přinesli houně ze zvířecích kůží a mohl jsem se oddat spánku, ruše-nému jen neustálým žvýkáním a mým přítelem, který se někdy po půlnoci vztyčil vedle mne, naznačil, že se potřebuje vymočít, a vyklouzl z domu. Nevrátil se a s prvním světlem jsem ho pak spatřil na břehu jezera, jak upírá oči přes vodní hladinu.

Určitě jsem si dělal naděje, že naše úsilí z předchozího dne na splacení převozu přes jezero stačilo, jenže náčelnice nás zaměstnávala ještě celý další den. Mne po několika hodinách milosrdně vysvobodila od čištění kůží a nechala mne štípat dříví. William měl ruce do krve, ale večer překypoval štěstím. Dostali jsme darem tři dlouhé harpuny, trylkující píšťalku a lib-ru rybího tuku, kterou jsem při srdečném děkování držel na prsou až příliš radostně.

Ukázali nám člun. Náš převozník byl už starší muž - Čtyřjizvý - a měl nás odvézt na protější břeh, a až bezpečně vysed-neme, vrátit se s člunem zpátky. Vypadalo to, že si takových člunů vysoce cení. Dostali jsme také instrukce, jak dát zname-ní, kdybychom se někdy v budoucnu potřebovali vrátit.

Měli jsme přečkat noc a vyrazit brzy ráno.

Dřímali jsme v záři řeřavých uhlíků a poslouchali žvýkání rybího tuku. Potřeba jít se vymočít přišla na Williama překvapivě brzy. Mladá dívka se po mně dívala a oči se jí třpytily, dostala však varování, aby se ode mě držela dál, a tak si jen občas odplivla do klobouku a povzdechla. Když William vy-klouzl ze srubu, skoro se posadila, ale zdálo se, že větší starost má o to, aby si její rodiče nevšimli jeho odchodu. Ve skutečnosti byl Pětijizvý také vzhůru, ležel na boku a sledoval mě. Nechápal jsem ten jeho pohled a byl jsem rád, že další den odjíždíme.

Dívka mnou třásla, abych se probudil. Rozdělala oheň a teď mi podávala mělkou misku s velmi masitými rybami a ze-le-ninou. Nikdo jiný v chýši nebyl. Všiml jsem si, že můj batoh je pryč a William také. Co se dělo?

Hlavu jsem měl ještě kalnou, pravděpodobně z kombinace nečekané manuální práce a pozitivního množství řidší, chutnější verze sirupu, který předchozího večera doplňoval pokrm ze slepičího a rybího masa.

Neměl jsem hlad, ale chtěl jsem se zavděčit. Pak jsem si všiml, že dívka má v očích slzy. V první chvíli jsem si myslel, že je to kvůli mně, ale zlostné hlasy, které se náhle ozvaly zvenčí, a její rychlý, neklidný pohled mi napověděly, že je to jinak. Kde byl můj přítel? Kam se poděl ten ničema?

Chrstl jsem si na obličej studenou vodu a vyšel do po-šmourného rána, následován chvějící se dívkou. Moji hostitelé stáli u jezera a převozník na mě čekal. Viděl jsem, že batohy jsou naloženy na přídi tuponosého plavidla a do poloviční plachty se opírá mírný vítr.

Jak jsem scházel na břeh, cítil jsem, že komunita je roze-zlená, že jsme přetáhli dobu, kdy jsme zde byli vítanými hosty. Po Ethne ani Williamovi nebylo ani památky a z lidí, kteří se shromáždili na břehu, žádné teplo nevyzařovalo.

"Kde je?" zeptal jsem se. Pětijizvý ukázal na člun. Měl jsem nasednout. Viděl jsem, že všechno je už na místě... ba-tohy, harpuny, dvě uzené ryby s matnými šupinami a uzlík masitého rybího tuku...

"Bez něj nikam nejedu..."

"Nasedni!"

Odmítl jsem a obrátil se zpátky k vesnici, odhodlán svého přítele najít, ale uviděl jsem Williama přímo před sebou, dvě stě kroků daleko, jak po můstku přechází příkop a jde nejkratší cestou k člunu, jde toporně...

Pokusil jsem se vyjít mu naproti, ale stará žena, náčelnice mě strhla zpátky.

"Nasedni do člunu!"

O významu slov, byť nesrozumitelných, nemohlo být po-chyb.

"Jsi v pořádku?" zavolal jsem na přítele. Usmál se na mě, ale bylo to jen slabé gesto. Vypadalo to, že trpí. Měl na sobě svou koženou blůzu, ale pod ní byl nahý a úplně odhalený. Těžké kalhoty nesl přes ruku, přidržel si je u boku a udržo-val přímý směr ke člunu.

Co jsi provedl, ty pse - jako bych se musel ptát...

Něco se mi nelíbilo. Za Williamem se objevil Dvoujizvý, přešel most a vydal se ke břehu s člunem, v rukou pět harpun. A ve tváři: hněv, strašlivý hněv.

Nevím, jak nebo proč mě to napadlo, ale najednou jsem pochopil, že se tu odehrává závod v chůzi mezi dvěma muži, provinilcem a poškozeným. Říkala to odhodlanost jejich tem-pa; oba se mohli rozběhnout, ale oba šli, a oba šli s rostoucím zoufalstvím. Zdálo se mi, že rozzuřený muž vzadu se všemi silami snaží dostat na vzdálenost, aby mohl harpunu použít.

"Honem! Rozběhni se, odrazíme od břehu a budeme ves-lovat, dokud nepadneme!"

William Jemnovous zavrtěl hlavou, jako by mi rozuměl. Byl už blízko a opravdu trpěl, teď už jsem to viděl jasně. Na zadní a vnitřní straně tenkých nohou měl krev. Podíval se po mně, jedním pohledem mi řekl: "Nasedni," a dalším dodal: "Neplet' se do toho..." Dvoujizvý za ním v chůzi zvedl harpunu nad rameno. Rozběhl jsem se, odhodlán zasáhnout, jestli to půjde, ale zarazil mě silný úder do tváře. Stará žena tancovala přede mnou, znovu a znovu mě tloukla, obracela mě a kopala do mě tak tvrdě, že jsem se raději odpotácel k člunu, který se kolébal na hladině.

Nevzdával jsem se a ohlédl jsem se právě včas, abych viděl, jak Dvoujizvý harpunou mrští. William vykřikl a za-vrávorál, ale zůstal stát, obličej stažený bolestí. Sáhl si dozadu, ulomil násadu - proboha, to musela být muka! - a šel dál.

Hrot ho zasáhl doprostřed zad. Měl být mrtvý.

"Jdu mu na pomoc," prohlásil jsem, ale Pětijizvý mi chytil ruku jako svěrákem a prakticky mnou hodil do člunu, kde mě převozník přidržel za rameno. O několik sekund později prošel William, s Dvoujizvým v tak těsném závěsu, že mu mohl šeptat do ucha, uličkou mezi červenými blúzami a černý-mi plášti vesničanů, s cákáním vběhl do jezera vody a zhroutil se do mé čekající náruče. Vytáhl jsem ho do dřevěného trupu a ucítil tah, jak se vítr opěl do plachty a převozník nás dlou-hým veslem odstrčil od mělčiny.

Pokud jsem to vnímal, pak jenom periferním viděním. Ještě jsem se vzpamatoval ze šoku, kterým pro mě bylo spatření lesa zlomených harpunových násad, jež vyrůstaly ze zad mého mladého přítele jako nějaké ostny. Bylo jich celkem sedmnáct, všechny naříznuté, aby se daly snadno zlomit, všechny pevně zaražené.

Odploovali jsme, a jestli jsem v tu chvíli něco nechápal, tak to, proč vzteklý partner nejstarší dcery své

dílo nedotáhl do konce. Měl k tomu jasnou příležitost.

Dvoujizvý odhodil zbývající harpuny a vracel se do své chýše, hrdý a pružný jako divoká kočka. Za ním odcházela s hlavou skloněnou mladá Thimuth, a když se krátce ohlédla na jezero, zvedl jsem ruku a zamával jí.

Převozník mlčel a vedl malé plavidlo nad hlubinami, soustředěný na to, aby plachta zachytávala proměnlivý, nárazový vítr.

William ležel tvář na dně člunu a těžce dýchal, hlavu na-točenou trochu ke mně. Když jsem ho zkusil konejšit, usmál se, podíval se mi do očí a zamrkal - myslím, že to bylo za-mrkání - ale něco na něm mi říkalo: "Stálo to za to."

Byli jsme už dost daleko od břehu, a proto jsem mu začal silnou blůzu svlékat, protože jsem si říkal, že čím dřív mu harpunové hlavice vyříznu, tím větší bude mít šance na přežití.

Převozník sice mlčel a nevšímal si nás, ale pocházel z kultury, kde byly takové rány určitě běžné a mohl přispět praktickými radami.

William mě však zarazil, zvedl se na bok, zkřivil tvář boles-tí, potom přenesl tíhu na rameno a uvolnil se. Oči měl skelné, ústa ochablá, ale posunky a náznaky mi vypověděl, co se stalo. A proč vlastně ještě žil. William a Ethne se milovali. Poprvé se setkali při předcho-zí mladíkově návštěvě s lovci ikon. Spojovalo je kouzlo, které určitě existovalo už od nejstarších časů: kouzlo poznání, che-mie vášně.

Dvoujizvý a Ethne dosud nebyli manželé, ale malá komu-nita jejich spojení schvalovala. Když rybář objevil milence v lese - zaslechl v noci její výkřik, její výkřik rozkoše - mohli ztratit život oba nebo jen William, pokud by si troufl na Po-chod ke břehu. Kdyby s Pochodem ke břehu souhlasil, dívka by byla ušetřena a mohla žít svůj život bez potrestání, bez posměchu, bez odstrkování. Tito lidé měli takový zvyk, krutý pro muže, jehož se to týkalo.

Dvě hodiny před svítáním se William Jemnovous a Dvou-jizvý vydali na pochod ke břehu. Dvoujizvý vyrazil za mužem, kterého vyzýval, s odstupem dvou hodů harpunou a mohl použít až dvacet tenkých rybích bodců, mohl ho zabít, kdyby se dostatečně přiblížil, a měl prohrát čestně, pokud by muž, jehož pronásledoval, byl rychlejší než on.

Začali na hřebeni a šli borovicovými lesy dolů a po břehu. Kdyby se William kdykoli rozběhl, dívka by propadla živo-tem. Kdyby upadl, přišel by o život on sám. Bylo to jedno-duché a kruté, a tak šel čtyři hodiny pochod o svůj život, navzdory tomu, že Dvoujizvý měl neomylnou mušku a pokaž-dé, když hodil, našel hrot, dlouhý, úzký kus kosti se zubem obráceným zpátky, svůj cíl.

Jemnovous vycenil zuby a přitáhl si mě k sobě. Zaseptal mé jméno a ještě jednou je zopakoval. A vyjádřil to, co i mně vrtalo hlavou. "Mohl mě zabít," řekl. "Ale nezabil. Myslí si, že mě zahnal. Ale to se plete. Já ji miluju, Jacku. Možná je to něco, co nemůžeš pochopit..."

Ale ano, můžu, chtěl jsem mu říct. Některé věci se nemění. Aby dívka zachránil život, byl připraven ztratit svůj. Podstou-pil to riziko, aby se mohl vrátit.

Byli jsme už na hloubce a člun sebou zmítal, přestože nás čerstvější vítr pěkně poháněl. Držel jsem Williama za ruku a zdálo se mi, že se najednou rozesmál. Usmál jsem se a sklo-nil se k němu, ale v tu chvíli jsme poznal, že je to pláč; nedo-vedl jsem však poznat, jestli pláče bolestí ve svém poraněném těle nebo kvůli zlomenému srdci.

Pohládl jsem ho po tváři. Zvedl ke mně lesknoucí se oči, natáhl ke mně ruku a rozevřel prsty. Poznal jsem tu vůni, aroma, které by v jiných situacích bylo erotické a vzrušující, ale teď působilo jen jako blednoucí vzpomínka na zoufalou lásku.

Přitáhl si ruku k ústům a políbil ji. Usmíval se, mazlil se se svými prsty, tak jako se mazlil se vzpomínkou na nejstarší sestru. Pak zavřel oči a vzdychl a ten povzdech byl jako píseň zanikající ve větru. A krátce nato vydechl naposledy.

20

Převozník vedl loď k bahnitému břehu mezi stromy, ale když jsem se zahleděl do dálky, všiml jsem si přibližně v milové vzdálenosti bílé kamenné věže, zpola ztracené v zeleni. Ten obraz jsem znal až příliš dobře, a proto jsem muže pořádal, aby trochu změnil kurz a doplul kolem břehu až k místu, kde Zelenka určitě někdy byla. Prozatím jsem potlačil dohady o tom, jestli by se tam vrátila - zdálo se, že ona i

Šedivák se věže bojí.

Muž přikývl, ale odstrčil mě, jako by chtěl říct: Sednout! A hned!

Chytil jsem se za břicho a přidržel se hrubého dřeva a zčer-nalé kůže trupu. Jezero bylo tak široké, že nás uprostřed vlny kolébaly jako na moři a mně se zvedal žaludek. Brzy jsem se však vzchopil, jen co jsem zahlédl na břeh najetý člun, tentýž člun, který, jak jsem vyrozuměl z kapitánových gest, před časem poskytli Zelence.

Přistáli jsme v bahnitém nánosu a rákosí pod zříceninami, jejichž rozpadající se zdi se rozbíhaly podél břehu a vzhůru po zalesněném kopci, kde to všechno korunovala bílá věž. Převozník mi s mrtvým tělem Williama Jemnovouse pomohl a odtáhli jsme je spolu rákosím na výše položené, sušší místo, kde se páslo pět malých koníků, kteří se ale před námi rozprchli. Než jsem mu stačil poděkovat, podal mi malý kožený váček, který podle hmatového dojmu obsahoval nějakou tekutinu. Ukázal mi, abych tuto mast vetřel do ran na Williamově těle, a já řekl: "Je mrtvý. Nebude to k ničemu. Ten muž je mrtvý."

Převozník povytáhl obočí, kopl do těla, pak se obrátil a pře-brodil zpátky k uvázanému člunu, odstrčil se od bahna a nabral vítr.

Vzápětí mi něčí ruka chytila kotník jako do svěráku.

Příliš ohromený, než abych se dokázal radovat, podíval jsem se dolů do bolestí zmučené tváře přítele, který se kroutil a snažil se zvednout ze země. Ústy dělal přehnané pohyby, jako by lízal, pokoušel se o úsměv.

"Proboha! Myslel jsem, že jsi mrtvý. Už jsem tě oplakal!"

Našel jsem vodu a navlhčil mu ústa. Probíral se z komatu a trpěl krutými bolestmi, byl otupělý. Ale žil! Byl jsem radostí bez sebe - a když mám být upřímný, spadl mi kámen ze srdce - už jsem si nepřipadal tak sám. Můj průvodce se mi vrátil.

Veškeré myšlenky na Zelenku byly v tu chvíli pryč. Jestli jsem si uvědomoval, že se bílých věží bála, buď jsem na to zapomněl, nebo jsem v sobě obavy potlačil, protože jsem ob-živlou, sténající mrtvolu dotáhl právě k patě věže. Přenesl jsem batohy, harpuny, rybí tuk i sušené ryby a začal příteli pomáhat z kazajky, kterou měl na sobě. Uvědomoval jsem si, že záda a nohy má potřísněné schnoucí krví a celkově je v hrozném stavu.

Teprve když se mi podařilo sundat těžké plátno jeho blůzy, pochopil jsem, proč přežil. Ještě před Pochodem ke břehu obrátil kostěný kyrys tak, aby mu zakrýval záda - později jsem zjistil, že tušil, co by ho čekalo, kdyby byl s Ethne při-stižen, a náležitě se na to připravil - a třebaže mu patnáct kostěných harpun proniklo do těla na hloubku půl palce, jejich plnou sílu tato hrubá ochrana zmařila a pouze dvě harpuny pronikly hluboko. Byl jsem si docela jistý, že žádný z životně důležitých orgánů nebyl dotčen, přestože jeden ze zásahů evidentně poškodil některou hlavní žílu a způsobil mu znač-nou ztrátu krve. Většina kostěných hrotů vypadla, když jsem zatáhl; čtyři zajely i se zubem a musely být vyříznuty. Nalil jsem do ran převozníkovu mast a vetřel ji do nich, nedbaje toho, že můj jemnovousý přítel znovu začal skučet. Tekutina musela obsa-hovat jód, protože mu záda zežloutla, ale jakýkoli charakte-ristický pach byl přebit pronikavým aroma hlavní ingredience, která byla při přípravě použita.

Byly to samozřejmě ryby.

I v té nejhlubší ráně byla zaschlá krev a já měl jistotu, že žádné vnitřní zranění nezpůsobila, protože byla vysoko na rameni. Omyl jsem zbytek těla studenou vodou, co nejlépe jsem ho oblékl, pak jsem přinesl z batohu svůj pytel pro přežití v horách a stáhl ho kolem jeho rozechvělého těla. Zajistil jsem mu maximální pohodlí, obrátil ho tváří dolů a položil mu k pravé ruce dvě z našich harpun.

Když William usnul, prohlédl jsem si váček s lektvarem. Uvědomil jsem si, že převozník byl na tuto chvíli připraven, byl připraven pomoci raněnému, nikoli mrtvému. A pochopil jsem, že mladý, atletický Dvoujizvý by měl při tak dlouhém pochodu za svobodou zápasícího muže určitě snadno dostih-nout.

Rozhodl se to neudělat.

Co když mladíka vůbec zabít nechtěl? V tom případě by šlo o velice překvapivý prvek souboje, záhadný aspekt krutého pochodu.

Postavil jsem ochranu před větrem a rozdělal oheň. Pak, svíraje třetí harpunu a krájecí nůž z mého batohu, jsem zašel mezi stromy a přiblížil se k patě samotné věže.

Při ohledání zblízka se ukázalo, že slonovinová věž je přes-ně tím, čím se zdála být - vysokým sloupem z

úlomků i dlouhých kusů hladkých kostí, nahoře nezarovnaným, aby to z dálky vypadalo jako cimbuří. Na omak byla studená, skoro až nepřírozně. Její průměr musel být padesát yardů, ne-li víc. Ve stěnách vysoko nad mou hlavou byly kulaté otvory, které mi připomínaly póry. Na výstupcích a v puklinách rozrušeného okraje věže jsem nacházel splývající vegetaci a tmavou hmotu velkých hnízd.

Proč to vypadalo, že se Zelenka tohoto tichého, lesklého sloupu tak bojí? Nebo že bych si celou scénu špatně vyložil? Byl jsem dítě, viděl jsem je jen krátce, měl jsem bujnou fantazii a mé příběhy samozřejmě zdůrazňovaly strach, pronásledování, obtížné putování, dětské, ale přitom základní a stále vděčné pohádkové rekvizity.

Jisté bylo, že tudy prošla na cestě zpátky, a proto jsem šel dál a vylezl na lesnatý kopec. Obhlédl jsem zbytky kamenných a slonovinových hradeb, které kdysi sahaly shora až na břeh a k samotné věži, hledaje stopy, jež po sobě mohla zanechat, ale nenašel jsem nic.

Na vrcholu kopce jsem se opřel o jednu z mohutných bořovic, které hřbet korunovaly, a ohlédl se zpátky k jezeru, abych se ujistil, že dole na břehu, kde ležel a hojil se ze svých ran William, je klid a bezpečno. Pak jsem přešel na druhou stranu kopce, abych se porozhlédl po nějaké cestě dál, a vtom jako by se život ve mně na okamžik zastavil, jako by všechny mé smysly zůstaly ochromeny scénou, která se přede mnou otevřela.

Od míst hned pod kopcem až po vysoké skály v dálce se celá země pomalu otáčela v obrovském víru hustého lesa a bílých zřícenin, stékala do středu zahaleného mlhou a stínem. Na všech stranách se skály drolily, kamenné tabule a sloupy se bortily do hustého zeleného moře a byly vírem snášeny níž. Přitom se ze sledování toku zdálo, že věže a hlásky, zářivě bílé zdi hradů a vymodelované výčnělky bílých skal unášených otáčením země postupují od vlastní výlevky, že se posouvají, stále zchátralejší a rozbořenější, k vnějšímu okraji otáčející se krajiny.

Země přede mnou se chvěla, otřásala a sténala, polykaná a přetvářená zároveň - dva stáječící se proudy lesa, krajiny a rozvalin, pohybující se proti sobě, ve splétající se spirále. Nechal jsem se klikatou stezkou dovést až k hlubokému zárezu, který mě od okraje tohoto lesního víru odděloval. Cítil jsem chvění kopce pod mnou, sílící pocit nestability, blízkost změny, náhlé zkázy. I zvířata před pohyblivým lesem prchala. Jestli však přicházela ze středu maelströmu, to jsem posoudit nedovedl. Slyšel jsem, jak se pohybují mezi stromy, poslouchal jsem jejich vrčení, švitoření a křik. Tři obrovští tvorové, s kůží téměř černou a silnou skoro jako sloní, křížovali stezku, po které jsem přišel. Čněli vysoko nad koruny stromů, podpíráni statnými nohama. Ten nejvyšší se ke mně otočil a zařval. Měl širokou hlavu, vybíhající do krátkého chobotu, který se kroutil jako ocas kočky. Drobné oči si mě změřily. Dupl obrovskou nohou na zem a zachvění půdy dolétlo až ke mně. Pak odešel, tvor z časů dávno minulých, nějaký předchůdce slona, tvarem a pohybem skoro podobný brontosaurovi. A ve chvíli, kdy ustoupil ze stezky, dál se prodíraje mezi stromy, zahlédl jsem štíhlou, nenápadně se pohybující lidskou postavu. Zelenka!

Pozorovala mě. Vypadala překvapená, že mě vidí, nervózně se rozhlédla a pak utekla schovat se do houští. Vykřikl jsem a rozběhl se za ní. Do stromu blízko mě něco narazilo, pak jsem ucítil prudkou ránu do ramene a zahlédl jsem opracovaný kámen, který s praskotem zapadl do křoví za mnou.

Zastavil jsem se, schoval se a díval se mezerami mezi stromy, propátráváje přitom světlo. Netrvalo dlouho a znovu vyšla ven.

"Neutíkej mi, prosím!" zavolal jsem. Mohla mi rozumět? Proboha, byla přece obyvatel mého světa.

Něco na mě zakřičela. Bral jsem to jako dobré znamení, ale srozumitelné to pro mě nebylo. "Neboj se!" zavolal jsem znovu. Uvědomil jsem si, že v ruce držím harpunu, a rychle jsem ji zastrčil za opasek. V další sekundě mou nohou projela bodavá bolest a uviděl jsem, jak mi na kalhotách visí krátká, tenká šipka, jejíž hrot mě škrábl. Vytáhl ji z oděvu a schoval si ji.

Vyrazila ze sebe vysoký, ptačí trylek, který jsem tak často slyšel ve svých dřívějších vidinách, a hned zase zmizela, tiše se vytratila, určitě směrem k okraji toho stromového víru.

Právě když jsem se chtěl pustit za ní, skočil mi do cesty tvor, který vypadal jako kříženec mezi prasetem bradavičnatým a šakalem, zavrčel, nechal na zem ukápnout sliny, couvl a naježil rohovité ostny, jež měl kolem krku, nebezpečně vyhlížející okruží, jímž dával jasně najevo, že se chystá zaútočit.

Vzal jsem nohy na ramena. Tvor skákal za mnou, ale když jsem se najednou otočil a pohrozil mu harpunou, zastavil se. Strašně páchl. Z bojovné tlamy trčely psí zuby. Drobná očka se zúžila, žlutě se v

nich zablýsklo.

Zem se pohnula, stromy kolem mě se lehce prohnuly, jako by se protáhly z kořenů. Kanec, nebo co to bylo zač, o několik kroků ustoupil a vytratil se.

Vrátil jsem se na vrchol hřebene, odkud jsem pak více než hodinu pozoroval plynulý spirálovitý tok kolem víru, dělal si naděje, že ženu znovu zahlédnu, a přemýšlel, jakým způsobem, pokud vůbec, bych měl tuto pohyblivou oblast překonat.

Jiný trylek, tentokrát na píšťalku, kterou mi dal Pětijizvý, mi připomněl, že mám přítele, někoho, jehož život závisí na mé péči, a že by na břehu jezera mohlo hrozit nějaké nebezpečí.

Znovu se ozvalo zapískání a znovu jsem se vrátil do tábora. Od našeho přistání uplynul asi týden.

William Jemnovous byl vzhůru, oblečený a vzrušený. Bo-lesti měl stále, ale z vyčerpání po dlouhém pochodu a ze svých ran se v podstatě zotavil. Když jsem klouzal a sbíhal z posledního svahu, naléhavě na mě zamával, pak umlčel mé otázky a vyrazil po břehu jezera směrem od věže. To už jsem si všiml, že ve vyschlém blátě na břehu zůstaly kopytovité otisky několika zvířat. Asi po půl míli mě William zadržel a ukázal k linii stromů.

Na spodních větvích se páslo pět malých, koním podobných tvorů. Byla to pravděpodobně tatáž zvířata, která jsme už jednou viděli. Měla sytě hnědé zbarvení s černými pruhy přes kýty a zářivé zlaté hřívy. Jak se stavěla na zadní, aby se mohla pást, bylo vidět, že po stranách středního kopyta mají pahýlovité prsty. Měla malé uši, drobné tváře. Když stála na všech čtyřech, sahala by vyššímu dítěti po ramena, ale jejich příbuznost s koňmi byla očividná, a já si byl jist, že se jedná o vyhynulé předchůdce těchto zvířat.

William vymyslel, že je pochyťáme - nebo aspoň dvě - a použijeme je jako přepravní prostředek.

"A jak přesně bys to chtěl udělat?"

"Já nechci nic," prohlásil. "Ty postavíš past. Já je do ní naženu, a až budeme mít dva, past zavřeš..."

"Není nic snazšího. A co pak?"

"Jednomu po druhém vrazíš do čumáku. Tím ho omráčíš. Vylezeš mu na hřbet, přivážeš se mu provazem ke krku a bu-deš na něm jezdit, dokud se neunaví."

"Tys to někdy dělal?"

"Ne. Ale slyšel jsem o tom."

"Já také. Westerny jsou toho plné."

Samozřejmě mi nemohl rozumět, ale bylo jasné, že se zkušeností s krocením toho, co jsem považoval za druh hipparionů, se už někdy setkal a věděl, že se to udělat dá. Tvrdil, že lovci ikon tato zvířata někdy získávali výměnou, ale hlad je obvykle zbavoval přepravních povinností a odsuzoval do kotlíků - že by dušené se starými sochami?

Navzdory Williamově víře, že se proto-koně dají zkrotit, nám spolupůsobení jeho zranění a mojí nervozity vyneslo fias-ko a odřeniny.

Hipparionové pomalu přecházeli mezi stromy a prakticky ničeho jiného než své potravu si nevšímali.

Nastražili jsme oko pod bohatý trs natrhaných listů, lákavě zavěšený na větev. Když stádečko přišlo, nejmenší kůň začal trs oždibovat a vstoupil do oka, ale jen co jsem je prudce zatáhl, zvíře na nás zaútočilo, obrátilo se a začalo kopat zadními nohama, divoce házet hýžděmi zprava doleva, takže ostré růžky na jeho zakrnělých prstech najednou sekaly vzduchem jako nabroušené kuchyňské nože.

Když jsem dostal prudkou ránu do ruky, couvl jsem. Zvíře se shýblo k zemi, přehryzlo provaz a nechalo jej ležet. Odfrklo a rozběhlo se na břeh. Pak najednou pádilo kolem jezera všech pět hipparionů, kopajících stejně divoce. Po půl míli změnili směr do vnitrozemí a zmizeli nám z očí.

Pomohl jsem příteli vstát. Usmíval se, ale věděl jsem, že tak skrývá bolest.

"Možná to nebyl ten nejlepší nápad, Williame."

Když jsme pak spolu kulhali zpátky do tábora, zdálo se mi, že chce říct: "Vím, že lovcům ikon to vycházelo."

Navzdory Williamovým silnějším instinktům a neklidnějším touhám jsem ho přinutil, aby celý den odpočíval a zotavoval se. Chtěl se vrátit přes jezero, zpátky za nejstarší sestrou. Když jsme spolu seděli

v orobincích, kde byl břeh sušší, poslouchali zvuky prehistorického lesa za námi, cítil jsem jeho lás-ku a ztrátu jako škrtící stisk. Usmíval se, mračil se, mumlavě mluvil a hlasitě se smál, plakal a bušil pěstí do suchého blá-ta.

Znovu a znovu vyslovoval její jméno a vrtěl hlavou, roz-zlobený na osud.

A tak jsem stál před dilematem. Zelenka možná ještě ob-cházela kolem lesního víru a sbírala odvahu, tak jako bych musel sbírat odvahu já, než bych vstoupil do maelströmu té vtahující země. Měl jsem šanci se k ní dostat, navázat s ní kontakt, mohl jsem ji začít přesvědčovat, pokusit se přivést ji zpátky za tou divokou bytostí, která byla jejím mužským stínem.

Jenže tady byl muž, jenž přešlapoval mezi hlubším světem a Zápolím, vězněný v nekonečném cyklu naděje a zoufalství skutečností, že na druhém břehu jezera, v osadě prehistorických rybářů, žije žena, kterou miluje. Tak prosté a tak mučivé. Pokud byl William ztělesněním onoho základního pudu, ono-ho základního hlavolamu, který strašil lovce přinejmenším od časů Australopiteka, byla moje reakce pravděpodobně stejně archaická jako těchto dávných a zapomenutých předků:

Nemohl jsem ho jen tak ponechat osudu ve chvíli, kdy mě potřeboval. V tom okamžiku jeho zoufalá touha po společnosti ženy, kterou mocně miloval, převážila nad mou potřebou ře-šení problému, nalezení Zelenky; zachránění Natálie.

Nedovedu to vysvětlit, ale přinejmenším na nějaký čas jsem raději ponechal osudu svou dceru.

Dlouho do noci jsme seděli u ohně, který jsem hojně přikrmoval dřevem, a pomalu, pozorně jsme jedli ryby, jež nám nechal převozník. Oba jsme se smáli, když jsem rybí tuk uložil do úschovy hlubších vod - dohadovali jsme se, jestli náhodou v noci nevyleze a nepropašuje se zpátky do batohu - lehli jsme si na záda a povídali si, on jeho jazykem a já svým, a přes-tože slova byla cizí, nějakým způsobem jsme si rozuměli.

Udělal jsem chybu, když jsem se snažil kulturu, z níž Wil-liam vyšel, 'identifikovat' podle šatů, které měl na sobě a které byly jasně středověké. Ve skutečnosti je koupil od lovců ikon, k nimž se přidal zhruba před rokem, krátce po tom, čemu říkal Velká zima.

"Cos jim za ně dal?"

"Část toho, co jsem si nesl, tu menší část, i když oni o tom neví."

"A co konkrétně jsi nesl?"

Jeho ranec byl velmi malý; měl v něm jednoduché zbraně, zimní kožešiny, všelijaké harampádí ze dřeva a kostí, nic, co by mohlo mít nějakou zvláštní směnnou hodnotu.

"Kroky zimního tance," řekl. "A znalost jejich značení."

"Kolik je jich celkem? Kroků zimního tance."

"Nevím. Tolik, kolik jich je, když se všechny kroky dají dohromady. Jsou letní tance, jarní tance..."

"Podzimní tance?"

"Jasně. Samozřejmě."

"A znalost jejich značení? Jak ta se uchovává?"

"Značky ve dřevě, značky v kameni. Všechny dohromady tvoří velký tanec."

"Ale ty znáš jenom deset kroků, a jenom k jedné roční době. Jakou to má cenu?"

"Má to cenu, když to ztratíš. Má to cenu, když nechápeš význam. A obzvlášť to má velkou cenu, když se všechny kroky vrátily z vyhnanství, ve všech synech a dcerách, z nichž se teď stali tanečníci."

"K čemu zimní tanec slouží?"

"K přivolání jara."

"Plodnost a podobně," řekl jsem vážnému muži s úsmě-vem. "Mrzí mě, že jsem se zeptal. Ted' jsem zklamaný. Co by se stalo, kdyby se zimní tanec netancoval?"

"Nepřijde jaro. V řekách nebudou ryby. Žádné maso pro oštěp. Žádný život na zemi."

"A stalo se to už někdy? Myslím... že se tanec netancoval a jaro nepřišlo?"

Otázka ho zjevně pobavila. "Ovšem. Proto přišla Velká zima. Na záchranu země bylo už pozdě, a proto byl tanec poslán do vyhnanství. Píseň, kterou budou hrát děti na kostěné píšťalky, nás zase svede dohromady. Bez ohledu na to, kolik nás bude a odkud budeme, když dáme dohromady, co víme, a zatančíme tanec, jaro se vrátí."

"Doba ledová. Ted' už to chápu. Jsi tvor z doby ledové. To jsem ale osel. Zařadil jsem tě mnohem

později. Ale kdo tě do toho vyhnanství poslal?"

"Můj poslední zimní otec. Vlastní otec mi zpíval svou pí-seň, ale můj poslední zimní otec byl moudrý muž, dávno už mrtvý. Rozdělil tance mezi své děti, které pak odešly z tundry, z chladu a čekaly s návratem, až - (tady řekl jméno, které bylo prakticky nevyslovitelné) - zahyne jedem (další jméno, další matoucí představa)."

Nejraději bych mu řekl, že v knihovnách mého světa je jeho příběh zachycen v tisíci různých podobách - nejzname-nitěji v Pustině - jeho obavy jsou dnes démoni, jeho naděje bozi, jeho část tance prvkem mýtu, který bude skládán jako nějaká prastará lebka, slepován a falšován, aby odpovídal sou-časnému uvažování a kultuře.

Nad protějším břehem vstal měsíc, takový, jak jsem si jej vždycky představoval v legendách, obrovský, skoro v úplňku, stříbrný klenot, v jehož záři se lesklo celé jezero, a kraj se plnil nočními stíny.

Přesunuli jsme se zpět do našeho jednoduchého úkrytu a Wil-liam zanedlouho usnul. Chvilí jsem dřímал, ale pak mě probu-dilo tiché šplouchání vody.

Pět hipparionů se vrátilo. Stáli na břehu jezera, pili a spásali rákosí. Pohybovali se téměř nehlučně, stále ve střehu, obzvlášť vůdce pozorně sledoval lesnatý kopec, třpytící se věž, lesní stezky vedoucí dál do nebezpečného světa.

A pak, jak jsem tyto dávné tvory pozoroval, jsem zahlédl nějaký rychlejší stín, lidskou postavu, která jako šipka pře-běhla po bahnitém břehu, shýbla se, napila se a pak nasbírala hrst vyššího rákosí.

Vstal jsem a vykročil k ní. Spatřila mě, zaváhala, oči zářící měsíčním svitem. V dalším okamžiku se hbitě, s hlavou sklo-něnou rozběhla ke stromům.

"Zelenko..." zašeptal jsem a pak jsem její jméno zavolal silněji. "Vrat' se, prosím tě."

Bál jsem se, cítil jsem, jak mě v místech, kam mě zasáhla šipka, kůže stále svědí, ale stejně jsem se vydal k místu, kde zmizela.

"Zelenko!" zavolal jsem znovu, nepříliš hlasitě. Odpovídalo mi jen ticho. Po několika minutách jsem se vrátil ke slo-novinové věži, ale když jsem byl od místa, kde se ztratila ve tmě, nějakých sto yardů, zaslechl jsem za sebou pohyb, jak někdo odchází hlouběji.

Byla tam. Pozorovala mě. Slyšela můj hlas.

Nevím proč, ale cítil jsem, že je zvědavá, nebo je se mnou nějak jinak spojená. A byl to pocit, instinkt, který v sobě nesl tenkou nitku naděje.

21

Někdo mnou třásl, abych se probudil, prudce a naléhavě. Wil-liam se hrabal ven z fólie a prohmatával pytel pro přežití. "Vstávej! Rychle! Probud' se!"

Rychle jsem pochopil vážnost situace. Les za námi byl s děsivým rámusem lámán a drcen. Svítání oznamovalo, že na břeh přicházejí noví hosté.

Měli jsme čas sotva popadnout naše batohy a zásoby a uchý-lit se pod ochranu bílé, kostěné věže. O několik sekund pozdě-ji rozdupaly křoví, v němž jsme leželi, a rozmetaly provizorní větrolam, šedočerné strakaté sloní nohy, nesoucí prvního ze čtyř obrovských tvorů s krátkými choboty na břeh jezera.

Řvali a buráceli, brodili se vodou a používali krátké chobo-ty k tomu, aby pili a stříkali po sobě.

Vyprazdňovali se, váleli se, bavili se. Pak se jeden vyhoupl na druhého, voda začala pěnít a vzduch se rozechvěl vytrubovaným podrážděním, jak se samice snažila uniknout pozornosti, které se jí dostávalo.

Podél celého jezerního břehu se scházela zvířata, která se přišla napít, zaskotačit si. Hustá, tmavá hejna ptáků kroužila a hašteřila se, zatímco samotářští okřídlení obři, jejichž pera se blýskala kovovým leskem ve zlatých a nachových odstí-nech, se střemhlav vrhali dolů a chňapali po svých menších příbuzných ve vzdušném tanci, který plynul, vířil a pak se najednou rozprskl jako nějaký ptačí ohňostroj.

Vrčení v křoví předznamenávalo slintající čelisti některého z liškošakalů, které jsem v Zápolí zahlédl.

Další, podobné zvuky a blýskání zelených, šibalských zvířecích očí dávalo tušit, že možnost lidí k snídani zvažuje více než jeden přísluš-ník tohoto druhu.

Nejzlověstnější ze všeho bylo však elegantní, červenou ko-žešinou pokryté tělo velké kočky, která se

proplížila kolem věže a v ranním světle se zaleskly její tesáky, zahnuté pod spodní čelist. Smilodon, šavlozubý tygr. Několik sekund nás pozoroval a my jsme slyšeli skřípavé zvuky jeho plic. Pak vklouzl do lesa a vyhnal ptáky z korun stromů.

V restauraci u jezera bylo otevřeno a já se svým přítelem z doby ledové jsme mezi jejími zákazníky vůbec neměli jistý stůl.

Přesto jsem Williama musel od vody prakticky odtáhnout. Hořekoval, snažil se mě setřást, div mě neprosil. Slzy v očích neměl, ale bezútěšné zoufalství mu brázdilo čelo vráskami, které ho dělaly mnohem starším.

Snažil jsem se mu vysvětlit, že se nemůže přes jezero vrátit, aniž by ohrozil život nejstarší sestry a ztratil svůj, ale on to samozřejmě věděl a dal mi najevo, že když mu jeden den pomůžu, tak on na oplátku zůstane tři dny se mnou. To bylo všechno. Tři dny se mnou bude pátrat po Zelence, a pak - to byl základ dohody - spolu my dva (nebo tři, pokud žena svolí s návratem do Zápolí) postavíme vor a vrátíme se v noci do vesnice, kde zase on najde svou milovanou a pomůže jí na svobodu.

Mezitím se rozhodl tady vybudovat tvrz. Slonovinové roz-valiny, které zde zanechal někdo jiný, mu měly poskytnout krunýř, ze kterého svou pevnost vystaví. Ještě ani nedomluvil a už krokoval vzdálenosti - tady budou stáje pro hippariony, které zajme a zkrátí, tady za rákosím přístav; strážní věž byla jasná a nahore na kopci, mezi zřícenými zdmi, měla stát hlavní část města - do něhož přivede svou Ethne a v němž s ní bude žít. Čekal jsem, že v zemi skryté v mém nevědomí narazím na nejrůznější přízraky, ale nešťastná láska mezi nimi rozhodně nebyla. Ale stejně tak jsem nečekal, že se setkám s pradávny-mi savci, třebaže jsem jejich přítomnost v midaxové Hlubině předvídat mohl, když jsem býval svědkem bojů mezi Šedivákem se Zelenkou a některými divočejšími zástupci těchto groteskních tvorů.

Den jsem mu pak pomáhal označovat hranice jeho panství, dlouhými popínavými rostlinami a nalámanými větvemi vy-mezovat rozsah jeho pevnosti. Posuzovali jsme, do jaké míry je les užitečný jako přehrada před obludami, které neustále vycházely z maelströmu a dunivě se valily k jezeru. Vyhýbali jsme se hovorům o strategii, o tom, jak 'přepadneme' rybářskou vesnici, abychom odvezli Ethne do jeho nově založené země.

Další den ráno jsme začali vytrvale stoupat borovými lesy od věže, směrem k pošmourné obloze nad pohyblivými kraji-nou. Čekal jsem, že Williama pohled za nejvyšší hřbet ohromí, ale zahleděl se ke vzdáleným skalám jako by to nic nebylo, pak se podíval doprava (o světových stranách jsem neměl nej-menší tušení) a ukázal.

Byl tady už někdy?

"Tady ne, ale vypadalo to podobně. Je mnoho takových pohyblivých oblastí. Některé vtahují les a bílé věže do tmy, jiné, jako tahle, je vynášejí na světlo. Důležité je umět se pohybovat ve vnějších kruzích. Nechod' příliš daleko ke středu. Jinak se ztratíš v Oku."

"A to není dobré?"

"Jestli se chceš vrátit domů, tak ne."

"Zdá se, že hodně víš. Co je v Oku?"

"Neslyšel jsem žádné písně, které by na to dovedly odpo-vědět."

"Tak jak víš, že je nebezpečné?"

Ušklíbl se po mně. "Protože jsem neslyšel žádné písně, které by na to dovedly odpovědět!"

Přestože vtipkoval, byl William unavený a jeho hlubší rány začaly znovu krváčet. Cítil jsem to, a v této prastaré krajině nebyl takový pach žádoucí. Rychle jsem ho umyl a rány mu znovu zalepil. S jistými obavami jsem si teprve teď připustil, že potřebuje dva nebo tři stehy, což byl chirurgický zákrok, na jaký mé schopnosti ani zdroje nestačily. Ale přesvědčil jsem ho, aby šel dál. Pátral jsem po Zelenčiných stopách. Něco mi říkalo, že není daleko před námi, a možná váhá mezi definitiv-ním únikem zpět do Hlubiny svého světa a poutem k přízraku v soukolí země, v níž byla doma.

"Měl by ses vrátit k jezeru," řekl jsem mu, ale nechtěl o tom ani slyšet.

"Je blízko, Jacku. Zůstanu s tebou, dokud za tebou nepři-jde. Slib je slib. Je blízko."

A skutečně, po několika hodinách zdolávání přirozených říms a terénních hřbetů na cestě k vysokým skalám, jež mož-ná označovaly začátek nové země, jsme našli její první přímý vzkaz pro mne, dvě překřížené větve na lesní mýtině, která se otevírala od vyschlého koryta klikatého potoka. Jednu ze svých

kostěných šipek přivázala tak, aby hrotem ukazovala k jezeru. K překříženým větvím byly přivázány dvě kadeře jejích vlasů, každá potřená čerstvou krví.

Nech mě být. Vrat' se.

William intuitivně vytušil význam stejně rychle jako já. Když jsem šipku jednoduše vzal a kříž rozebral, rozčílil se.

"Nemůže před námi mít větší náskok než míli. Nechápeš? Utíká, ale schovat se nemůže. Od okamžiku, kdy jsem vstoupil do jejího světa, existuje mezi námi a ní jakési pouto. Jestli se mě chce zbavit, musí to pouto přetrnout." William se účastně usmál, zavrtěl hlavou a pak mi ukázal, že když byl malý, jednoho jeho kamaráda pošlapal mladý 'kelnatec' (mamut) a od těch dob pak plácal podobné nesmysly.

Větší část následujících dvou dnů nás Zelenka vodila po kopcích a údolích obíhajících točící se Oko jako nějakým blu-dištěm. Uměla běhat rychle, ale nedovedla po sobě zametat šlépěje ani jiné stopy.

Tato nedbalost více než rovnocenně kompenzovala naše omezené stopařské nadání.

Dvakrát jsem ji zahlédl a překvapilo mě, jak velký náskok na nás získala. Poprvé jsem si jí všiml jako vzdálené posta-vičky pohybuující se po holém kopci, přikrčeně pátrající po nebezpečí; podruhé stála mezi dvěma vysokými cedry, ruce měla roztažené jako Kristus na kříži a ohlížela se do údolí, kde jsme s Williamem opatrně slézali z prudkého svahu. Rý-sovala se proti zapadajícímu slunci a zůstala tak bez hnutí po celých dvacet minut, co jsem tam stál a díval se na ni. Říkala znovu: Nech mě být? Nebo bylo její chování ozvěnou rituá-lů, jimiž byl prostoupen její život, když kdysi žila na zemi, jako modlitba za soumraku mezi temným dřevem mohutných stromů?

"Nachystá nám léčky," varoval William před dvěma dny a jeho slova nás přiměla k opatrnosti, čímž se náš postup zpomalil a Zelenka unikala.

V tuto chvíli jsem pustil opatrnost po větru - a vyjádřil jsem tuto metaforu tak, že jsem si přejel rukou po krku a foukl vzduch přes svou dlaň, jako bezstarostné odhození, gesto, kterým jsem lovce a tanečníka z doby ledové znovu popudil - a sám se rozběhl napřed, spěchaje soutěskou k úzké bystřině a cedry porostlému svahu za ní.

Postava ženy zůstala ještě několik minut nehybně stát a pak najednou zmizela.

Stál jsem mezi cedry a připadal si vedle nich jako trpaslík. Jejich pronikavá vůně a polotropické horko, v němž byla tato nová hranice ponořena, mě uklidňovaly a pročišťovaly mi hla-vu. Všude byl klid: chvění země ustalo. Nebyl jsem si vůbec jistý, kterým směrem leží Oko, jestli přede mnou nebo za mnou. Ztratil jsem orientaci a klidně jsem mohl zacházet hlouběji do této nevědomé země, nebo se vracet ke kostelům, býkům a průchodům, do Zápolí, kam mi Angela mohla posílat zna-mení.

Byl jsem ztracený a cítil jsem obrovskou vzdálenost mezi mým izolovaným pohledem a plným návratem vědomí jako formy paniky. Najednou jsem chtěl jít domů. Najednou jsem toho měl dost.

William za mnou supěl do kopce, prohnutý v zádech, prav-děpodobně kvůli nezahojené ráně, zalitý potem jako zřídka-kdy. Jako člověk z chladných končin, nositel zimního tance, si v tomto parném lese, tichém kraji obrů, musel připadat cizeji než já a nyní se ukazovalo, že ve svém odhodlání pomáhat mi zašel na nejzazší mez.

"Nachystá nám léčky," řekl znovu a zavrtěl hlavou. "To nesmíš. Nesmíš se hnát tak bezhlavě. Poslala ti dost varování. Nestojí o tebe, příteli. Nech toho ducha..."

"Nemůžu."

"Jacku! Nech toho ducha na pokoji!"

"Nemůžu."

Ale... mohl jsem. Měl jsem strach. William si všiml mého zaváhání a mezi dvěma namáhavými nadechnutími si nápadně vydechl úlevou. "Vrat'me se k jezeru. Je čím dál větší horko." Obří cedry rozhybal vítr. "Přived' ji zpátky," zašeptal nějaký hlas a kolem mne se mihl stín malé holčičky.

Pustil jsem se za tím snem či vzpomínkou, za tou iluzí, která mi připomněla, že i teď, když putuji svým strojem, si Natálie hraje s fantomem s šedou tváří, poslouchá jeho legrač-ní příběhy a nejspíš ztrácí části své duše, sloupávané bytostí, jež ze mě unikla a teď čekala, až splním dohodu: život za život.

Musel jsem dál - a přitom jsem cítil, jak mě něco volá zpát-ky! - musel jsem naposledy zkusit ženu dostihnout...

Volal mě někdo zpátky?

Znepokojen úzkostí, která prostupovala jak tento les vyso-kých cedrů, tak mé smysly, poslal jsem Williama zpátky do tábora.

"Nemusíš chodit dál. Proč bys na mě nemohl počkat u je-zera? Pak spolu přejedeme na druhou stranu, zachránit Ethne."

Oči se mu najednou rozzářily. "Takže mi pomůžeš?"

"Jestli to bude v mých silách. Z celého srdce. Slib je slib." Zabloudil jsem očima do lesa. "Ale potřebuju to naposledy zkusit se Zelenkou. Jestli ji nechytím teď, budu si muset roz-myslet, co dál. Ale nejdřív se vrátím za tebou."

"Díky. Připadám si hrozně slabý." Poznal jsem, že je rád, že ho propouštím. "Potřebuju tě, Jacku. Jestli ji uvidím, budu ji chtít políbit. Potřebuju tě, abys mi připomínal nebezpečí!"

"Dobře, udělám to."

William si posbíral své věci a odešel, myšlenkami byl už opět u Ethne. Jak odcházel, lehce zavrával a ohlédl se, jako by se bál. Všiml jsem si, že má v pase a na levé paži karmínové skvrny. Příliš se namáhal a začal znovu krváčet. Byl to ale silný mladý muž. Ted', když se zbavil břemene běhu, měl mít dost času na to, aby se před pokusem o přeplutí jezera dal do pořádku.

"Nebude to trvat dlouho," zavolal jsem. Obrátil se, podíval se na mě a zvedl ruce na znamení, že nerozuměl.

"Asi tak za den se k tobě vrátím," zavolal jsem znovu. "Ale počkej na mě. Nebudu pryč dlouho!"

Usmál se, přikývl a zvedl ruku na rozloučenou. Brzy mi zmizel, když se cesta, po které jsme přišli od jezera, schovala pod svah. Díval jsem se za ním a bylo mi smutno.

Okolní les však byl úžasný a svou majestátností a klidem mě chytal za srdce. Mezery mezi monumentálními cedrovými kmeny vyplňovalo syté, zlaté světlo. Zem, po které jsem šel, byla měkká a poddajná. Vítr vanoucí na paloucích byl jako hudba, uklidňující šepot.

Pohyboval jsem se mezi tůněmi světla jako zvíře, které má všechny smysly ve střehu, a byl jsem klidný; ale bylo tady ještě něco, něco, co jsem cítil celým svým srdcem.

Zelenka byla blízko.

Čekala na mě. Pozorovala mě, schovaná za stromy, jako stín na pozadí podepřených sloupů, pohybovala se kolem mě, za mnou, stále z dohledu.

Šel jsem hodinu, aniž bych se ohlédl, pak jsem se zastavil v cedrovém háji a hlasitě promluvil, protože jsem usoudil, že když se mnou mohl různými, drsnými a nátlakovými způsoby komunikovat Šedivák, mohla by i Zelenka rozumět jazyku člověka, v němž se pohybovala.

"Tvůj druh má ve své moci mou dceru. Myslím, že ji chce zabít, jestli se k němu nevrátíš. Proč, to nechápu. Chce, aby ses vrátila. Vím, že se bojíš, ale nerozumím tvému strachu a nero-zumím hněvu tvého druha. Prosím tě, vrať se se mnou. Do-konči svou pouť, prosím..."

Byla tak blízko.

Přesto zůstávala v úkrytu.

Několik minut po mém hlasitém proslovu do lesa jsem před sebou zaslechl pohyb. Dál jsem klusal a šel po nerovné stezce. Doufal jsem, že ji spatřím, že ji znovu zahlédnu, ale dávala si teď pozor, když mě pozorovala. Stále častěji jsem se vracel k Williamovu varování před léčkami. Hledal jsem oka a nastražené provazy tak ostražitě, že jsem nedokázal sou-středit pozornost.

Pustil jsem se do skákavého tance mezi rozlézajícími se kořeny němých obrů, v naději, že ji překvapím, narazím na ni, nebo ji nalákám na jednoduchý humor takového skotačení.

Díky tomu, že les byl bez ptáků, v korunách stromů se nehýbalo nic, co by vyzrazovalo, že postupuje, že ji moje šaškárny vyplašily. Byl jsem osamělý muž, kterého přivádí k šílenství vůně cedrů, a tak poskakuje v plazivém břečtanu, jehož zde rostla hojnost.

Ale stejně tam byla, čekala na mě a za soumraku mě dosta-la, když slunce rudlo a tmavlo, světlo připomínalo zář v Zá-polí...

Terén se už jistou chvíli svažoval do úzkého údolí, rokle se strmými srázy, kterou v dálce přehrazovala holá dřevěná stěna nějaké dosud neidentifikované stavby. Každopádně to, co na dně údolí leželo, šikmé

a rozvalené, bylo obrovské. Když tma ještě víc zhoustla, našel jsem v té oblasti nějaká světla a pohyb, ale nic jiného jsem necítil.

Ta obrovská stavba, která jako by vyrůstala ze stěn údolí, mě zaujala natolik, že jsem ji vklopýtal do pasti dřív, než jsem si něčeho stačil všimnout.

Ať už za to mohly čáry, magie nebo něco jiného, případně obratná práce s pichlavým houštím, najednou se kolem mě stáhla klec ze žluté plané růže, která se jako had zvedla ze země, vymrštila z křoví a splekla se ve vězení, které mě tisklo, chytalo a táhlo. Vůně růží byla sladká, bodání zahnutých trnů, které provázelo každý pokus o pohyb, se nedalo vydržet. Stál jsem proto bez hnutí, obepnutý spleteným keřem, a poslouchal, jak se ke mně žena, která mě do léčky dostala, tiše blíží.

Dvakrát mě obešla jako plížící se zvíře; udržovala si odstup, prohlížela si mě. Zbavila se těžkého pláště, opasku s chřestícími noži, smotané kožešiny, foukačky i oštěpu, takže vypadala skoro jako nahá.

Poslední světlo soumraku mi dopřávalo pohled na složitou kresbu zelených čar na jejím obličejí, obrazce na její pevné, svalnaté hrudi nad volnou halenou, třpytící se ulitami, a úhledné řady jizev na předních stranách obou stehů. Na nohou měla těsné sandály, pevně přivázané k lýtkům.

"Bolí mě to," řekl jsem tiše. Pouhé dýchání mi zaráželo trny do kůže. Měl jsem pocit, jako by se šípková klec pomalu stahovala.

"Kdo jsi?" zeptala se znenadání. "Proč mě pronásleduješ?"

Měla velice příjemný hlas, s rytmickým přízvukem. Slova byla - nebo jsem je aspoň tak vnímal - anglická, což mě udivilo, ale nezaskočilo. Přece tě znám!

"Putovala jsi mnou," řekl jsem. "Spolu s jedním mužem. Často se mi o vás zdálo. Ty mě nepoznáváš?" Zastavila se. Bez pláště vypadala štíhle. Byla vysoká jako já. Došla ke mně a tmavýma, lesknoucíma se očima se zadívala do trní. Záblesk zvědavosti v její tváři nahradil předchozí tvrdost. Měla plné rty, vysoké lícní kosti, černé oči, radost se podívat. Nenapadají mě lepší slova, jak popsat prchavost její krásy, ani v nejmenším nezkažené složitými obrazci ze zelených čar a drobnými kresbami, které na její kůži vystupovaly.

"Ano," zašeptala. "Teď, když se na tebe podívám... Také se mi o tobě zdálo. A nosíš tvář, která střežila rohatou bránu. Vyděsil jsi mě. Nedokázala jsem projít."

"Máš nějaké jméno?"

"Jmenuji se Ahk'Nemet." (To je fonetický pokus o vyjádření slova, které jako své jméno použila.)

"A tvůj přítel? Ten muž, který utíkal s tebou?"

"Nebyl to přítel. Byl to bratr. Ten se jmenuje Baalgor. Je to časté jméno."

Tak ne přítel? Před lety jsem viděl, jak se milovali. S požitkem jsem tu vášnivou scénu vyličil dychtivým spolužákům ze třídy.

"Baalgor mě poslal, abych tě přivedl za ním."

Najednou ji popadla zlost a odplivla si na zem. "Říkala jsem si, proč mě sleduješ. Proto, abych se k němu vrátila. Ale já se chci vrátit do poraněné země."

Přesně tak to řekla. Do poraněné země.

"Utíkám už dlouho. Dál nemůžu."

"Kde je ta poraněná země?"

Usmála se. "Tam, kde země krvácí a je opuštěná. Kde jin-de? Tam je můj domov. Tam patřím. Vůbec jsem s Baalgorem neměla nikam chodit. Neměla jsem udělat to, co jsem spáchala."

"Jak se ta tvá země jmenuje?" zeptal jsem se zvědavě.

"d'Thaan Em," odpověděla mi. Zopakoval jsem fonémy a okamžitě jsem si uvědomil, že je znám.

Glanum? Mohlo jít v obou případech o stejné místo?

"Znám tu zem," řekl jsem jí ze své trnové klece. "Ale já ji znám jako město. Jmenuje se Glanum. Město chrámů."

"V d'Thaan Emu je mnoho chrámů," napodobila můj výraz. "Jsou tam Býčí domy, posvátné háje, mstitelé, supící pronásledovatelé ničitelů - jako jsem já. d'Thaan Em je hradba, která zadržuje zvířata; teď je to ale poraněný kraj. Tu ránu jsem způsobila já a Baalgor. On unikl rohatou bránou. Já ale mohu udělat jediné: vrátit se a zemřít. Musím to udělat. Býčí dům, který mě pronásleduje, je velmi blízko. Zahynout pod jeho kameny znamená zemřít navždycky a to mě děsí."

"Co jsi provedla - tomu d'Thaan Emu - že máš takový strach?"

"Záleží na tom? Rohatou bránou jsem projít nedokázala, takže mi zbývá jediná možnost: vrátit se a schovat se mezi stíny. Útek už mě unavil. Mám už dost pronásledování. Ty nejsi žádný býčí mstitel, ale ohrožuješ mě. Kromě toho nemůžu žít v cizím stínu."

Růžový keř se trochu stáhl, zaryl se mi do tváře a paži tak bolestivě, že jsem vykřikl.

"Mám dceru. Baalgor ji zabije, jestli tě nedostanu zpátky."

Ahk'Nemet už byla na odchodu, ale poškrábala se na zadku pod halenou a zavrtěla hlavou. Vzala si kožešiny, plášť a zbraň, které měla odložené za cedrem, a vrátila se do tmy, štíhlá postava, rýsující se proti ohňům, jež hořely v dřevěném měs-tě za ní, tam kde se údolí zužovalo. Znovu se na mě podívala.

"Také mám svůj život."

"Tak pojď se mnou. Vrať se rohatou branou a přesvědč Baalgora k návratu do raněné země..."

Rozesmála se. "Může se velbloud napást měsíce?"

Předpokládal jsem že jde o metaforu použitou k vyjádření nemožného.

"Celý život se mi o tobě zdá. Viděl jsem tě utíkat. Viděl jsem býka. Viděl jsem bílé věže, řeky, skály, souboje s přízračnými netvory, žhavý sex, ke kterému ti byl Baalgor zřejmě dobrý, i to, jak jste spolu lovili. Díval jsem se, jak se každé ráno vyprazdňuješ a jak s každým měsícem krvácíš. Cítil jsem tvůj strach, tvou naději, chvíle rozkoše i neklid. Jsi část mého života, Nemet. A Baalgor také. Žijete ve mně. Já jsem ta brána, kterou prošel. A jsem brána, kterou jsi ty odmítla otevřít. Jsem sen uvnitř vlastního snu a ty jsi sen uvnitř téhož snílka. Já jsem ten snílek. A život mé dcery vyprchává, vyžírán ze vnitř jako zralý plod. Mám jeden život, jednu dceru a jednu šanci na její záchranu. Prosím, vrať se se mnou. Vrať se zpátky k Šedivákovi."

"K Šedivákovi?" Nahlas se zasmála. "To je Baalgor?"

"Ano."

"Hodí se to. Má v sobě šedou smrt, má šedé oči a bílá hlin-ka, s jejíž pomocí oslepuje oči, které padnou na jeho tělo, brzy zšedne. Šedivák. Dobré jméno pro oko mrtvol." Zaváhala. "Nemůžu ti pomoci. Musím domů."

"A co bude s mou dcerou?"

"Nauč ji bojovat. Nebo si poříd' další dítě."

Její necitlivá slova mě pobouřila. Cítil jsem volání domů, stejně naléhavé jako každá jiná potřeba, kterou jsem si dovedl představit, a začal jsem ze sebe růži strhávat. Drásala mi kůži, ale podařilo se mi klec strhnout a vyprostit se z ní, dáváje obzvlášť velký pozor na oči. Skučel jsem vztekem a bolestí, ale klopýtavě jsem se pustil údolím dál. Pátral jsem po prcha-jící ženě, zkoušel ji zaslechnout.

"Vrať se! Proboha, vrať se!"

Zahlédl jsem ji. Byla v nočním stínu vysoké dřevěné stěny, pod vyřezávanými, ohněm ozařovanými totemy, vyklánějícími se z hradeb. Z pevnosti bylo slyšet zvířata, kakofonii zvuků; bubny tepající v rychlém rytmu, sténání a nárek starých nástrojů. Došla k nízké braně, obyčejné díře ve zdi, nad kterou se jako obvykle vykláněla lebka rohatého zvířete. Na okamžik jsem spatřil její skrčenou postavu, a pak zmizela ve tmě. Než jsem se k bráně dostal, nebylo po ní ani památky. Nahlédl jsem do tunelu a všiml si červeného světla na jejím konci. Shýbl jsem se a vlezl dovnitř, hledaje cestu v dunění bubnů a tance, ve vibracích vyvolávaných tvory, kteří za zdmi této stavby procházeli.

Najednou jsem stál na úbočí kopce a mrkal do povědomé-ho, temné rudého slunce. Zaznamenal jsem za sebou rychlý pohyb, ale na otočení a obranu bylo už pozdě. Něčí noha mě kopla mezi ramena a poslala mě v kotrmelcích do neznáma.

"Nech mě být!" zavolala za mnou, ale to už jsem byl ztra-cený a klouzal jsem po svahu dolů, řítit se pádem, který jako by neměl konce. Slunce nade mnou postupovalo, stříbrný třpyt mě oslňoval, dokud... Dopadl jsem do prachu na šikmou střechu kostela, tělo samá modřina.

Byl jsem znovu v Zápolí.

Někde pod sebou jsem zaslechl, jak mě někdo volá, a dal jsem se do pohybu, jako v nějakém snu, jako bych stoupal mořem nevědomí za jasnějším světlem, za stálého vyvolávání mého jména.

Vzpomněl jsem si krátce na Williama, který na mě čekal na břehu jezera. Jak dlouho asi bude čekat, než se neuváženě vydá přes vodu za Ethne, vstříc jisté smrti?

"Promiň, Williame... dostala mě... ale já se vrátím... slib je slib... vrátím se a pomůžu ti..."

PÁTÁ ČÁST

Tělo a stín

22

Představoval si, že vrátit se ze Zápolí bude jako procitnout ze snu, ale nakonec to byl úplně jiný pocit. Žádný chaos, žádný rozklad reality. Ve skutečnosti jeho cesta a setkání zůstávaly stejně skutečné a bolestivé jako ve chvílích, kdy je prožíval. Zelenčina past a úskok byly jen chvíli minulostí. Dosud cítil pach dusajících zvířat ve městě za dřevěnou hradbou, slyšel tanec a hudbu a cítil bodání růžových trnů. Nic rozdrobeného na přízračné, nespojitě zlomky. Jako by neudělal nic jiného, než prošel zahradní brankou z jednoho domu do druhého.

"Byl jsem tak blízko," řekl Jack. Seděl na lůžku a nechával si silnými prsty masírovat ramena, zatímco jeho unavené prsty mu ohýbala a natahovala sinalá Angela. "Podvedla mě - bojí se vrátit, ale zatím ji držím. Musím to zkusit znovu..."

"Teď hlavně odpočívej," řekl Steve a podal mu sklenici vody.

"Raději bych si dal pivo."

"To ti věřím. Ale dokud si nepromluvíme o tvém midaxovém stínu, žádný alkohol."

"Tak honem. Dělejte. Musím se zbavit té pachuti rybího tuku!"

Ale něco se stalo. Cítil to v atmosféře, která v místnosti panovala, poznal to od chvíle, kdy skončil midaxový stav - a bylo to jasně čitelné i z Angelina chování. Zavolali ho z Hlubiny zpátky, protože doma se objevil nějaký problém.

"Natálie? Týká se to Natálie?"

Angela ho vrátila zpátky na lůžko a uklidnila ho. "Natálie je v pořádku. Šedivákův duch se objevil, přibýlo pár legračních historek, ale vypadá normálně."

"Je normální. Není důvod se bát."

"Tak proč jste mě zavolali zpátky? Už jsem ji skoro měl. Dokonce jsme spolu několik minut mluvili. Kdybyste nezasáhli, možná bych kontakt dotáhl dál."

Steve se na něj vážně díval s rukama překříženými. "Vy-skytl se u tebe takový malý problém. Něco s čím jsme nepočítali."

Angela pomohla Jackovi vstát a dovedla ho k zrcadlu. Ihned si uvědomil, že bolest, kterou cítí, je skutečná a ne zapamatovaná, každé píchnutí trnem i svědění na pravé noze, kde ho škrábala šipka. V zrcadle našel stopy po plané růži na lících, na čele a na bradě, všechny potřené jódem a ošetřené. Každé poranění, které si na útěku z klece způsobil, bylo otevřené a na jeho těle v reálném světě krvácelo.

"Jako stigmata..." hlesl.

"Přesně jako stigmata," promluvil Steve ze druhého konce místnosti. "Jak jsem řekl, něco takového jsme nečekali. Podle modřin a ran, které na tvém těle naskakovaly a vyrážely, jsme skoro mohli sledovat pohromy, které tě potkávaly."

Byla to šokující představa. Jack třesl očima přes celou místnost a snažil se ten jev pochopit do důsledků.

"Takže mi ve snu hrozí skutečné fyzické nebezpečí?"

"Mohlo by to tak vypadat. A nejde o sen, Jacku."

"Já vím. Ví. Ale... kdyby mě zabili, tak se nevrátím... Je to správný předpoklad?" Třel si bolestivější ránu, která dosud mokvala.

"Těžko říct. Určitě je ti jasné, že se takový experiment dá sotva podniknout."

"Ale kdybych v Hlubině opravdu zemřel - teď to vypadá, že natáhnu bačkory na lůžku. Do prdele!"

"Nic takového nevíme, Jacku. Všechno, co na těle máš, je povrchové - hlubšímu traumatu může zabránit tvá vůle žít, sebeobrana duše. Ne všechno, co se ti přihodilo, je znatelné. Například nemáš žádnou stravu ve střevech, ani změnu krevního cukru, jen jakousi 'rybí' pachuti v ústech..."

"Rybí tuk! Proboha, takže jsem se ho nezbavil."

"No tak, uklidni se. Každopádně se příště k růžovým keřům chovej uctivěji. Ano?"

Jack souhlasil, protože byl tak unavený, že o další hádky nestál. Byl tak vyčerpaný, že nechtěl Stevově zjevné samolibosti odporovat. Ale myslel na stigmata, znamení, která se možná samovolně objevovat

na tělech oddaných, hluboce zbož-ných, do tranzu uvedených nebo hypnotizovaných subjektů. Jaké cesty do nevědomí, jaké události za hranicemi jejich Zápolí mohly být příčinou výskytu takových ran? Zjevila se mu náhlá, děsivá vidina cest za ukřižováním, štvání k sebeobě-tování se v hlubších zónách myslí, kdy mučení ze sna může vést k psychickému utrpení v obyčejném světě. Ale co by se stalo, kdyby tam zemřeli, kdyby je pověsili na strom ? Nebo se utopili v křišť-álově čirých vodách jezera ? Nebo se nechali rozdrtit pod nohama prehistorických tvorů.

'Hlášení', která z midaxové Hlubiny podal, byla útržkovitá. Jeho popis Zápolí byl velice jasný, dokud se jeho zážitky pře-nášely do spícího těla, napojeného na pero a papír, a výsledek bylo z osmdesáti procent souvislé líčení událostí. Ale prakticky od chvíle, kdy došel za vodopád, byly okamžiky automatického zapisování vzácné.

Ze sledování rukopisu a frekvence útržků začal Steve spřá-dat fascinující představu, že v oblasti předvědomí existují 'ozvěnová spojení' (nic lepšího zatím nikoho nenapadlo), ozvěnová spojení k vědomí, něco jako úzké větrné chodby, jimiž je možné získat odražené a zesílené obrazy z předvě-domí. S oblibou je přirovnával k vyvěrání z horské stráně, odvádějícímu vodu z kopce jinak než vydatnými, divokými kaskádami řeky. Řeka odváděla z předvědomí působivé smys-lové zážitky, symbolické a obrazové; odtokové póry jednoduše zmírňovaly tlak.

"Ozvěna" Jackova reálného prožitku v končinách za Zápo-lím tu a tam pronikla póry v bariéře mezi myslí a hlubší myslí a poutníkovo spící tělo díky stavu navozenému Midaxem těch několik minut čmáralo, co se děje, než znovu upadlo do ne-hybného komatického stavu.

Aby získal úplný obraz, musel by Jack těch nakolik dní prožít znovu, a o to se teď pokoušel do nejmenších detailů, jaké si dokázal vybavit.

Později se šel podívat na Natálii, jak se šesti dalšími dětmi, z nichž dva byli chlapci, tančí v kroužku na hudbu z Knihy džunglí puštěnou z magnetofonu. Byla to legrace. Když se skupina zatočila doprava, Natálie pravidelně udělala ještě je-den krok doleva. A krok navíc doleva, když zbytek skupiny... Zmatek a výrazy dětských tváří, plné soustředění a úzkosti, připomněly Jackovi jeho tanečnické pokusy, které absolvoval jako chlapec ve škole a na dvou exburghských diskotékách. Plamenák, kterého zradila křídla, nazvala to Angela. "Ale mně to nevadí - jsi totiž hrozně sladký."

Nechápal co to znamená být 'sladký' - byl to importovaný výraz, který byl mezi děvčaty na jeho škole nějaký čas popu-lární. Věděl jen, že být 'sladký' je dobré.

Pak ho odvolali ze školky zpět na pracovní poradou v zase-dací místnosti. Mezi rozházenými stránkami s jeho zápisky z cesty teď ležela otevřená kniha o prehistorických zvířatech.

Proměna jeho oblečení v plavky vyvolala všeobecné poba-vení. Proces, kterým se centrální subjekt v Zápolí osvobo-za, obsahoval faktor 'divoké karty', ale zdálo se, že pokroucení reality, k němuž při vstupu došlo, zůstávalo v dalším průběhu neměnné.

Překvapivější byla zdánlivá kruhovitost hlubšího světa. Jack měl jasnou představu, že se při svém putování od kated-rály a Býčího chrámu vzdaluje, a nakonec k nim přišel z druhé strany. Tento jev mohl mít nějakou souvislost s Okem.

Vnitřní svět byl formován jeho představivostí, jeho zážitky a životními zkušenostmi, osobními i lidstva jako druhu. Háda-nek bylo pravděpodobně víc než odpovědi: proč rybářský ná-rod a dobrodruh z doby ledové nemluvili jeho jazykem, ale přitom se dovedli překvapivě dobře porozumět posunkům a ges-ty, a proč Zelenka s Šedivákem mluvili angličtinou s přízvukem. Museli mít jiný původ než ostatní lidští tvorové, kteří midaxovou Hlubinu obývali.

Postupně identifikoval vyhynulé savce, s nimiž se setkal. Některými byl mimořádně uchvácen jako dítě, když na cestách s rodinou navštívil přírodovědná muzea ve Washingtonu a Ari-zoně.

"Ti malí koně, které jsi viděl," otočila k němu knihu Ange-la, "se dvěma zakrnělými prsty vedle kopyta, byli nejspíš Hipparioni, raní kopytníci, kteří vyhynuli přibližně před dvěma miliony let."

"Vzpomněl jsem si na ně. William je chce ochočit."

"Ten obrovský tvor mohl být nějaký druh slona, ale pravdě-podobněji Indricotherium: bezrohý nosorožec živící se listím, nalezený v Asii, vůbec největší suchozemský savec, který kdy žil - proto se

nejspíš generuje v Hlubině."

Kresba tohoto obra skutečně byla poměrně věrným obra-zem pustošivých monster, která se za svítání přišla k jezeru napít.

Otázka nyní zněla, do jaké míry se tyto rekonstrukce řídily evolucí a do jaké fantazií. Pokud tím druhým, pak bylo možné, že při dalších cestách 'vyvine' ochočené koně a snadno ulovitelné zdroje čerstvého masa. Mohl by odstranit Smilodonty, šavlozubé tygry, a hyeny s korálovými očima.

Láska mezi Williamem a starší sestrou byla zajímavá, pro-tože to byl příběh. Romantický příběh o pomstě, šlechtivosti, vášni, ale v každém případě příběh. Co odrážel? Některé aspekty Jackovy sexuality a osobních zkušeností? Jeho obavy, nezdary, skryté starosti, tajné naděje? Nebo šlo o prvek raného mýtu, část jádra legend, které vznikaly v prvních lidských společenstvích spolu s vědomím? Jediné, co se zdálo být vcelku jasné, bylo to, že žena, Ahk'Nemet, byla v této krajině volným prvkem. Ona a její druh se tudy pohybovali, ale podle všech příznaků byli ve vnitřním světě stejně cizí jako Jack z reálného času.

Byl to dlouhý, nekonečný den a Jack cítil únavu. Šel do školky pro Natálii. Vyběhla z herny, rozzářená svým snažením a ra-dostí. Zarazila se, když uviděla otcovy škrábance a odřeniny, ale nechala se zvednout a začala do ran bolestivě rýpat.

"Kdes byl?"

"Na rybách," řekl a nesl ji v náruči ke dveřím. "Lovil jsem malé koníky s černými pruhy a třemi prsty. Utíkal jsem před obřími slony, kteří měli krátké choboty, nohy jako tlusté stro-my a chyběly jim kly. Křičel jsem na hladové hyeny a šavlozubé tygry. Díval jsem se, jak lesy v údolí polyká vír. Uskakoval jsem před šipkami, které po mně vystřelovala žena s foukačkou, zeleně tetovaná po celém těle..." Zavřela mu ústa dvěma pevnými prstíky. "Jak se ti koníci jmenovali?" zajímala se.

Mohlo mě to napadnout. Posedlost koňmi!

"Jak se jmenovali? Hipparioni, čeled' Equidae."

Podle Natálie to bylo hloupé jméno pro koně. "Mohla bych se na nějakém svězt?"

"Nejdřív se musí ochočit. Běhají strašně rychle. A prudce kopou," dodal smutně. "A také bys potřebovala stroj času, aby tě zavezl dva miliony let zpátky."

Dívka znenadání ohrnula nos. "Tys jedl ryby."

"Bohužel."

Bylo úžasné, jak mu jeho 'sen' změnil dech.

"Musíš si vyčistit zuby."

"To si piš, že s nimi udělám pořádek."

Nechám si otryskat celou ústní dutinu pískem, napadlo ho. Ale zdálo se mu, že mluvit o tom před dcerou by nebylo vhod-né.

Natálie se ho držela kolem krku a byla stále těžší, ale měl pocit, že tuhle útěchu potřebuje. Byl 'pryč' od rodiny čtyři dny. Když ji pak nesl od budovy ústavu na parkoviště a Angela šla kus za ním, stále zabraná do živé debaty se Stevem, dítě položilo otcí ruce na tvář a upřelo na něj pohled, který nebyl dětský ani dospělý - obyčejný pohled, při kterém mu ztuhla krev, doprovázený slovy: "Neměl jsi to vzdávat."

"Natálie?"

Ale věděl, že to jeho dcera není.

"Tohle tě bude stát jí," řekla mrazivě. "Kolik si myslíš, že mám času? Pitomče! Jestli bránu neotevřeš, zabiju všechny, které máš rád!"

A než stačil něco říct, dala mu facku, prudkou ránu.

Angela se k nim rozběhla, když to uviděla. "Co se děje? Proboha... Jacku?"

Dívka se najednou v otcově náruči začala hihňat a kroutit. Jacka pálila tvář a Angela si všimla rudnouceho otisku. "Je tady?" zašeptala, ale Jack odpověděl zavrtěním hlavy. Nevím.

"Takový slon, který by měl krátký chobot a žádné kly, ne-ní," řekla Natálie. "Ty si zase vymýšlíš."

"Ale je to docela zajímavý příběh."

"Chtěla bych se svést na hippovi. Na koníkovi."

"Uvidíme co se dá dělat."

Z únavy a nejistoty se mu udělalo zle, a proto nechal cestou domů řídit Angelu.

23

Den po návratu z midaxové Hlubiny pro něj byl těžký hned z několika důvodů. Především mu spánek kazily jasné bláz-nivé sny, ozvěny toho, co na své řízené pouti zažil, ale k zeší-lení přesné v mnoha detailech, které mu buď unikly, nebo je ignoroval záměrně. Obzvlášť ten, v němž byl William plavovlasým, řídkovousým odrazem Stevena Brightmorea a potupe-ným rybářem, lovcem jeseterů, který po něm cestou k jezeru házel harpuny a pak ho vypověděl z vesnice byl... on sám.

Probudil se zpocený, svíraný mrazivou úzkostí, a podráždilo ho ještě víc, když zjistil, že Angela je ve své malé pra-covně, sedí nad tím co se jim za den podařilo přepsat, čmárá si poznámky na okraje a mluví si pro sebe.

"Pojď zpátky do postele."

"Nemůžu spát. Je to moc divoké. Hučí mi v hlavě."

"Potřebuju se tě držet. Jsem také divoký, ve snech. Jsou šílené. Připadám si celý napjatý."

"Já vím. Potíš se, jako bys měl špatné svědomí. Uvař si čaj. A podívej se na Natálku, buď tak hodný."

Manželčina přehnaná samolibost ho popudila, ale v tu chvíli měl v hlavě takový zmatek, že to nedal nijak najevo. Chodil potmě po domě a nakonec, když zahlédl první náznak světla na hřebeni kopců za domem, si uvařil čaj.

Jako by probuzená tímtéž prvním světlem, přišla do kuchy-ně i Natálie se svou oblíbenou plyšovou hračkou v ruce, roze-smátou liškou, a prohlásila, že chce najít koníka, na kterém by se mohla svézt. Byla úplně probuzená a chtěla hned jít, nemohla se dočkat, až nějakého černě pruhovaného, tříprstého Hippariona najde, a počínala si při tom tak hlučně, tak odhod-laně, že se probudil i zbytek světa, ptáci se zavrtěli a světlo venku, přivolané tím malým ohniskem energie, nervózně zesí-lilo.

Jack věděl, že teď už neusne, a cítil se unavený. Bylo půl páté ráno.

Začátek dne strávil u telefonu obvoláváním jezdeckých škol a stájí. "Malého koně, pokud možno černého nebo šedého, se třemi prsty, kdyby to šlo..."

Natálie pobíhala po domě a věřila tomu, že se na 'hippovi' skutečně svezí. Když se blížilo poledne a stále nebylo nic zaří-zeno, padl na ní smutek a Jack začínal mít dojem, že s ním někdo manipuluje, lehce, jen tak lehce...

Nakonec se mu podařilo najít stáj, kde by požadované zvíře mohlo být k dispozici, ale jízdy byly jen o víkendech. "Je to opravdu důležité. Zaplatím kolik budete chtít. Dceři je pět a dvakrát už jezdila, docela jí to jde. Bude mít velkou radost."

A tak už ve dvě odpoledne stál u brány výběhu a díval se, jak jeho dcera s přilbou na hlavě poskakuje na hřbetě vychrtlé-ho shetlandského poníka, který měl už nejlepší léta za sebou, hřbet měl uprostřed tak prověšený, jako by celý život vláčel zlaté pruty a pohledem mohl zabíjet. Byl ale šedočerný, dočas-ně se mu dostalo té pocty, že byl prohlášen za posledního zástupce vyhynulé čeledi Equidae, a vůbec mu nevadilo, že mu lidé amputovali druhý a třetí prst, protože, jak Jack dívence vysvětlil (s provinilým pocitem, že si víc a víc vymýšlí), jinak to nešlo, pokud měli lidé na koníkovi jezdit.

Samozřejmě mu to věřila. Vyprávění byla jeho parketa! Čekal, že domů přijedou v pět, ale Natálie se jízdou unavi-la, odmítla nabídku na zmrzlinu a provoz byl v celém Exburghu slabý. Na příjezdovou cestu zabočil o hodinu dřív než ohlásil a zatmělo se mu před očima, když uviděl Brightmoreův krvavě rudý lotus, spíš rozvalený než zaparkovaný na šterku, předními koly v květinových záhonech.

"Steve je tady! Steve je tady!" řekla dívka a překvapila ho tak nečekanou důvěrností svého vztahu k Brightmoreovi. Když už Natálie běžela k předním dveřím, Jack udeřil dlaněmi do volantu, zatřpklý, vztekly, zmatený, bránil se pohlédnout k oknu ložnice aby zjistil, jestli jsou závěsy zatažené, ale udělal to a byly a on se na chvíli pohroužil do sebe, ledový a s na-prosto čistou hlavou.

Pak se tiše zasmál. "Harpuny za soumraku, ty hajzle. Pů-jdeš přede mnou."

Přední dveře byly otevřené a dcera na něj mávala, aby už šel. "Tati! Tak pojď, tati."

Zabouchl dveře od auta, klíčkem rychle škrábl po laku lotusu hned nad brzdovými světly (krásný pocit!) a pak se usmál. Angela byla v kuchyni, jednou rukou dělala kávu a druhou nalévala limonádu. Vypadala upraveně a uvolněně.

"Tak jak bylo na koni? Zajezdila si dobře?" zeptala se, když Jack vešel do místnosti a hodil bundu na

stůl. "Nevím. A ty?"

Angela si zamračila. "Zajezdila si dobře? Na tom prehis-torickém koni?" Poslední slova zdůraznila, jako by si hrála s nějakým dítětem.

"Půl hodiny šíleného trysku."

"Bylo to bezva," prohlásila Natálie a hlučně, s konečnou platností dopila svou sklenici limonády. Angela si Jacka po-zorně prohlížela.

"Není ti nic?"

"Kde je Steve?"

"Venku. Kouří. Za chvíli přijde. Vypadáš divně. Stalo se něco?"

"Já nevím. To mi řekni spíš ty. Co tady sakra dělá?"

Angela pochopila kam míří, odvrátila se od něj, vytáhla ze zásuvky kávovar a zkrřížila ruce na prsou.

"Dávali jsme dohromady strategii pro tvou příští cestu..."

"A samozřejmě to nešlo dělat nikde jinde než v ložnici."

"Ne. Samozřejmě nešlo. Proboha! Jacku..."

"Do prdele, závěsy jsou zatažené."

"To proto, že tam někdo odpočívá. Laura! Stevova asistent-ka. Neznáš ji snad? Má migrénu. Udělalo se jí špatně. Nena-padlo mě, že ti bude vadit, když ji nechám, aby si u nás lehla."

Pohled neuhnul a Jackovi samotnému se udělalo špatně, musel se od ženy odvrátit.

"Promiň. Proboha, promiň."

"Ty také," řekla. Ale v jejím hlase zaznělo zvláštní napětí. Snažil se dělat, že je neslyšel.

"Ne. Ty se nemáš za co omlouvat. To já. Asi jsem na Steva pořád ještě trochu vysazený. Minulou noc se mi o něm zdálo. Byl součástí midaxové cesty. Asi to má hluboké kořeny. Víím, že ti před několika lety znepríjemnil život, a víím, že dnes je všechno na profesní úrovni... ale nejde to... nemůžu se toho zbavit." Chvilí nepromluvila a nepodívala se na něj. V ústech mu znovu vyschlo.

Nechci nic vědět. "Promiň," zopakovala Angela s tváří na-pjatou, s očima přivřenýma. Vypadala jako by se měla každým okamžikem rozplakat. Všechno v kuchyni bylo najednou ostré, hranaté, jasné a on začínal chápat.

Nechci nic vědět. Ted' ne. Ještě ne...

"Ty se omlouvat nemusíš, miláčku. To já. Moje šílená před-stavivost. Musím přestat být tak nesmyslně paranoidní."

"Jacku... Musíme si promluvit..."

Ne!

A Brightmore stál najednou ve dveřích a otíral si prsty o sebe. Nejdřív se tázavě podíval na Angelu a pak na Jacka. "Všechno v pořádku? Doufám, že neruším."

"Máš přední kolo zahrabané v mém květinovém záhoně. To je nějaké nové parkování?"

"Ahoj, Jacku. Co dělají zranění?"

"Hojí se. I když se některé rány hojí pomaleji než jiné."

"To věřím. Mimochodem, řídila Laura. Na moji žádost. Když to jde, vždycky raději hodím zodpovědnost na někoho jiného." Ušklíbl se. "Psal jsem zprávu o tvém midaxovém přenosu. Netušil jsem, že jí není dobře, a nevšiml jsem si, že vznikla nějaká škoda. Chceš, abych auto přeparkoval?"

"Nech to být. A jestli je to pro tvou zprávu nějak zajímavé, tak si zapiš, že návrat z midaxové cesty je mnohem víc přízpů-sobování se než jenom probuzení z hlubokého jasného snu. Jsem celý roztřesený. Posledních několik hodin v té jiné zemi jsem cítil, že mě něco volá zpátky sem. Ted' mám silný pocit, že mě to táhne tam... at' už je to kdekoli. Je to, jako bych opus-til lidi a místo a nesplnil poslání."

Z Brightmorea se ihned stal profesionál. "To je důležité. Mohl bych si zaznamenat, co se s tebou děje? Jak se cítíš?"

"Jasně. Běž přede mnou. Přinesu si harpuny."

"Cože?"

"To nic."

Angela dosud stála u chladnoucího kávovaru, hlavu sklope-nou, ruce založené. Brightmore se po ní podíval a pak zašel do pracovny.

V patře se ozvalo spláchnutí na toaletě a šouravé nejisté kroky zpět do přední ložnice.

O hodinu později Brightmore odvezl Lauru zpátky do Cam-bridge a Jack začal litovat svého průhledného chování, chvíli, kdy svou podrážděnost přestal ovládat. Prozradil se, co jiného, Novozélandčan si poznámku o harpunách a dřívější líčení Pochodu na břeh okamžitě spojil. A ten pohled mezi ním a Angelou, letmé setkání očí, otázka vyslovená pouhým přivřením víček. Ví to? Jak by se to mohl dozvědět?

Nechci nic vědět. Ještě ne...

Natalie nakreslila divoké koníky. Bylo jich deset a pobíhali mezi vysokými stromy. Přestože dívka bylo teprve pět, výsledek spojení její představivosti s tím, co jí otec vyprávěl a co sama prožila na šedém, sešlém shetlandském poníkovi, byl úžasně působivý.

"Byla by to skvělá jeskynní malba!" informoval ji Jack. Je z toho cítit opravdovost. Úplně slyším, jak se ti d'áblíci ženou a frkají."

"Co je to jeskynní malba?"

Ztěžka se posadil. Zapomněl, do jaké hloubky se Natalie na všechno vyptává.

"Je to taková kresba v jeskyni: obvykle jsou na ní chlupatí sloni, kterým se říká mastodonti, a koně s velkými plochými břichy."

Žádní chlupatí sloni nejsou, ty popleto...

"Mají chlupatého slona v zoo?" zeptala se.

"Ne. Leda v permafrostu."

Co je to permafrost, tati?

Zakabonila se. "Proč ti koně mají velká plochá břicha?"

Zatraceně! Proč musíš být tak nevyzpytatelná?

"Protože těch chlupatých slonů je moc."

"Koně slony nejedí. To je zase nějaký tvůj příběh!"

"Asi to tak bude. A vůbec, co je na nich špatného?"

"Steve mi žádné příběhy nevypráví."

"Ne. Asi na to nemá čas."

Zápasila se zeleným listovým obřích stromů. "Rozesmává maminku. Říkají vtipy."

"To se na to podívejme."

"Když si venku hraju s Baalkou, tak říká mamince legrační věci. Slyším je."

S Baalkou? Hraje si s Baalkou? S kým si ksakru hraje?

"Myslel jsem, že se ti moje příběhy líbí," řekl Jack rozpolcovaný dvěma obavami.

"Mně se líbí."

"A mně se líbí tvoji koně. Ale nezapomeň, že měli na každé noze tři prsty."

Tužka monotónně vykreslila i prsty navíc, celkem osmdesát. Byl to unavující proces, kterému Jack trpělivě přihlížel, v ústech měl sucho a v duchu si bez přestání opakoval: Nechci nic vědět. Ještě ne. Ještě ne.

Pak přišla Angela a pastelkovou kresbu pochválila. "Je čas jít spát, malá dámo."

Obešlo se to bez protestů. Dívka si posbírala pastelky, sklouzla ze židle, přeběhla k vysokému oknu a podívala se přes zahradu k městu.

"Ještě tu není," oznámila, přeběhla zpátky, popadla kresby a cupitavě vyběhla po schodech nahoru. V pokoji se svlékla, připravená se vykoupat. Jack zůstal ve dveřích. Angela si dívenku posadila a řekla: "Co jsme ti říkali? Nechtěli jsme po tobě, aby sis s... Baalkou... nehrála?"

"Ale já se nezašpiním," slíbila vážně Natalie. Podívala se na otce a její hezká bledá tvář najednou posmutněla. "Ráda s ním tančím. Nic špatného mi nedělá. Když mu řeknu, že tančí moc rychle, tak přestane. Vždycky mě dovede domů. Jediné co si vezme, je sen, a snů mám moc. Baalka to říkal. Prosím... nezakazujte mu, aby sem chodil."

Neposlouchala Angelina přísná slova, nevnímala její láskyplné objetí ani ujišťování, že poslat Baalku pryč je v pořádku. Dívala se na otce.

"Když s Baalkou tancovat chce, tak bychom ji třeba měli nechat," zašeptal Jack.

Aniž by zvedla oči, Angela děvčátko políbila na světlé vlásky a řekla: "Proč?"

Protože z ní sloupává život, kousek po kousku, chtělo se mu říct. Protože není celá, i když na ní nic vidět není. Protože její stín je v Mihotání a já nemám ponětí, jak důležité je dostat tu přízračnou ozvěnu zpátky. Protože! Protože! Protože by-chom tomu ničemu třeba mohli dopřát trochu spokojenosti. Když si bude myslet, že se snažím, třeba bude mít strpení.

A hlavně... třeba s ním půjde vyjednávat...

"Dnes v noci přijde?"

Natálie se vesele ušklíbila a přikývla. "Chodí každou noc. Ale neubližuje mi."

"Až tě tancování unaví, tak mu řekni, že chceš jít domů spát. Slibuješ?"

"Slibuji."

"Tak dobrou noc."

"Dobrou..."

"Hezké sny..."

Angela šla dolů do kuchyně s ním. "Co chceš udělat? Proč ji najednou podporuješ? Myslela jsem, že jsi říkal, že Šedivák je nebezpečný. Mám na to jenom tvoje slovo, Jacku. Doufám, že si to uvědomuješ."

Když mi něco řekneš, tak tomu musím věřit. Jedině ty to vidíš! Proč ta změna smýšlení?"

"To není změna smýšlení," řekl a otvírákem sundal víčko z láhve piva. "Je to změna strategie."

"Co přesně to znamená?"

"Jdu do toho. Půjdu za ním. Až si dnes přijde hrát, půjdu do Mihotání a zkusím hrát vlastní hru. Nějaké námitky?"

"Ano. Zní to nebezpečně. A já tě potřebuju. Jsi si jistý, že víš, co děláš?"

Napil se piva a vztekale se na ni podíval. "Jasně že nevím. Připadám si jako v nějakém šíleném filmu."

Města se vynořují ze země, víry vtahují lesy, pravěká zvířata mi šlapou po snídani, moje dcera tančí s duchy, moje žena šoustá s chlapem, o kterém mi kdysi řekla, že je to hajzl. Jasně že nevím, co dělám."

Její ruce, v tu chvíli už zkřížené, se stiskly ještě víc a po-dívala se na Jacka zúženými, bolestí naplněnými očima. "Já ho nemiluji, Jacku. Je to jen taková dobrá chemie. Už to skončilo. Slibuji ti, že to skončilo."

"Dobrá chemie," zopakoval Jack a podržel láhev před se-bou. "Jako tohle pivo. Když se do mě konejšivý alkohol dosta-ne, dělá dobrou chemii se zažívacími šťávami, pak dobrou chemii s krevní plazmou, pak s čidly rozkoše v mozku. Dobrá chemie! Jo, myslím, že tomu rozumím. Já tohle pivo také nemiluju..." masturboval hrdlo láhve..."Jen ho chci mít v sobě, aby mi to dělalo -"

"Nech toho, Jacku. Řekla jsem ti, že ho nemiluju. Skončilo to."

"Dokud znovu neodejdu za Zelenkou. Čtyři dny, Angelo! Čtyři dny, sakra, čtyři dny jsem byl bezmocný. Čtyři dny jsi to vydržet mohla, Angelo."

"Čekala jsem pět let," řekla klidně. "Od doby, co se Natálie narodila, jsi nebyl zrovna moc pozorný. Vánoce, narozeniny, noc než jsi odešel do Hlubiny. Podlehla jsem ve dvou dnech, jenom ve dvou dnech, dvou dnech, kdy byla ta správná chemie, protože když stojíš před něčím, když, vždyť víš..." (vrtěla hlavou, tápala po slovech) "... jako bys byl na prahu něčeho převratného ve svém oboru, a tys tam byl, náš první oprav-dový midaxový poutník, tak... to zesílí. Ano, milovali jsme se -"

"Milovali?"

"Tak dobře! Šoustali jsme. Pro všechno na světě! Promiň. Byla to chemie. Nehodlám z toho maturovat. Protože miluji tebe."

"Fakt? To se divím."

"Tak se nediv. Věř tomu."

"Dopřej mi ještě jedno chemické pivo. Třeba pak uvěřím. Ale za Šedivákem půjdu stejně. Musím myslet na Natálku. Musím k ní být pozorný. Musím ji pořád hlídat. Vzpomínáš si na ten výraz?"

"Jasně že vzpomínám. Jsi opilý."

"Tvoje slova, roky stará. Byl jsem tvůj životní projekt, Angelo! Chtěla jsi mě hlídat. Není to legrační? Myslel jsem si, že jsi romantická, myslel jsem si, že 'pohlídat si někoho' znamená hledět si ho. Jenže ty jsi mě chtěla jenom studovat, jako když se někdo dívá mikroskopem na kuřecí embryo."

"Tak jsem to nemyslela. Je kruté, když to říkáš. Nech toho pití, prosím tě. Proboha, kolik jsi toho vypil?" Otevřel láhev a zvedl ji k přípitku. "Moc ne. Vlastně máš pravdu. Krutost! Tak na krutost. Je v našich

životech, ať chce-me nebo ne. V podobě Šediváka."

Vypil láhev a falešně se usmál. Byl to zlostný, zmučený výraz, dětinský, zmatený, ale velmi odhodlaný...

"Proto tam jdu."

"Kam chceš jít?"

"Za Mihotáním. Jdu tam. Za ním. Vlezu za tím prevítem do jámy lvové. Pohrbím ho v přízraku Glanumu, Brightmorea kopnu za ním, zazdím vchod a začneme znovu žít."

24

Ve tři ráno Natálie rychle vyklouzla z postele a tiše sešla ze schodů. Jack vystoupil ze stínu v jejím pokoji a pospíšil si za ní do komory. Dívka stála na žebříku a snadno si otvírala vyklápěcí okno, které nechávali trvale zamčené.

Tak tudy se dostává ven.

Dítě se úzkou škvirou v několika sekundách protáhlo. Když se podíval na zámek, zjistil, že si s ním někdo pohrál. Násle-doval dceru na zahradu pravověrnější cestou.

Byla už na dřevěném plotě, který odděloval zahradu od pole. Bílá noční košile v měsíčním světle zářila do noci. Než Jack dostal přes plot své těžší tělo, dívka už se smála a tanco-vala, poskakujíc v širokém kruhu kolem obrovského koňského kaštanu, který stromům rozptýleným po výběhu vévodil.

Šel za ní, ale udržoval si odstup, obcházel ji stejným způsobem, jako Natálie obcházela kaštan. Mluvila s někým, nata-hovala ruce po neviditelné náruči.

Ona si otcovy přítomnosti nevšímala, na rozdíl od svého tanečníka. Najednou se zastavila a zatvářila se nechápavě, pak zvedla oči k muži, který tam stál v měsíčním světle, ale zavo-lala 'Baalku'. Jack cítil, že duch je velice blízko, ale jen jeho vlastní fantazie vyvolala zdání očí a lehký závan dechu na jeho rtech.

"Co jsi s mou dcerou provedl?" řekl do nočního vzduchu. "Nech ji na pokoji. Půjdu za Ahk'Nemet znovu, ale prosím tě, nech mou dceru na pokoji."

Odpověď na jeho žádost mu byl zvuk Natáliina smíchu a pohled na to, jak se rozběhla přes pole, kolem domu, k cestě do Exburghu. Jack se pustil za ní. Dívka se prudce zastavila, otočila se a rozběhla se zpátky k domu, ale on v prchavém okamžiku zahlédl, jak odlesk její postavy pokračuje směrem k cestě, jako nějaký přetrvávající obraz.

Natálie vlezla zpátky do domu a zavřela za sebou okno. O několik sekund později ji zahlédl u okna a pak mu zmizela, nejspíš zpátky do postele. Angela se vzbudila a stála u zadních dveří, plná úzkosti, s kabátem přehozeným přes noční koši-li.

"Kde je?"

"Zpátky v domě. Používá okno v komoře."

"Myslela jsem, že je zamčené! Vždycky jsme ho měli zam-čené!"

"Zámek byl otevřený, řekl bych, že násilím. Pro tuto chvíli je ale v bezpečí."

"Viděl jsi Baalgora? Baalku? Něco...?"

Něco ?

Zavrtěl hlavou. "Byl tam, ale vrátil se do skrytého města. Jdu do kostela."

"Do jakého kostela?"

"Ke svatému Janovi! Tam je brána do vnitřního města. Určitě je to cesta dovnitř."

"Buď opatrný, Jacku."

"Vynasnažím se."

Dveře od kostela byly zamčené, a proto Jack seběhl po scho-dech zpátky, vrhaje ve světlech nad krytým vchodem, která nasvěcovala fasádu budovy, dvojité stín. Znenadání na něj ze stínů Smutečního průjezdu zavrkala Natálie. Éterické dítě v duchovské noční košili si drželo ruku před ústy, jako by uličnický zvuk potlačovalo. Když se otec přiblížil, couvla a při-krčila se, předstírala, že se ho bojí. Ve chvíli, kdy se Jack otočil ke stínům v uličce, se před ním otevřelo Mihotání: puklina ve skále, kamenné sloupy, menhiry mezi hustými stromy. Brána sebevrahů. Ovanul ho studený vítr. Tohle byla jiná noc v jiném světě a duch jeho dítěte mu utíkal, prchal do Glanumu.

Chodba dlouho pokračovala stejným způsobem, jak si ji pa-matoval z doby před několika týdny: úzkým

průchodem, při-rozenou trhlinou v úbočí, mokrou a kluzkou, jak do ní prosa-kovala voda, nebezpečně nevypočitatelnou, protože znenadání padala dolů, hlouběji do země.

Dřív, než opatrně vstoupil, slyšel, jak před ním někdo utíká, ale přestože na dívku zavolal - nebo na to, co to bylo, na tenhle Stín jeho dcery - odpověď nedostal.

Posledně Jack podlehl panice, když chodba vyústila do komnaty vytesané ve skále, obrovské klenuté prostory ozářené šedým světlem. Atmosféra strachu, která se tam vznášela, a šum nářikavých hlasů v jinak prázdné, ozvěnou rozeznívané skalní kaverně, na něho byly tenkrát příliš. Ale dnes komnatu přešel a napadlo ho, že za sebou nechal Zápolí tohoto světa. Byla to mnohem bezútesnější a chmurnější zkušenost než ve světě Ahk'Nemet.

Druhá chodba vedla hlouběji, ale... Nakonec ho kamenná brána vyvedla do tísnivého města a zůstal stát před vysokými šedými zdmi, zahýbajícími uličkami, k nebi čnějícími budova-mi. Všechno tady vypadalo deformované a groteskně, per-spektivy se měnily, když pomalu procházel ulicemi.

Rozběhl se, poháněný chvílemi panikou, jindy nadějí. Na-cházel náměstíčka s jednotlivými fontánami, místa, kde se dveře domů lenivě houpaly v závěsech a chránily jen prázdné slupky. Jinde chodily uličkami děsivé stíny lidí, schovaných pod kápěmi jako malomocní, všímaly si ho, ale nedávaly na-jevo strach.

Brzy se vyčerpal, tělo ho přestávalo poslouchat, dech mu ztěžkl. Ve chvíli kdy pochopil, že si potřebuje odpočinout, si uvědomil běh času: toulal se tímto stínem města už více než osmnáct hodin, a přesto se za tu dobu tamní světlo vůbec nezměnilo.

Našel bránu, která vedla na malé nádvoří, jehož kamennou dlažbu rozlámaly zakrslé keře a stromy. Za rozbitými okny domu byly prázdné pokoje, drolíci se sádrové zdi a rozpras-kané podlahy, na nichž bylo vidět zbytky mozaiky, která však ztratila barvu.

Měl hlad, ale spánek se hlásil naléhavěji, a proto si zalezl do nejhlubších stínů a zavřel oči.

Když se probudil, podíval se na hodinky. Spal jenom tři hodiny, ale cítil se odpočatý. Měl žízeň, ale brzy našel fontán-ku a nešikovně se napil z jejího lenivého čůrku. Věděl, že je pozorován - a byl přesvědčen, že dívkou - ale nepřipadal si ohrožený.

Dalších několik hodin bloudil labyrintem ulic a zkoušel volat. Někdy mu odpovídaly ozvěny, jindy ticho. Jednou, na malém náměstí obklopeném mramorovými domy, spásali di-vocí koně travu, která volně vyrůstala mezi rozpukanými dla-žebními kameny. Když se k nim přiblížil, splášili se a rozběhli se do ulic, dvacet zvířat řítících se bludištěm, která na chvíli zmizela a pak se znovu objevila.

Prošel pěti branami. Některé byly strohé, některé zdobené motivy zvířat a groteskních lidských tváří.

Jednu pokrývaly řady stěhujících se lidí, zvířat, vozů a dětí, tisíc podrobně zachycených postav, příběh o nějaké dávno zapomenuté pouti mezi historickými zeměmi.

Zdi rostly do výšky a sílily, světla ubývalo a on nakonec došel mezi monolitické hrobky a svatyně. Na nebi se schylo-valo k bouřce, nad středem města se pomalu roztáčela velká spirála rozvířených mračen. Dlouho se na oblohu díval, než ho povědomost udeřila do očí: mračna zde vytvářela bouři podobnou té, do níž byly vta-hovány stromy a rozvaliny v midaxové Hlubině. Jsem snad pod tím druhým světem? Byla to zvláštní představa na zvláštním místě. Nic nenazna-čovalo, že by stavby a zříceniny kolem něj byly nasávány do nebe, ani že by drolíci se skály nořící se do Oka byly vyvrhovány do šedivého města pod ním.

Ale jsem blízko... cítím, že jsem blízko. Ve chvíli, kdy tento pohled zaujal jeho představivost, za-slechl odněkud před sebou, kde se mezi hrobkami třpytila hladina řeky, nenadálé, zvukné troubení rohu.

Přítahován zvě-davostí, začal obezřetně scházet z kopce.

Když vyšel z ulice na široké schodiště sbíhající k nábřeží s kotvištěm, s radostí zjistil, že s každým dalším krokem šed' plynule přechází do slunečního jasu a hluk slavnosti a zábavy sílí do ohlušujícího veselí.

Troubení rohu vůbec nebylo ponu-ré, ale patřilo k obrovské slávě na řece, kde pod plnými plachtami pluly a srážely se říční čluny, plavali nazí lidé, z palub visely prapory a hudba vřeštěla, ječela, kvílela a rozpalovala tanec, bubnování a nebezpečné víření planoucích pochodní.

Na schodech polehávaly barevně oblečené páry. Sklo se tříštilo, odhazované kovové džbány narážely do kamenů a dým, spirálovitě stoupající z pánví s kadidlem a s kameny oblože-ných ohnišť, nad nimiž se peklo a škvařilo maso, sytil vzduch aromatickými vůněmi a pachy připravovaného jídla.

Vypadalo to jako svatba, ale veškerý křik a smích polykala obloha a Jack měl zvláštní nezúčastněný pocit, jako člověk obklopený prázdny zvuky, duch chodící mezi hýřícími lidmi, aniž by si ho všimli, přestože mezi nimi fyzicky byl.

Sešel až k řece, překračoval kotevní lana a nástupní můstky, a pak začal přestupovat z jednoho zdobeného člunu na druhý, aby se dostal přes řeku. Všiml si model a soch, které se usmívaly a šklebily z palubních svatyní. Drze se zastavil a obsloužil se ze zlatého podnosu naloženého ovocem a bledým masem, ochutnal provoněné víno z hlíněného džbánu a chvíli zůstal stát a díval se na neobvyklý houpavý tanec nahého páru. Jejich svalnatá těla se leskla olejem, skoro jako by žhnula. Kroužili kolem sebe jako pohybuující se, ne-li přímo zhmotnělé zrcadlové obrazy, viseli na sobě očima a jejich rty se sbližovaly ke konečnému zasvěcujícímu polibku, který sice byl erotický, ale zvěstoval náhlou všeobjímající intimnost, již se Jack rozpačoval přihlížet.

Jakmile vkročil na protější břeh, světlo se opět zakalilo a zvuk slavnosti zeslábl do vzdálené ozvěny. Před ním se v pološeru tyčily chrámy, mezi nimiž bylo uličkami možno zahlédnout mohutnou stínovou postavu, jak se neklidně krade městem a pozoruje své okolí. Byla vyšší než stavby a Jack zahlédl těžké nohy, tázavé oči a rozměrné, člověku podobné tělo držící se pod ochranou šera. Vzápětí vyšel za prvním obrem druhý a oba kolosy se ponořily do stínů.

"Titáni. Nic ti neudělají."

Otočil se za zvukem hlasu. Natálie - Stín jeho dcery - stála za ním, zvedala k němu oči a nervózně se usmívala.

"Viděl jsi ty koně?" zeptala se.

"Viděl."

Chvatně, smutně se rozhlédla. "Chtěla bych se na nějakém svězt. Ale nejde se k nim přiblížit. . ."

"Natálie? Jsi... jmenuješ se Natálie?"

"Občas se mi o ní něco zdá. U velkých stromů."

V povzdálí se něco pohnulo a ozval se štěkot vlka nebo velkého psa. Stínová dívka se rozhlédla, propůjčila tvář výrazu dětského strachu. "Tudy," ukázala, ale pak najednou změnila směr, když se samotná dlážděná ulice začala měnit a zvedat, dostávat tvar prohnutých zad a ramenních svalů naběhlých námahou, s níž obrovské ruce vyzvedávaly tvora z podzemního úkrytu, kde čekal.

"Další Titán?" vykřikl Jack přehající za ní.

Zdálo se, že vykřikla: "K'Thon! Pořád město boří!"

Stíny, zase stíny.

Bosá, bílou róbou zahalená dívka běžela labirintem a Jack za ní; v jednu chvíli se dusil tíživým vzduchem, vzápětí vítal nárazový mrazivý vítr, který profukoval mezi sloup-pořadími a oblouky.

Kam mě to vedeš?

Najednou ucítil vodu. Stínová dívka poskakovala k nízkému oblouku, za nímž sbíhaly schody k širokému jezírku. To bylo zásobeno přirozeným pramenem, který vyvěral někde v okolních přitesaných skalách a byl pomalu rozváděn několika cihlovými vodovody. Když se Jack u chladivého jezírka přikrčil, zaznamenal nad sebou pohyb, který zaclonil světlo, jež do této vodní svatyně proudilo. Stínová dívka si omývala ruce, cákala si vodu na obličej, namáčela si nohy, energicky si třela chodidla a paty a něco si pro sebe říkala.

"Bolí. Ulice jsou tvrdé, mám z nich spoustu ranek. Chceš se napít? Je čerstvá. Často sem chodím pít."

Jack její rady poslechl. Všiml si, že skála kolem chrličů na druhé straně jezírka je přitesána do podoby ženských tváří. Dívaly se na něj širokýma nebo přivřenýma očima a vypadalo to, že ho chtějí rozevřenými rozesmátými ústy políbit. Mas-kových chrličů bylo dohromady pět.

"Komu to tady patří?"

"Ženám," řeklo děvčátko a nervózně se zasmálo. "Ale nic se neděje, teď tady nejsou."

"Jak to víš?"

"Když tady jsou, voda se točí. Jako vír. A je cítit jako krev. A všude jsou vidět stříbrná světla. Kousky kůže z Měsíce. Jsou na lovu se svými psy někde hlouběji ve městě. Ale pospěš si. Jestli byl dobrý lov, budou se svou kořistí zpátky dřív než zaslechneš troubení jejich rohů."

Její slova měla zvláštní vlastnost, byla částečně vzrušující, protože naháněla strach, a částečně povědomá.

Natálie takhle nemluvila. Na pětiletou byl takový jazyk neúměrně vyspělý, přinejmenším na tu pětiletou, kterou znal a kterou měl rád.

Musel si připomínat, že to je jenom ozvěna jeho dcery, součást Šediváka, která si s ním prostě hraje, ochotně ho vta-huje hlouběji do pavučiny, hlouběji do srdce přízračného měs-ta.

Stínová dívenka skončila s osvěžováním a zvedla se k od-chodu. Vyběhla po schodech od jezírka a zanechala na chlad-ném kameni mokré šlápoty.

"Pospěš si. Pospěš si," pobízela ho dětsky. "Honem."

Když byli venku, rozběhla se ke dvěma mohutným kamen-ným sochám představujícím bájná zvířata, snad mystická, kaž-dopádně taková, která mu nic neříkala: hlava a křídla byla ptačí, ale chladné oči zíraly na město z podsaditých plazích těl. Dlouhé ocasy byly stočené, šupinatá břicha se otírala o zem, ještěří nohy visely ve vzduchu jako připravené k prudkému pohybu. Obludy střežily přístup k bezvýrazné monolitické stav-bě, stěně z přitesaného kamene bez jakéhokoli zdobení, s ote-vřenými dvojítymi dveřmi, které byly úzké ale vysoké a za nimi zřejmě vládla naprostá tma.

Jack ji zavolal zpátky. Tvářila se netrpělivě, obskakovala ho, chtěla ho odtáhnout dál. "Musíš tam jít."

"Jsem unavený. Potřebuju si odpočinout. Mám strach, Stí-ne. Potřebuju jít domů. Něco se mi nelíbí: přišel jsem v dobré víře, přišel jsem s přísliby, najít záruky..."

"Nech toho. Nech toho," utrhla se na něj. "Mluvíš hlou-posti. Mluvíš hlouposti."

"Přišel jsem za Baalgorem. Jenže on si se mnou jenom hraje. Byla to chyba, že jsem sem přišel. Chci, aby ses se mnou vrátila. Pojd' se mnou domů..."

Nabídl najednou rozlícenému dítěti ruku.

"Pojd', Stíne. Nepatříš sem. Patříš do jiného světa. Patříš k někomu jinému. Pojd' se mnou domů."

A co pak? Zašit tě zpátky do Natálky?

"Patřím sem!" vykřikla, ale ustupovala před ním a její obli-čej se změnil v ubrečenou masku strachu a nejistoty.

Přistoupil k ní, aniž by věděl, co by tím mohl získat, popadl ji za ramena a snažil se přemoci její odpor, zkrotit ohánějící se ruce svým silnějším stiskem.

"Odvedu tě zpátky, Stíne. Budeš mi muset ukazovat ces-tu."

Utrhla se na něj překvapivě divoce: "A co když to udělám? Co pak, ty blázne? Stejně se vrátí. Vezme si mě, jednu slupku po druhé. Vnitřní slupky, ne ty vnější. Zůstane ti hezké, he-zoučké dítě, které nebude mít rádo, nebude žít, nebude nic. Zato bude tady. Celá, všechno to, co má Natálka uvnitř. Celá já. Mně se tady líbí, tati. Jestli mě odvedeš, stejně se vrátím. Chrání mě někdo silnější, než jsi ty."

Přitáhl její drobné tělíčko k sobě, rozhněvaný těmi lasič-kovskými slovy, slovy, která nebyla z ní, tím strašidelným programem, který ozvěně jeho dcery vštípil Šedivák.

"Nikdo není silnější než já, když jde o tebe, Natálie. Na-tálie!"

Když takto zdůraznil její jméno, zjistil, že sice je silný, ale její zuby jsou silnější, a jak se mu zakously do masa, zařval bolestí. Vysmekla se mu a rozběhla se k obludám s ptačími hlavami, jejichž kamenná křídla před ní se rychle zvedla a obli-čeje se zobáky se otočily a sklonily, aby jí zabránily pronik-nout dál do chrámu.

Jack před hrozivými monstry zaváhal, a tak mohl jen bez-mocně přihlížet, jak se Stínová dívenka mezi mramorovými hlavami protáhla a jednoho netvora, který otevíral a zavíral tlamu, pleskla, až kámen zapraskal.

Roztažené nohy se šouravě pohnuly a strážci se k němu začali rychle přibližovat, ale pak zůstali stát. Za nimi se vyno-řila vysoká postava Baalgora - Baalky - se strakatým obliče-jem, jak bledá hliněná maska rozpraskala a z jeho lesklé kůže opadala. Oči měl jako drahokamy.

Dívenka mu vylezla na ramena zahalená pláštěm a začala se bezradně hihňat, jak se snažila na mužových zádech najít něco na zachycení. Šedivák jí pomáhal a zároveň jí typicky otcovským škádlením bránil, jednou zatahal, jednou potlačil, s pousmáním sledoval, jak se dívka snaží na jeho ramenou usadit, a nakonec jí to dovolil. Nohama klátila před ním, ruka-ma se pevně držela jeho dlouhých vlasů.

Přistoupil k Jackovi na dosah a ten z dlouhého špinavého pláště okamžitě ucítil puch skalpů a krvavých chuchvalců peří. Hlína, kterou měl olepené celé tělo, byla jemně rozpraskaná do obrazců nedávajících smysl a byla potřísněná, pruhovitě pomazaná barvami, jako by si Šedivák po břichu rozetřel šťávy z

masa a lesních plodů.

"Kdo jsi?" zašeptal Jack.

Muž a dívka ho pozorovali a oba měli v očích stejný lesk sebedůvěry a drzosti. Baalgor dělal, že otázku neslyšel.

"Díval jsem se, jak si s Natálií hraješ. Je to únavné a otravné. Ale každý stín si přináší ozvěny své minulosti, tyhle věci potřebují čas."

"Takže jsi ukradl víc takových duší."

Šedivák zavrtěl hlavou a když se dívka začala kroutit, sklo-pil oči a pleskl ji po noze. "Sed' chvíli klidně!" Jack cítil, jak se mu po tváři rozlévá horko.

Mou dceru nebudeš bít...!

Ale neřekl nic. Býčí štvanec si ho prohlížel.

"Voláš ji?" zeptal se po chvíli.

"Koho?"

"No koho asi? Ty ji říkáš Zelenka. Natálie říká, že jsi zjistil, že se jmenuje Ahk'Nemet. To znamená, že s tebou mluvila.

Děláš něco, abys ji přesvědčil? Potřebuju ji u sebe, Jacku. Chci ji mít... a život tvé dcery je moje cena. Myslím, že jsem to řekl dost jasně."

"Přišel jsem tě požádat, abys ji pustil. Vrat' mi..." vzpomínal, jak to Stínová dívka řekla. "Vrat' mi vnitřní slupky, které jsi ukradl. Vrat' mi mou dceru zpátky - celou. Najdu ti Zel... Ahk'Nemet. Dostal jsem se blízko..."

"Já vím."

"Můžu to udělat znovu. Jsem ochotný pomoci, ale nemůžu nic slíbit. Cesta, kterou musím vykonat, abych ji našel, je náročná a klikatá. A když jsem se s ní setkal, vrátit se nechtěla."

Šedivák vypadal rozčileně. "Vím."

"Jestli to víš, tak musíš vědět i to, jak je to těžké."

"Nechce přijít! Kdyby se mnou chtěla jít, udělala by to. Jasně že je to těžké."

"Ale vždyť se snažím, sakra. Podívej se na tyhle rány. Planá růže, harpuna a šipka z foukačky, která ještě bolí! Tvoje družka je nebezpečný lovec."

"Já vím. Budeš mít co dělat." Rozesmál se. "Proč tady vůbec jsi a vybavuješ se se mnou? Měl bys jí být v patách. No řekni, zlatíčko moje."

Poslední slova byla určena usmívajícímu se děvčátku, které se Šedivákovi naklonilo přes hlavu a dovolilo mu, aby si hrál s jeho prstíky. Celou dobu, co tohle dělal, si Natálie otce prohlížela. Šedivák se jí dotýkal na nohách, držel prsty na jejích stehnech. Za normálních okolností by si Jack takové nevinné důvěrnosti nevšiml, nebo by se jí netrápil, ale v tuto chvíli ji vnímal jako dráždivě, popuzující, schválné gesto. Provokovali ho; přesto se ovládl.

"Řekni mi jedno," promluvil chraptivě. "Proč ji tolik potřebuješ? Zelenku. Ona s tebou být nechce. Zdá se, že ona s tebou být nepotřebuje. Proč ty potřebuješ ji?"

"Má něco, co mi patří," zněla rozmrzelá odpověď z tváře s rozpraskanou hlinou.

"Řekni mi..."

Stínová dívka se rozesmála, zatahala Baalgora za ucho a pak mu něco pošeptala. "Talisman z Estradelu," řekl. "Meč s čepelí vybroušenou z obsidiánu, jemuž byla v průběhu generací vštípena kouzla a čarodějnické umění Estradothů. Jeho rukojeť je vytvarovaná z..."

Zarazil se, nepatrně se natočil k dívce a znovu si nechal něco pošeptat do ucha.

"Ze zeleně žilkované slonoviny Jednorozce a hrušku má osazenou křišťálovým vejcem Zapomenutého ptáka z Oraxu."

Stínová dívka dál šeptala.

"Když ten meč někoho zabije, do mrtvoly přejde jeho kouzlo. Když se pak taková mrtvola vzkřísí..."

"To stačí," řekl unaveně Jack.

Šedivák se ušklíbl. "To je legrace. To jsou nápady. Vzpomínám si, že jsem někde slyšel, že obsidián je dobrý kámen. Ale nikdy jsem ho nedržel."

"Řekl bych, že jsi stejně tak nikdy nevzkřísil mrtvolu, která by v sobě ten malý zlomek kouzla měla. Živou

mrtvolu, která by chodila po pouštích mezi zapomenutými hrobkami a na slovo tě poslouchala."

"Takže si na ten příběh vzpomínáš?"

"Jako dítě jsem si přivydělával tím, že jsem vyprávěl, co jsem vás viděl dělat. Prchali jste krajinami, které mi připadaly fantastické! Podle toho, co jsem viděl, jsem si vymýšlel příběhy."

"Vím. Některé schopnosti, které jsi popisoval, zněly úžas-ně. Dávaly mi naději. Narodil jsem se s talentem hledat, sloupávat a tvarovat stíny. To bylo to, co mi dali. Bylo to kouzlo, ale bylo - je - moje." Jack teprve teď pochopil, proč mu to, co Stínová dívka říkala, připadalo povědomé. Používala stejná slova a stejný styl jako on, když vyprávěl své příběhy.

"Viděním, které jsem měl, jsem nikdy moc nerozuměl, ale byly živé, pestré a dobrodružné..."

"Mně se líbily," prohlásil Šedivák. "Víc než tvé dceři, přes-tože si je pamatuje do nejmenšího detailu. Že?"

Chvilí se s dívkou škádlil a Natálie se smála. Držela se na jeho rozložitých ramenou a z pevného sevření muže, jehož obdivovala, si odcizeného otce měřila s krutým pohrdáním.

"Když jsi je vyprávěl, sám jako dítě," pokračoval Šedivák, "tak jsem je nejspíš slyšel, ale ve snech nebo ve svých vidě-ních. Utíkali jsme ze všech sil. Býk byl stále blízko. Lovec byl vždycky blíž, než jsme si uvědomovali, pohyboval se ze-mí, ke které jsme neznali bránu. Měli jsme ho stále v patách a museli jsme běžet rychleji, než padá hvězda. Pronásledoval nás stálý strach, museli jsme být pořád ve střehu. Pak jsem si uvědomil, že nás někdo nebo nějaké místo k sobě přitahuje. Zvláštní sny, neznámá hudba, krajiny, jež jsem nikdy neviděl a nedovedl si představit, jména, která zněla velmi cize, chladné zimy, jaké jsem nikdy nezažil, zelené páchnoucí tmavé pralesy, jež se vůbec nepodobaly rozlehlým voňavým cedrovým lesům mé země..."

Cedrové lesy? Střední východ!

"Má sestra to cítila také. Nech toho!"

Tato výtku byla určena Natálii, která se kroutila, bolestivě visela na mužových vlasech a snažila se slézt do jeho velké náruče. Šedivák ji vzal a začal ji zlehka kolébat a houpat, jako by ji chtěl uspat. Stulila se mu do špinavého pláště na prsou, naprosto spokojená.

Býčí štvanec z Jacka ani na okamžik nespustil oči.

"Byl jsi to samozřejmě ty. Bůh našich smrtelných životů. Sen hodin, kdy jsme spali. Naděje vítězí nad noční můrou, když jsme byli vzhůru. Slepě jsme šli za tvým voláním a ne-měli jsme tušení, kdo nebo co nám posílá znamení. Ale když jsme prošli branou, uviděl jsem tě jasně a pochopil jsem, že jsi smrtelný člověk. Nejsi nic zvláštního!"

"Já vím. Také jsem to nikdy netvrdil."

"Nejsi nic víc než nositel starého snu, místa do něhož jsme uprchli. Jakmile jsem sen dostihl, bylo už snadné z něj unik-nout a Nemet to mohla dokázat také, ale polekala se, když zjistila, že naše velká naděje je jenom lež, země, která je její zemi tak vzdálená, že nemá smysl. Měla odvahu, ale neměla jí dost. A také měla mnoho výčitek, proto se vrací domů. Jenomže zlo stejně neodčiní. Beze mě ne."

"Tak proč se také nevrátíš? Proč neopustíš můj sen. Nech mě žít v pokoji."

"Chytej!" vyhrkl muž a hodil mu Stínovou dívku, která zavískla. Jack dívku chytil, ale ta mu ihned zaryla nehty do tváře, vytrhla se mu z náruče a rozběhla se zpět ke kamenným strážcům. Zmizela ve tmě uvnitř mauzolea a Šedivák zkrřížil ruce na prsou.

"Když vyleješ vodu na zem, nabereš ji zpátky do poháru? Samozřejmě ne. Když v ženě zažehneš oheň, zabrániš vzlét-nout novým křídům? Samozřejmě ne. Mne vložil matce do břicha oheň a kámen. Měl jsem se narodit, být vychován a být poslán ke zdi svatyně. Podobně má sestra..."

"Nerozumím. Zeď svatyně? Jaké svatyně? Kde? Kdy? Kde byly ty cedrové lesy?"

"...ale vyrostli jsme příliš rychle, příliš jsme se sblížili. Příliš jsme toho věděli. Zjistili jsme, co se s námi děje, a roz-hodli jsme se uprchnout. Naučili jsme se ničit. A to, co jsme zničili, se nikdy nedá napravit. Vrátit se znamená zemřít. Jít dál znamená žít, přestože jsme vzdáleni na délku života, mož-ná i víc od počátku."

"Tak proč nejdeš dál sám? Miluješ ji snad?"

Vypadalo to, že otázka Baalgora ohromila, nebo ho možná zmátla. Po chvíli ale zavrtěl hlavou, jakoby lítostivě, a promlu-vil tichým hlasem. "Samozřejmě že ji miluji. Nemet je má sestra a žena. Narodili jsme

se pro sebe. Patříme k sobě. Potřebuju ji. Je výborný stopař. Bez ní mi chybí ten pravý směr. Ona beze mě nemá odvalu. Nemá sílu! Narodili jsme se pro sebe. Proto tak váhá a proto se ti může podařit ji přesvědčit. Jinak - v mládí se dá umění orientace vypěstovat. I s těmito znalost-mi jsem se narodil. A kousek po kousku si stvořím novou sestru a ženu z tvou dceru. Městem tě provedla bez nesnází. Bez ní by ses beznadějně ztratil. Začala se učit, rozumět ces-tám. Je to začátek, ale ještě velký kus cesty zbývá. Ještě hodně loupání!"

Přistoupil v plášti páchnoucím masem a krví k Jackovi. Zvedl ruce, chytil Jacka za vlasy a zakroutil mu hlavou ze strany na stranu. Jack nehybně stál, trpěl bolest i hněv. Měl pocit fyzické bezmocnosti, ale mohl se vzepřít. Avšak pod vlivem hlubšího zmatku čekal, snášel ten brutální dotek.

Kdo jsi? Odkud přicházíš? Jak jsem se mohl stát tvou bránou?

Jak ovládáš mou dceru?

Musel se vrátit do Hlubiny. Pomyšlení, že se Natálie toulá s touto zrůdou v plášti ze skalpů, nedokázal snést.

"Zkusím to znovu," zašeptal. "Prosím tě, dokud to nezku-sím, tak se mé dcery nedotýkej."

"Tak si pospěš," řekl muž s šedou tváří, pustil Jacka, obrátil se a chystal se zmizet v temnotě chrámu.

"Pospěš si!"

ŠESTÁ ČÁST

Na okraji maelsrömu

25

Do Zápolí přišla zima, ale z midaxového snu jsem se vynořil suchý, chráněný předkloněným tělem jednoho z obrovských býků, kteří střežili Býčí chrám. Krajina byla tichá a měkká, pokrytá vysokou vrstvou sněhu. Teď to byl svět, kde svítalo, a světlo bylo ostré a oslnivé.

Řada stop, zjevně lidských, přicházela ke mně a pokračovala směrem k zimnímu lesu a rokli. Udělaly je stejné osoby jako ty, které mi ve spánku vykradly batoh, ale z ušlapání sněhu kolem mě se zdálo, že se chvíli zdržely, odtáhly mě do úkrytu a čekaly, až se z přechodového stavu dostanu.

Možná jim došla trpělivost, nebo jim prostě začalo být zi-ma, ale nakonec odešly. Snažil jsem se ve stopách ve sněhu najít znamení mého láskou souženého, energického přítele Williama Jemnovouse, ale pravda byla taková, že spíš jsem podle nich poznával Zelenku. Nevím, jestli za to mohl nějaký ulpělý pach nebo nějaké nenápadné znamení, ale byl jsem přesvědčen, že tady byla, prohledala mě a teď se držela v po-vzdálí, možná někde, kde zima polevovala.

Z obrovských býků, bojovných, nedůvěřivých soch stře-žících vchod do jednoho z chrámů, zůstaly vztyčené kostry, jejichž kosti byly vytesány z černého mramoru, ale rohy byly z blyštivé slonoviny.

Prázdné lebky na mě shlížely z výšky a dutiny a jamky ve vytesaných lících budily zdání zvědavosti.

Můj snový stav o něco zpevněl, projasnil se, ale stále zůstá-val neskutečný. Byl jsem částečně v Zápolí a zpola ještě na cestě tam, ale zimu jsem slyšel a cítil a poznal jsem, že z rokle se blíží koně.

Postavil jsem se a ze svého úkrytu jsem se díval, jak jezdci obezřetně postupují mlčenlivým lesem, až dojeli na ztichlé náměstí, kde se rozestoupili do oblouku mezi kostelem a chrá-my naproti. Napočítal jsem jich patnáct, zachumlaných do silných plášťů, na ořích vychovaných z prehistorických koní, kteří se kdysi, před dny nebo léty, kdy jsem tady byl poprvé, pásli na březích jezera. Zvířata byla zahalena hrubými hou-němi a na čeniších se jim leskly chrániče z nějakého kovu podobného mědi.

Zatroubení mě překvapilo. Jeden z jezdců stál ve svých provazových třmenech a držel u rozedřených rtů kovovou trubku. Zněla dlouhým, nízkým tónem, který se rychle zvyšo-val, jako lodní siréna. Troubení se třikrát opakovalo a pak ještě jednou třikrát. Jezdci se vrtěli, koně neklidně přešlapovali v chladu, všichni se halili do obláčků zmrzlé vydechované páry z plic. Bylo vidět, že se tady necítí dobře a ti, čtyři nebo pět, kteří rychle sesedli a vydali se něco hledat do zřícenin, byli rozladění a nevrlí, že ten úkol připadl na ně.

Velitel nakonec vyvolal mé jméno a ostatní se k výkřiku přidali. Volání bylo utlumenou zimou, ale bylo dost hlasité, aby dolétlo i výš do skal.

William? Byl snad tím kdo mě volal William Jemnovous? Vykročil jsem k němu, přízrak v přízračné krajině, a čím víc jsem se blížil, tím víc ve mně sílilo přesvědčení, že tento vou-satý muž v pokročilém

věku mým ztraceným přítelem není.

Přesto jsem došel až před něj a zavolal. Dva z jeho druhů si mě všimli, otočili se v hlubokém sněhu, polekaně vykřikli a namířili na mě kopí, ale víc starostí měli se svými neklidnými vyhublými koňmi, které se snažili zadržet.

Polovina oddílu se okamžitě rozprchla a vyrazila na říčí-cích, krutě pobízených koních zpět k rokli a vodopádu. Ostatní na mě zírali a když jsem na ně promluvil, neodpověděli. Vidě-li, ale neslyšeli.

Nakonec i oni nechali ducha duchem, obrátili se a rozjeli se pryč, třebaže velitel - který jako by se s mým nehmotným zjevením nedokázal smířit - nezřetelně ukázal ke kostelu, ještě několikrát zakřičel moje jméno spolu s 'Williamovým' a pustil se za svými muži.

V kostele jsem našel jednoduše pomalovanou dřevěnou plaketu, zavěšenou na jednom sloupu. Byla označena ikonou, kterou jsem si spojil se svým přítelem - jednoduchým, spléta-jícím se koutem bludiště, kvadrantem Zimního tance - a kromě toho na ní byl zpodobněn kašmírový vzor, s nímž si po fiasku s plavkami ztotožnil William mne. Řada vertikálních symbolů, jichž bylo celkem deset, nemohla znamenat nic jiného než to, kolikrát se do Zápolí vrátil, nebo sem poslal své druhy, aby po mně pátrali.

Deset návštěv... deset let? Návštěv Williama, kterého bych možná ani nepoznal, poněvadž toto Zápolí bylo jiné, v mnohém povědomé, ale od základu změněné. Bylo prázdné, bylo bez duše, byla to verze Chrámového města, do něhož jsem dorazil poprvé.

Sbalil jsem si všechno do rance z hrubého plátna a hodil si ho na záda. Jeho tíha mě zaskočila. Po brodění sněhem cestou ze Zápolí mě čekalo ještě klouzání po ledových římsách zamrzlého vodopádu, než se mi podařilo najít ošidnou stezku, která vedla lesnatými svahy dolů. Zahlédl jsem odtud v dálce jezero, viditelné i přes zimní opar, u něhož jsem doufal znovu najít vesnici a snad i nějaký způsob, jak se dostat přes vodu, abych se mohl spojit s jemnovousým mladíkem, jehož jsem v jiném čase opustil.

Cesta k jezeru byla mrazivá a obtížná. Strávil jsem na nohou tři dny, ukrýval se, kde se dalo, šetřil zásobami. Nakonec jsem se vypotácel z lesa a usmál se, když jsem před sebou spatřil odlesk ledu. Bílý povrch byl na několika místech rozpraskaný a odhaloval modravý lesk vody. Věděl jsem, že jsem našel jezero.

O půl dne později, krátce před soumrakem, však vzaly za své mé naděje na teplý oheň, teplé jídlo a společnost lidí, kteří by mi snad odpustili přátelství s Williamem.

Těžko říct, jak to bylo dávno, ale kdysi, před léty, byla ry-bářská vesnice mohutně opevněna, jak ze strany pevniny, tak od jezera. A někdy poté bylo město obleženo a vydrancováno. Silné hradby byly pobořené. Stopy po ohni, které se daly najít všude, svědčily o požáru. Jestli se mezi kameny povalovaly hrůzné lidské pozůstatky, sníž je milosrdně přikryl.

Vybudovali si i přístav, z kamenů navršených mezi silné kůly z poražených stromů. V širokém, hlubokém přístavu ležely trupy spálených lodí, rozbité a uvězněné v ledu, příděmi nad vodou a záděmi v bahně. Kdysi barevné plachty ležely zamrzlé v ledu jako zborcené cirkusové stany. Bývaly to štíhlé elegantní lodě, veslice, ale byly zničeny, když tiše stály na svých kotvištích. Byly k ničemu.

Za hradbami opevněného města se dalo najít dost pří-střešků, kde bych se mohl utábořit. Rozhodl jsem se pro trosky domu, jehož trámový přečkalo zkázu. Teprve když jsem roz-dělal oheň a přivazoval ke konstrukci kůže a zbytky příkrývek, všiml jsem si ikon a řezb na kůlech a pochopil jsem, kde vlastně jsem. Byl to dům náčelníka, tentýž dům, v němž se William tiše dvořil nejstarší dceři a mladou Thimuth za její touhu po mně přísně pokárali pozorní rodiče.

V noci prolézali zříceniny vlci. Přikládal jsem na oheň, zády pevně opřený o vysokou zeď, mezi nohama jsem držel přístřenou tyč a nespouštěl jsem ta hladová zvířata z očí. Byli tři, možná čtyři, jeden z nich byl obrovský samec, který se pořád naparoval a chlupy se mu při tom ježily tak, že jeho lí-mec vypadal jako z ptáčích brk. Tato obluda pozorně sledovala oheň, zatímco její druzi hrabali v tvrdé zemi a vytahovali pách-noucí končetiny mrtvých, pohřbených ve společném hrobě.

Nebylo divu, že jsem nemohl spát, přestože mi instinkt říkal, že na mě nezaútočí.

Za úsvitu jsem byl tak vyčerpaný, že už jsem být vzhůru prostě nevydržel, a když jsem o několik hodin později otevřel oči, zjistil jsem, že na dějiště včerejšího rozhrabávání hrobů se snášejí sněhové vločky a jezero je tiché a krásné jako všech-na jezera ve Finsku. Mrzl jsem, a proto jsem rychle zapálil nový oheň

a vyměnil mokré oblečení za nepoužité.

Ve zbývajících částech dne jsem bez úspěchu zkoušel lovit v zimním lese a hledal nějaký způsob, jak se dostat přes jezero za Williamovými jezdci, na břeh k ledové věži. Nakonec jsem se v podvečer vrátil, znovu rozdělával oheň a utěsnil svůj přístřešek, pak jsem prolézal popelem mrtvého města a zkoušel si představit, co se tady asi odehrálo. S ubývajícím světlem jsem přišel na břeh jezera a házel na zamrzlou hladinou kousky ka-mení. Krutý mráz se rozeznával dutým cinkavým zvukem.

A právě v tu chvíli, kdy jsem nebyl ve střehu a ztratil se v myšlenkách, se mi zjevilo město, v krátkém okamžiku, kdy se zachvěl led a nad jezero vystoupily přízračné věže, rozbitá hradba, otevřená brána korunovaná známými býčími rohy. Bylo nepostižitelné, nehmotné a viděl jsem je spíš v jakémś snu než očima, ale pohybovalo se kolem mě, viselo v zimním vzduchu, jako by se na mě dívalo nebo naslouchalo. Ihned jsem poznal, že je to stejné přízračné město jako to, které před mnoha lety vyrostlo ze země v Mallonských vrších. Bylo to město Glanum!

Otočil jsem se a zavolal Garthovo jméno. Měl jsem zvláštní pocit, jako by mi někdo sáhl na tvář, ale hned zase zmizel a strašidelné věže vklouzly zpět do ledu. Zůstal jsem stát s pohledem zaostřeným na vzdálený hřbet, kde jsem předtím honil drobnou zvěř a dokázal si, že se dovedu střílet pouze do kůry. Hořel tam malý oheň, načervenalá zář v lesním šeru. Když jsem se tam zahleděl a pozorně poslouchal, uslyšel jsem malé koně a smějící se muže.

Byli tři a ráno pomalu přijeli po břehu. Rozhlíželi se po zříceninách, povrchně rozkopávali trosky. Když narazili na můj úkryt, samozřejmě jej prohledali a strhli, ale jelikož jsem tou dobou byl už bezpečně schovaný ve směru, kterým přišli, nenašli mě.

Nevěřím však, že bych to byl já, co hledali. Jejich jednání odráželo vztek a nespokojenost, které se neprojevovaly, když po mně pátrali v Zápoli.

Našel jsem si dobrý úkryt nedaleko hromady sněhu na jakémś hustém křoví. Polekalo mě, když se trojice jezdců ke mně vrátila, sesedla, stáhla z koní houně a čabraky a pronikavě zatroubila na roh. V dalším okamžiku jsem byl rád, že jsem se do hromady sněhu nezahrabal, abych byl ještě líp ukrytý, neboť se s výbuchem páchnoucího tepla rozlétla, vyskočil z ní mohutný muž zahalený do silných kožešin, s bohatými vousy, a shodil ze sebe jednoduchou proutěnou konstrukci, pod níž číhal. Protáhl se, upšoukl si, zahodil meč, odvrhl sekeru a kopí a setřásl ze sebe zbytek sněhu, bodře se vysmívaje svým společníkům.

Po několika minutách popíjení z kožené tyklovité nádoby zahnali koně zpátky do lesa. Zvířata však byla ochočená, a tak se brzy zastavila, nerozhodná mezi voláním divočiny a jisto-tou, že od svých bývalých pánů dostanou nažrat.

Jakmile hlídač ulevil bolavým kloubům a po dlouhém čekaní uspokojil své chutě, odházeli chřastí, jehož jsem si všiml, ale nepřemýšlel o něm, z trupu malého člunu napuštěného černou smůlou. Naházeli do dutého trupu svou výstroj a po stroje a začali plavidlo táhnout a smýkat k ledu. Když jim pak začalo klouzat do vody, vysmekávat se jim z rukou, jako by obživilo, čtveřice mužů se je se smíchem snažila udržet pod kontrolou.

Na konci ledu naskočili. Člun vklouzl do ledových vod, muži se začali kolem sebe ohánět tyčemi a pak pomocí jedno-duchých vesel nabrali kurz od břehu této cizí země.

Díval jsem se za nimi závistivě, ale znenadání začali křičet a ani já jsem se neubránil hrůze, když jsem spatřil, jak se člun nahýbá a začíná se potápět. Ihned skočili přes palubu, ale zima byla krutá a voda byla jako kostnatý stisk smrti. Nedokázali se dostat dál než k okraji ledu, po němž se natahovali a sáпали, ale vylézt na něj bylo nad jejich síly. Jako led v srdci zrazených byl tento okraj, tato tenká brána, nezdolnou bariérou.

Nedalo se poslouchat jejich výkřiky a necítit nutkání pomoci. Sklouzl jsem se po zamrzlém jezeře se smotaným provazem a hodil jeho konec nejbližšímu muži. Až k němu nedosáhl, přestože po něm chňapl, natáhl se pro něj s takovým odhodláním, že jeho silný obličej na okamžik zbrunátněl. Led se mi pod nohama pohnul a objevila se v něm prasklina. Couvl jsem do bezpečí a pustil provaz, který se jako had konečně doplazil na dosah toho nešťastníka.

Jak mizel pod šedivou hladinou, mlčenlivý a smířený se smrtí, uvázal si provaz kolem krku. Jeho netečný pohled na mně visel až do konce.

Čtveřice koní se zbědovaně choulila za jednou rozbořenou zdí a dech jim mrzl v hustých oblacích. Dva hrabali kopyty o tvrdou zem. Našel jsem v troskách města další kusy provazu a vlídně jsem zvířata přesvědčil, aby se nechala volně svázat a odvést na chráněnější místo. Neměl jsem jim ale co dát a brzy bych je musel pustit, aby se o sebe postarala sama.

Celý další den jsem věnoval lovu a podle svých možností sběru žalostného, nedostatečného krmení - nebylo ho víc než trocha slámy z bývalého lůžka a bledě smaragdové listy nějaké stálezelené rostliny, jejíž kůru pokrývaly řady ostnů, primitivního stromu, kterým se koně mohli klidně otrávit, ale ve skutečnosti viditelně ožili, když se do skrovné vegetace pustili.

Když na sklonku druhého dne mého pobytu začalo ubývat světla, rozhodl jsem se, že tuto návštěvu Hlubiny ukončím, vrátím se do Zápolí a požádám o vynoření ve svém světě. Ale jak jsem se choužil u ohně, schovaný za palisádou z přístřešených větví, všiml jsem si postavy, která přecházela jezero a opatrně našlapovala na led. Byla neforemná, tmavá a mo-hutná, a ať už to byl kdokoli, nesl si v každé ruce dlouhé kopí, kterým své pohyby vyvažoval. Měsíc byl za mraky, ale jezerní hladina se třpytila. Postava se příkrčeně pustila tak blízko k okraji pobřežního ledu, jak se odvažovala, a zahleděla se k protějšímu břehu. Určitě si mě musela všimnout; oheň zářil a hořící dřevo hlasitě praskalo.

Připravil jsem se na nejhorší a když se pak lidská postava pomalu vrátila na souš, zvedla kožený vak a obezřetně vstoupila mezi trosky, přičemž o mně musela vědět, vstal jsem, odhodlán se cizinci postavit. Ve slabé záři ohně mě zpod silné kožešinové kápě pozorovaly tmavé oči v zelené tváři.

Došla k palisádě, shodila ze sebe těžkou zimní kůži, roztřásla se, jak ji ovanul mrazivý vzduch, ale rychle přešla k ohni. Své zbraně nechala za plůtkem, nebála se mě.

"Znovu se mi o tobě zdálo," zašeptala. "Proto jsem tě oče-kávala. Ale za ním nepůjdu. Neodejdu s tebou. Našel jsi mě, takže si můžeme promluvit, ale za ním nepůjdu. Musím se vrátit."

"Také se mi o tobě zdálo," řekl jsem. "Ale nečekal jsem, že tě najdu v takové zimě."

"Jsem tu už léta. Když se zima mění, je to, jak když údolím letí stín mraku. Jaro přichází rychleji, než dovede člověk běžet. Všechno taje, všechno se promění v bláto, zrádné stahující bláto, kdy údolí jsou hluboká a kopce se posunují, nebo řeky stoupají a rozlévají se. Pak rozkvetou stromy, přijde horko a zem vyschne. Může to přijít kdykoli. Pak můžeš získat zpát-ky člun a přeplout jezero, jestli o to stojíš. Těsnění se dá snad-no nahradit a díry v trupu ucpat."

Když se na mě podívala, po tváři se jí mihl úsměv a já pochopil, že mi říká, že sabotáž na člunu těch jezdců provedla ona. "Tak proto se potopil tak rychle," zašeptal jsem.

"Nečekala jsem, že se potopí tak blízko břehu. Kdyby vy-lezli na led, zabila bych je. Hledali tebe, ale pro zábavu pořá-dali hon na mne. Mnohokrát mě skoro dostali. Jednoduše jsem pomohla pravděpodobnosti, aby se to už nestalo." Usmála se a v černých očích se jí zalesklo. "Ale ty máš aspoň loď."

A Zelenka měla jídlo! Zemitě provoněné houby, které nasbí-rala na podzim a pečlivě usušila, kořeněné proužky drůbežího masa, suché, tvrdé bochánky nekvašeného chleba a olejnaté, chuť ově pikantní olivy.

"Musíš vědět, kde hledat. Obchodníci jsou všude. Sbírej, co se dá a kde se dá - když máš co na výměnu, dá se na tomhle konci světa žít docela příjemně."

Na tomhle konci světa ?

"Tady je konec světa," zopakovala, když jsem se jí zeptal, jak to myslela. "Co víc ti můžu říct?"

"Vyprávěj mi o svém životě. Řekni mi, odkud pocházíš."

"Narodila jsem se v jednom údolí pod kopci zarostlými hustým lesem, v tábořišti, které se stěhovalo s ročními dobami mezi těmi kopci a řekami, mezi chladivými prameny a zdmi velkých svatyní. Byl to horký zelený kraj. V lesích žila děsivá zvířata, v řekách obrovští hroziví tvorové. Jako dítě jsem se s bratry a sestrami koupala v nebezpečných vodách. Otec mě ve člunu bral proti proudu řeky, kolem mnoha dřevěných a ka-menných soch chránících souš před těmi, kteří pluli po vodě. Obchodoval a mluvil, používal slova, která mi nic neříkala, ale on se je za svůj život naučil díky odvaze a odhodlání. Často se mi o něm zdává. Byl to vysoký muž s kudrnatými vousy, vlasy nosil svázané kolem temene hlavy čelenkou z lesklých modrých kamínků. Měl silné, snědé ruce a na každém prstě kožený kroužek, pevné

a zjizvené břicho, potetované nohy, kterými dokazoval, že se vyzná v krajích na severu i na jihu. Seděla jsem na nákladu a pomáhala mu loď řídit, tahala jsem za plachtu, zatímco on se opíral o kormidlo a křičel na mě. Pořád se zlobil, neustále se mě snažil přimět k většímu úsilí. Ale na konci cesty, když se obchod uskutečnil, si oblékl volnou žlutočernou halenu, rozpustil si vlasy a otevřel kože-nou tykev s voňavým vínem. Nechali jsme se unášet proudem a tak jsme pluli pod hvězdami, pili, smáli se, jedli filky a olivy a prosili měsíc a řeku, aby nám dopřály bezpečnou, příjemnou cestu. V noci jsem se mu stočila na břicho a ovinula se kolem něj, bezpečná v jeho široké náruči, naplněná jeho láskou, uspo-kojená jeho jídlem a polibky. Jak jsem mohla tušit, co pro mě chystá? Poslouchala jsem cizí jazyky, jimiž mluvil, a všímala jsem si hladových pohledů mužů, s nimiž mluvil, ale ani ve snu by mě nenapadlo, že by mě mohl poslat mezi zvířata. To by mě ani ve snu nenapadlo. Zradil mě. Všechny nás zradil."

Zarazila své melancholické vzpomínání, narovнала se a od-plivla si do ohně, který působivě zasyčel.

Mluvila pomalu a tiše, celou dobu upírala pohled do plamenů. Teď znovu zmlk-la, vzala si olivu a rychle ji rozkousala.

"Proto utíkáš? Proto tě pronásledují? Protože jsi se vzepřela svému otci?"

Chvilí byla zticha a pak řekla: "Ne. V té době jsem už byla poznamenaná. Ale nevěděla jsem o tom. A nejenom já..."

"Baalgor také?"

"Baalgor... a další. Dohromady sedm. Když se stala ta straš-livá věc, všichni jsme se rozutekli za hvězdami, někteří na sever, někteří na jih. Baalgor a já jsme zůstali spolu - byl můj bratr - ostatní asi prchali sami. Myslím, že zahynuli rych-le. Každá země, kam jsme vstoupili, byla zemí démonů, kteří nás měli chytit. Člověk samotný by neměl šanci. Ve dvou se nám dařilo udržovat si před lovci odstup, dokud jsme nedora-zili na kraj světa a nepoznali, že dál prchat nejde. Pak jsme začali hledat bránu, ale když jsme ji konečně našli..."

Zaváhala. Uvědomil jsem si, že tou bránou jsem byl já a netrpělivě jsem ji pobídl: "Když jste ji konečně našli?"

"Mezitím se něco změnilo. To, že jsem došla na konec světa, mi připomnělo, jak dalekou cestu jsem urazila, a začala jsem mít pocit, že mě něco volá zpátky, že se mám vrátit a přijmout odplatu. Baalgor zuřil, stali se z nás velcí nepřátelé. On nakonec bránou prošel, ale já jsem ho odmítla následovat. To zatím stačí. Jsem unavená a je mi zima. Pokračovat budu až na jaře."

Přiložila na oheň dva kusy dřeva a dívala se, jak do zimní noci vzlétly nové jiskry. Pak si přinesla těžký kožich a přistou-pila až ke mně. A v tu chvíli jsem poprvé poznal, že kůže, které nosí, jsou masky. Zpočátku byla nervózní, chtěla, abych si od ní v záři ohně odesdl. Ale pak si postupně z obličeje stáhla tři vrstvy kůže, jednu po druhé. Každá byla jinak zbarvená, každá obsahovala vytetovanou část složitého obrazce, díky němuž byla její tvář tak úžasná.

Byl jsem tím pečlivým odhalením ohromen. S každou slup-kou zacházela jako by to byla pavučina, lehce ji složila, pak ji stočila, v další fázi se dotkla maskou těla a začala tiše něco říkat, chvílemi skláněla hlavu a líbala hřbety na obou rukách.

Po sejmutí poslední masky z kůže, jen poloviční, jsem spat-řil Nemet takovou, jaká skutečně byla: světlá pleť, plné rty, velké oči a vysoké lícni kosti. Krása, která mi vyrazila dech. Rychle si po kůži rozetřela pár kapek oleje. Leskla se v záři ohně, zelené linie jejího tetování jasně vystoupily. Ruce se jí trochu třáslly. Pročísila si černé vlasy hřebenem s hustými zuby, stáhla je na stranu a začala rozmotávat uzlíky a spletnce. Celou dobu se po mně dívala.

"Vypadáš najednou jinak," řekl jsem bezradně.

"Jinak?"

"Bez těch kůží. Vždycky jsi v sobě měla cosi znepokojivě krásného, velice primitivního... ale teď..."

"Jsem ošklivá?"

"To ne. Jiná. Jiná osoba..."

"Vůbec ne jiná. Jenom nahá."

"A krásná. Moc krásná."

"Mluvíš jako můj otec."

Zrozpačitěl jsem. Díval jsem se, jak si nejdřív učesala vlasy a pak si stáhla z těla visící šaty a začala si

tímtež voňavým olejem masírovat ramena, prsa a břicho. Trochu se třásla, a proto si přisedla blíž k ohni. Uvažoval jsem, jestli mě vyzve, abych jí namazal záda - ta představa mě rozechvívala, vzrušení se v ní mísilo s vinou - ale jednoduše se znovu oblékla, zavřela oči a jak seděla, začala se kolébat a šeptat slova, která mi nic neříkala.

Když skončila s modlitbami, zmlkla a zahleděla se do pla-menů, možná vzpomínala na minulost.

Vypadalo to, že na ni znovu padla melancholie.

"To ses modlila?"

Nemet zvedla hlavu, podívala se na mne a nepatrně se usmála. "Ne, loučila."

Chtěl jsem se o této ženě dozvědět co nejvíc. Při našem posledním setkání mne vlákala a chytila do pasti. Ted' najednou byla tady, chovala se důvěměji, než bych si vůbec dokázal představit, sebejistě, důvěřivě, sdílela se mnou zimní noc a hře-jivý oheň. "Loučila ses... s Baalgorem?"

"Se svými sestrami."

"Se sestrami? Kolik jich bylo?" Když zvedla váček s kůže-mi a políbila jej, projelo mnou mrazení. "Tři, samozřejmě. Dvě jsou mrtvé, jedna svlečená z kůže, ale stačila ještě utéct! Občas mě napadá, kde je jí konec? Nosím jejich tváře od chví-le kdy jsem uprchla ze svatyně. Ale přišel čas, abych je pro-pustila. Už mi dost pomohly..."

"Ať jsou požehnány," dodala vzápětí.

"Posloužily mi jako oči, abych viděla do stínů, jazyky, jimiž jsem se dorozumívala s cizinci, ostré varování před nebezpečími podivuhodných divokých zvířat v zemi démonů. Ted' už je ale nepotřebuju, ted', když se vracím. Když budu opatrná, snad najdu jejich rozbité kosti a spálím je jak se patří, dám jim zasloužený pohřeb, ještě než mě svatyně pohltní. Dlu-žím jim to, protože otec je mrtvý a matka je pohřbená s ním."

"Jak se ta tvá svatyně jmenovala? Kde bych ji našel?" ze-ptal jsem se, ale Nernet po mně zlostně hodila vychladlý popel.

"Už toho bylo dost! Jsem unavená, chci spát. Chci počkat na jaro. Pak si můžeme promluvit. Do té doby spi u mně a lov přede mnou. Na všechno ostatní je příliš zima a já jsem příliš unavená."

26

Přesně jak Zelenka předpověděla, jaro se dostavilo jako nena-dálý teplý vítr, příchod světla do krajiny. Sněhy tály, led se měnil v břečku, lesnatý kopec za rozbořenou osadou se začal barvit svěží zářivou zelení. Stál jsem mezi stromy a díval se, jak se pupeny rychle rozvíjejí, obdivoval jsem se pohledu, který se neřídil přírodou, ale jen a jen fantazií: mou fantazií, mými nejhlubšími sny.

Zanedlouho se les oděl listím v plné kráse a zavládlo pří-jemné teplo. Z mého těžkého oblečení stoupala pára, svět čpěl vlhkostí a hnilobou. Do kraje se vrátila divoká zvířata, která se hlučně, neohrabaně pohybovala novými houštinami a občas dala zřetelným křikem najevo, že našla staré cesty a stezky k jezeru.

Když jsem se vrátil do tábora na břehu, dva ze čtyř koníků ke mně přišli a začali do mne strkat hlavami, třetí zůstal opo-dál a pásal se na bujném listoví. Zkusil jsem zvířata uvázat a zdálo se, že jim to nevadí.

Později přišel i jejich druh, ale když jsem se přiblížil s ohlávku, začal dupat do země a cou-vat přede mnou. Jakmile jsem provaz zahodil, uklidnil se, přišel blíž a pásal se kolem zdi. Bylo to chytré zvíře, a jelikož bylo o něco větší než ostatní, vybral jsem si je coby svého budoucího oře.

Člun ležel v hluboké vodě, ale ještě nebyl zanesen bahnem. Se Zelenkou jsem se potopil na dno k jeho trupu a společně jsme jej postavili a vyprostili z kamenů, aby se dal snadněji vytáhnout. Zelenka plavala jako úhoř. Stoupala k zářivé hladi-ně, kroutíc svým štíhlým tělem, samá ruka samá noha, tam se zlomila v pase a potopila se znovu, černé vlasy rozevláté ko-lem tváře, hladké saténové nohy ladně kopající, aby ji udržely na místě.

Přistihla mě, jak se na ni dívám, o několik sekund dřív, než mě křeče v plicích poslaly ve spirále znovu pro vzduch, kde jsem nabral dech a opět se potopil k vraku. Ke svému nemilému překvapení jsem si uvědomoval, že dotek vody na nahém těle, pocit volnosti a pohled na ni ve mně rozdmýchá-vají vzrušení. Když jsem se potopil popáté, potrápila mě Ze-lenka polibkem, po němž jsem se div nezakl. Stoupala nade mnou v proudu bublinek a já vyplouval za ní, vznášela se k hladině a já jí rukama zlehka přejížděl

po těle, dotýkal se jejího pohlaví, oblé zadnice, jejího břicha, napjaté kůže ňader a nakonec i pohubkých krásných rysů její tváře.

Hladově se na mě dívala, držela mě za ramena a pomalu šlapala vodu. Pak mě znovu políbila na ústa. Byl to jen kratič-ký kontakt, při němž se její jazyk smyslně dotkl mých rtů. Najednou se rozesmála, odrazila se ode mě a rychlými tempy zamířila ke břehu. "Potřebujeme provazy a koně," zavolala a já následoval hbitou nahou ženu k uvázaným zvířatům.

Už předtím jsme si zhotovili dost provazů ze síti a lan, která zkázu rybářské osady přečkala. Potopili jsme se s ním, přivázali k němu loďku na dně jezera a s pomoci koní jsme táhli plavidlo ke břehu. Znovu jsme se potápěli k pomalu se posouvajícímu člunu, tlačili a snažili se protáhnout ho usazení-nami. Po několika hodinách se jeho před' objevila nad vodou. Později jsme ho dosmýkali až ke břehu, kde jsme ho vytáhli a převrátili, abychom mohli zhodnotit škody.

"Na ucpání otvorů můžeme nasekat nové dřevo," řekla. "A rozehrát starou smolu z rozbitých rybářských lodí, aby byl vodotěsný. Plachta je v dobrém stavu, ale stěžen se zlomil v půlce. Takže budeš muset porazit strom, abys ho spravil. Ale nejdřív běž najít sedla a postroje."

"Proč" zeptal jsem se a přetrhl tak proud jejích myšlenek. Vypadalo to, že ve všem, co říká, se vyzná. Zkušeně přejížděla rukama po proděravěném trupu, zkoušela hloubku asfaltové izolace, prohlížela si kroužky a lana na vodou nasáklé plachtě. Působila jako pravý opak toho, jak ji popsal Šedivák: žena bez cíle.

Zvedla hlavu a usmála se. "Koně dovedou plavat. Uděláme dřevěné rámy, které jim budou pomáhat. Přes jezero je to je-nom půl dne plavby, potáhneme je za sebou. V zimě by to nedokázali, ale v létě přežijí."

A tak jsem se vrátil k jezeru, plaval a pátral po kožených sedlech s primitivními postroji. Našel jsem jen dvojce a vrátil jsem se s nimi do tábora. Uvažoval jsem, jak k nim přidělat třmeny, ale nakonec jsem usoudil, že to za tu námahu nestojí. Zvířata se budou hodit jako nosiči, když už ne jako jezdečtí koně.

O dva dny později jsme široké jezero přepluli a přistáli několik mil od valů a palisád pevnosti, kterou William vystavěl kolem slonovinové věže a bílých kamenných zdí.

Toho nejstatnějšího a nejnezávislejšího koně jsme cestou ztratili, snad byl příliš velký, snad příliš starý. Bylo mi ho líto odříznout, ale byl už vyčerpaný, a tak když zmizel pod zvlněnou hladinou jezera, čekala ho aspoň rychlá smrt.

Když jsme člun ukryli na kraji lesa, Nemet se pustila do budování úkrytu pro sebe a ohrady pro tři zbývající zvířata. Věřil jsem, že zůstane, dokud se nevrátím, a opustil jsem ji. Vydal jsem se po břehu k pevnosti.

Za dva roky William udělal kus práce. Tam kde jsme se dřív choulili v sutinách se podél břehu a do kopců rozprostřelo město pulzující životem. Z orobinců vybíhala vysoká stěna přístavu, dřevěné kůly korunované vyřezávanými hlavami, zvířecími i lidskými, a třepetajícími se vlajkami. V přístavu bylo uvázáno pět lodí. Z jejich stěžňů vlály zářivé praporce, úzkolistá vesla se leskla v bledém slunci. V ohradách se vzpouzel dobytek, k nebi stoupal kouř z ohnišť, všude byl život a hluk.

Přesto jsem prošel otevřenou bránou v impozantním hlině-ném valu, kterým byl břeh přehrazen, aniž by mě někdo zasta-vil. Bílá věž byla obehnána kordonem, ale mohl jsem kolem ní projít do hlavní části pevnosti, kde zůstalo ještě hodně stromů, přestože místy byl kopec srovnán do plošin, aby vznikl prostor pro domy. Všude byly stany, některé na čtvercových kostrách, některé kuželovitého tvaru, známějšího v Americe. Střed za-ujímaly dva dlouhé rovnoběžné domy, před nimiž v denním světle hořely pochodně. Všude se to hemžilo vozy a kárami, psi a vepři se handrkovali o zbytky poházené po zemi.

Jakmile jsem vstoupil do této části hradiště, byl jsem zpo-zorován. První ke mně zvědavě přistoupil mladý muž, který vedl pět koní, a po něm další, muži i ženy, všichni ozdobení ikonami a různě oblečení. Některé ženy nosily nemluvnata, ale starší děti nikde nepobíhaly. Opodál, v kruhové ohradě, byli dva hipparioni nuceni cválat na provaze, poslouchat chrap-lavé ostré povely plavovlasého mladíka.

Někde tady byla i kovárna - slyšel jsem zvonění tvarova-ného kovu - ale neviděl jsem ji, byla schována za skupinou stanů.

Jak už jsem řekl, nejčastější reakcí byla zvědavost. Snažil jsem se vyjádřit, že jsem Williamův přítel a

přišel jsem ho navštívit. Nakonec svitlo jednomu šedovousému stařešinovi, který zřejmě pochopil, jaký je můj vztah k muži, jenž byl, jak mi brzy došlo, jejich kmenovým náčelníkem. Odvedli mě do jednoho z těch podlouhlých stavení. Zastavil jsem se jen na okamžik, abych mohl sledovat, jak branou projelo pět špi-navých jezdců, s kopími ztěžkle visícími v rukou, na uštva-ných hipparionech, z nich stoupala pára. Byli rozčilení a páchli krví. Když jim odváděli koně, nehleděli na nic, co se kolem nich dělo a rychle zmizeli v jednom větším stanu.

Chvilí jsem nechápal co se děje: dali mi jídlo a vodu a na-bídli mi několik drobných předmětů náboženské povahy, které jsem s úsměvem přijal. Zkoušel jsem je hladit, líbat, tisknout k sobě a hrát si s nimi. Přitom jsem v tvářích skupinky těch, kteří seděli v domě kolem mne, pátral po nějakém náznaku souhlasu. Na druhém konci se spolu tiše bavilo několik lidí a při-bližně uprostřed srubu se převalovaly kotouče dýmu z ohniště. V šeru na sebe štěkali a doráželi dva malí psi a lidé kolem mě, kteří jako by čekali až promluví, je neustále odháněli. Po chvíli do srubu vstoupil jeden z pěti jezdců a přišel ke mně. Byl velice mladý, ale tvář už měl zbrázděnou něčím, co se po-dobalo spíš šrámům než řezným ránám, spíš škrábancům od divokých zvířat než od milenky. Jmenoval se Perendour. Měl dlouhé rovné vlasy a zahalující stejnokroj z kůže a matného kovu už stačil vyměnit za špinavě šedou bohatou dželabu. Zahleděl se na mě tmavými živými očima a podal mi ruku, kterou jsem přijal a potřásl s ní. Byl to jednoduchý akt, ale zdálo se, že ho potěšil, že mu řekl nebo potvrdil všechno, co se chtěl dozvědět. Pak přinesli alkohol, zemitě páchnoucí zvětralou směs, ve které plavaly nejrůznější zbytky. Prospěje to za-žívání, řekl jsem si a připil si s ostatními. Bylo to silné pití, a proto jsem je konzumoval obezřetně, vybíral jsem z mísy mezi námi kousky suchého masa a ovoce a co nejpozorněji poslouchal, co rytíř říkal.

William a jeho družina byli ve vysokých horách vzdáleni několik dnů jízdy a pátrali po věštímě. Měl s sebou svou mla-dou nevěstu, živou a 'divokou' klisnu. Na každé tváři měla dvě jizvy. Poznal jsem, že je to ta rybářská dívka Ethne z vy-plněné pevnosti na druhém břehu jezera.

William - o němž Perendour mluvil s jistou úctou, čímž potvrzoval mou víru, že William má v této pevnosti postavení náčelníka nebo knížete - se nevzdal naděje na můj návrat. Vůbec se nezlobil, že jsem ho opustil, protože věřil, že mě unesli démoni, ale cítil, že mám dost kuráže a že se vrátím, jestli najdu cestu. Každou roční dobu vyjížděl se svou stále početnější družinou lovců a bojovníků k Býčím troskám za jezerem. Tentokrát poprvé poslal jen své muže, ale už byl vyslán jezdec, aby ho našel.

Určitě se bude chtít vrátit a vidět mě. Stýskalo se mu po mně celým srdcem a často byl vídán, jak zádušně bloumá kolem jezera. Ožil teprve po nájedzu a vysvobození Ethne z područí despotického otce a manžela.

Brzy jsem přišel na to, že jeho stoupenci jsou lovci ikon, které jsem viděl při předchozím vtělení v Zápolí. Otrhaná tlu-pa, jež se potloukala mým nevědomím, se více než ochotně sešikovala pod vedením muže, který ji slíbil kořist z mnoha měst. A přestože potřeba lásky jejich vůdce byla prvním nájed-dem uspokojena, chystali se teď proniknout do samotného Oka, zdroje měst.

Poslouchal jsem a snažil se najít klíč k různým neuvěřitel-ným legendám, které se o Oku vyprávěly. Už několik rytířů bylo ztraceno, vtaženo do země, když se udatně ale marně pokusili bránu odemknout. Věštírna mohla Williamovi pomoci pochopit, co má před sebou. Jeho odhodlá-ní, jeho čisté charisma drželo tuto rostoucí a stále organizova-nější tlupu obchodníků pohromadě.

Pokud šlo o to, proč pronásledovali Zelenku, skrývala se odpověď v obyčejné rozštěpenosti skupiny. Muži, kteří se opozdili, aby ženu pro zábavu šťvali, patřili k nováčkům, kteří do pevnosti přišli v poslední době. Rozmýšlel jsem se, zda se zmínit o jejich smrti. Nakonec jsem to zavrhl, ale měl jsem pocit, že i kdybych to udělal, nikoho by se ta zpráva příliš nedotkla.

Hned vzápětí mě napadlo, jestli bych neměl navrhnout, aby se žena uchýlila za přístřeším a teplem do pevnosti, ale necitelná lhostejnost, kterou jsem u svých hostitelů zazname-nal, mi napověděla, že by to asi moudré nebylo.

Cizince zde nijak v lásce neměli; mne uvítali jen proto, že mě brali jako Williamova dobrého přítele. Kromě toho, otázky týkající se osudu lovců skutečně padly, bylo udivující, jak dlouho jim návrat přes jezero trvá.

Omámený a zahřátý alkoholem vzpomněl jsem si někdy v prů-běhu večera na Zelenku, která na mě

několik mil odtud čekala. Rozčílil jsem se, protože mě pobouřilo, jak na ni uspořádali hon, a pokusil jsem se formulovat nesouvislý protest, který byl oceněn smíchem a pochopením mé opilosti. Mému jednání a mým tvrzením nikdo nerozuměl, nicméně bylo jasné, že jsem se opil. Uťal jsem svůj proslov stejně rychle jako jsem ho začal.

Odvedli mě do cely na druhém konci srubu, do malé ko-můrky oddělené od zbytku společného prostoru volným závěsem z kůží, překrytým šňůrkami chřestících kůstek. Nepochyboval jsem, že se jedná o svaté ostatky sešité z dlani a chodidel tisíců svatých.

Když jsem s pomocí příliš tělnaté matrony, jejíž tělo vonělo kadidlem, ulehл na měkkou matraci, zahlédl jsem nad lůžkem obrázek Angely, kterým jsem se tak utěšoval při svém předchozím zhmotnění v Zápoli, přišpendlený k příčnému trámu.

Fotografie usmívající se ženy, pořízená s novorozenou Na-tálií v náručí, byla umístěna mezi laskavou, bledou nevinností Panenky Marie a svůdné vnady bohyně Kálí, která měla ústa dokořán - tři tváře mytologických žen: nevinnost, zkušenost, zkáza.

Díval jsem se na svou ženu, miloval jsem ji a začal jsem pocítovat vinu za to, že mě tak důvěrně přitahuje Zelenka.

Když jsem konečně usnul, usnul jsem hlubokým spánkem, ale probudili mě ještě před svítáním a řekli mi, abych šel k jezeru a pomohl s chytáním ryb. Když šedé světlo ozářilo tři lodě vytažené na mělčinu, jejichž lanová pleskala v čerstvém větru o stěžně, začal jsem se s dlouhou sítí brodit vodou, jako jeden z desetičlenné skupiny mužů, kteří se slušným úspěchem pročesali mělčiny a pak se rozešli za dalšími povinnostmi.

Po hojné snídani, kterou tvořily medem polité ryby, voňavé, po oříscích chutnající chléb, čerstvě upečený, a šťavnaté olivy naplněné voňavě kořeněným masem - hostina, jaká byla vzácná, soudě podle radosti a překvapení, jež tento minibanket vyvolal - jsem si vyprosil chvíli pro sebe a odnesl jsem mošnu s ukradeným chlebem a rybami po břehu do tábora, kde na mě měla čekat Zelenka.

V první chvíli jsem se polekal, když jsem na místě nic nenašel, ale zanedlouho jsem objevil její zimní oblečení, smotané a pečlivě ukryté; věci, které nosila s sebou, se povalovaly kolem. Podle zvuků z lesa, vysoko v kopcích za jezerem, jsem vytušil, že šla na lov a později se vrátí.

Nechal jsem jí tam jídlo a vrátil se do hradiště.

Čekal jsem zde už dva dny a za tu dobu jsem Zelenku ani jedinou neviděl, přestože jídlo, které jsem jí nosil, mizelo a dobře schovaný úkryt vykazoval známky používání.

Pak, za soumraku třetího dne mezi lovci ikon, dorazili do pevnosti vyčerpaní, rozčuchaní jezdcí. Z jejich primitivních koní stoupala pára a zvířata vydávala zvláštní zvuky, připomínající známější 'ržání'.

Zanedlouho jsem pochopil, že William je ztracen. Zajel příliš blízko k Oku, a přestože ho skupina, která ho měla přivést zpět, zahlédla, nemohli se k němu dostat a on podle všeho o hrozícím nebezpečí nevěděl. V první chvíli pevnost reagovala tupým ohromením, bezúčelnými shromážděními, diskusemi, mlčením a potřásáním hlavami. Získal jsem dojem, že jít tam, kam neuváženě zašel William, je totéž jako být mrtvý a že jediné, co zatím brzdí jeho oplakávání, je fakt, že jeho duši je ještě vidět. A když pak divocí jezdcí dorazili ke mně a padli přede mnou po mongolském způsobu, s lokty na kolennou a rukama spojenýma mezi nimi, diskuse se rozpoutala ještě naléhavěji než kdy předtím.

Dívali se na mě, abych jim poradil, jak vyvést Williama z dálavy, která jeho, Ethne a další oddělovala od kouzelného světa jezera, stád hipparionů a vyhlídek na dobrodružství v divokých krajích.

"Bez průvodce to nedokážu," řekl jsem. "Sám potřebuju vést. Hned jakmile ji najdu, se vrátím."

Odebral jsem se k chráněnému úkrytu, ale k mému zoufalství byl stále prázdný. "Proboha!" zakřičel jsem do kopců. "Teď mě nemůžeš opustit!"

Noc jsem přečkal u vody, poslouchaje pohyb tvorů, které jsem si nedokázal představit, neustále ve střehu před velkými zvířaty, jež tak prudce chodila k jezeru pít.

A za svítání, právě když jsem se potácel mezi spánkem a bdělostí, mě někdo polekal tím, že mě zatahal za ušní lalůček.

"Stýskalo se mi po tobě," řekla Nemet. Oči jí jiskřily, na tváři jsem cítil vlhkost z jejího dechu. Dívala se

na mě a pozor-ně studovala můj výraz, jako by pátrala po nějakém náznaku zrady. "Ta ryba!"

Chvíli jsem nechápal. "Ta ryba? Jaká ryba?"

"S medem. Nechal jsi mi ji tady. Pochoutka!"

"Aha ta ryba. Už vím. Když jsem jim řekl, kdo jsem, za-cházeli se mnou jako v bavlncce."

"V bavlncce?"

"Prokazovali mi pocty. Jsem ztracený přítel jejich náčel-níka."

"Tobě prokazovali pocty. Mne honili jako lovnou zvěř."

"Ne všichni. Myslím, že jim můžeš věřit. Já tě teď potřebuju. Musím jít do Oka. William je tam uvězněný a jeho lovci si myslí, že můžu pomoci. Půjdeš se mnou? Vypadá to, že se na tomhle konci světa vyznáš." Nemet se vesele ušklíbala a pak pokrčila rameny. "Nevy-znám. Moc ne. Zním zpáteční cestu do města. Nesmíš na mě příliš spoléhat... Jacku."

Bylo to vůbec, poprvé, co mi řekla jménem. Udělalo mi radost, když jsem své jméno z jejího jazyka slyšel, a zároveň jsem viděl, že si zvyká na velkou změnu ve svém vztahu ke mně. "Jack. Jack"

opakovala. "Zvláštní jméno pro zvláštního muže ze snu."

"Je to zdrobnělina jména John. To je jedno z nejstarších jmen. Původně to byl asi jen zvuk, jeden z těch, které se začaly používat, aby se lidé měli jak rozlišit. Je jednoduché... jako já. Potřebuje směr... jako já. Pomůžeš mi? Nemet?"

"Nevím."

"Prosím tě!"

"Nevěřím lidem ze svatyně..." Myslela pevnost. Dívala se podél břehu a mračila se.

"Když budeš se mnou, nic ti neudělají. Potřebují mě. Jenže já nevím, co dělat. Ne že bych se Oka bál... prostě mu nerozu-mím."

"A myslíš, že já ano?"

"Určitě víc než já. Je tam i tvoje svatyně. Když jsem byl na tomto konci světa naposledy, přichystala jsi mi honičku jak se patří. Zdá se mi, že tě nic nepřekvapuje."

"Všechno mě překvapuje. Narodila jsem se tak. Překva-pení mě udržuje v pohybu. Možná právě v tom je mezi námi rozdíl. Tebe překvapení..." znenadání se zasmála. "Překvapuje. Vždycky tě ochromí."

"Ano."

"Ano," opakovala tiše, zamyšleně. A pak se usmála, polo-žila mi ruce na obličej a předklonila se, aby mě políbila. "Jestli s tebou půjdu - musíš mě chránit před najatými hrdlořezy tvého přítele."

"Slibuji."

"Tak dobře. Ale já neslibuji nic. Chci se dostat domů, Jac-ku. Chci ukončit muka. Půjdu s tebou co nejdál, ale prosím tě, nesnaž se mě zadržet."

"To víš, že se tě budu snažit zadržet!"

Znovu se usmála; znovu mě políbila. "Já vím. Proto se s tebou teď rozloučím. Když odejdu tak... dokážu to bez pocitu viny. Sbohem, Jacku."

"Půjdu za tebou až do srdce světa."

Nahlas se zasmála, vstala a posbírala si své věci. Pak řekla něco, co mě svým nadhledem ohromilo: "Ty jsi srdce světa. Jinam ani jít nemůžeš."

27

Měl jsem předvídat, jak ta nebezpečná cesta do Oka země musí dopadnout.

Nechal jsem se svést Ahk'Nemetinou blízkostí a důvěrnos-tí, a když se mě snažila varovat, bral jsem její slova na lehkou váhu. Stoupali jsme do lesnatých horských strání, zdolávali jedno stoupání za druhým, nořili se hluboko do mlhy a mně připadalo nepravděpodobné, že by se pokusila uprchnout dřív, než cíl naší výpravy splníme. Možná jsem měl pravdu, když jsem si to myslel, i když jsem při tom zapomněl na jedno prosté pravidlo lidského života: že ne vždycky se chováme tak, jak chceme. Často se projeví hlubší pudy.

A tak jsme obtíženi talismany, na koních prohýbajících se pod tíhou náboženských ikon, následovali Perendoura a jeho čtyřčlennou družinu po horských stezkách. Tito žoldnéři jezdí-li zvláštním, ochablým způsobem, shrbeni v primitivních sed-lech, s rukou bez otěže svěšenou, s hlavami sklopenými, jako by spali. Odpočívali za jízdy, ale přesto pozorně vnímali vše, co se v lese pohnulo, a jakmile se nějaký

tvoreček neopatrně prozradil, rozjeli se tryskem, zvíře obklíčilo a nemilosrdně, se škodolibou radostí je sprovodilo ze světa. K nákladu, který vezli dva soumaři, tak brzy přibýlo čerstvé prase a vyděšeně vyhlížející ptáci.

Neubírali jsme se do víru lesů a trosek cestou, kterou jsem zahlédl posledně, ale i tak se země zanedlouho začala chvílemi třást a překvapovat nás hlubokými záchvěvy, které plašily zvířata a zneklidňovaly jejich jezdce. Hory zde byly nebezpečné, hrozily sesuvy šedého kamení, padajícími stromy a nepevnými, rozpadajícími se zříceninami starých staveb. Všechno se zdálo být v pohybu, ale chyběl v tom zatím ten pocit, že svět někam klouže, s nímž jsem se setkal při předchozím pro-následování Zelenky.

To se však změnilo, hned jak jsme stezkou, proplétající se ponurým lesem borovic a bříz, vyšli na vrchol posledního, nejobtížnějšího hřebene a konečně stanuli na okraji Oka. Od-tud bylo vidět, jak se před námi do ohromné dálky rozprostírá a do hlubin klesá točící se spirála země.

"A teď vyrazíme" řekl popudlivě Perendour a kopl uhřá-tého koně, do slabin, aby se rozjel po nebezpečné stezce.

Brzy jsem poznal, že cesta, kterou jsme přišli, je špatná a že budeme muset velký kus dohánět. Jeli jsme proto po zbytek dne, jak jsme jej tady vnímali, prakticky bez zastávky a odpočívali jen kvůli koním, když hrozilo, že vyčerpáním padnou. Zlikvidovali jsme nadbytečné zásoby, včetně čerstvé-ho masa; střídali jsme si teď soumary mezi sebou, abychom získali další hřbety, které by nás nesly.

Bez stanů nás čekala nepříjemná noc; beze spánku, se stra-chem bránícím zamhouřit oči, bylo to jako těžký sen. Svět pras-kal, duněl, hýbal se a my se choulili kolem planoucího ohně a pozorovali stíny ve tmě. Hipparionové skučeli, kousali do provazů, vzpínali se, snažili se utéct. Uklidnit je mohla jen stálá pozornost. Ve svitu měsíce jsme se dívali, jak do svahu stoupá hradní zed'. Vyvržená z Oka, rostla nad námi celé ho-diny. Tmavé věže, dávené zemí, mlčky stály a nebezpečně se nakláněly. Bezmocně, nehybně jsme se choulili pod rozpadajícím se cimbuřím, svěření osudu, jako zvířata ochromená svět-lem. Nakonec nás bezpečně minula a později se s rachotem zřítíla do lesa. Zvuk jejího pádu vyhnal na šedivou ranní oblo-hu hejna vřeštících ptáků.

Unavení, ale vděční za nový den, sbalili jsme se a pokračo-vali v cestě do maelströmu, drželi se rozbitých cest a nerov-ných stezek, kdykoli to šlo, prohledávali jsme pozůstatky obydlí, které jsme nacházeli, a pátrali jsme po věštím, kde byl William naposledy spatřen.

Nakonec jsme uposlechli Perendourovo volání, nasedli a odbočili z hřebene za ním, směrem k mramorovému průčelí přistavěnému ke skalní stěně. Přitesaný kámen, ozářený slun-cem, se oslnivě leskl. Stavby se zmocnil les, a tak ze šikmých oken visely větve a břechfan se proplétal postavickami tančících lidí a groteskních zvířat, které stály v oblouku nad vstupem.

Nemet zřícenina rozrušila. Byla opatrná a neklidná. "Znám to tady. Jako dítě jsem si tu mnohokrát hrál." "Tady? Přesně tady?"

"Bylo to podobné... ", zamumlala, ale jistá si nebyla. Pak šeptem dodala: "Také mě pronásledovalo. Je to tady."

Podíval jsem se na reliéfy pozorněji. Lidské postavy obojí-ho pohlaví měly na sobě buď krátké sukně nebo neforemné řízy. Ženy byly zobrazeny s vlasy spadajícími v pevných lok-nách až po pás, muži s vousy a 'vějíři' z vlasů na temeni hlavy. Zbraně nebylo vidět žádné, ale zvířata byla spíš vybájená než realistická. Kromě spousty dvoukolových vozů tam byly lodě s vysokými příďemi a kýly a hromady zvířecích kůží a něčeho, co vypadalo jako amfory.

Nad tím vším vévodily prázdnému vchodu dívající se oči, kamenné dílo, z něhož vyzařovala velká autorita, ale tam, kde se víčka sbíhala nad nedodělaným nosem, i náznak humoru. Všichni jsme měli pocit, že je to významný pohled, a zdálo se nám, že nás neustále sleduje.

To, co na první pohled vypadalo jako řecké, se po bližším ohledání ukázalo jako mnohem, mnohem starší.

Perendour začal sekat do křoví, které bránilo v přístupu, hledal cestu dovnitř. Najednou jsem si všiml, že Ahk'Nemet je rozčilená.

"Nechod' dovnitř!" vykřikla s nelíčeným zděšením. Začala vyděšeně, s vytřeštěnými očima ustupovat, zírājíc nahoru na průčelí chrámu.

"Co je to?"

"Nechod' dovnitř. Zabraň mu tam jít! Je to Chrám očí. Už si vzpomínám - otec mě sem pronásledoval..."

"Říkala jsi, že sis tady hrála jako dítě..."

"Hrála. I bratr. Zastav ho."

Perendur povel zaslechl a svůj postup houštím zpomalil. Žena však nečekala na nic, rozběhla se ke svému koni, vyšvih-la se mu na hřbet a celá se zkroutila, aby mohla nohama stisk-nout boky. Kopáním, pleskáním a bitím přiměla ubohé zvíře k trhanému cvalu, kterým se oba začali vzdalovat podél okraje lesa.

Perendour si varování podivné ženy nevšímal a zmizel uvnitř zarostlého chrámu. Zavolal a pak bylo slyšet ránu, jak něco spadlo. Zapískal, pak se rozesmál a jeho druhové se ke mně otočili, začali se také smát a zvedli ruce v univerzálním gestu, které jednoduše znamená: proč ten rozruch?

Jejich lhostejnost byla tím hlavním, co mě pobídlo, abych se rozjel za Nemet, Nebyla žádný skvělý jezdec a přesto, když zaslechla, jak se blížím, začala přede mnou ujíždět kolem skal-ní stěny, brzy zahrula do lesa a zkusila se shýbat, proplétat se pod větvemi, dokud nebyla z primitivního sedla vyhozena a nezůstala viset na větvi. Houkala se tam, natažená a krásná, hlavu měla lehce zakloněnou a tiše dýchala. Dojel jsem k ní, obešel jsem ji dokola, pak jsem slezl, postavil se před ní a podíval se jí do uplakaných očí. Objal jsem jí nohy, zabořil tvář do jejího břicha a ona se větve pustila a pomalu se mi svezla do náruče.

Její ústa byla najednou na mých, pevně přitisknutá, její jazyk byl nejdřív hluboký a vášnivý a pak mě neposedně, zálibně škádlil na rtech. Oči měla po celou dobu zavřené, ru-kama mě držela za vlasy a tiskla si mou tvář ke své, do vlhké-ho, erotického, nádherného spojení polibků.

Ještě plakala.

"Neutíkej mi, prosím," zašeptal jsem, když se naše ústa oddělila. Najednou měla v očích tázavý pohled.

"Tak se se mnou vrať. Vrať se do svatyně."

"Nemůžu. Nepatřím sem. A navíc..."

"Já vím. Máš ženu a dceru a Baalgor ohrožuje tvé štěstí. Myslíš na ni teď?"

"Na Angelu? Myslím."

"Myslíš, že tě vidí?"

"Je daleko."

"Ale ví to. Nebo myslíš, že to neví?"

Její slova nebyla škádlivá ani vyzývavá; možná dokonce pocházela z mé hlavy, z mého pocitu viny z tohoto setkání s tělem, tváří a ohnivou mocí vášnivého spojení, které mě rozpalovalo a působilo mi závrať. Žena v mém náručí mě ne-chtěla pustit, ovíjela mě nohama, rukama mě držela kolem krku, vlhce se mě dotýkala ústy, mých očí, mého čela, mých tváří, mých rtů.

"Je na tom něco špatného?" zeptala se a já upřímně odpo-věděl, že neví. Tato žena nebyla skutečná, přestože jsem ve svém důvěrném objetí cítil její plnost, pevnost a nádheru. Mé prsty přejely po jejím těle a ona se prohnula v zádech, dotkla se mě svěžím, teplým dechem, vzrušená tím zvědavým laská-ním. Nevěděl jsem, jestli je na tom něco špatného. Ale při před-stavě, že Angela tuto strhující předeheru monitoruje, jsem se zachvěl. Jak by to mohla vidět? Začal stroj blikat? A co Steve, seděl tam a chrлил ze sebe akronymy?

Subjekt se dostává do fáze předsexuální extáze; PSE sílí! Stoupá aktivita limbické soustavy; fyzické vzrušení midaxového subjektu je jasně patrné... odraz VV (virtuálního vzrušení) v hlubokém midaxovém stavu.

Tato krásná, uplakaná východní žena vyšla z mé minulosti, z mých snů; abych ji našel, musel jsem vstoupit do snu; stal jsem se písní o sobě, kterou básník tak oslavuje. Jak by mohlo být špatné oslavovat lásku, kterou jsem našel v nitru své duše?

Les byl tichý. Postavil jsem Ahk'Nemet na nohy, políbil jsem ji a pak jsem si před ní klekl a začal ji svlékat, přejíždět ústy po hladké kůži jejího břicha, vdechovat její pronikavou, vlhkou vůni, zatímco ona tiskla mou hlavu k sobě a něžně mě hladila po vlasech. Pak ležela přede mnou, oči měla zavřené, ústa pootevřená, svým dechem tvarovala téměř neslyšitelná slova touhy, rukama mě tlačila hlouběji a pak mě zase krotila, když jsem podlehl spěchu, jenž byl na tuto silnou, přitom však zdánlivě křehkou a smyslnou

bylost příliš živočišný.

Připadalo mi to, že jsme se spolu kolébali snad hodiny, a když cítila, že se blíží mé vyvrcholení, vzala mé ruce a při-tiskla si je na prsa, pak znovu uchopila mou hlavu do štíhlých prstů, a zatímco naše těla se chvěla a vzdychala rozkoší, při-táhla si mě pro nenasytný polibek.

"Krása," zašeptala.

"Ano. Krása."

"Zůstaň ve mně. Ještě ten oheň cítím."

"Vůbec jsem se nechtěl pohnout..."

Ale krátce poté kolem nás proběhl frkající, splašený hipparion s rozevlátými čabrakami, splasil i naše dva koně a roz-metal tak naše blažené soukromí.

"Něco se stalo," řekla zbytečně Nemet a začala se oblékat. "Pojďme odtud. Chrám očí je nebezpečný."

"Nemůžu je jen tak opustit."

Málem po mně plivla, oči jí vzplály hněvem... nebo možná strachem. "Můžeš, proč bys nemohl! Tvůj přítel není daleko. Ty chlapy k ničemu nepotřebuješ!"

Vlastně ani nevím, co mě zpět k Chrámu očí tak táhlo; smysl pro povinnost? Bylo by to zvláštní, protože na povinnosti jsem si nijak zvlášť nezakládal; přátelství, to ano, ale Nemet měla pravdu, že bylo rozumnější, abych odjel a hledal Williama sám. Přesto jsem nemohl.

Byla podrážděná a vzteklá, najednou chladná, přestože ještě před několika minutami mě tak vřele laskala.

Rychle jsme se vrátili k chrámu a našli jsme Peredourovy druhy rozčilené a nerozhodné. Měl jsem za to, že jejich člo-věku za zdmi chrámu se stalo něco strašného; koně nejspíš splasil prudký výkřik jeho pána, schovaného za kamenným průčelím. Žádný další rytíř neměl odvahu vstoupit do zřícenin a zjistit, jestli obava, že Perendour zemřel násilnou smrtí, je podložená.

Ve skutečnosti to ale bylo jinak. Koneš splasil padající ká-men. A rozruch způsobilo to, co Perendour objevil, ale vůbec ne v Chrámu očí.

Krčil se na skalním výstupku a díval se přes údolí k otáče-jícímu se víru maelströmu.

Když jsem přijel, rozhlédl se a pokynul mi. Nemet vztekle sykla a pobídla koně dál k věštímě. Sesedl jsem a rychle jsem přeběhl k čekajícímu muži. Ukázal do dálky. Chvilí mi trvalo, než jsem si na zvláštní krajinu přede mnou zvykl, a pak jsem zahlédl nevelký tábor.

"William!"

Jestli jsem poprvé jméno zašeptal, brzy jsem je začal vykři-kovat. Perendour mě však stáhl zpátky dolů a zavrtěl hlavou. Můj hlasitý výkřik na živém obrazu postav na pohyblivé zemi samozřejmě nic nezměnil.

Přítel z mého předchozího vtělení, který byl tak blízko a přitom tak daleko, můj hlas neslyšel.

A tak jsem nemohl dělat nic jiného než sedět, dívat se a trápit se.

Z této vzdálenosti mi William nepřipadal starší, než když jsem ho viděl naposledy, byl to mladík s živou tváří, lemo-vanou věchýtky světlých vousů. Viděl jsem, jak se rozesmál, pobídl koně do cvalu, až se jeho plášť rozevlál, a tmavovlasá dívka ze vzdálenějšího břehu vyrazila za ním.

Ona se změnila. Měla teď v sobě cosi divokého. Předsta-voval jsem si, jak křičí, jak se směje. Pobídla koně, sklonila se k jeho šíji, odhodlaná závod vyhrát. Jejich doprovod, dva muži schovaní v pláštích, poklidně klusali za nimi.

Trysk skončil, jezdci obrátili koně, naklonili se k sobě a po-líbili se.

Pak William zvedl oči k vrcholku, na němž jsem stál, za-clonil si oči a upřeně se podíval mým směrem. Rozbušilo se mi srdce. Spatřil nás! Ale pak jsem si všiml, že pokračoval pohledem dál. Rozhlížel se po krajině, kterou měl před sebou, ale mou fyzickou přítomnost nezaznamenal. Dívka dojela vedle něj a položila mu paži na rameno. Byla bledá ve tváři, ale možná její bělost vznikala kontrastem mezi výstředními barvami její haleny a kalhot, zářivými odstíny páví modři a zeleně. Jizvy jsem neviděl, ale o tom, že je krás-ná, nemohlo být pochyb, stejně jako bylo očividné, že je jí s mým přítelem dobře.

Nenadále Williama shodila z jeho koně a se smíchem se s ním skutálela na zem. Jejich společníci se diskrétně obrátili a odjeli na chráněné místo. William a Ethne se rozběhli smě-rem ke mně a schovali se za skálou, kde rostla tráva a zem byla docela rovná. Nějakou chvíli jsem si tohoto bezstarost-ného,

hravého mladého muže nedokázal dát dohromady s kru-tým útokem na rybářské město a únosem nejstarší z náčelní-kových dcer - jak se zdálo, sotva proti její vůli.

Díval jsem se na ně jen chvilku, dokud se prali a kouleli po zemi, plni mladické energie, a škádlili jeden druhého. Když se jejich ústa setkala a oni až na pomalé odepínání opasků a rozepínání košil téměř znehybněli, opustil jsem vyhlídku, zůstal tiše sedět sám a zavřel oči.

Později za mnou přišel Perendour, bodl svým kopím smě-rem k rokli a druhou rukou naznačil pavoučí pohyby. Vypadalo to, že říká: "Odcházejí," a proto jsem se vrátil nahoru.

Naložili koně, upravili si oděvy a chystali se vyrazit na další cestu. Nejraději bych sjel po stráni dolů do rokly, která nás oddělovala, ale Perendour neústupně trval na tom, že by to nebylo nic platné. Ať už William vstoupil do maelströmu jakkoli, musel si cestu zpátky najít sám, nebo se nechat vtáh-nout do víru země.

Po chvíli se můj přítel a jeho jezerní dívka rozjeli, zahnuili do lesa a zmizeli z dohledu. Několik minut mi bylo do pláče, poddával jsem se neodbytnému pocitu ztráty a bezmoci. Tolik jsem se s Williamem Jemnovousem chtěl znovu setkat, zažít nové shledání, po němž i on tak toužil, ale vyhnul se mi, pro-klouzl časem a prostorem mé představivosti, ubíral se cestou, která byla stejně tak odepřena mně, středu svého světa, jako žoldnéřům v šupinovém brnění, kteří ke mně i teď vzhlíželi s výrazy, v nichž se dala číst vážnost, nejistota i záludnost.

Kam se poděla Ahk'Nemet?

"Co se stalo s mou průvodkyní?" zeptal jsem se slovy a gesty.

Perendour se zvedl z podřepu a podíval se k bráně z bílého kamene, k Chrámu očí.

"Je to čarodějnice. Měli bychom ji zabít a hotovo. Pak by tvůj velký přítel možná našel cestu, jak se k nám vrátit."

"Nemet není čarodějnice."

Říkali 'čarodějnice'? A pokud ano, co tím mysleli? Ženu, která je zlá? Ženu, která je moudrá? To druhé určitě ne, poně-vadž Perendour působil dojmem, že si potřebu sprovodit Ze-lenku ze světa vzal skutečně k srdci. Pochopil jsem, že podle něj 's sebou přivedla temné čáry a zapomenuté jedovaté větry' do světa, do něhož 'nepatřila'.

"Čas od času takové lidi zhlédneme," pokračoval. "Po-vstanou ze země nebo z jezera, vycházejí z temnoty jeskyně, aby nás očarovávali, a klamou náš zrak maskami."

"Nesmysl."

Perendour se znovu přikrčil, předklonil se a mezi kolena začal do skály nožem rýt nějaké symboly. Přemýšlel.

Co se stalo se Zelenkou?

Zkusil jsem na ni zavolat. Perendour zvedl hlavu a něco zakřičel. Vzápětí jsem spatřil, jak jeden z jeho mužů, Gyldowen, začal podivně, hopsavě tancovat, točit se na místě, lámat se v pase...

A v dalším okamžiku mi letělo vstříc kopí s nazelenalým, blýskavým hrotem, lehce se ve vzduchu kolébalo a v necelé sekundě překonávalo vzdálenost ke mně!

Shýbl jsem se jen reflexivně. Jasanová násada mě udeřila do hlavy, takže jsem měl chvíli černo před očima. To stačilo, aby se na mě Perendour vrhl, a jeho pazourkový nůž se ocitl nad mým levým okem, kde jsem jej oběma rukama zadržel, ale Perendour byl silný, mnohem silnější než já, a svou levou rukou mi rozrýval, drásal tělo. Slyšel jsem, jak se jeho kum-páni krvelačně rozeřvali a drali se k nám.

Šíp, který Perendoura srazil, přilétl s hadím zasyčením a du-tým prasknutím kosti. Zasáhl ho do spánku. Ležel vedle mě, s očima vyřeštěnými a ústy dokořán, a jednou rukou ochable tápal po šíp. Chňapl jsem po kopí a podařilo se mi bodnout Gyldowena do stehna. Zavyl bolestí a začal lézt pryč, pak po mně prakem střelil zubatý kámen, který mě zasáhl nad nosem. Rána neměla sílu, ale bolela nesnesitelně. Zakalenými očima jsem se díval, jak kulhá pryč, když se mu najednou do ramene zabodl šíp a popohnal ho k většímu spěchu. Vrávorál do bez-pečí a hlasitě nařikal.

Rozhlédl jsem se a hledal Nemet, ale blížila se ke mně Zelenka, protože si na obličej znovu připevnila kůže svých sester. Díky barvám a symbolům svého tetování vypadala opět divoce a výhružně. Kůže nebyly hladké, na její vlastní napjaté pokožce se prověšovaly, takže vypadala staře, jako by jí kůže

chtěla z hlavy slézt, a konečky úst jí visely v zlověstném škle-bu. Věnovala mi krátký pohled a rychle doběhla k muži, který upadl na zem. Tou dobou už byli všichni Perendourovi druzi daleko v lese a rychle ujížděli pryč. Nemet tančila kolem hlavy muže, který se ještě na zemi snažil zápasit, a kopím píchala a bodala po Gyldowenových mávajících, bránících se rukou, dokud jako rybář nezahlédla skulinu ke své kořisti a prudce nebodla.

Rytíře opustila veškerá zuřivost.

Když se teď blížila ke mně, v ruce měla svůj krátký luk a šíp zůstával nasazen na tětivě. Pro všechny případy? Všechny své věci měla přivázané, stažené, připevněné, aby se jí dobře běželo. Ježila se peřím, leskla se barvami, přicházela ke mně a ohýbala se, hrála svalovou energií, příkrčená, ostra-žitá.

"Jdu domů," řekla. "Nesnaž se mě zastavit."

"O tom už jsme se spolu bavili."

"Musím jít. Když neodejdu, Baalgor tě nikdy nepustí..."

"Nerozumím."

"Potřebuje mě, Jacku. Myslí si, že mě znovu vyláká ven z tohoto pekla, do čarovné zahrady, do světa snů."

Myslela tím můj svět.

"Třeba by se ti to líbilo!"

"Třeba bych se tomu nelíbila já. Není to moje země. Ani Baalgorova. Honili nás, jako když orel loví hada, a jediný způsob, jak najít klid, je jít domů, vyhledat město. Když půjdu, Baalgor půjde za mnou, věřím tomu. Beze mě nemá směr."

"Říká, že ho nepotřebuje. Může si tě vytvořit znovu z mé dcery."

"Je to ničitel. Dovede se zavrtat do tvého života, do vašich životů, tak snadno jako červ do fiku. Ale to, co potřebuje ode mne, zpátky získat nemůže. Jestli chceš, aby z tvého života zmizel, tak mě pusť. Nebo jestli stojíš o věčný život se mnou... tak mě do svatyně doprovod. Zaujmi jeho místo."

Něco ve způsobu, jak řekla 'věčný život', vzbuzovalo před-stavu života duše po rychlé a kruté vraždě. Lehce se usmívala, cítila mé váhání, mou nedůvěru. "Nic si z toho nedělej, Jacku. Nebudu tě prosit, abys se mnou šel."

Ale já jsem s ní jít chtěl! Chtěl jsem s ní zůstat, putovat tímto zvláštním světem, nacházet domov ve skalních průrvách nebo v lesních chýších; chtěl jsem spát s tváří na její kůži a rukama se dotýkat toho hladkého, poddajného těla. I pod maskami z kůží jejích mrtvých sester jí oči jiskřily kouzlem a touhou. Naklonila se, aby mě políbila, s vlhkou vášní, která mě ohromila.

"Sbohem, Jacku."

"Počkej!" vykřikl jsem o chvíli později.

Otočila se tam, kde stála, pod bdělýma očima portálu. Po tváři, z níž šel strach, se mihl úsměv, který vzápětí vystřídalo zamračení. Ve stejném okamžiku jsem ucítil, jak ze stromů za mnou zavanul jiný vítr; přinášel slabou vůni parfému a něčeho co bylo cítit jako éter... jako nemocnice! Zdálo se mi, že slyším trhané sténání hlubokých hlasů a zaslechl jsem i něco jako své jméno.

Ahk'Nemet najednou vykřikla, zavrtěla hlavou a odhodila své zbraně i ranec. Rozběhla se ke mně, strhávajíc ze sebe masky.

"Zpátky ne!" vykřikla. "Nevracej se!"

Volala mě Angela. "Trpíš... Jacku... pojd' domů... Jacku..."

Paže jsem měl kolem krku, prsty ve vlasech, držely mě pevně, abych zůstal. Ústa na mých, slzy v přivřených očích, žalostný výkřik utlumený polibkem. "Nejsem připravený! Jsem v pořádku! Nechte mě být!" vykřikl jsem, když jsem se z pevného sevření ženy s levantinským vzhledem vymanil. Nemet si v první chvíli myslela, že křičím na ni, ale vzal jsem její tvář do rukou a zvedl oči k zimmímu nebi. Svět se točil, měl jsem závrat'.

Vzpomínám si, že mě napadlo: Steve, ty hajzle! Nech mě být! Ty hajzle! Angelo! Nechte mě být! Ted' patřím sem! Pusť-te mě. Netahejte mě, přestaňte mě pořád hlídat!

Zelenka upírala oči někam za mě, zoufale se rozhlížela ko-lem. Obavy na její tváři vystřídala úzkost.

Znovu jsme k ní zvedl ruce, ale byla pro moje prsty stejně nehmotná, jako jsem byl já neviditelný pro její oči.

Oslabený vlivem jiného světa, klesl jsem na kolena a stočil se do klubička, chtěl jsem si uchovat poslední vůně vysokého lesa, staršího světa, ženy z mého srdce.

Pak jsem na tváři ucítil ruce a něčí hlas řekl: "Máme ho. Zaplat'pánbu. Myslela jsem, že už ho zpátky nedostaneme. Ty modřiny nejsou zase tak hrozné. Proč se tak vzpírá...?"

A Angela zašeptala: "Proč pláče?"

SEDMÁ ČÁST

Měsíční jezírko

28

Dezorientovaný, potlučený, vzteklý Jack vyšel z Hlubiny jako duch, dělící svůj život prostřednictvím smyslů a myšlenek mezi realitu midaxového sálu a surreality lesem zarostlého kopce a Chrámu očí shlížejícího z výšky na maelström.

Bylo na první pohled zřejmé, že byl vytržen příliš rychle, příliš prudce; byl v midaxovém stavu tak hluboko, že bezpeč-ný návrat nebyl možný, a jen obavy podložené jeho krvácením a strach, že se mohl dostat do nějaké vážnější šarvátky, nako-nec Steva přesvědčily, aby s Angelou souhlasil, že tuto výpra-vu ukončí, aniž by Jacka nejdřív 'postrčili' směrem k Zápolí.

Angelin výraz a chování však byly průhledné.

Nehádala se se Stevem o nutnosti návratu kvůli škrában-cům a ranám, ale proto, že stejně jako ostatní technici poznala, že Jack je v intimním objetí. Tak jako jeho tělo reagovalo na zranění stigmaty, vylučovalo v potu i pachové projevy jeho setkání, a když se zatuchlý pach nehybně ležícího, nahého těla na vypolstrovaném lůžku změnil na čpavý pach sexu, Angela byla rozčilením bez sebe. Steve jí sice pečlivě vysvět-lil, že se Jackův midakt nemusí řídit stejnými morálními zása-dami jako Jack - že to, co prožívá, je totéž jako silný erotický sen - ale její žárlivost byla hluboká a neústupná a vyšla ze sporu vítězně.

Jack byl ze srdce svého světa vyrván bezohledně.

Angela své chvilkové ztráty sebeovládání brzy začala lito-vat. Vlastně už ve chvíli, kdy její manžel s křikem, škubavě zvedl z lůžka a začal ze sebe strhávat infúzní hadičky a sen-zory.

To, že je ve špatném stavu, bylo vidět na první pohled. Běhal po midaxovém sále, brunátný v obličeji, svaly měl na-běhlé, dělal prudká gesta a svou býčí zuřivostí ohrožoval drahé a přesné vybavení laboratoře.

Museli na jeho zklidnění přivolat zdravotníka. Pak ho, částečně pacifikovaného, odvedli do pokoje pooperační péče. Byl už sice klidný, ale v očích, které upíral na Angelu, byla jen blýskavá, vroucí nenávist.

Od Chrámu očí vanul mrazivý vítr, vycházející z maelströmu za ní. Nad lesem se valila bouřková mračna a vítr přinášel vůni ohně.

Zelenka přiběhla příkrčená, tmavé vlasy za ní vlály. Na ha-leně stažené širokým opaskem měla krev.

Nesla si luk a toulec s šípy a nasadila si tváře sester.

Za ní se vyřítla čtyři psovité stvoření, která ji pronásledo-vala. Blížila se dlouhými skoky, krky rozšířené okružím z chlu-pů, záda vyztužená páteří. Byla vyšší než ona, černá s jantaro-vým žiháním. Úzké oči byly zasazeny blízko sebe nad dlouhými čenichy s vyceněnými zuby.

Zelenka se otočila a vystřelila po vůdci smečky. Zvedl se na zadní, se šípem zabodlým do ramene.

Všichni čtyři vlci se napřímili a se skloněnými hlavami pozorovali kořist. Pak se rozdělili. Našlapovali opatrně na zadní tlapy, přední drželi strnule ve vzduchu, drápy se jim leskly.

Zelenka znovu zasáhla vůdce, tentokrát do tlamy, a zvíře spadlo ze vzpřímeného postoje, začalo sebou zmítat a řvát.

Vyšší samice se rozběhla k lovkyni. Zvíře, zasažené šípem do lebky, se hnalo dál. V posledním okamžiku změnilo směr, hodilo zadkem, vymrštilo nohy a zarylo Nemet své drápy do ruky a do břicha.

Ostatní vlci se stáhli. Zůstal po nich pach sekretu hlavního samce, označující místo jeho porážky.

Ještě několik minut bylo ze stromů v blízkosti Pozorova-telny slyšet jejich vrčení a volání. Pak zmizeli.

Zelenka byla otřesená. Sedla si na kamenitou zem, sklopila hlavu a pravou rukou stiskla stopy drápů na

ruce...

Zatímco setkání s ní bledlo, Jack ucítil na tváři slunce, otevřel oči a uviděl strop pokoje; otevřeným oknem proudilo dovnitř tak ostré světlo, že musel přimhouřit oči. Zhoupl nohy z lůžka a rozhlédl se. Slyšel, jak nějaká žena vykřikla; někdo volal jeho jméno.

"Neprošla," řekl nahlas. "Čeká na mě u brány."

Angela, která si v křesle na druhém konci pokoje trochu zdřímala, sebou zavrtěla a otevřela oči. "Jacku?" Přišla k němu, nejdřív váhavě, pak vřeleji, když vstal a vzal ji do náruče.

"Zaplaťpánbu," řekla, políbila ho a zatahala ho za vlasy. "Už jsem myslela, že jsme ti vážně nějak ublížili."

"Čeká na mě u Chrámu očí," zašeptal. Cítil strach a radost, strach kvůli Ahk'Nemet, která pobývala sama, s omezenými prostředky obrany na nebezpečném místě.

"Kdo? Zelenka?"

"Zelenka," opakoval prázdně. Teprve pak se mu vybavilo, za jakých okolností náruč ženy opustil. "Proč jste výpravu přerušili?"

Angela rychle couvla před chvilkovým vzdušným hněvu, ale stín pominul a Jack se prohrábl strništěm na lících a na bradě. "Chtěl jsem jít s ní," řekl.

"Vím. Nebo jsem to aspoň uhodla. Promiň, Jacku. Nedokážu zadržet pomyšlení na to, co děláte. A navíc to vypadá-lo, že tě zmlátili do bezvědomí. Znovu se objevily pohmoždě-niny."

"Byl jsem v pořádku."

"A také jsi byl v Hlubině už čtrnáct dní. Začínali jsme mít obavy, že tě tak dlouho necháváme pryč."

"Dva týdny?"

Pokoušel se s tím vyrovnat. Předtím se mu zdálo, že jeho pobyt za hranicemi Zápolí byl mnohem delší, a strávil v midaxovém stavu jen čtvrtinu té doby. Chvilí se díval do země, pak Angela téměř vzdechla.

"Byla ochotná se s tebou vrátit?"

Nemohl nic než zavrtět hlavou. "Ne. Nebyla. Chtěla se vrátit do města. Chtěla, abych šel s ní."

Angela se zatvářila mrzutě. Ruce měla zkřížené na prsou a prohlížela si svého rozzcuchaného manžela.

"A tys nejspíš chtěl jít s ní. Chtěl jsi s ní odejít. Chtěl jsi s ní odejít?"

"Ano."

"No jasně. Jasně, že jsi chtěl..."

Ale teď už si nebyl jistý.

Když se vrátil do reality, snová vášeň ztratila na intenzitě, takže nutkání, které ho předtím ovládlo - putovat s Nemet k počátku všeho dění, pomoci jí odčinit to, co kdysi v minu-losti spáchala - mu teď vedle příjemné blízkosti rodiny připadalo podružné.

"Jak se má Natálie?"

"Nevím," řekla Angela a v jejím hlase se ozvalo něco skoro až plačtivého. "Ale já nejsem v pořádku, Jacku. Díky za optá-ní."

"Promiň," vyhrkl, zvedl k ní ruce a pevně ji stiskl. "Probo-ha, promiň. Promiň mi to, Angie. Jsem ještě mezi dvěma svě-ty. Ještě jsem se nepostavil nohama na pevnou zem."

Sama se začala omlouvat. "Já to vím. Jsem moc netrpělivá. Natálie je... divná. Je tady, v ústavu. Nerada ji nechávám sa-motnou, ale... když jsme doma... tak se stejně nějak dostane ven a tančí po poli. Myslíš, že nás dovede očarovat?" Unaveně se usmála. "Někdo nás oslepí kouzlem, když si chce s naší dcerou zatancovat..."

Angelina chladná, unavená slova byla jako rány do srdce. Jack si vzpomněl na klaustrofobní ponurost Glanumu a bezdu-chý stín, který se jím plížil, a představoval v tom světě odraz jeho dcery. Od lásky se najednou vrátil k realitě strachu, proto-že věděl, že bude muset do Glanumu znovu, škemrat o víc času, o další příležitost.

Angela si nenadálé úzkosti v jeho tváři všimla a pohladila ho prsty po čele. "Nemysli na to, Jacku. Měli bychom jít do-mů. Jít domů a trávit víc času spolu. Co kdybychom si zajeli na blata, udělali si výlet, našli nějakou zapadlou hospůdku s dobrým pivem a domácí kuchyní a zůstali tam, dokud se nám nebude chtít odjet."

"Musím podat hlášení, ne?"

Ale tentokrát bude selektivní a diskrétní...

"Ano. Samozřejmě. Ale potom... na chvíli domů a pryč na blata. Bez starostí o šedozelené obličej, které se ti pletou do života"

Jack se na ni podíval. Celá zářila, nejenom nadšením, ale také potřebou, skoro až hladem, jaký u ní už několik let neviděl.

A jemu se hlavou honilo jediné:

Jenže já CHCI mít starosti o Zelenku, která se mi plete do života...

Od jeho návratu uplynuly více než dva dny a Steve se nemohl dočkat podrobností o jeho zážitcích.

"Kolik si myslíš, že uběhlo času od tvé předchozí návštěvy?"

"Těžko říct. Podle Nemet dva roky. Dost času na to, aby William se svými žoldnéři postavil loď, přeplavil se přes je-zero a vyplenil rybářskou vesnici. Ale aby postavil pevnost? A aby ti, kteří z vesnice přežili, postavili svou tvrz a flotilu? Neřekl bych, že se to dá za dva roky stihnout."

"Když jsi je viděl, měl jsi pocit, že William a rybářská dívka jsou přibližně stejně staří jako předtím?"

"Řekl bych, že ano."

"V tom případě je možné, že příběh si drží kontinuitu na úrovni asociace s tvým přítelem Williamem, ale dochází k dis-kontinuitě prostředí."

"Takže pokaždé, když se vrátím, se vracím k jisté variantě příběhu?"

"Řekl bych, že ano. Třetí cesta nám pomůže stanovit nějaká pevná, neměnná pravidla. Pochopitelně až budeš připraven. A jen jestli budeš souhlasit."

Zelenka zpívala; píseň o lásce; píseň o touze; byla teplá noc a ona ležela pod třpytivými hvězdami, zakrytá pod kůže-mi. Dýchající vítr ze zemního víru, z maelströmu, unášel její slova za hranice místa, kde čekala.

"Jacku?"

"Promiň. Je strašně blízko. Pořád je strašně blízko. Jako by byla ve vedlejší místnosti, tak blízko ji cítím."

Další otázkou, která Steva fascinovala, byl jazyk. Nutil Jacka, aby znovu a znovu opakoval slova a gesta, která rytíři z pevnosti používali.

Přivedli lingvistu, aby poslouchal a díval se, a pak se roz-proudila živá debata o tom, že i když komunikace probíhala pomocí gest, znaků a cizích jazyků, dorozumění bylo dosaho-váno poměrně rychle. Nemet ale mluvila anglicky - nebo Jack mluvil zdánlivé levantským jazykem, který používala ona - takže určitě pocházela z jiné části světa nevědomí, sytícího Hlubinu a Zápolí.

Nemet a její agresivní partner - její bratr a manžel - byli starší, hlubší, vlastněji Jackovi než ostatní, kteří s největší pravděpodobností vznikli kvůli pokrytí různých osobností, od-stínů šedi, z nichž se skládá složitý lidský jedinec.

Nemet byla 'archetypní', přestože Steve to slovo neměl rád. Ona i Baalgor však byli součástí archetypního obrazu, který se u Jacka uvolnil či odkryl, ale mohl být zastoupen v celé lidské populaci. Bylo těžké určit, co představují, třebaže jejich spojení s měs-tem - nebo se svatyní, jak to viděla Ahk'Nemet - a jejich vztah k události, jež měla ve městě/svatyni původ, naznačovaly, že pocházejí z doby, kdy si lidská mysl začínala uvědomovat 'společnost'.

Podobně jako chaos forem, brnění a funkcí, byl i jazyk, jímž žoldnéři mluvili, směsicí toho, co Jack slyšel, co věděl a co měl vrozené: bylo to neuroblábolení, které plynulo jako fran-couzština, bylo silně ovlivněno ranou podobou velštiny a obsa-hovalo téměř souvislé pasáže z prafínštiny, jednoho z nejstar-ších dosud používaných jazyků, v němž se odrážel společný jazyk obyvatel střední a severní Evropy v období po skončení doby ledové.

Jackovi sice slova nedávala žádný smysl, ale byla součástí takzvané obrozené symboliky řízené limbickou soustavou mozku, rozptýlených vzpomínek, které se obrozují v lidském plodu ve třetím měsíci vývoje... podobné - jak mu Steve uká-zal - ale ne úplně stejné jako neojungovská představa zkušeností programovaného společného nevědomí... nebo postsheldrakeovské pojetí přenosných rezonančních neuromorfů...

Skrytá mysl představovala svůj vlastní svět, hřiště pro každé izolované ego, které se rozhodlo, že se vydá na cesty!

Jack byl unavený; byl smutný. Necítil se doma. Domov byl pod hvězdami, u Chrámu očí, kde na něj čekala ta mrštná žena nosící tváře svých sester. Neměl v ústavu trpělivost. Ste-ve s Angelou ho rozčilovali, a tak jakmile popsal, co si ze své cesty pamatoval, aniž by se zmínil o tom, co cítil a dělal se Zelenkou, prohlásil výslech za skončený.

"Fajn! Fajn!" řekl Steve, když jeho neodbytné naléhání, aby se uskutečnilo 'ještě jedno sezení', začalo v subjektu vyvolávat hněv.

Jack se zklidnil.

"Pusťte mě pryč. Proboha, skončeme to už. Dusím se..."

"Tak dobře. Končíme. Běž domů, Jacku. Angelo? Postarej se o něj."

Ale Steve nedokázal dát pokoj. Odešel s oběma do dětské herny, kde Natálie ještě se dvěma jinými dětmi sestavovala obrovskou skládačku.

"Nemet je záhada. A Baalgor. Musíme je zkusit zařadit časově a místně. Musíš zkusit pochopit, co spáchali, kde k to-mu došlo a kdo je pronásleduje. Půjdeš znovu do Mihotání?"

"Nevím."

"Jestli půjdeš, tak -"

"Řekl jsem, že nevím. Dej mi pokoj, Steve. Mám toho dost!"

Brightmore ho zatahal za rukáv. "Jestli půjdeš, tak chci být s tebou. Chci tu cestu zaznamenat. Určitě existuje nějaké spojení s Hlubinou. Musí existovat. Vezmi mě s sebou."

Angela, odvádějící manžela chodbou, za Stevem zavolala: "Ozvu se ti. Je to dobrý nápad."

Ale téměř neslyšitelným šepotem, který zjevně nebyl určen Jackovým uším, dodala: "Bude to chtít ho přesvědčit. Nech to na mně."

Natálie pro něj měla překvapení. Když spolu šli k autu, díven-ka jen tak tak krotila své vzrušení. Žvatlala o tom, co dělala, když byl tatínek 'pryč', a vyptávala se na 'koníky'.

Cestou domů se ho do omrzení ptala, jestli viděl nějaké další koníky.

"Viděl jsem je, jezdil jsem na nich a pásal jsem je!"

Zdálo se, že Natálie má starost o to, jakou měla zvířata barvu. "Neměli náhodou červené a zelené pruhy?"

"Jenom ti největší a nejlepší. Ale bylo to tak. Červené a ze-lené pruhy."

Dívka se pro sebe zasmála. Svýma malýma ručkama chyti-la otce, který jel na zadním sedadle s ní, za ruce.

Doma Angela rychle otevřela okna, aby dům vyvětrala. A když bylo po jídle, zeleninové polévce s česnekovým chle-bem, přišla Natáliina chvíle: předala otci svůj dárek.

Jack si všiml, že v krabičce něco rachotí, a otevřel ji. Ne-chtěně vysypal obsah na koberec. Skládačka z balzového dře-va obarveného barvičkami. Na první pohled se mu zdálo, že kousků musí být snad sto.

"Osmdesát kousků," oznámila dívka pyšně. "To jsem udělala sama. Ve škole."

"Nádhera! To je prostě nádhera! Děkuju, Natálko." Dal jí pusu, ale hned se mu vykroutila.

"Tak do toho! Poskládej to!"

Vybral ty kousky, na kterých byly jasně vidět červené a ze-lené pruhy (koně), pak rovné okraje, udělal si hrubou předsta-vu a začal žertovat, spojovat, co k sobě nepatřilo, a tvrdit, že to tak má být, přestože dívka protestovala, že to má špatně.

"Koně nemají ocas na obličej!" Když si uvědomila, že vyrazila, co mělo být překvapení, vyděsila se.

"Neříkala jsem nic o koních..." vyhrkla.

"Co jsi to povídala, že medvědi nemají ocas na obličej?"

"Neříkala jsem medvědi..."

"Mně se zdálo, že jo."

"Ne."

"Tak co jsi říkala?"

"Nic."

"Já myslel, že jsi řekla 'medvědi'."

"Neřekla."

"Ale pozor na to, spousta zvířat má ocas na obličej."

"To není pravda, nemají."

"Určitě mají."

"Tak některé řekni."

"Třeba Nosopták, který má velký ocas. Nebo Aardvark s ocasem na nose... Krátkoocasá moucha nosatka..."

"Taková zvířata nejsou," prohlásila nejistě Natálie.

"Určitě jsou!"

"Nejsou."

"Chceš snad říct, že tatínek, který tě má tak rád, je lhář?" Dlouho se na něj dívala.

"Jo," řekla a najednou se rozpustile usmála. Zatvářil se ohromeně.

"Tak přines svou knihu Neobvyklá zvířata!"

"Žádnou knihu o neobvyklých zvířatech nemám."

Ještě ohromeněji: "Ty nemáš knihu Neobvyklá zvířata?"

"Ne."

Zavrtěl hlavou.

"To je smutná výchova. Samé špatné knížky. Ale kdybys měla ty správné knížky, našla bys všechna možná obrovská, chlupatá zvířata, která mají ocas na nose."

"Ty si vymýšlíš."

"Nevymýšlím!"

"Vymýšlíš!"

"Aha!"

Zasadil poslední kousek skládačky na místo a sedl si rovně, aby mohl obdivovat nakreslené koníky, vysoké stromy v poza-dí a lidskou postavu, jak jede na největším zvířeti - samozřej-mě měl za to, že ta podsaditá, robustní postavička má být on. "To je krása! Ti koně jsou úplně jako opravdoví."

"Ráda vyrábím skládačky. Ten tvar se dělá takovou zvláštní řezačkou. Podobají se koním, které jsi viděl?"

"Jsou přesní. Děkuju. Budu to opatrovat jako poklad."

"Viděl jsi tentokrát nějaká další divná... neobvyklá zvířata? Viděl?"

"Spousty."

"Ale ne s ocasy na nosech."

"Ještě roztodivnější než ta nosatá. Viděla jsi někdy vlky, kteří se dovedou postavit a běhat jako lidi?"

"Ne. Jakou měli barvu?"

"Byli černí, s jantarovým žlhaním na bocích a velkým, tuhým okružím, které jim na krku stálo jako ostny." Natálie se rozběhla pro barvy. "Namaluju ti je."

"Mají pelech u velkého kamenného oblouku s vytesanými postavami lidí a zvířat."

Uvidíme, co z toho uděláš...

A zatímco jeho dcera si cvičila představivost na motivu vlků, Jack přemýšlel nad skládačkou. Pobavila ho, měl z ní opravdovou radost. A jak si tak neuměle rozřezaný, naivně nakreslený obrázek prohlížel, uvědomil si, že Natálie nakres-lila lidské postavy dvě: zelená silueta s nápadně ženskými rysy, schovaná mezi stromy, tak dokonale splývala s vegetací v pozadí, že se dala objevit jen pozorným pohledem. Dotkl se zelené ženy a uvažoval, koho nebo co vlastně holčička chtěla nakreslit.

Teprve později ho napadlo, že Natálie možná nechtěla na-kreslit vůbec nic; že štětec možná vedla úplně jiná ruka.

29

Froudenská blata se zvedají za městečkem Chagwick jako zasmušilé skály, neustále šedivé a zahalené mraky, kde na plynutí času ukazují jizvy a vymletá koryta při úpatí, kudy odtéká dešťová vody z obrovské plochy skalnaté, bažinaté kra-jiny vlastních blat.

Daleko od Exburghu, v odlehlé části země, Angela zorganiz-zovala setkání s přáteli, umělci a výrobci

hraček, ve Stinhallu - Kamenném sálu - ležícím v maličké vesničce Stiniel, několik mil od Froudenských kopců.

Stiniel, ztracený v hlubokém údolí, při pohledu od cesty téměř dokonale schovaný za duby a osikami, tvořily tři domy, staré sruby, které byly uvnitř upraveny, aby odpovídaly moder-ním nárokům, ale zvenčí vypadaly jako pravá historická obydlí.

Natálie byla ze Stinhallu nadšená. Fascinovala jí představa, že pod podlahou z plochých kamenů jsou pozůstatky ještě starších obydlí. Hrála si v drnovém bludišti na zahradě s Tobym, který byl přibližně stejně starý, zatímco dospělí si vy-chutnávali skvělou pohostinnost svých stinhallských hostitelů. Dům byl jako jeskyně pokladů, v níž se skrývaly loutky, obrazy postav v lidových krojích, sochy, lesní mužíčci a vrza-vé, záhadné výklenky a kouty. Měl samozřejmě svého ducha a někdy bylo z kuchyně při měsíčním svitu vidět divokého muže, jak běhá po polích u lesa.

Zatímco Brian s Angelou dohlíželi v zahradě na to, jak se na rožni opéká kýta z místní vysoké - když šlo o hostiny, štědrost majitelů Stinhallu byla prostě fantastická - Jack pomá-hal Wendy s koláčem lesního muže, angreštovým ovocným dortem ve tvaru obličeje, zdobeným těstovými lístky, větvič-kami, divokýma očima a jazykem, které byly nakonec obar-veny jedlým barvivem do zelena a do červena. Dala si tu práci, že z voskovitých nových brambor vykrájela brouky, aby děti pobavila, a postavila "pohádkovou věž" z kousků ananasu, meruněk a plátků kivi.

"Co by to bylo za vaření, kdyby se u toho člověk nepo-bavil?"

"Správně. A co by to bylo za zábavu, kdyby se člověk nemohl zakousnut do koláče lesního muže?"

Byl teplý večer na sklonku podzimu, dokonalý pro opékání, dokonalý pro sezení při svíčkách, povídání a sdělování novi-nek.

Další den ráno svěřili Jack s Angelou Natálii pečlivému dozoru a vyrazili na blata. V devět byli už vysoko nad okolním terénem, bičováni chladným větrem, a kráčeli po rašelině a vřesu směr nekonečno. Přidávali šedé kameny na hromady, kterými byla okolní širá krajina posázená. Posvačili pod rozeklaným skalním výčnělkem, jemuž se říkalo Králův kámen, a pak po-mocí mapy a kompasu nabrali západní směr, kterým se měli vyhnout nebezpečným oblastem Staré Gouldovy jámy a Třasoviska a dojít k Větrné hraně, skalní stěně vysoké více než dvě stě stop, oblíbenému místu horolezců.

Tady se posadili, s větrem proti nim a zřůžovělým sluncem za řídkými mraky, které se začalo klonit k obzoru, houpali nohama nad propastí a nechali se ovívat a líbat opojným poci-tem 'starých časů', jenž jako by je vytrhoval z času, takže si nakonec lehli, dívali se do nebe, a nasávali vůni zakrslé trávy, štiplavé půdy a průzračného větru.

Chytili se za ruce a zavřeli oči. Veškeré obavy, veškeré nejistoty z nich vycházely ven. Bylo to tak poklidné, tak vzdá-lené, tak soukromé. Zdálo se jim, že se tak spolu nechali uná-šet celé hodiny. Bylo to skoro jako za starých časů. Skoro tak dobré, jako když byli spolu poprvé.

Skoro...

"Co kdybychom tady zůstali navždycky," řekl Jack.

"Já se potřebuju vyčůrat."

"Tak se vyčůrej přes okraj."

"Co kdyby tam byl nějaký horolezec?"

"Vyčůrej se přes okraj - a upaluj!"

"Ty bys to udělal také, co? Stejně je nejvyšší čas sejít dolů. Civilizace volá. Na autobusovou zastávku jsou to odtud dvě hodiny chůze."

Jack se podíval na hodinky. "Propána. Zbývá nám deva-desát minut světla. Máš pravdu. Hybaj!"

Na posledním úseku museli jít po silnici, což bylo nepříjemné pro bolavá chodidla, ale bezpečné ve tmě, která zhoustla v ně-kolika minutách. Z autobusové zastávky zatelefonovali do Stinhallu. Všechno v pořádku. Vzhledem k tomu, že museli hodinu čekat, Jack navrhl, aby zašli na stejk. Angela se přimlou-vala za něco ostřejšího, a proto našli v centru města thajskou restauraci a požádali, jestli by nemohli dostat stůl dostatečně daleko od okolních hostů.

"Máme za sebou sedm hodin chůze."

Žádný problém, ujistil je z bezpečné vzdálenosti zdvořilý číšník.

Bylo po desáté, když je autobus vyklopil ve městě, odkud to bylo do vesničky nejbliž. Ve tmě jako v pytli, pod oponou těžkých mračen, se plahočili po ní cestou půldruhé míle vstříc horké koupeli a silnému čaji, po kterém už oba toužili. Jejich baterka ozařovala slabým světlem stromy a živé ploty, zářivé oči králíků a dvě sovy, jež vyrazily za svými cíli.

Když přešli kopec, za jehož vrcholem cesta klesala ke Stin-hallu, zahlédli v dálce blýskání světel a zůstali na okamžik stát.

"Baterky?" zeptala se Angela, upírajíc oči ke čtyřem míha-jícím se kuželům bledého, bílého světla.

"Baterky," přisvědčil Jack. "Na poli za Stinhallem."

"Natálie!"

"Prokrista! Přišel za ní!"

Běželi jako šílení, na nohou, které měli ztuhlé a bolavé. Angele na kluzkém kopci podjela noha a odřela si stehno, ale Jackovu pomocnou ruku podrážděně setřásla.

Slyšeli ze tmy Brianův hlas a volání dalšího muže z dru-hého konce pole. Než přeběhli příjezdovou cestu, drnové za-hradní bludiště a úzký můstek přes hluboký, křovím zarostlý příkop, který odděloval dům od polí, baterky byly daleko od sebe.

Nejbliž byla Wendy. Zahlédla Jacka a rozběhla se k němu.

"Myslíme, že je v lese. Jacku, nevím, co bych měla říct..."

"To nic. Neměli jsme spoléhat na to, že se to tady nestane. Udělala to už mockrát."

"Celý večer si spokojeně hrála s Tobym, chvíli se dívala na televizi, dojedla koláč lesního muže a šla spát, jako to nej-vzornější dítě. Pak přišel dolů Toby a řekl, že se začala smát a tancovat po pokoji, tak jsme vyšli po schodech..."

"A ona vyklouzla z domu."

"Promiň."

"Nic se jí nestane," uklidňoval ji Jack. "Jenom ji musíme dostat domů."

Ukázalo se, že pomoci v pátrání přišli i manželé ze soused-ství. Jestli utíkala do lesa, nemohlo se jí téměř nic stát; ale ve spodní části polí byly tůně a měkké bahno, nebezpečné pro zvířata a v každém případě pro děti. Felicity, sousedka, šla dolů hlídat.

Nakonec ji našli. Brian zašel hlouběji do lesa a všiml si Natáliiny bílé noční košilky. Vylezla na strom a seděla na větvi, dvacet stop od země, pomalu se houpala a zpívala.

"Slez dolů, Natálie. Tady žijí trolové."

"Kde je tatínek?"

"Jde po poli sem. Mám přinést žebřík?"

"Ne, díky. Stačí, když přivedeš tatínka."

"Pořádně jsi nás vylekala. Mysleli jsme, že spíš."

"Přišel za mnou kamarád, tak jsem si s ním chtěla jít za-tančit."

"Cože? Na stromě?"

"Ne, ty trdlo."

Když dorazil do lesa Jack, sotva popadal dech, ale při po-hledu na dceru mu spadl kámen ze srdce.

Slyšel Angelu, která přibíhala s Wendy a něco volala. Vyslechl většinu Natáliina rozhovoru s Brianem, který se v chladném vzduchu celý třásl. "Musí být promrzlá," informoval naléhavě Jacka. "Já tedy jsem. Proto utíkám domů. Tady máš..."

Sundal si kabát a rychle se rozběhl tmou zpátky, jen v py-žamu.

"Pošli je pryč, tati," ozvala se z větvi Natálie. "Chce s tebou mluvit o samotě."

A máme to tu zase...

"Pošli je pryč!" řekla nahlas Natálie a její dětský hlas při-tom balancoval na pokraji hysterie. Angela a Wendy z lesa odešly za Brianem do domu.

Jack zvedl oči k dceři a rozhněvaně řekl: "A teď slez. Žádné dohadování. Dolů! Hned!"

"Ani mě nenapadne."

"Je tady? Šedivák? Je tady?"

"Já tady jsem," řekla dívka s úsměvem, mrkajíc do světla baterky. "Takže on je tady také."

Sledoval ji tak daleko! Dvě stě mil od Exburghu a pořád měl nad ní moc!

Jack byl vystrašený a prochladlý, nevěděl, jestli ten, kdo s ním z vysokého stromu mluví, je Natálie - nebo Natálie a Stínová dívka - a tak řekl jen: "Tak mám tě tady nechat? Dobře, máš tady kabát. Obleč si ho. Zahřej se; nebo tancuj. Hlavně si dej pozor, abys neprochladla, a až polezeš z toho stromu dolů, tak lez opatrně. Žádné zlámané kosti nepotřebujeme."

"Kam jdeš?"

"Zpátky do Stinhallu. Vykoupat se a spát. Jsem unavený chůzí a tvoje maminka také. Uvidíme se u snídaně."

"Zůstaň tady!"

"Ani mě nenapadne," napodobil lehký sarkasmus jejích vlastních slov. "Mám za sebou dlouhý den. Když jsi tady v lese spokojená a když si dáš pozor, až polezeš dolů, budu ti věřit. Dobrou noc, Natálko."

Dal se na odchod, hledaje baterkou cestu lesem. "Chyt' mě, tati."

"Dávej pozor!" zavolal, ale rodičovský strach a nejistota, jestli zvolená strategie je ta pravá, ho přinutily, aby se ohlédl. Dívka visela na větvi za jednu ruku a houpala se. Bílá noční košile jí vlála kolem nohou, které se kroutily, jako by se chtěly něčeho zachytit. Dívala se na něj a usmívala se, v širokém kuželu světla baterky měla bledou tvář. "Chyt' mě, tati." A pustila se.

Jack vykřikl její jméno a rozběhl se zpátky ke stromu. Stačil si všimnout, že se ve vzduchu otočila, v třepetající se košilce vyhoupla nohy nahoru, aby dopadla na záda. Ale neudělal víc než čtyři kroky, když před ním vyrostlo město, vynořilo se ze země naproti němu, obklopilo ho a přineslo s sebou pach starých, studených kamenů a vlhkých sklepení.

Chvělo se: byl zase tam, v ústí jeskyně, Míhotání, které ho dovede do jádra přízračného města. Natálii vidět nebylo. Tam, kde dopadla, byla mimo sféru jeho vědomí, a přestože se vrhl před sebe a začal rukama bušit do hrubě přitesaného kamene u vstupu do jeskynního systému, slyšel jen ozvěnu vlastního zoufalství... a někde v dálce zvuk vody.

"Natálie..."

Někde tady, v těchto místech, by dítě dopadlo na zem. Byla polámaná? Naštípla si pádem páteř? Má zlomenou ru-ku? Snažil se proniknout novou realitou Glanumu, ale lesy nad Stinhalem byly pryč a někde před ním se ozýval hlas, který volal jeho jméno.

Vyšel z jeskyně do ponurého šera chrámového města a sta-nul před vysokou, bílými šupinami pokrytou ženou. Všiml si, že šupinky jsou součástí oděvu, jsou to odštěpky bílé kosti sestavené do brnění, které ji halilo od krku do pŕlky stehen a obepínalo štíhlé linie jejího těla. Dlouhé, světlé vlasy splýva-ly po stranách tváře, která byla hubená a elfí, jako na každém klasickém výjevu z pohádkového světa, jehož dokumentace, ať už na papíře či v podobě loutek, byla životní mízou jeho stinhallských přátel. Pobaveně se lesknoucí oči si ho prohlí-žely přes neupravenou ofinu. Ústa, nedočkavě rozšířená, napo-dobila polibek. Pak stvoření zvedlo ruku a pokynulo mu.

"Pojď, tati. Máme před sebou dlouhou cestu..."

"Natálie?"

"Stín, ty starý osle. Ty mě nepoznáváš? Asi ne. Dlouho jsme se neviděli. Tatínkova holčička zatím vyrostla."

"Stín..."

"Pojď!"

Táhlo ho to k ní.

"Ne!"

Otočil se a rozběhl se jeskynním systémem zpátky. Stínová dívka ho pronásledovala, vřískala a smála se, nedovedl však poznat, jestli z legrace nebo vzteky. Stín jeho dcery byl hotová harpyje a on to stále nedokázal pochopit.

Najednou se ocitl na stráni zalité měsíčním svitem a klopýtal k zářícím světlům Stinhallu. Někde za nim žena ječela zlostí. Rychle se obrátil a pátral v iluzorní jeskyni a mezi nebetyčnými monolity po nějaké známce své dcery, té dcery, která spadla ze stromu (cítil, že věří, že Natálie ve své přirozené, mladistvé pružnosti změnila pád v dokonalé přistání), ale ne-viděl nic - utíkal.

Stínová dívka plula za ním, vrkala na něj a volala, měsíc se leskl na bílých šupinách.

A za Stínovou dívkou se jeskynním ústím tlačilo Glanum, natahovalo se pro vysávající polibek,

pronásledovalo ho z kopce dolů.

Angela na něj čekala na dolním konci zahrady.

"Kde je? kde je Natálie?"

"Běž dovnitř!"

"Kde mám dceru?"

Jack se otočil. Mihotání se za ním valilo, roztékalo se, vytvářelo přelud vstupu do jeskyně. Bílá Stínová dívka šla před ním štíhlá a krásná, a natahovala k otci ruce.

"Běž dovnitř!"

"Ona je ještě v lese?"

"Je v bezpečí!"

Zatahal Angelu za kabát, ale vysmekla se mu. "V bezpečí? Šlíš? Nečekala jsem, že ji tam necháš."

Angela přeběhla můstek a zmizela v poli. Jack se rozběhl drnovým bludištěm, kolem ohniště s rožněm, vstříc vítajícím světlům z kuchyně.

Wendy mu vyšla naproti, ale dívala se k lesům za ním. Byla klidná, skoro až vyrovnaná, a upírala zářivé oči na něco v dálce.

"Kdo je to?"

Jack v první chvíli nebyl schopen uvažovat, až pak si uvědomil, že Wendy vidí blížící se stín.

"Duch mé dcery."

"Je krásná."

"Je to jenom duch."

"Já vím. Ale stejně je moc krásná."

"Jsem v průšvih, Wendy..."

"To vidím. Běž dovnitř. Zkusím si s ní promluvit..." Wendy vykročila za svítícím ústím jeskyně, otočila se, ukázala mu 'Běž! Běž dovnitř!', pak přešla bludiště a trávník ke zjevení na dolním konci pole. Angela byla ztracená ve tmě, nahoře u lesa volala Natálii.

"Kam jde?" zeptal se ho v kuchyni Brian.

"Promluvit si s ní. S tím duchem..."

"Neměl bys dělat takové věci," řekl tiše, rozčileně Brian. Planoucíma očima zastíral skutečnost, že má o ženu strach.

"Promiň. Ale zdá se mi, že ví, co dělá."

Ovšem! Brian ani Angela Mihotání neviděli. Jediná Wendy, která byla vždycky citlivější na zvláštnosti a takzvané energie přírodní krajiny, si dovedla udělat částečnou představu o tom, co jejího přítele pronásleduje.

V dalším okamžiku se kuchyňské dveře rozletěly a do místnosti vpadla Wendy, rozčuchaná, v roztrhaných nočních šatech, zabouchla za sebou dveře, opřela se o ně a zvedla oči k Jackovi.

"Mrcha jedna! Pane bože, to je mrcha!"

Dům se otřásl. Jedna loutka spadla z galerie na podestu. Sklenice vedle umývadla začaly cinkat.

"Myslím, že bychom odtud měli vypadnout," řekla Wendy. "Promiň, Jacku. Máme s Brianem nějaké amulety..."

"To potřebujeme amulety?" Brian se zatvářil ještě vystrašeněji.

"Něco potřebujeme! To venku není duch. Je to na tobě, Jacku. Měl jsi nás varovat."

Rozběhla se domem pryč. Brian zvedl loutku, čtyři stopy vysokého troja, a pak sebral ze stolu nůž.

"Budeme vzadu v domě pod postelí," řekl s trpkým úsměvem. "Cos to s sebou přitáhl, Jacku. Na termity to nevypadá."

"Nevěděl jsem, že to přijde až sem."

"Měl by ses postarat o Natálii. Proboha!"

Dům se zachvěl. Sklenice se sušenými fazolemi a zrním spadly a rozbily se o kamennou podlahu.

Šupinatá žena šla za světlem v kuchyni, kroutila hlavou a usmívala se jako rodič přistupující k zlobivému dítěti. Noc za ní jako by plynula do mihotavého obrysu jeskyně.

Jack ustoupil do obývacího pokoje a přitiskl se ke kamenné zdi u okénka do zahrady. Z velkého krbu vycházela zář a praskání z dlouhého polena, které tam hořelo. Plameny vrhaly na zdi stíny soch a

nábytku. Tobyho hračky se dosud povalovaly tam, kde si s Natálií večer hráli. Vysoké hodiny ze začátku devatenáctého století, které visely u dveří, zavrčely a začaly odbíjet.

Stínová dívka proplula kamennou zdí jako nic a vstoupila do pokoje. Ústí jeskyně se před ním otevřelo, páchnoucí při-tesaná skála a tmavý vstup lemovaný tajemným zeleným světlem, proteklo stěnou a ohněm a hrozivě se ke skrčenému muži blížilo.

Glanum si pro něj znovu přišlo. Vzdal se, vykročil směrem ke krbu a Mihotání a cítil, jak ho chlad a vlhkost ovinuly jako dotek pekla.

30

Bílá Stínová dívka s ním neměla trpělivost. Byl pomalý. Šla stínovým městem jako první a on běžel nebo šel za ní. Její nespokojenost a zbrkllost mu připomínaly Angelu, stejně jako vytrvalé popohánění kupředu, neustálé zdůrazňování, že si musejí pospíšet, dostat se k 'jezítku'.

"Kde je to jezírko?"

"Takže si vzpomínáš! Studna, svatyně, kde se ženy koupou a jejich psi tam chodí pít. Lovecký pramen. Schovávali jsme se tam. No tak, pospěš si, Jacku. Nejsi přece tak starý. Poběž rychleji."

Jacku?

Její útlou, bledě žhnoucí postavu obklopovaly zdi, které se na něj tlačily. Bylo to morbidní místo, z jehož kamenů prýštila úzkost.

"Mám strach. Všechno se to uzavírá..."

"Tak poběž trochu rychleji!"

"Kde to jsme?"

"Ty to nepoznáváš?"

"Ne, nepoznávám. Kde jsme...?"

Rychle se rozhlédla a jemu se zdálo, že se zachvěla, na oka-mžik zneklidněla. "Tady spálili těla. Snegli je sem, některá ještě živá, a spálili je se smolou, suchým dřívím a slámou, i s při-krývkami a oblečením z jejich domů. Naházeli je do uličky, protože kamenné zdi zabránily šíření ohně. A blechy je ne-mohly přeskočit."

"Mor?"

"Ano. Mor. A jeho oběti. Stovky, Jacku. Exburgh má velice pestré historie, pokud jde o lidská práva."

"Tohle je Exburgh?"

"Tohle je Glanum, Jacku. Glanum se živí jinými městy, hoduje na jejich stínech. To přece víš, ne? Ted' pojď dál!"

Znovu přidala a vyběhla z klaustrofobní morové uličky na náměstí, kde z trouchnivějících kmenů stromů někdo udělal tribuny a po ploše se potloukali rvaví psi, hledající potravu.

Znovu došli k řece. Trupy člunů ležely zpola potopené v kalné vodě, stěžně zlomené a zřícené, pestrobarevné fábory a plachty zčernalé ohněm nebo vybledlé časem. Stínová dívka přešla na druhý břeh, pečlivě našlapujíc, tančíc po rozpadajících se palubách mezi troskami slavnosti. Jack šel za ní. Zakopl a zjistil, že hromada zažloutlého dřeva, kterou v pádu rozkoř, jsou deštěm nahlodané pozůstatky člověka.

Stínová dívka se rozesmála. Vypadala, jako by tady byla doma, jako světlé zjevení v nestvůrném šeru. Zavolal na ní.

"Když jsem posledně přecházel řeku, konala se tady slavnost. Byla tak živá. Byla to oáza štěstí. Hýřivá; nádherná; dávná svatba."

"Ta už je strávená," řekla a potlačovaně se zasmála. "Strávená a vyloučená. Glanum dovede využít každou energii, každou náladu. Tohle je smetiště! Pojď dál, Jacku! Hleď si cesty!"

Šel za ní, mezi sochami nafouklých, šklebících se zvířat z hladkého, černého mramoru, označujících monolitické hrobky rozmístěné po obou stranách široké cesty, která vedla k bílé budově se sloupovým průčelím a sousoším natažených, okřídlených žen na vrcholu.

Bylo to Měsíční jezírko? Jestli ano, tak bylo od chvíle, kdy při poslední návštěvě vklopýtal do jeho chladivých, osvěžujících hlubin, podstatně rozšířeno. Ale Stínová dívka se to-mu místu vyhnula a dál pospíchala stíny, uličkami a po kluzkých březích potoků, které se klikatily městem.

Nakonec se shýbla a protáhla se portálem, který mu byl po-vědomý. Schody byly kluzké. Stínovou

dívku spatřil pod se-bou, jak se shýbá k jezírku a cáká si tekutinu na obličej a na krk, rozbíjí svůj zářivý odraz na hladině. Jack obezřetně sešel dolů za ní. Páchlo to tam zatuchlinou a kamenné tváře žen, z jejichž úst prýštila pramenitá voda, zarůstaly chuchvalce mokré vegetace.

Ale jezírko jako takové bylo čisté a lákavé. Jen slabá mě-síční luminiscence na šupinatém oděvu Stínové dívky umožňovala v té tmě jeho očím přizpůsobit se okolí.

"Co bude teď?" zeptal se dívky.

"Počkáme tu na mé přátele," odpověděla. "Baalgor je nemá rád. Poslal mě, abych tě přivedla. Myslím, že tě chce zabít. Ale já nechci, aby se to stalo. Mezi mými přáteli budeš ve větším bezpečí než posledně."

Jack se zmateně snažil vybavit si své předchozí zážitky z Mihotání, ale nakonec zavrtěl hlavou. "Myslím, že jste s Baalgorem přátelé," řekl. "Myslel jsem, že bys pro něj udělala všechno."

"Nevidíš, že jsem vyrostla, Jacku? Občas se vrátím za Natálkou a vlezu si k ní, ležíme spolu ve tmě a necháváme si zdát stejné sny. Když vstává do školy, utíkám s ní. Je to legrační, být tady a tam, být mladá a stará. Od Baalgora jsem už dávno odešla, abych mohla lovit s ostatními ženami. Někdy mě ale chytí a má velkou sílu. Vím, že si můj život může vzít, tak jako jej bere z Natálie. Vím, že mi může vzít, o co dívku připravil. Vím, že jí to dokonce může vrátit, když bude chtít..."

"Jak?"

Dělala, že ho neslyší. "Ale Jacku... Mně se líbí být taková, jaká jsem. Líbí se mi tady. Líbí se mi ten dvojitý sen, být s Natálkou. Patří k mému životu."

"Mohla by být celý tvůj život, život, jaký jsi nepoznala. Teprve vyrůstá."

"Já už jsem vyrostla, Jacku!" řekla žena rázně. "Baalgor to zařídil."

Nechtěl o jejích slovech přemýšlet. "To není totéž. Stíne... Natálie... kdybys od něj úplně odešla, mohli bychom začít znovu. Uteč z Glanumu!"

"To není totéž," opakoval bílý stín smutně. "Nemůžu od něj odejít. To, co mi udělal a co udělal tvé dceři, se nedá odčinit."

"Vždyť jsi před chvílí říkala, že by mohl vrátit, co vzal."

CO si vzal? Na Natálii zatím nebylo nic znát - kromě chvíle, kdy byla 'posedlá'. Co si vzal? Proč nebylo vidět žádné jizvy?

"Částečně. Možná. Nevím, Jacku. Vím jenom to, že se mi od něj podařilo dostat pryč, bezpečně se vzdálit; je ale pořád blízko, takže nechci riskovat. Udělám, co po mně chce, přine-su, opatřím. Ale už si od něj nedám ubližovat. A nedovolím mu, aby ubližoval tobě."

Prohlížel si ji ve slabém světle a viděl Angelu, viděl svou dceru, viděl mladou, odvážnou ženu, která patřila do dvou světů. Vlastně na tom byla stejně jako její otec - rozpolcovaná mezi dvě říše a v obou čím dál víc doma.

"Co mám udělat, aby to bylo nejlepší?" zašeptal, náhle zaskočený strachem.

"Nejlepší pro co?"

"Pro koho," opravil ji a stín se zasmál a zopakoval jako ozvěna: "Pro koho."

"Naučit se správně mluvit," zašeptal.

"Naučit se správně mluvit," zopakovala vlídně a pokračovala. "Ty bys chtěl, aby všechno bylo jako dřív. Na to je příliš pozdě. Chceš, aby všechno zůstalo, jak to je. Chceš tohle? Chceš trápení? S Baalgorem to lepší nebude. Je ztracený, Jac-ku. Bez své sestry a ženy se zelenou tváří se pomalu rozpadá. Musíš je vrátit k sobě: jí k němu nebo jeho k ní."

"A jak to mám udělat?"

"Copak já vím? Já jsem stín tvé dcery, Jacku. Jsem Stínová dívka. Toto je můj svět a vím o něm jenom to, co vidím; o tom, co je v jádru města, se mnou Baalgor nemluvil. Ale ať je tam cokoli, on se toho bojí; tam ho musíš zavést. Žije v jeho stínu, ale schovává se před ním. A právě tam ho musíš dotáhnout. I jeho družku se zelenou tváří. Do středu města. To je síla, která posouvá Glanum po tváři země. Proto se Glanum krmí stíny zapomenutých měst. To je síla, která pohání všechno!"

V jezírku to zabublalo a přes dolní schody se najednou převalila voda.

"Už jdou," řekla Stínová dívka. "Neboj se."

Ani nestačila domluvit, když voda vytryskla. Z rezervoáru vyskákali čtyři mastiffové, obludně velicí, celí promočení a la-pající po dechu. Na kamenných schodech se zastavili a začali si otřepávat vodu z

páchnoucích, zcuchaných kožichů. Pak se otočili, začali muže, který se v jejich svatyni krčil, očichávat a vrčet na něj.

Jedno ze zvířat se zvedlo na zadní, do výšky osmi stop, a nervózně si vetřelce prohlíželo. Druhé mu přiskočilo k obličeji a z hrdla se mu vydralo hluboké zachrčení. Stínová dívka je začala pleskat. "Je to přítel. Klid... Klid!"

Psi vyšli po schodech a tři z nich zmizeli v boční chodbě. Ten čtvrtý, který měl na obličeji bílé flíčky, od nichž se odráželo bledé měsíční světlo, se napjatě skrčil nahoře na schodech a upřel pohled na Jacka. K hladině jezírka vypluly bílé tváře dívající se skrze vodu, skoro jako ze sna. Čtyři ženy se vynořily rychle po sobě, naházely zbraně na pevnou podlahu, vykroutily si vodu z vlasů, zhluboka se nadýchaly vzduchu. Jedna byla velmi stará, šedo-vlasá, oblečená v šedé haleně. Druhá nebyla starší než Stínová dívka, ale tvář měla rozrytou jizvami nebo nemocí, těžko říct v tom slabém světle. Zbývající dvě byly dospělé a zlověstné, jedna se stříbrným náhrdelníkem a opaskem přes koženou halenu, na nohou sandály, druhá v šupinovém brnění podobně jako Stínová dívka, vlasy zastřížené až na lebku, přes tvář zavěšený provázek s ulitami nebo kůstkami, visící z každého ucha a provlečený nosem.

Ta poslední táhla z jezírka lano. Spolu s postarší ženou vytáhly do svatyně v několika sekundách jakési zvíře, svázané a mrtvé. Jack ucítil krev z jeho ran.

Tři psi ukrytí někde hlouběji začali výt. Mastiff na schodech pouze zavrčel a dál nespouštěl oči z muže, jehož neznal.

"To je můj otec," řekla Stínová dívka. Starší a mladší žena se zasmály. "Slyší na jméno Jack," pokračovala Stínová dívka "Jacku? Moje přítelkyně jména nemají. Pozřelo je Glanum, stejně jako všechno ostatní, co ve městě najdeš. Ale když té staré ženě řekneš Sefonnie, tak se vždycky zakaboní." "Sefonnie? Persefona?"

Jakmile to jméno vyslovil, stará žena po něm plivla. Sbírala šípy, které se jí rozsypaly, když pomáhala u jezírka.

"Tohle je Hekut," pokračovala Stínová dívka a ukázala na ženu zdobenou ulitami, "a Nubissa," na tu druhou. "A Diana," dívka.

"Ty si dovedeš najít přátele," konstatoval Jack. "Rovnou z vlčí smečky!"

"Jsou to lovci. V Glanumu musíš být lovec. Když neumíš lovit, když neumíš utíkat, když se neumíš schovat, brzo skončíš v říční bráně, kde se budeš šklebit na krkavce."

"To znamená 'být mrtvý'?"

Stínová dívka se vesele zasmála. "Určitě to neznamená 'milovat se'."

Pak ženy odešly od vody a zmizely v chodbách. I Stínová dívka odvedla otce na sušší místo uvnitř svatyně, do malé cely zahřívané rohožemi a svíčkami. Psi se krmili a odněkud bylo slyšet hlasy, smích a porcování masa. Po chvíli nahlédla do cely Hekut, zamračila se na Jacka a položila na zem hliněnou misku s vařenými játry a dršťkami. Stínová dívka se z ješ-tě kouřících vnitřností obsloužila prsty, a když i Jack ukojil svůj hlad, zjistil, že jídlo je překvapivě chutné.

Potom usnul, obličejem na chladném kameni, zády k dceři. Uprostřed noci se Stínová dívka zvedla a sešla dolů k jezírku; slyšel cákání, jak se koupe.

Když přišlo to, co považoval za ráno, zatřásla s ním, aby se probudil, a podala mu vodu a kus medového koláče. Zatím-co pomalu, bez chuti jedl, do cely proniklo bledé, slabé světlo.

"Hod' sebou. Hekut chce jít na lov s námi. Nepotřebuješ se vykadit?"

"Rád bych."

Nedělala s tím žádné okolky.

"Ukážu ti kde. Sefonnie si myslí, že Baalgor tě hledá. Ví, že jsi tady. Zkusíme ho překvapit. Jestli chceš, můžeš si vzít víc toho koláče."

"To stačí. Díky."

Hekutin mastiff skákal před nimi, proháněl se ulicemi a stíny jako přerostlé štěně. Obě ženy běžely za ním, Hekut se svazkem tenkých kopí, Stínová dívka s prakem a váčkem plným oblázků. Často odpočívali. Jednou vyhledali vodu v malém, zchátralém Apolónově chrámu, seděli na úlomcích sochy boha a upíjeli z bublající fontány.

Cestu, kterou ho Stínová dívka vedla, Jack nepoznával. Posledně došlo ke konfrontaci před mauzoleem a jeho kamen-nými strážci.

"Baalgor se stáhl hlouběji do města, blíž k jeho srdci. Je to pro něj nebezpečné ukrývat se tak blízko nepřátel. Prchal před nimi celý život; teď využívá chodby v jejich vlastních zdech a čeká na svou sestru a ženu."

Co se skrývalo v jádru přízračného města? Místo, kde býcí štvanci spáchali strašlivý zločin, kvůli němuž museli prchat před nepřítelem, jehož poznali jen jako bílé věže a frkající čumák obludného býka. Když se znovu zeptal Stínové dívky, co ví, pokrčila jenom rameny.

"Vím jenom to, že tohle město vyrostlo na troskách jiných měst. Prohledává zemi. Na nějaký čas se usadilo, jako by vyčkávalo. Možná čeká na tebe, Jacku. Možná je ten, který pozoruje, pozorován." Poslouchal, co mu říká, ale nechápal to. Tato ozvěna jeho dcery byla nějak nezvykle chytrá. Nedovedl poznat, jestli mu lže, dělá si z něj legraci nebo prostě říká pravdu, přiznává, když něčemu nerozumí, mluví jazykem, jako by Jacka-cizince znala celý život. Kolik si z Natálie už vzala? A proč u své dcery žádnou změnu nezaznamenal? Při pomyslení, že holčič-ka je důmyslně vykrádána, zvenčí vypadá zdravě a úplně, ale uvnitř je čím dál větší prázdno... panikou se mu zatočila hlava.

Musí mě pustit, pomyslel si a v duchu si představil Baalgorův šklebící se obličej. "Musí mě pustit," řekl nahlas a Stínová dívka se zasmála. Hekut s vážnou zvědavostí přihlížela.

"To neudělá. Budeš je muset znovu spojit. Tak nebo tak."

"Ona nechce nikam jít," zašeptal. "Chce jít domů, přijmout osud."

Stínová dívka ho lehce, konejšivě pohladila po vlasech. "Podle toho, co jsem slyšela - od Baalgora - se ti Zelenka líbí až příliš. Myslím, že právě proto tě chce zabít."

Jack, ohromený jejími slovy, rychle došel k jezírku kolem fontány a opláchl si tvář. Cítil, jak hoří, a měl strach. Vzpo-mínka na Nemet byla silná. Stačilo, aby si na ni vzpomněl, a byl vzrušený, a to ho mátl. Byl ve snu. Nebyla to skuteč-nost. A přesto to skutečně bylo... a Angela byla jeho chováním v Zápolí rozčilená...

A Nemet na něj stále čekala, dokonce i teď na něj šeptala!

Byla to pravda. Cítil ji, v zelené masce, schovanou v lesní vegetaci, jak poslouchá každé jeho slovo, jak se jí po něm stýská stejně silně jako jemu po ní...

Jak mohl Šedivák vidět, co se děje? Jak se to mohl do-zvědět?

Ještě stál skrčený nad temnou vodou, opět plul mezi dvěma světy, když pes začal vrčet a vypjal se do plné výšky. Srst měl naježenou, tlamu otevřenou, cenil zuby a díval se ke vcho-du do chrámu.

Stál tam Šedivák, zamyšlený, zahalený do svého pláště ze skalpů a per. Okamžitě poznal nebezpečí, couvl zpátky na ulici a zavolal na Stínovou dívku, aby přišla za ním, aby mu důvěřovala.

K Jackovu údivu vstala, hodila prak a váček s kameny na zem a vyšla ven. Hekut sykla, přitáhla mastiffa a šla na ulici za ní. Baalgor držel Stínovou dívku v náruči. Stála v jeho objetí a Šedivák se vesele šklebil a přejížděl jí rukou po vlasech.

"Pust' ji," řekl Jack. Pes zavrčel a zaštěkal, ale Hekut jej zadržela. Svírala jedno kopí, připravená bodnout. Ale Šedivák svůj stín klidně hladil a upíral pohled na Jacka. Stínová dívka měla ruce schované pod pláštěm, přitahovala si ho k sobě a hlavou se tulila na jeho hrud'.

"Trochu mě zlobila, maličká," řekl Šedivák.

Prsty Stínové dívky ho pod pláštěm štípaly, až sebou škubl a bolestivě ji zatahal za vlasy. Zvedla k němu oči a tvář se jí roztáhla do významného úsměvu.

"A ještě budu," zašeptala hlasitě. "Jestli se nebudeš chovat tak, jak máš. Mému otci nebudeš ubližovat." Její prsty se mu pod pláštěm musely znovu zarýt do masa. Šedivák se zkroutil, zkrřivil tvář bolestí, pak se sklonil, aby ji políbil, ale než se jeho ústa stačila dotknout jejích, polekaně uskočil a zavyl.

"Jo! Jo! Rozumím ti! Dej ty pracky pryč!"

Stínová dívka se ohlédla po otci.

"Nebud' smutný, Jacku. A nebud' ohromený."

"Jsem obojí," přiznal po pravdě. "Nemůžu za to."

"Jsem v bezpečí, Jacku. Vybrala jsem si život. Tenhle Skalpový Kožich už ti ubližovat nebude. My už si teď rozumíme."

Šedivák mlčky přikývl. Díval se na Jacka, probodával ho pohledem. Pustil Stínovou dívku a přistoupil k němu, tváří v tvář, tak blízko, že mohli navzájem cítit svůj dech.

"Zdá se mi o Nemet. Stýská se mi po ní. Moc se mi po ní stýská. Zdá se mi také o tobě. Viděl jsem ve snu, jak jsi mě zradil."

"Zradil tebe? Nebuď směšný."

"Poslal jsem tě, abys mi ji přivedl, a ty ses místo toho postaral o to, že mi utekla. Zamilovala se do tebe."

"Tak proč ji nenecháš být?"

"Ty víš, proč ji nemůžu nechat být. Víš, proč ji tady potřebuju. A víš, jaké důsledky to pro tvou dceru bude mít, když ji nepřivedeš. A rychle!"

"Dřív jsem se toho bál, ale teď už se nebojím. Zdá se, že Stínová dívka má nad tebou moc... a Natálie, dcera, o které tvrdíš, že ji svádíš, je v pořádku. Ano, občas pronikneš do jejích snů. No a co? Nevidím, že bys jí nějak uškodil."

"Nevidíš?"

"Ne, nevidím."

Baalgorův pohled byl skoro pobavený; dýchal, jako by po-tlačoval smích, a jeho dech byl teplý a smrdutý. "O kolik palců jí za poslední měsíce vyrostly vlasy? Kolik vyrostla do výšky?"

"Nevím... o trochu určitě."

"Jseš si tak jistý? Kolik nových slov se naučila? Kolik no-vých písniček se naučila? Kolik přibrala? Jak se mění s při-bývajícimi léty? O kolik blíž má k ženě než k děvčeti?"

"Já ne..."

"Ty sis vůbec nevšiml, že jí něco chybí? Nevidíš, jak stag-nuje, jak je dítě, stejné dítě, věčné dítě?"

Nevšiml sis, že vůbec neroste?"

Baalgorův dech ohavně páchl, ale Jack byl ochromený, stál před mužem, který si ho potměšile prohlížel, slabý a vystrašený.

"No tak, Jacku. Jacku! Podívej se na svou dceru, podívej se na život, který jsem ti ukradl. Ty budeš za chvíli starý, ale tvou malou dceru čas vůbec nezmění, bude to slupka, žvat-lající, nevyzrálá slupka, živý duch, který po tobě bude vriskat a lézt, až se ti tělo na kostech seschne a ty budeš toužit po jediném, po klidu, jenže ten klid nebudeš mít, budeš mít na krku dítě, dokud neumřeš."

"Proboha... ubohá Natálka..."

"Už tomu rozumíš? Ukradl jsem jí budoucnost, vysál jsem veškerý její další život do tohoto města, abych ji měl po ruce, bez ohledu na to, na co si hraje." Podíval se po Stínové dívce. "Dal jsem jí iluzi nezávislosti. Bojovného ducha. Připadá mi to tak lepší. Myslí si, že ti nic neudělám. Myslí si, že tě může ochránit."

Najednou hněv převážil a Jack ze sebe setřásl děsivý obraz své dcery, tak jak mu jej Baalgor vykreslil.

"A já věřím, že může," prohlásil.

"Klidně si věř, čemu chceš. Hlavně věř tomuhle: jestli nebu-du mít Nemet, budu mít celý život, který jsi chtěl pro Natálku! A Stínová dívka mi v tom nedokáže zabránit. Stárne s každým tepem svého srdce, rychleji, než tuší, rychleji, než by sis do-vedl představit. Protože je teď silná, už brzy bude slabá. A pak ji využiju. Aby na mě už nikdo nepořádal hon."

V okamžiku, kdy pronesl poslední slova, se otočil, Stíno-vou dívku od sebe odmrští a rozběhl se ke středu města. Hekut na svou přítelkyni zakřičela a pak vypustila psa. Dlouhými skoky vyrazil za prchajícím mužem. Hekut se držela těsně za ním, ale po chvíli to oba vzdali.

Jack našel ženu i psa, jak sedí na schodech malého zikkuratu a těžce oddechují. Obloha za nimi se stáčela do víru, temná bouře nad jádrem města, slabě odrážející oheň dole. Jack se na chvíli posadil k ní. Myslel na dceru a zadržoval slzy vzteku, když si představoval tu hrůzu, doslova peklo, že dívka nikdy nezestárne, že právě tomu, na kom mu tolik zá-leželo, má být sladký, plný život odepřen.

Po chvíli se vydal hlouběji do nitra Glanumu, přitahován pocitem povědomosti maelströmu. Hekut vyskočila a snažila se ho zadržet, začala něco naléhavě blábolit, varovně stáhla oči. Kostěný přívěsek jí na tváři směšně chrastil, ale bylo zřej-mé, že se ho snaží odradit, že jí nebezpečí, které ho láká, dělá starost.

"Chci se podívat sám," řekl a vlídně dal Hekutinu ruku pryč ze svého ramene. Zatřásla svazkem kopí,

který držela ve druhé ruce, zatratila ho jako blázna, pak se obrátila zpátky, uvázala psa na řemen a zavolala na Stínovou dívku.

Šel asi hodinu. Bouře byla téměř nad ním. Zahleděl se do víru mračen a ztratil orientaci. Měl pocit, že padá směrem vzhůru, střemhlav se řítí do Oka. Teď, když byl blízko, viděl, jak bouřkový mrak nasává déšť, zem a sutiny, šmouhy a spirály, které tryskaly odněkud z míst za hradbami a věžemi, jež mu zahradily cestu, a které se kroutily jako chycená zvířata, když je maelström do sebe vtahoval.

"Tak je to," zašeptal. "Odtud to pochází. V Hlubině se to vynořuje. Viděl jsem, jak to stoupá. Nacházel jsem v takových zříceninách přístřeší. A je tam Nemet. Nad bouří..."

Slyšel bubnování ve zběsilém rytmu, velké množství bubnů někde za zdmi, za věžemi. A také zvířecí zvuky, bučení, křik a vrčení. Připomnělo mu to jeho pobyt v Zápolí, kde se pra-původní výtvoři jeho fantazie plížily nebo dusaly v honbě za životem a kořistí.

Co je tam? Co je tam ?

Chce se právě sem Nemet vrátit, slétnout z bouře jako anděl v zelené masce?

Když se otočil, spatřil za sebou Bílou Stínovou dívku, ne-zvykle vážnou, tajemně zamlklou. Dívala se na něj a vánek ji čebral vlasy, šupinový oděv na ní chřestil, leskl se perletí, zeleně a stříbrně světélkoval.

"Co je za těmi hradbami?" zeptal se jí. "Co je v jádru?"

"Nevím," odpověděla. "Místo, které bylo opuštěno. Staré. Zlostné."

Zase ten výraz: místo, které bylo opuštěno!

"Slyšela jsem, jak mu říkali Město Kůží. Ale to je vážně všechno, co vím. Leda ještě..."

"Leda ještě...?"

"Hekut zná legendu z daleké budoucnosti Glanumu - občas vidí, co bude za mnoho let; Sefonnie to umí také. Myslí si, že Glanum má mnoho stínů, různých měst na tomtéž místě staré země. Jedno z nich bylo zničeno burácením kovových rohů. Někdy se jí o tom zdá a nahání jí to hrůzu."

"Burácením kovových rohů," opakoval Jack jako ozvěna.

"To je všechno, co vím. Mimochodem, Baalgor tě sleduje."

Jack se rozhlédl. Neviděl nic víc než kolmé zdi, bouří ozá-řené věže, zem vtahovanou do noční oblohy, aby mohla být vyvržena v jeho nevědomé myslí.

"Proč ho nezabije, když je tak blízko? Když ho tak dlouho pronásleduje. Proč mu trpí, že žije tak blízko?"

"Chce je oba. Oba spáchali ten čin. Baalgor sází všechno na to, že Nemet přijde za ním do světa, na který se dívá jako na jiný svět, do světa, který je pro tebe skutečný. Věří, že jakmile budou spolu, budou moci žít věčně a Glanum je nikdy nenajde."

"A má pravdu?"

"Nevím. Tak mi to řekl on. Žiju ve městě. Ve snech odcházím do rajskeho místa, kde běhám, plavu a tančím s dívkou, která se jmenuje Natálie. Kreslím s ní obrázky. Dívám se na její svět jejíma očima. Dívám se jejíma očima na tebe. Je to jediný život, který mám. Musím mu sama dát nějaký smysl. Baalgor mi toho mnoho neřekl a teď, když nade mnou nemá takovou moc, jsem ještě osamělejší než předtím."

"On tvrdí, že jsi pořád jeho."

"Je silný. Hrajeme spolu takovou hru. Já mu nemůžu utéct; ale už mu nepatřím. Žijeme ve stínech mrtvých měst a ve svých stínech navzájem. Ale ve snech vidím slunce. Když se dívám na svět prostřednictvím Natálie, jsem skutečná. Bez ní bych se potopila do měsíčního jezírka a zůstala pod vodou."

Najednou se rozmáchla rukou. Jack si myslel, že ho chce udeřit, a zvedl ruce, aby si chránil obličej, ale vystřelila z pra-ku někam do stínů, nejspíš po Baalgorovi. Kámen zarachotil po skále. Stínová dívka se otočila a rozběhla se pryč. Pustil se za ní, potkal Hekut se psem a vrátil se s oběma ženami k je-zírku. Místo zničené burácením kovových rohů...

"Cestu ven znáš," řekla mu Stínová dívka. "Sbohem. Ta-ti..."

"Sbohem," řekl jí. Usmívala se, asi ji něco pobavilo, ale jemu bylo smutno, měl pocit, že ji opouští.

"Nestane se ti nic?"

"Zeptej se Natálie. Bývám tam často..." O hodinu později přešel přes páchnoucí řeku a prolezl jeskyní. Míhotání se od něj najednou odtáhlo a on zjistil, že stojí na svahu, promáčený rosou v chladném ránu.

Chvilí nevěděl, kde je, dokud nepo-znal doškové střechy domů ve Stinhallu schovaných za stro-my, několik minut chůze od místa, kde stál.

Místo zničené burácením kovových rohů...

Jozue... Zboření hradeb!

Znamenalo to, že v srdci Glanumu je staré Jericho?

31

Natálie tvrdě spala v posteli, k jeho nesmírné úlevě zřejmě nezraněná. Jack seděl v tichu noci, popíjel brandy a četl si v knize, kterou našel v rozsáhlé knihovně jejich hostitelů: Oblast Středozevního moře v pravěku: nový pohled od Harolda A. Knighta. Informace, z nichž se čím dál jasněji rýsovala souvislost s Býčími štvanci, Angelu fascinovaly.

Místo, na němž stálo dnešní město Jericho, bylo patrně osíd-leno v úžasné dávné době, 8 000 let před Kristem, nebo mož-ná ještě dřív. Důkazy, že už tenkrát se jednalo o město, byly sporné, ale osídlení zabíralo plochu čtyř hektarů, což v tomto období pravěku představovalo velmi rozlehlé sídliště.

Čtyři hektary... s kruhovými domy z 'obloukovitých' cihel, s náznaky toho, že za zdmi byly stěny z přitesaných kmenů, a přinejmenším jednou strážní věží postavenou z bílého kame-ne, zaujímající vyvýšené místo u vnitřní hradby, rovněž ka-menné...

Bílá věž!

Nic z tohoto starého Jericha nedávalo smysl - mohlo posky-tovat přístřeší dvěma tisícům obyvatel, což byl desetinásobek ve srovnání s jinými místy v údolí Jordánu ze stejné doby, jako byl například Eynan - takže jestli to nebylo město, jakou tedy mělo funkci?

Na místě bylo nalezeno velké množství kostí z gazel, skotu, lvů, nosorožců, medvědů, koz a kanců... pravděpodobně - vzhledem k jejich neobvyklé velikosti - pocházejících ze zví-řat, která byla lovena, z nichž některé druhy v průběhu dalších několika tisíc let vyhynuly nebo se odstěhovaly na východ, když se změnilo podnebí. V údolí řeky Jordán se vždy střídala období velkého sucha a vydatných dešťů, kdy pololesní poros-ty a úrodná říční nížina ustupovaly nehostinné poušti.

Nebyly nalezeny důkazy, že by v této době docházelo k domestikaci zvířat, ale v nějaké podobě se pastevectví zcela jistě provozovalo. K hlavním obilovinám patřila pšenice emmer, čočka, dvouřadý ječmen a mnoho dalších plodin, dobře ros-toucích v podnebí trvalého jara.

Rané sídlo byla záhada a jeho městský charakter byla iluze; nejběžnějším způsobem života zůstal lov a sběr z polotrvalých sídlišť.

Předčasnost Jericha se ale nejdramatičtěji projevovala v tom, že krátce poté, co byly jeho kamenné hradby a věž postaveny, bylo náhle opuštěno a zůstalo prázdné, možná pobožené, více než tři sta let! Pozdější obyvatelé se do některých staveb vrátili. Používali hlinu k pomazávání lebek mrtvých a mušle k jejich zdobení, hlavně kolem očí... ale byla to jen ozvěna, úzké využití starší tradice.

Osada, v té době už prokazatelně město, zřejmě hrála v tom-to období raného neolitu jinou roli než ostatní města té doby, jako například Çatal Hüyük v turecké Anatolii, Tell Ramad nedaleko Damašku nebo Hacila a Çan Hassan na severový-chod a severozápad od Eufratu.

Teprve v době bronzové Jericho setřáslo svou tajemnou minulost a stalo se městem legendy známé ze Starého zákona.

"Kdy hradby rozbořil zvuk Jozuovy trubkové improvi-zace," dodala tiše Angela.

"Chtělo by se věřit," řekl Jack a zavřel knihu, "že první hradby padly dlouho předtím!"

Bílá věž... lesy, z nichž se kouří... primitivnost vzhledu štv-a-ného páru... a rudý býk.

Rudého býka obrovských rozměrů malovali na stěny v Çatal Hüyüku v sedmém tisíciletí před Kristem. Zvíře, jehož tvar byl neobvyklý a účel záhadný, představovalo nejstarší známý důkaz existence býčího kultu v zemích kolem Středo-zemního moře.

Co se stalo v Jerichu?

Co provedli Ahk'Nemet, její bratr Baalgor a dalších pět (dohromady sedm, řekla) v Kamenném sídle u Velkého pra-mene, že byli odsouzeni k věčnému pronásledování?

Jack odpočíval několik dní s rodinou. S Natálií trávil tolik času, kolik jako nezávislá malá bytost, která je občas ráda sama se sebou, snášela. Ale jezdili spolu na koních, veslovali na řece a chodili na pikniky do kopců, kde John Garth odešel ze svého života.

Natalie byla šťastná a hlučně si hrála.

Jack nenacházel žádné známky zakrnělého růstu.

Ale určitě teď byla víc rozptýlená a občas měla v očích prázdný výraz, při němž se mu břicho svíralo strachem. Ange-la ho přesvědčovala, aby v tom neviděl nic nenormálního... jenže Angela nebyla u Měsíčního jezírka a nesetkala se s Baalgorem.

Nakonec se vrátil do ústavu, kde midaxový experiment probíhal. Musel se do Hlubiny vrátit. Hlas, který ho volal - tak se nutkání jít projevovalo, jako volající hlas - byl silnější než předtím; potřeba byla větší. Brightmore procházel poslední líčení Jackových zážitků v Hlubině a v Mihotání. Čekal v malé ústavní televizní klu-bovně, hluboce zadumaný, a papíry s poznámkami, které si zapsala Angela při posledním sezení, měl rozprostřené na stol-ku před sebou.

"Je to čím dál zajímavější," řekl a podíval se na Jacka při-mhouřenýma očima přes obláčky dýmu z jeho cigarety. "Ty máš ale plodnou hlavu!"

"Všechny ty zážitky vypadají tak neuvěřitelně skutečně," řekl Jack a Brightmore se provokativně, posměšně zasmál, jak pro něj bylo typické.

"Ovšem."

Jack si ho nevšímal. Měl v hlavě otázky, na které potřebo-val odpovědi, i když jenom poloviční.

"Neuvěřitelně skuteč-ně," zopakoval. "Ale nedovedu je spojit. Sakra, nejsem schop-ný pochopit, kde jsem, jak jsem se tam dostal a co se objeví dál..."

Brightmore na chvíli odvrátil zrak a vypustil z úst proužek dýmu. "Předpokládám, že mluvíš o Mihotání."

"Ano. Mluvím o Mihotání."

"Přízračná ozvěna Glanumu v Exburghu..."

"Ano. A Glanumu - města - ve mně. Když jsem byl napo-sledy v Hlubině, zahlédl jsem je v dálce. A právě tomu nerozumím. Jak může Glanum být... tady, v tomhle světě a odnést nějakého Johna Gartha, putovat skutečným světem... a zároveň být... uvnitř? V mém nevědomí? Je to stejné místo?"

Steven Brightmore nepatrně pokrčil rameny a zaklepal pe-rem o stůl. "Po tom všem, co jsem ti už vysvětlil, Jacku, ne-chápu, v čem vidíš problém. Ano - jedná se o stejné místo! Stejné místo, ale viděné ze dvou různých perspektiv. Dává to smysl, když se smíříš s představou, že ty sám jsi svým způ-sobem Zápolí. Jsi přestupní stanice do tohoto podivuhodně pohyblivého Glanumu. Kdysi ses mě zeptal: Proč ty? Proč se to děje právě tobě? Nenapadá mě nic lepšího, než že jsi byl ve správnou chvíli na správném místě. Je to jednoduché."

"To mi před léty řekl i John Garth."

"Věděl mnohem víc, než prozradil. Glanum, nadpřirozená věc, která se pohybuje zemí. Bůh ví proč. Měl jsem brát váž-něji, co jsi říkal, když jsme s tvou přípravou na Midax začí-nali..."

Ano. To jsi měl!

"Vypadá to, že Angela měla pravdu. Ale abych se dostal k věci. Glanum vzniklo v pravěku, po opuštění Jericha, když čtu mezi řádky tvého posledního hlášení. Nyní existuje jak ve skutečném světě, jako zjevení, tak v lidském nevědomí, pohřbené jako stín vzpomínky.

Představ si to jako velrybu, která při vynoření vychrlí proud vody. Když se Glanum před léty vynořilo pod Exburghem, také vytrysklo - proud vzpomínek a emocí spojených s jeho srdcem, jeho opuštěným jádrem, vzpomínek na čin spáchaný tvými přízračnými býčími štvanci, který jeho opuštění zapří-činil - vlna vzpomínek, která v tomto případě našla svůj archetypální odraz, předávaný stovky generací a přítomný v té nejčerstvější, nejzranitelnější mysli ve městě. A tou jsi byl ty - jen několik minut starý. Ve správnou chvíli na správném místě."

Jack seděl několik sekund mlčky. "Takže to byla jen ná-hoda, že to potkalo mě..."

"Jen náhoda. Ale v tom náhodném okamžiku jsi byl spojen s přízračným městem a tou podivuhodnou ozvěnou, kterou v Exburghu zanechalo, Mihotáním, jako by nějakou lesklou pupeční šňůrou, poutající tě k jeho paobrazu.

Bytost, které říkáš Baalgor, se v tom paobrazu ukrývá. Dru-há bytost - Nemet - se vrátila do zasypaného světa archetypní krajiny. Glanum ale žádnou hranici mezi naší zemí a tvou myslí nerozlišuje. Můžeš si je představit jako zvíře, pro něž hranice nejsou fyzické ploty, ale pachové stopy - jiná sada rozměrů."

"Mallonské vrchy, Froudenská blata a moje nevědomí - to všechno je součást jedné cesty?"

"Pro pohyblivý se Glanum ano. A navíc: když vstoupíš do Mihotání, vstupuješ do Zápoli, které existuje uvnitř i vně tvé mysli. Bránu, která vnitřek a vnějšek spojuje, jsi charak-terizoval jako spirálovitou bouři, kterou je vidět na nebi v Mi-hotání a která se točí v zemi v Hlubině. Je to krásné využití představivosti k vyjádření zmatku a spojitosti - tak jako je tvoje Zápolí světem upadajícího náboženství, chátrajících chrámů, rozbitých ikon, zlomené víry... opuštěné víry, jestli chceš. A když si pro tebe Mihotání přišlo u Froudenských blat, jako nějaká ústa, bylo to prostě zkrácení pupeční šňůry, která vás spojuje."

Jack chvíli seděl beze slova a díval se přes opar cigare-tového dýmu k oknu plnému světla.

Opuštěná víra? Nikdy jsem neměl víru, kterou bych mohl opustit! Moji rodiče se jí vzdali, ještě když byli mladí.

Byl to podivný pocit poprvé čelit skutečnosti, že jeho vnitř-ní svět je hřbitov odhozených dogmat, neuznané víry, ne-vyzkoušeného náboženství. Bylo to zvláštní, ale připadal si najednou prázdný - kostely nikdy nepotřeboval, vždycky potřeboval jenom rodinu...

"A co zříceniny pod Exburghem?" Nedokázal se soustředit. Nezměřitelných veličin bylo příliš mnoho. "A co John Garth - který se na město nalodil!"

"Nenapadá mě nic lepšího než to, že kámen zůstává jako zkamenělá vzpomínka, jak se o tom Garth před tebou zmínil, jestli si dobře pamatuju; vzpomínka, která krystalizuje do na-hodilého tvaru pokaždé, když Glanum odvrhne svůj stín."

"To zní šíleně... naprosto šíleně..."

Chvíli se oba muži na sebe upřeně dívali a pak oba vybuch-li smíchy.

"Přinejmenším... šíleněji!" slevil Jack. Po chvíli se zeptal: "Ale proč Glanum odhazuje stíny?"

"A jsme u toho," řekl Brightmore a nalistoval stránku ve svých poznámkách. "Co třeba vábníčka? Každý stín je něco jako oko, past na pronásledované bytosti. A po deseti tisících letech došlo k tomu, že v Exburghu past konečně sklapla? Jeden 'býčí štvanec' uprchl, druhý utíká zpátky dovnitř, ale Glanum je teď v obou světech a jeho štvance se blíží ke kon-ci."

Jack jenom zavrtěl hlavou. Díval se na Brightmorea a slo-va, která mu vířila hlavou, se pokoušela usadit.

"Štvance Glanumu?"

"Viděl jsi býka pronásledujícího štvance," řekl tiše Bright-more. "Viděl jsi bílé věže na většině míst, kudy prochali. Viděl jsi pohyblivé město - město s Býčí branou - a je možné, že v jádru toho pohyblivého města je pravěké Jericho - o němž víme, že to před deseti tisíci lety bylo město s bílou věží!"

Takže otázka zní: pronásleduje tvé přátele býk - nebo mēs-to?"

Samotné Glanum!

Jack se zhluboka nadechl, pokusil se vybavit si co nejvíc ze svých dětských vidění, oživit snové setkání s kamennými zdmi a rozšklebenou Býčí branou na létem prohrátých Mallonských vrších, před tolika lety.

Samotné Glanum...

"Takže se vrátí?" zeptal se. "Aby to skoncovalo?"

"Věřím, že ano. Myslím, že už jsi jeho návrat cítil, když jsi je zahlédl v dálce, v midaxové Hlubině.

Pokud jde o Johna Gartha - nevím. Překročil práh snadno." Brightmore znovu zat'ukal do stolu a pak se usmál. "Mám pocit, že patří tam, a ne sem. Ale opravdu nevím. Ať se před deseti tisíci lety stalo v údolí Jordánu cokoli, Garth s tím má něco společného. Ale jinak nevím."

Brightmoreova slova zněla jako ozvěna: Glanum je teď v obou světech a jeho štvance se blíží ke konci. Jestli ovšem bylo uvnitř a také venku - pak Ahk'Nemet hrozilo nebezpečí.

Natálie ohrožená venku, Nemet uvnitř... Jeho skutečné dítě a jeho... imaginární milenka.

Ale volání dovnitř bylo v tu chvíli nejsilnější. Raději se ani neodvažoval domýšlet všechny důsledky toho, co měl pod-niknout.

Tahle výprava je poslední," řekl Angele. "Slibuju."

"Dobře. Steven si myslí, že to pro tebe začíná být nebez-pečné."

"Na jednom trvám - nevyvádějte mě zpátky, dokud nedám znamení. Tentokrát nezasahujte!"

"Pak se ale drž zpátky od té čubky."

Na chvíli zůstal ohromený, zčervenal vinou. Ale Angelin úsměv nebyl cynický ani zúčastněný; dávala najevo, že to byl žert, ale byla to její zlost, co ho při poslední návštěvě Hlubiny odtrhlo od Nemet.

Už ani nevíme, co chceme, napadlo ho.

Nebo víme?

Byla to rozpačitá situace, napětí mezi nimi bylo znát. Man-želka mu připadala velmi vzdálená, jeho obavy se soustředily výhradně na Natálii, která si hrála na zahradě ústavu. Chtěl za ní jít, ujistit se, že je v pořádku, vzít ji do náruče, ale Angela mu stála v cestě.

"Nevyvádějte mě," požádal po chvíli. "Ani kdyby to vypa-dalo, že mi podřezávají krk!"

Rychle se políbili, ale nic citového v tom nebylo, a pak chvíli zůstali ve vzájemném objetí, spíš kvůli opoře než z lás-ky. Jack nedokázal myslet na nic jiného než na Natálii venku a na vzdálený, teplý vítr na lesnatém hřebeni, kde se pásli malí koně, a jeho pohled se utápěl v černých, smyslných očích.

Osmá část

Opuštěná města

32

Prodíral jsem se lesem, tunelem stromů, vstříc sílícímu, láka-vému světlu.

Chvíli mě pronásledovalo mručící zjevení mého otce, vý-hruzné a vzteklé, ale jakmile jsem se ocitl v Zápolí, z jeho iracionálního zpodobnění se stalo stádo divokých, splašených koní, kterým se přes kýty táhly červené pruhy a v bocích byli silnější než hipparioni z Hlubiny. Rozprchli se po zchátralém náměstí, klopýtající nerovným terénem, mezi rozpadlými ka-meny původních schodišť a chrámů.

Jak a proč se můj otec, kterého jsem vždycky miloval a celý život s ním žertoval, stal ztělesněním strachu, si nedovedu vysvětlit. Snad proto, že v této zóně působil vliv jiných otců, jedním z nichž byl otec Ahk'Nemet, muž, jemuž plně důvěro-vala a který ji zjevně zradil.

Koně se znovu rozprchli jako hejno ptáků vylekaných ne-nadálým stínem. Jejich kopyta rachotila tím, co kdysi bylo Býčím chrámem, vsazeným do chřtánu skalní stěny.

Díval jsem se za nimi a pokusil jsem se představit si toto zpustošené místo znovu, vzpomenout si, jak jsem je viděl dřív. Skály byly stejné: vysoké, nekonečné, mizející za zakřivením, uzavírající prostor, kde kdysi zvědavou mysl zvaly a vábily kostely a chrámy.

Všechny tyto stavby byly pozřeny; nenapadá mě lepší slovo, jak by se to dalo popsat. Byly useknuty, uhryznuty až po prostory vytesané ve skále, smeteny, nezůstalo z nich nic než smutné základy.

Široké, bělostné prostranství vlastního náměstí bylo roz-praskané, jakoby rozlámané zespod.

Instinktivně mě napadlo, že něco obrovského tady vylezlo ze země a ukouslo známá, svým způsobem snad i laskavá průčelí se světci a býky, se vším kouzelným a tajemným. Při-rozeně jsem pomyslel na Glanum, město z Hlubiny.

Ať už byla příčina jakákoli, nezůstalo tady pro mě nic; toto místo bylo zpustošeno. Nebyl jsem žádoucí; nečekala mě tady žádná útěcha.

Zběžná prohlídka batohu mne uklidnila, že obsahuje adek-vátní zhmotnění zásob, které jsem do něj před třetí výpravou uložil, a otočil jsem se zpátky k lesům. Známou, neužívanou stezkou jsem došel ke hřímajícímu vodopádu, ponořil se do jeskynního systému, jímž byla skála provrtána jako pláštěv medu, a vylezl na horu, odkud se mi otevřel výhled na krajinu a jezera v dálce, kde se milovali William a Ethne a kde snad najdu, jak jsem doufal, čekající Zelenku.

Okamžitě jsem si všiml vystupující hmoty zlověstné tmavé stavby, postavené zcela jistě na místě rybářské vesnice a poz-dějšího chráněného města, rozbořeného nepřítelem z doby le-dové. V tu chvíli to bylo těžké říct, ale vypadalo to, že nová stavba má tvar pyramidy. Odtud se v krajině ztrácela, ale mu-sela být obrovská, když jsem si jí na takovou vzdálenost všiml.

O dva dny později jsem zůstal ohromeně stát ve stínu mau-zolea. Jako stavební materiál, nebo přinejmenším obklad, byl použit černý obsidián a hrobka prakticky zabírala celý kus břehu a lesa, kde kdysi žili Ethnini lidé. Leskla se v bledých paprscích slunce; vody jezera s melancholickým zvukem ples-kaly o její bok. Po hraně zploštělé střechy přecházeli jezerochové nebo nějakí jiní mrchožraví ptáci a vysokými dveřmi létali dolů do rozlehlé síně.

Obešel jsem tu tichou, tajemnou stavbu dvakrát kolem do-kola. Čtyři strany pro čtyři roční doby, každá dekorovaná sym-bolem jedné z nich: úžasně propracovanou sněhovou vločkou; zářícím sluncem;

rakosovou píšťalou za jaro a přivázaným, umírajícím pižmoněm za podzim, čas opevňování. Na každé zešikmené stěně stálo deset soch, dvakrát větších než člověk, s ikonami na oděvech, ozbrojených, obrácených protáhlými, hubenými tvářemi s prázdným výrazem k nebi, k lesu nebo do země.

Vzpomněl jsem si, jak mi William popisoval své místo ve světě: deset kroků zimního tance, čekajících na spojení s tanci ostatních ročních dob.

Věděl jsem, že je to Williamova stavba, cítil jsem to v krvi.

Chvěl jsem se, když jsem vcházel do vlastní svatyně, kde ponuré šero zaháněly paprsky pronikající dovnitř mezi laťkami ve stropě, vysoko nad mou hlavou.

Samotná hrobka byla uprostřed síně, zalitá oslnivým světlem. Hemžila se jezerochy, kteří začali pleskat křídly a krákat, když jsem přišel blíž, nakonec vzletli a pomalým máváním křídly se nechali vynést do stínů. Chvilí jsem se na ně díval a byl jsem rád, že můžu oddálit okamžik, kdy pohlédnu do klidně odpočívající tváře muže, který se stal mým přítelem a které-ho jsem opustil. Byl jsem přesvědčen, že tam najdu právě jeho.

Tím, kdo ležel nedokonale nabalzamovaný v rakvi se skleňným víkem, však nebyl William Jemnovous. Měla na sobě oděv z ulit a modrozelených perel, který halil celé tělo. Nitky jemného krajkoví, na nichž byly ulity navlečeny, plovaly ve žluté kapalině, podobné sasankám chňapajícím po kořisti. Ethne ležela na boku, kolena měla pokrčena, ruce svázané k sobě, jako by se modlila. Kolem tváře nalíčené červenou hlínkou vlály dlouhé vlasy.

Byl to hrůzný pohled. Konzervační kapalina, která byla použita, na tento úkol nestačila, a skvrny a vrásky rozkladu si na krásném mrtvém těle začínaly vybírat svou daň. Oči byly otevřené, rty ohnuté, žlutnoucí zuby vyčnívaly z propadlých tváří. Obarvenou tekutinou vířil mrak úlomků dráždivých světlem shora, které se jako něžací živí tvorečkové míhaly mezi rozevlátými vlasy a nitkami, stoupaly a klesaly zpátky na lasturovou patinu těla.

Ubohá Ethne. Ubohý William.

I kdyby se píchla o růži, tuto Šípkovou Růženku už žádný princ svým polibkem nevzbudí.

Několik dní jsem pročesával břeh a pátral po nějaké lodi nebo starém vraku, po čemkoli, co by mě dopravilo na druhou stranu širého jezera. Mola a přístav rybářského města zchátaly, opracované kameny se válely rozházené po dně a klesaly do bahna. Zvěře bylo dost; v loveckém umění jsem se zdomáklil, takže jsem měl břicho stále plné. V noci jsem spal v mauzoleu, schoulený v koutě, a nechal se ohněm chránit před dravci, kteří prolézali stíny a cenili na mě zuby. Někteří se dokonce postavili na zadní a nahlédli na němou královnu, zkusili kousnout do skla, ale nakonec se vrátili do neklidné, vrčením ozvučené noci venku.

Pak jednou přistál u břehu malý člun, z něj vystoupil stařec, vešel do mauzolea a položil na hrob čerstvé květiny. Pozoroval jsem ho z úkrytu, jak chodí po síni, sbírá kosti tvorů, kteří zde byli sežráni, a zametá listí. Nakonec to všechno nahrnul do mělké prohlubně a smetl zapálil.

Dřepěl u plamenů a rozhraboval oheň, přerovnával kosti a házel do plamenů špetky prášku, po nichž oheň hučel, prskal a plnil mauzoleum štiplavým kouřem.

Věděl o mně; záměrně se mému úkrytu vyhýbal. Když jsem vstal a vydal se ke dveřím, díval se za mnou. Byl starý, vousy měl prošedivělé, oči pronikavé. Čekal jsem, že pod mohutně vyklenutým koženým brněním bude vetché tělo.

Přišel na břeh za mnou, opíraje se o tenkou harpunu, ale tak, aby hrot měl v pohotovosti. Člun, dost velký pro dva, se houpal na vlnách, zvedaných prudkým větrem vanoucím od maelströmu. Hodil jsem svůj ranec do člunu a zvedl ruce. Byla to otázka a zároveň gesto, že mu nechci ublížit.

Přikývl, ukázal zahrocenou holí, abych nasedl, pak sám vlezl do člunu a hodil mi provaz, který držel jedinou plachtu, a rázně se zapřel do kormidla. Malé plavidlo nabralo vodu, zhouplo se, pak našlo ten správný úhel vůči větru a začalo poskakovat po vlnách směrem k bílé věži v dálce.

Prohlížel si mne zvědavě, ten šedovousý stařec, ale nemluvil, nepočítám-li štekavé povely, když plachta ochabla a ztratila vítr, kterými mne pobízel, abych přitáhl lana a přivázel je ke dřevěným oporkám.

Snažil jsem se rozpomenout, jestli jsem ho nezahlédl při předchozí midaxové cestě, ale vybavovala se mi

jen hrůzná Perendourova tvář. Víc jsem se trápil otázkou, kolik let uplynulo od chvíle, kdy jsem do země obíhající kolem Oka vstoupil naposledy.

Ze stavu rozkladu její uctívané mrtvoly jsem nedokázal určit, jak byla Ethne stará, když zásah osudu nebo okolností přetřel nit jejího života. A jak dlouho mohla ležet v hrobce?

Jestli odpověď zněla století, tak mě žádná Zelenka nebude čekat u Místa, které se dívá. Nebo bude? Připluli jsme do kamenného přístavu nedaleko bílé věže a stařec navedl člun mezi zpola potopené, trouchnivějící trupy velkých lodí. I toto místo bylo už dávno opuštěné, třebaže kouř z ohňů, který stoupal ze břehu jezera o kus dál, naznačoval, že oblast je obydlena stále. Kým a jak, to jsem však nedovedl říci.

Když nejdřív pevně uvázal člun, vyvedl mě můj kapitán na břeh, tam se otočil a znovu se na mě upřeně zahleděl. Z úst mu páchlo, jeho oči byly tak blízko, že jsme se mohli políbit. A pak na mě vesele vycenil zuby.

"Jack?" zahuhlal. "Jackjack?"

"Ano. Jmenuju se Jack."

"Jackjack," zopakoval a zakroutil hlavou, ale usmívat se nepřestal.

"Přišel jsem najít Williama."

"Williama," opakoval muž jako ozvěna, odvrátil zrak a svažtil obočí. Úsměv mu z tváře zmizel. Chvilku nato si povzdechl a hodil harpunou směrem k bílé věži.

"Williama," zopakoval a podíval se na mě. Pak bleskurychle zvedl ruce a zakroutil mi ušima, načež se otočil a vydal se k ohňům v dálce.

Prošel jsem městskou bránou a zahozenou harpunou rozhrnul propletenou vegetaci. Město bylo zarostlé břečťanem, planou růží a nějakou dusivou popínavou rostlinou s hustými, sytě zelenými lístky a zářivými kališky květů. Vznikla tak stěna, přehrada, která jen váhavě povolovala mému náporu.

Prosekal a prodral jsem se až ke vchodu do věže, zavrčel na divokou kočku, obdobně zavřískl na ptáka mrchožrouta s červenou chocholkou a červeným zobákem, jehož jsem tak vyděsil svým agresivním chováním, když jsem po něm bodl kopím, že se polekal a zapletl do břečťanu, a pak už jsem vstoupil do míst, jež jsem dobře znal, do chabě osvětlené komnaty, kterou William vymaloval podobiznami své vyvolené. Tmavé skicy, skvrny v barvách různých hlinek, bylo dosud vidět, ale čas, sražené páry a lišejník si z Ethniny křehké krásy ztropily výsměch.

Na lůžku, přikrytý hrubými dekami, ležel pod obrazy své vášně William Jemnovous a spal. Jeho tělo bylo pohřbeno pod břečťanem, který vyrůstal z podlahy nebo se plazil dolů otvory ve věži, pod lesní pavučinou, která tohoto zimního bojovníka pevně držela a prorůstala jeho bledou kůží.

Z pomalého zvedání a klesání hrudi bylo zřejmé, že tato Šípková Růženka ještě žije, a tak jsem vytáhl z batohu nůž a 'prořezal' ho, vysvobodil ho z trní a břečťanu, vědom si toho, že konce zůstaly v kůži a lenivě krvácejí.

Spal dál.

Vydal jsem se do kopců, pátral tam po známých stezkách, vybavoval si zříceniny, ale svět za jezerem se změnil a nic mě neopravňovalo k představě, že Zelenka je někde blízko nebo že v blízkosti bílé věže byla. Díval jsem se na maelström a poslouchal hluboký pohyb země, praskání skal, hlasité a pronikavé výkřiky zvířat vyvrhovaných přímo z propasti. Lovil jsem drobná zvířata, trhal kyselé plody z jabloně s rozložitými, pokroucenými, sukovitými větvemi (žádné hady jsem nezahlédl) a našel místo, kde rostly houby, kterými mě tenkrát dávno krmila Nemet.

Svět z nitra mé mysli byl plný mých oblíbených věcí, takže jsem snad ani neměl být překvapen.

Dva dny po přeřezání úponků, které mého přítele ovíjely, proplula blízko břehu nepočtená flotila jednoplachtových lodí. Na každé přidi stály postavy zahalené v kápích a přes zčeřenou vodní hladinu se nesly ostré výkřiky. Lodě obhlédly bílou věž, pak nastavily plachty hlavnímu směru větru, zatočily jako hejno a odpluly do hlubších vod.

Za soumraku se začali z lesa trousit hipparioni, brontotheria, medvědovitá megalotheria, krutí cynodonti a nadutí aepyornisové, kteří se přišli brodit vodou, napít se, nakrmit, poškorpit se a proběhnout se po břehu utopeném v šeru. Přístavu s potopenými loděmi se vyhýbali, jen na koních byla vidět zvědavost, a

proto jsem si chvíli pohrával s myšlenkou, že bych mohl zkusit jednoho chytit. Jejich rychlost a živost mě brzy přesvědčily o pošetilosti tohoto nápadu.

Ale kdybych tu večerní hostinu nepozoroval, usazený na kamenné zdi, kterou začínala přístavní hráz, obklopený kako-fonií hlasů z dávné minulosti, asi bych nezahlédl město, jak proplulo kolem jezera. Slunce už skoro zapadlo. Jezero bylo neklidné, vlny se hnaly ke břehu a rozbíhaly se rákosím, nebo se o něco dál převalovaly na bahnité mělčině. Zvířata, která dosud pila, vidi-telně zneklidněla; hipparioni tryskem zmizeli v lese. Cynodon-ti se postavili na zadní nohy, takže tam najednou stálo osm zvířat podobných shrbeným lidským karikaturám a s otevřenými tlamami v psovitých obličejích civěli na jezero. Pak pomalu couvli, děsivě zavyli, a když z vody vyrostla obrovská masa, rozprchli se. Bylo to Glanum. První se objevila věž, po ní vysoké zdi a změt' stromů a střeš, z nichž stékala voda, jak se z podvodního světa vynořovaly. Znovu se potopilo, pak prot'alo hladinu a míli odtud změnilo směr ke břehu. Zahlédl jsem otevřenou bránu, ale další detaily byly proti tmavé stěně houstnoucí noci nezřetelné.

Město přeplulo jezero a zajelo do břehu. Cítil jsem, jak se zem otřásá a temně duní, les se kymácí, jako by koruny stromů bičovala vichřice.

Zanedlouho Glanum zmizelo pod vysokými kopci, pohy-bujíc se směrem k Oku. Stál jsem na molu ještě několik hodin. Nelákalo mě pohodlí kožešin, rohoží a ohně, který jsem si ve Williamově rozbořené tvrzí rozdělal. Chtěl jsem město vidět, kdyby se ještě vrátilo. Uvažoval jsem, jestli tam na rozpadlém cimbuří nestál John Garth, nerozhlízel se po Hlubině a nepátral po chlapci, kterého si pamatoval z Exburghu. Glanum bylo blízko, a ne bezdůvodně; můj snový instinkt mi říkal, že se opětovného setkání s velrybou dočkám brzy znovu!

Ale... i když se země dvakrát zachvěla, do stromů se opřel vítr a nízko nad potopeným molem zlostně zakroužilo hejno černých ptáků, noc byla tichá a já šel spát.

Ráno jsem si šel prohlédnout tu část břehu, kudy prošlo Glanum, ale nenašel jsem ani stopu, žádný průsek, žádný zá-řez, žádnou rozmetanou zeminu, nic tak divokého a nápadného jako v Zápolí, pokud samozřejmě tu jizvu na náměstí měla na svědomí velryba.

Když jsem se později vrátil ke kostěné věži a vešel do komnaty, kde ležel William, pohroužen do netečného spánku, zaslechl jsem sten, s nímž se probouzel.

Rány přestaly krváčet. Nechal jsem ho ležet na boku, ale teď ležel obličejem vzhůru a pravou ruku měl nad hlavou, levou na břiše.

Po chvíli vzdychl, zavrtěl se, převrátil se na dřevěném lůž-ku a nechal cáry dek sklouznout na podlahu. Jeho prsty v polospánku osahávaly přeřezané konce trnitých stonků na bradě, na lících, na ramenou a na břiše, pohrávaly si s nimi.

Najednou se posadil, jako by procitl ze sna, a zadíval se na otevřené dveře.

Podíval se na mě, zamrkal, na chvíli se zamračil a pak, když mě poznal, roztáhl tvář do širokého úsměvu.

"Nazdar, Williame, ty romantický rošťáku!"

"Jacku!" zašeptal ochraptěle. "Jacku! Vrátil ses! Vrátil ses!"

33

Let mu přibýlo, ale v srdci William zůstal chlapcem, a když nabral nové síly, sešel k jezeru a užasle obdivoval všechno, co viděl, divokými lesními zvířaty počínaje a troskami pří-stavu konče.

Byl nadšený potopenými vraky větších lodí a brodil se vodou, aby mohl do proděravělých trupů nahlédnout, přelézal zřícené stožáry, vytahoval plachty a lana, přikyvoval, mluvil, kreslil a plánoval.

"Dá to práci, ale je tady všechno, co potřebuju, abych mohl znovu plout za Ethne. A s tvou pomocí... to půjde dvakrát rychleji. Vyrazím dřív, než se změní roční doby. Ty ses vrátil! Jacku! Vrátil ses!"

vykřikoval anglicky a tahal mě za vlasy.

A také mě objímal, třel svými lícemi, stále ježatými trním, o mé. Pahýly ho obtěžovaly; škrábal si je, tahal za ně, mračil se, snažil se pochopit, co se s nim dělo.

"Viděl jsem ji," řekl jsem potichu.

"Ethne?"

"Ano. Bylo to jako blesk z čistého nebe."

Ve tváři měl smutek a zvláštní vzrušení. "Tak dlouho jsem ji neviděl. Změnila se?"

Bylo mi trapné říct mu pravdu o jejím nedokonalém za-konzervování, ale jelikož se zdál být rozhodnut k hrobce plout, aby ji znovu spatřil, měl jsem pocit, že bude lepší, když ho budu předem varovat. "Čas si vybírá svou daň. Ale uctil jsi ji velkolepě. Je to nádherný památník." Viděl jsem temnou masu mauzolea na druhé straně jezera, částečně skrytou v mlze, ale přesto hroživou, zneklidňující.

Chvilí si mě prohlížel, možná se snažil lépe pochopit, co jsem řekl, poněvadž jsme spolu komunikovali gesty, útržky jazyka a pohyby očí. "Přivezu ji zpátky," řekl. "Převezu ji sem. Patří sem."

Připadalo mi to jako podivný nápad. S těsnou, pevnou lodí se mohl na druhý břeh jezera dostat za jediný den. Proč vy-nakládat tolik úsilí a stavět své 'kněžně' památník na místě, kde se narodila, a pak ji z něho odvézt?

Co se za ta léta s Williamem Jemnovousem stalo?

A kdy upadl do spánku v růžích a břečťanu?

Ani za téměř celý den jsem nezjistil, co si o něm mám myslet. Neměl chuť k jídlu, tvářil se, že nepotřebuje pít, a celé hodiny mě nechával o samotě, běhal po břehu jezera, prodíral se le-sem, honil hippariony a smál se, když mu utíkali. Plaval nahý ve studeném jezeře, potápěl se, aby si mohl prohlédnout zákla-dy rozbořeného přístavu vybudované z lomového kamene, vylézal z kalné, bahnité vody celý ověšený vodními rostlinami jako nějaká nestvůra z divočiny.

"Je to tady dokonalé místo," zdálo se mi, že říká. "Můžu stavět na troskách; postavit město znovu. Je to tady dokonalé místo."

"To bys měl vědět. Sám jsi je postavil."

Vytřeštil na mě oči, pak zavrtěl hlavou a mně se do hlavy proti mé vůli začalo vkrádat neblahé tušení, co mého tanečníka z tundry potkalo.

"Ty si nevzpomínáš, jak jsi stavěl přístav? Jak jsi obehnal věž novými hradbami? Zkrotil koně, aby ses dostal do vnitro-zemí, abys mohl vykácet ty nejlepší stromy a postavit velké lodě?"

"Vzpomínám si na město," řekl. Podíval se výhružně na jezero. "Vynořilo se z vody a požířelo všechno, co tady bylo. Nikdy nezapomenu, jak to vypadalo, kamenné zvíře s kamen-nými ústy a kamenným srdcem, které se prokousává lesem a kopcem a zanechává za sebou zmar a spoušť. Možná sežralo i maelström. Vzalo si svatyně, vzalo si chrám, vzalo si stromy, na kterých byla na počest mých přátel zavěšena jejich zbroj... Na to si pamatuju. Jasně si to pamatuju. Ale tohle místo tady bylo už přede mnou. Vystoupili jsme na břeh a ty jsi mi ošetřil rány. Bylo tady už tenkrát... potřebujeme jenom zachránit ně-jakou loď... opravit ji na cestu..."

Pohlédl na jezero, kde nad hladinu trčely vraky a pahýly stěžňů, hřiště pro vodní ptactvo. "Opravoval jsi někdy loď?" zeptal se s lehkým, důvěřivým úsměvem.

"Takhle velkou ne."

"Hmm. Ale nějak si poradíme. Vzhůru do toho!"

Prudce se otočil k lesu a vypustil z ruky kus naplaveného dřeva. Pak se usmál, když na vřeštění ve větvích odpovídal skučivý zvuk.

"Zelenka!" řekl a zvědavě se na mě podíval. "Našel jsi ji?"

"Zatím dvakrát. Tohle je můj třetí pokus."

Překvapilo ho to. "Ty ses vrátil? Neviděl jsem tě!"

"Nedokázal jsem tě najít."

"Ale já jsem byl tady. Byl jsem tady, co jsi odešel..."

"Nedokázal jsem tě najít." I když jsem tě viděl.

"Zvláštní."

Najednou se jeho tvář rozjasnila. "Úskočná?" Myslel Ahk'Nemet.

"Kluzká."

"Jako ryba," naznačil.

"Přesně tak. Ale myslím si, že na mě čeká. Musím jenom zjistit, kde. Naposledy jsem ji viděl nedaleko maelströmu, u brány ve tvaru býčího obličej. U Místa, které se dívá."

"Viděl jsem je ve snu," prohlásil a poškrábal se kolem pa-hýlu břečťanu, který mu trčel z líce.

"Mnohokrát se mi o něm zdálo. Zdálo se mi také o Býkovi. Obrovské zvíře. Nesestupuje do Oka, ani z

něj nevychází. Chodí po okraji víru... Myslí, že je silnější než země."

"Zdalo se ti o něm? Nebo jsi ho viděl?"

"Kdybych ho viděl, tak bych o tom věděl. Jak dlouho jsi podle tebe byl pryč?" zeptal se mě se smíchem.

"Nevím. Jak dlouho to bylo?"

"Moc ne. Několik měsíců..."

Několik měsíců! Žil v klamu.

"Nechal jsi mě tady, zraněného. Nemohl jsem dělat dohromady nic jiného než přemýšlet, plánovat, snít... Ale vrátil ses, jak jsi slíbil. Já ti pomůžu najít Zelenku a ty mi pomůžeš dostat se přes jezero.

Vysvobodím Ethne z té smradlavé ry-biny, slizu a tuku, jež ji balzamují. Její místo je teď tady. Tady se mnou..."

Které ji balzamují? Opravdu to řekl? Nebo to byl jen můj výklad gesta a znamení, které neznamenal víc než zdržují, jako by myslel: odvést ji od rodiny, která jí brání.

"Co si s ní počneš, až ji přivezeš?" zeptal jsem se opatrně a on se nejdřív zasnul a pak vzrušeně ukázal na kopec za našimi zády. "Odvedu ji daleko do vnitrozemí. Najdu místo, kde spolu budeme žít. Tančit po každém dítěti, které přijde na svět. V každém případě se vyhýbat ledu, žít jenom v teple!"

Proboha - on si myslel, že Ethne stále žije! Zapomněl, že jeho milovaná Ethne před mnoha lety zemřela, že ji pohřbil a postavil jí hrobku, kterou se teď rozléhaly zvuky větru a křídla.

Bylo mi ho moc líto. Chvilí jsem seděl na kraji lesa a díval se, jak se snaží. Trápil jsem se, když jsem viděl, v jaké žije naději, v jakém očekávání.

Odešel jsem na lov, neúspěšný, jak se ukázalo, ale chtěl jsem být sám, řešil jsem dilema, co dělat dál.

Když jsem za soumraku scházel po stráni k blyštivému jezeru, spatřil jsem ho, jak stojí po kolena ve vodě a upírá oči přes tu dálku k temné hrobce. Byl nahý a ruce mu ochable visely podél těla. Zůstal tak bez hnutí skoro půl hodiny a já jsem byl také zticha, skrčený v úkrytu, a čekal jsem, co se bude dít.

Domníval jsem se, a také se to potvrdilo, že začíná tušit, jak to s Ethne doopravdy je; že minulost, patrně zatlačená spánkem kamsi do pozadí, se teď pomalu vrací, jako nepříjemné dny a noci, temné vidiny zastiňující krátkodobé světlo, jímž se jeho obličej rozzářil po mém návratu.

Po dlouhé době se vrátil zpět na břeh a vydal se k věži. Sledoval jsem ho, jak se prodírá křovinami a trhlínami ve zdech, přízračná postava míjející stromy, kterou mi brzy prozrazovaly jen šelestivé zvuky jejího postupu do hlubší části rozbořeného hradu.

Když jsem ho našel, spal, zakrytý pod kopou břečťanu, který přešel přes nízkou zeď na tesanou kamennou lavici. Ve slábnoucím večerním světle jsem poznal, že jsem v nějaké zahradě: ve čtyřech koutech toho, co dříve bylo hluboké jezírko, stály čtyři malé sochy dětí z namodralé žuly. Fontána uprostřed vypadala jako jeseter, kterého jsem kdysi dávno viděl vytaženého z jezera. Kdysi byla zahrada zakrytá střešinou z větví, která světlo propouštěla, ale místy vrhala stín. Teď bylo dřevo rozlámané, ztrouchnivělé, obrostlé rozbujelou, na-fouklou houbou. Ale květy dosud pronikavě voněly a poznal jsem i to, že jsou pestře zbarvené. Na noc se zavíraly, ale některé kalichy dosahovaly obrovských rozměrů. Ačkoli jsem se snažil, protože jsem ho nechtěl nechat spát venku, zakrytého jen listím, probudit jsem Williama nedokázal. "Neopouštěj mě," prosil jsem ho, když mě napadlo, že by mohl upadnout do hlubšího spánku a zůstat v něm.

Jelikož začínala být zima, vrátil jsem se do věže, a aby se mi spalo líp, odsunul jsem visící vegetaci, z jejíchž některých stonků dosud na přerézáných koncích kapala míza, a stočil se na jeho lůžko do klubička. Kapky mi dopadaly na kůži jako slzy. Svádělo mě to uhnout, ale zůstal jsem, kde jsem byl, a myslel na Williama.

Nedovedl jsem zjistit, jak dlouho zde spal, ale určitě to bylo dlouho, mnoho let. Zatímco spal, zahrada, která ho živila a která se za tu dobu ze svého ohniska rozrostla tak, že pohltila věž, si z něj brala stíny. A ty stíny se teď letmo přehrávaly mou spící myslí, jako ozvěna minulosti někoho jiného, dědictví válek a muk, které bude řídkovousý muž jednou muset přijmout zpět, i když ne hned.

A byly to silné sny.

Nejdříve trýznivá bolest, když pochopil, že se nevrátím. Čekal mě na břehu týdny, pomalu se uzdravoval

a každá rána byla stálou připomínkou jeho citů k Ethne, od níž ho dělila šířka jezera. Za svítání mu jeho primitivní palisádu rozmetaly nestvůry. Nějaký čas měl hlad, ale pak se mu podařila šťastná trefa a maso z hippariona mu vystačilo na řadu dní, než ho odradila hejna much.

Byl skleslý, osamělý a vystrašený; strach pak přerostl v hněv; běhal po lese, pročesával okraj Oka, vyrýval mé jméno a volal mě. Netušil jsem, jak hodně na mé pomoci závisel.

Opustil jsem ho a on brzy usoudil, že jsem mrtvý. Postavil mi památník, jednoduchou řezbu ze dřeva. Od nožů, jimiž dával tvrdému dubu tvar, měl prsty samé puchýře. Když dílo dokončil, odnesl je k maelströmu a nechal je tam, aby se dívalo slepýma očima ke středu bouře.

O tuto vzpomínku přišel, a proto se radoval, že mě vidí, jako by uběhlo jen několik dní.

Snil jsem dál: plavba přes jezero s flotilou nízkých, štíhlých lodí, za jejichž vesly seděla stovka mužů: lovci, žoldnéři, ry-tíři, jezdci a lupiči, všichni nedočkáví boje.

Probudil jsem se uprostřed vřavy. Pevné hradby rybářského města se hroutily, masakr byl dokonán, přestože Dvoujizvému se podařilo uprchnout do lesa, i když byl těžce raněn. Ethne a její sestry byly zachráněny a já znovu usnul. Chtěl jsem zapomenout puch vnitřností a nárek mužů, a tak jsem prožil kus lásky, která byla Williamovi a Ethne několik let dopřána...

Měli děti, dvojčata, dva chlapce se světlou pletí. Jeden byl přemýšlivý, s druhým šli všichni čerti, ale oba byli Williamovou pychou a radostí.

A pak ta hrůza: probuzení tváří v tvář částečně zamasko-vanému Dvoujizvému, jehož oči a nos zakrývala tupá kost, takže vypadal jako ryba, ale úsměv pod ní byl nezaměnitelný. Držel dvojčata za vlasy, dvě nahá, bezvládná tělíčka, kterým dosud stříkal rudý život z hrdel, kde Dvoujizvý dodal grotesk-ní význam svému jménu.

Ethne byla pryč. Pevnost stála v plamenech. Bojovníci Dvoujizvého, na něž na jezeře čekaly temné lodě, dosáhli své-ho cíle - získání ženy zpět - a opouštěli dílo zkázy.

"Zabil jsem tě!" vykřikl ve snu William. "Viděl jsem tě mrtvého!"

Kopí mu projelo tělem.

Lovec a rybář však podcenil jeho rychlost a na tváři pod maskou z rybí lebky se náhle objevil překvapený výraz. V dal-ším okamžiku Dvoujizvý prchal ke břehu, k lodím a William za ním, přestože mu tělem škubala bolest z rány.

Na břehu, ve stínech požáru, vládl zmatek. Vzduch čpěl kouřem. Ethne se podařilo únoscům vytrhnout a běžela k le-su. Když Dvoujizvý začal klopýtat kalnou vodou a křičet na své bojovníky, William ho zabil, jednou ranou kopím do zad a druhou do šíje, která oddělila hlavu v masce od mrtvolky v brnění.

Za úsvitu byly lodě nájezdníků pryč, rozptýlené po jezeře a jejich posádky teď, když Dvoujizvý ležel zohavený v bahně, navždycky opouštěly rybářské město a odcházely dál do hor.

Znovu jsem se probudil, ale mízové sny mě opět vrátily do Williamovy paměti...

Bledá, krásná, usměvavá Ethne se od té doby toulala nahá kolem jezera, jako prapůvodní bytost mezi brontotherii a hippariony, s nimiž se koupala, pila vodu, honila ptáky a s ohromu-jící zručností a rychlostí lovila zlatošupinné tlouště a stříbrné pražmy.

William zhotovil sochy dětí a spolu se sochami sebe a Ethne je postavil v zahradě, do čtverce kolem fontány. Ethne si to místo zamilovala. Chodila sem spát, tančila zde, koupala se v prameni, který jeden z těch, jež William objevil v kopcích - architekt, snílek, muž toulající se bezcílně Hlubinou - svedl do žulového jesetera, z jehož tlamy tryskala čirá, očišť-ující voda.

Ethne bloudila hradem. A po čase začala jezdit přes jezero k troskám svého města.

Jelikož se pokaždé vrátila, William jí nebránil; stále ještě truchlil po svých dvojčatech a po ženě, kterou miloval a z níž v jeho pevnosti zbyl jen duch. Jezdila se stavitelem, mužem, jenž uměl zkrotit prameny a věděl, kde se dá získat černý, tvrdý, lesklý kámen.

Obsidián!

Jednou ráno měl pocit, že ho probudil polibek, ale když otevřel oči, neviděl nic než komnatu, lůžko a podobizny Ethne a jejích synů vymalované na slonovinových zdech věže.

Rozběhl se do zahrady, pak do přístavu. Její loďka byla pryč. Pochopil, že minulou noc zmizela, odplula potmě spolu s kameníkem na druhou stranu jezera.

Něco mu říkalo, že to byla její poslední plavba.

Jel přes jezero za ní a přistál tam, kde byla její loďka vy-tažená na břeh. Tam, kde kdysi žila v otcově domě, teď stál malý černý památník. Byla to kamenná rakev s kříšťálovým víkem, postavená mužem, který stál za ní, opíral se o hůl a sledoval počínání pološíleného muže, jenž doklopýtal do mauzolea, chytíl se kamene a začal líbat sklo zakrývajícím smířené, klidné tělo jeho ženy.

Ethne si pro sebe postavila malou hrobku. Ležela na boku, zápěstí a nohy měla spoutané, jed ji odvedl do světa jejího otce. O zbytek se postaral kameník.

"Tak to chtěla. Ležet v míru, blízko popela své matky."

"Ale já chci víc. Postav pro rakev palác. Dostaneš k dispo-zici tolik rukou, o kolik si řekneš, všechny lodě, které potřebu-ješ na kámen."

"Co by tomu řekla ona? Chtěla něco, co bude blízké jejímu srdci."

"Postav to tak, jak říkám. Postav to tak, aby se střecha dotýkala nebe!"

"Ona by to tak nechtěla."

"Ona je mrtvá. Je ve světě jezer a lesů. A teď platí to, co říkám já. Až jsem přijdu, chci síň, ve které uslyším ozvěnu, když vykřiknu. Udělej, co jsem řekl!"

A dokud mauzoleum nebylo hotovo, zůstal William u hrob-ky. Když celou zem bičovala a dusila zima, vzdoroval chladu zachumlaný do kožešin. Když, zem usychala v letním žáru, chrá-nil se stejnou červenou hlínkou jako jeho mrtvá Ethne. Jedl střídavě, hodně spal, prakticky nevycházel ze síně, stál pod širokou oblohou a díval se nahoru, kde křehké lešení přidržova-lo velké bloky leštěného kamene, vrátkem zvedané a ukládané na místo.

Žil ze zvuků tesání a štípání, z křiku, smíchu a hudby. Památník byl postaven za jediný cyklus ročních dob a Wil-liam znovu odplul domů.

Ještě jedna vzpomínka byla v míze, ale byla mlhavá, prcha-vá. Probouzel jsem se, mé vědomí se začínalo potýkat s měřit-kem stavby, kterou si William poručil, srovnávat s pyra-midami, uvažovat o pracovní síle a o nutných pracovních hodinách, ptát se, kde našel pracovní síly v takovém rozsahu...

Ale krůpěj sladkých slz mi znovu zavřela oči...

Vzpomínka, která nebyla tak úplně jeho, se rýsovala a tete-lila nad jezerem.

Býčí brána, rohy vynořující se z jezera, nad hladinu stou-pající věž, jak rozstříkuje vodu. Glanum proplouvalo ranní mlhou. Projelo přístavem do bahna a za zvuků nářekajícího kamení si prorazilo cestu pevností a pozřelo jádro města. Po-valilo sochy, které zdobily Ethninu zahradu, a pohltilo místo, kde William vystavěl svatyni za ztracené tanečnický své rodné země. Z jeho zdí se sypala hlína, na stromech, které vyrůstaly z mezer mezi masivními kvádry, praskaly větve. Glanum vniklo do hory a zem se zachvěla, jak změnilo směr k Oku...

Probudil jsem se s jedinou, bezprostřední myšlenkou v hla-vě:

Glanum bylo blízko a přibližovalo se. Kroužilo, jako by lovalo kořist, která mu unikala. Zelenku? Instinkt mi říkal něco jiného.

Hledalo mne. Vědělo, že tu jsem.

34

Ráno jsem v zahradě nikoho nenašel, a ačkoli jsem Williama zkoušel volat, odpovědi jsem se nedočkal. Zato jsem našel trup nevelkého člunu, vytaženého z rákosí za přístavem na vyšší břeh. Zvířené bahno kolem prozrazovalo, že se tady za úsvitu někdo činil.

Znovu se pouštěl do příprav na přeplutí jezera.

Někdy kolem poledne ohlásil Williamův návrat z kopců zvuk koňských protestů. Byl oblečený do teplé kožené košile a kalhot, běžel k hradu a na krátkých provazech vedl dva hippariony. Zvířata běžela nemotorně, zadky jim poskakovaly a pohupovaly se a já pochopil, že mají zadní nohy u kopyt svázané, což jim umožňovalo pohyb, ale mařilo to kopance, jimiž se dovedli účinně bránit.

Dovedl je ke mně. Sotva popadal dech, po tváři mu stékal pot, ale tvářil se vesele.

"Dávej pozor!" řekl, pak se otočil a každé zvíře udeřil omračující silou pěstí do čenichu. Zvířata se složila na zem, zcela podrobená. Oči měli otevřené, boky se jim vzdouvaly. Lovec vytáhl kamenný nůž a uřízl zakrnělé prsty hned u ko-pyta. Když řezy začaly mokvat krví, plivl do rány, přetřel ji a nakonec nanesl na povrch trochu bláta.

Svázal koně za krk k sobě a nechal je tam ležet. Jeden, ten větší, vyražel slabé zvuky, něco mezi ržáním a

smíchem, ale moc spokojený určitě nebyl.

"Nech je několik hodin na pokoji. Budou se chovat jako staří kamarádi."

"Už jsi to někdy dělal," řekl jsem a on se zamračil.

"Vážně? Tak asi jenom ve snu. Napadlo mě to přirozeně, jako nějaký instinkt. Tady máš, něco pro štěstí."

Podal mi šestnáct pahýlů, některé ostré jako břitva, jiné tupé a těžké. Měl jsem si z nich snad udělat náhrdelník? Amulet?

William se zasmál, zvedl ruce a já jsem si teprve teď všiml, že rukávy jeho košile jsou od zápěstí po loket vyztužené prsty hipparionů, jakýmsi primitivním kroužkovým brněním. Aby mi předvedl jejich účinnost, vzal svůj těžký nůž a prudce se bodl do ruky. Čepel neškodně sklouzla.

Nenapadlo ho zeptat se, jak se mu ty kůstky na rukávy dostaly, když ta zvířata nikdy nekrotil jinak než ve snu. Do-konale si odporoval, ale už jsem ho s tím nechtěl trápit.

"Díky. Určitě se mi budou hodit."

Předpokládal jsem, že tato zvířata opatřil a (snad) zkontroloval proto, abychom se každý na jednom mohli vydat do kopců. Ale s blížícím se večerem, když pekl obří břeženky a těžký bočník z planého obilí a oříšků, jeho neklid viditelně zesílil. Snažil jsem se tlusté, jazykovité závitky sladkovodních plžů zdvořile odmítnout, ale William trval na tom, abych je snědl. "Na sílu. Na dlouhou cestu!" řekl mi. Podařilo se mi jednu sníst a málem jsem se pozvracel. Druhá byla velká (do zpola propečeného masa se nedalo zakousnout) a přeletěla přes zed', když se William odešel vymocit a já ji vyprskl z úst. Zoufalství dodalo mým plícím sílu.

Ráno jsme na jednoho koně naložili můj ranec, tyče pro natažení stanových kůží a proužky schnoucího, nasoleného, podezřele vypadajícího masa.

Druhého hippariona držel za kostěné udidlo, hladil ho po pruhovaném čenichu a díval se na mě zářivýma modrýma očima.

"Takže sbohem?" zeptal jsem se ho a on mi předal primitivní otěže.

"Asi ano. Hodně jsem o tom přemýšlel a nejspíš se naše cesty teď rozdělí. Já musím postavit člun, přeplout jezero a za-chránit srdce. Ty musíš najít Býka a město, něco, čemu nerozumím a s čím ti nepomůžu."

Pokrčil jsem rameny. "Musím najít tu ženu," řekl jsem. "Zelenku. Jinak nemám tušení, co pro mě život chystá."

"Je blízko," řekl. "Býk je blízko. Konec je blízko."

Byla to zvláštní slova, ale odrážela i mé pocity, že jsem uprostřed zmenšujícího se kruhu, že všechno v tomto mém světě se sbíhá, stahuje ke mně, jako by toulavý midaxový duch konečně přebíral vládu nad svým nebem a peklem.

Jeden problém zůstal, a proto jsem ukázal přes jezero ke vzdálenému stínu mauzolea.

"Kdo postavil tu černou věž?"

Nepodíval se, kam ukazuju. Místo toho mě zatahal za ucho a usmál se. "Všechno se změní. Vím to."

"Ale co víš? Williame... uběhlo víc času, než..."

Umčel mě prstem přitisknutým na rty, zvednutou rukou otočenou dlaní ke mně: tiše!

"Najdu, co tam mám najít. Ale Ethne patří sem, ke mně. Zemřu, jestli ji nepřivezu zpátky."

Věděl, že je mrtvá? Mluvili jsme každý o něčem jiném? Co jsem měl říct?

Řekl jsem prostě: "Čas si na nejstarší dceři vybral strašlivou daň."

Ale on se jen rozesmál!

"Jacku," řekl s povzdechem. "Jacku: bojoval jsem a přemohl jsem tvory, kteří byli vysocí jako tahle slonovinová věž; bojoval jsem s harpunovými lovci a nechal jsem je jezerochům, aby se měli čeho nažrat." Podíval se na mě a významně se usmál. "Myslíš si, že nedokážu válčit s tím krvavým tyranem Časem?"

Obraz, který chtěl svými slovy a gesty vyjádřit, měl zvláštní rezonanci, pocit něčeho povědomého, a vzpomněl jsem si na školu, na Sonety ("válčit s tím krvavým tyranem Časem"). Pohlédl jsem na Williama a znovu jsem spatřil sebe, ozvěnu, stín svého dětství, vtělený do růžemi rozedrané, plavovlasé krásy. Jemnovous pravděpodobně věděl, že najde Ethne mrtvou, ale zdálo se, že mu to nijak neubírá na

optimismu. A to mi dodávalo sílu. Měl jsem pocit, že mě to posiluje v mém úkolu. Cítil jsem naději, že najdu Ahk'Nemet, a naději, že vysvo-bodím Natálii z Šedivákova d'ábelského pouta.

V každém případě - jakmile mi zmizí z dohledu, vyjde z rámce mých pravomocí, dostane svůj prostor ke hře! Jakmile jsem se na něco přestal dívat a tím to fixovat, bylo ve Williamově světě možné, že Ethne skutečně jen spí.

A polibek jeho rtů ji samozřejmě vyvede z tmavé síně opět na zářící jezero, aby se mohli milovat, smát, chytat ryby v Hlubině...

Zatímco já na předměstí Exburghu posnídám a půjdu do práce!

Když jsem vyjel na vrchol kopce, i s nákladním hipparionem, kterého jsem nemotorně táhl hustým lesem za sebou, třikrát jsem pronikavě zapískal na kostěnou píšťalku.

Ze břehu mi odpověděly tři napodobení hlasu jezerocha, ptáka, který se u vody hojně vyskytoval. A pak mé jméno, vyvolané třikrát, následované výkřikem Zelenka!

A smích tak nakažlivý, že na něj nikdy nezapomenu, tak hlasitý, že by probudil i nebožtíka.

"Sbohem, ty rošťáku!" zašeptal jsem. "Ať je tvůj polibek kouzelný."

35

Býk mě pronásledoval celý život, ale nikdy jsem se jím necítil ohrožen. Ohrožoval cizince v mých snech, já byl pouze přihlí-žející svědek.

Ted' pronásledoval mne a já před ním prchal, vystrašený, s nanejvýš zbystřenými smysly, všimaje si každého stínu, té nejnepatrnější pěšiny, stromu, ve kterém se dalo nejlépe skrýt. Koníci už byli dávno mrtví, jeden vysílením z cesty, druhý přičiněním dravců potloukajících se po lese.

Okraje maelströmu jsem dosáhl druhého dne a schoval se před deštěm a větrem, protože nad kroužící zemí zuřila černá bouře. Po Zelence jsem nenašel žádné stopy a začal jsem Oko obcházet k lesům v dálce, které v šeru prozařovaném blýská-ním bouře vypadaly tak, že by to mohly být lesy z obřích cedrů, jež měly označovat místo, kde se cítila být doma. Hle-dal jsem kamenné přístřešky, trosky pevných staveb, ale jediné zdi, které jsem našel, se rozpadaly na bláto a zetlelé dřevo; přízraky, jež zemní vír nyní vyvrhoval, v sobě měly cosi star-šího - veškerý duch středověku byl pryč, vystřídaný jednodu-čými a pravěkými obydlími.

Když liják polevil, vstoupil jsem do hlubokého lesa. Občas jsem vycházel u srázu, který spadl do hlubin a odděloval svět na břehu od maelströmu. Právě tady jsem přišel o náklad-ního hippariona. Byl spíš nemocný než přetížený. Těžce dý-čal, a když jsem z něj náklad sundal, zasmál se, jak to tito tvorové dělávají, přiskočil k okraji a okamžitě se vrhl vstříc jisté smrti. Krátce nato jsem objevil trosky Místa, které se dívá. Obloukový portál zůstal celý, ale na zdobené čelní stěně se podepsal vítr, déšť a čas. Bylo to mrtvé místo, kterým jsem jen prošel, a v jeho okolí jsem nenarazil na žádné stopy, které by tam Ahk'Nemet poslední dobou zanechala. Ale zdálo se, že si tam zbudovala přístřešek: za zchátralými stěnami dřevěné chýše se skrývala rozbitá socha skloněného muže. Jeho obličej byl pryč, ruce měl uražené. Když jsem se chvíli hrabal v křoví, podařilo se mi nakonec zničené části najít; díval jsem se na kámen, který měl mou ztrápenou tvář, pevný, chladný odkaz mé minulé návštěvy. Kdo asi sochu rozbil, uvažoval jsem a sá-žel jsem na to, že sem zabloudili další Williamovi žoldnéři.

Místo, které se dívá, bylo mrtvé? Vypadalo to tak. Šel jsem dál a druhého hippariona jsem vedl za uzdu a vtom se země poprvé zachvěla nepovědomým způsobem, jako od dupajícího zvířete. Polekaně jsem se otočil.

Za Místem, které se dívá, stálo slunce věštící další déšť. Měl jsem pocit, že jsem zahlédl siluetu vztyčených rohů, a ačkoli se mi zdálo, že jsem zaznamenal jejich nepatrný pohyb, po-važoval jsem celý jev za obyčejný klam způsobený měnícím se světlem. Spěchal jsem dál a po několika minutách mi brána zmizela z dohledu.

Brzy jsem si všiml, že mi do zad vane silný, chladivý vítr a že v lese a ve vzduchu zavládl podivný nepokoj. Hipparion zneklidněl, začal říčet a vzpínat se na provaze, který měl uvá-zaný jako uzdu. Zvíře se nedalo uklidnit, a když jsem z něj odvažoval batoh, musel jsem je pevně držet. Než jsem stačil sundat sušené ryby, vyškubl se mi a vyrazil vpřed. Země se dramaticky chvěla. Rozběhl jsem se za ním a přitom

jsem se ohlížel, prohledával očima stromy a obzor...

Najednou se zvedla býčí hlava a ohlušivě zařvala. Byla vyšší než stromy, svými rohy párala oblohu. Obrovské oči si mě prohlížely. Červené tělo se otřáslo, a když udělalo krok vpřed, uvolněné mladé stromky se vymrštily. Začalo postu-povat ke mně a rozrážet listoví.

Vzal jsem nohy na ramena. Měl jsem pokušení batoh za-hodit, ale držel jsem se ho vši silou. Cítil jsem netvorův těžký dech a paměť mi nabízela sny o Zelence, ve kterých prchala úplně stejně a nestvůrný býk rozrážel stromy za ní.

Les náhle skončil strmou roklí. Podjely mi nohy a začal jsem klouzat blátem, kutálet se a převracet.

Věděl jsem, že obluda došla nade mne, vyklonila se hlavou do prostoru a dí-vala se za mnou, zatímco tlamu měla otevřenou a kapaly z ní sliny.

Nejistě jsem se postavil a vydal se kolem potoka. Po několika hodinách jsem si vlezl pod spadlý kmen a přitiskl ranec na hrud'. Znovu přšelo a mně bylo mizerně. Prakticky jsem nespál. Za svítání jsem vyrazil dál, teď už ztracený. Šel jsem soutěskou, která se rozšiřovala, ale po obou stranách se tyčila čím dál strměji. Řeka se prohlubovala, zrychlovala. Připadalo mi, že jsem neustále pozorován.

Netrvalo dlouho a našel jsem roztrhané pozůstatky svého splašeného koně. Něco, pravděpodobně šavlozubý tygr - mož-ná i víc, než jeden - ho zabilo a odtáhlo do vidlice stromu. Půl-ka byla už sežrána, ze druhé visely zakrvavené cáry, s očima otevřenýma, které se po mně smutně dívaly.

Začínal jsem poznávat, kde jsem; tady jsem už jednou byl, když jsem měl za bílého dne vidinu ve Francii a málem nechal Natálii, aby se utopila. Den byl teplejší, slunce jasnější a řeka se přede mnou klikatila do dále, unášejíc jarní kvítky padající z planých třešní a růží, které do ní ukládal mírný vítr. Chvilí jsem se prodíral lesem a zanedlouho jsem zaslechl smích a hla-sy. Když jsem se vrátil k řece, znovu jsem spatřit ty čtyři dívky s věnečky z květin. Bylo to zvláštní, stát tam podruhé a dívat se, jak si hrají. Rozhlédl jsem se, jestli nenajdu nějakou svou nehmotnou ozvěnu, která se zde také skrývá, stopu při-tomnosti mé snící mysli z doby před mnoha lety, ale kolem byly jen šachovnice světla a stínu a šelestící listy.

Dívky najednou vykřikly a rozprchly se. Z lesa vyrazili mastodonti a vtrhli do vody, napili se a pak se začali brodit směrem k vesnici, kde ohniště, na nichž se připravovalo jídlo, sytila vzduch aromatickým dýmem.

Když jsem tenkrát tuto scénu viděl poprvé, mihl se kolem mě nějaký stín, nezřetelný a neodhalený, snad Šedivák, snad žena. Čekal jsem, že se tatáž postava objeví i teď, ale tentokrát vstala z úkrytu ve vysoké trávě mezi zakrslými stromy, mezi hustým lesem a řekou. Dívala se směrem ke mně. Její tvář byla tváří jejích sester, protkaná zelenými linkami, napjatá a krásná, vlasy měla spletené do copu, na rameni připevněného k plášti, který byl rozevřený a odhaloval tak lesklé ulity zavinutce a třpytivé lapis lazuli, jimiž měla protkanou halenu.

Přestal jsem se schovávat a vykročil k ní. Všiml jsem si, že má svazek tenkých kopí, foukačku a za pasem plno ko-stěných nožů. Nebyla nijak pohnutá, že mě vidí, a nehybně vyčkávala, až přijdu blíž. "Nemet?"

Neřekla nic. Vítr ji tahal za plášť, čeřil trávu. "Nemet?"

Náhle jsem si uvědomil, že se vůbec nedívá na mne, ale na les za mými zády. Dýchala slabě, skoro až rezignovaně. Otočil jsem se a sledoval její pohled, ale neviděl jsem tam nic, nebo aspoň... zatím nic.

"Nemet?"

"Jacku," zašeptala a pomalu se obrátila ke mně. Kopí jí vypadla z rukou, její prsty mě najednou hladily po tvářích. Padla mi do náruče, přitiskla svá vlhká, sladká ústa k mým a zhluboka se nadechla, jako by mě tím polibkem chtěla vypít.

"Stýskalo se mi po tobě," řekla a odstoupila ode mne. "Pro-měnil ses v kámen; tvůj život mi najednou uprchl. Nemohla jsem se na tu sochu dívat, měla tak smutnou tvář, staženou zoufalstvím. Nakonec jsem ji rozbila. Možná jsi mě někde cítil, i bolest, kterou jsem kvůli tobě prožívala."

Opravdu? Nemohl jsem si vzpomenout.

"Ano," zalhal jsem. "Také se mi po tobě stýskalo. Ale u Baalgora jsem znovu neuspěl. Je pořád stejně nepřátelský, pořád stejně odhodlaný, že máš přijít za ním."

Kupodivu se usmála a zavrtěla hlavou. "Měla jsem strach," řekla. "Byla jsem sama, když Baalgor odešel. Myslela jsem si, že zůstaneme oddělení navždy. Jenže Baalgor byl jako koza uvázaná na provaze. Koza

se od spícího pastevce zatoulá daleko, klidně se pase, až zmizí z dohledu, po větru, málem se ztratí. Ale pastevec se probudí, pomalu si provaz přitáhne a koza zase přijde domů. Myslela si, že je volná, ale nikdy volná nebyla. A on je jako ta mečící koza, můj bratr a muž, vrací se ke mně, protože Glanum ho táhne domů."

Baalgor je tady? V Hlubině? Nebo teprve procházel Zá-polím? Jak to Zelenka myslela... kde přesně byl můj mučitel; a kde potom byla Stínová dívka?

Znovu jsem měl pocit, že jsem pozorován, a chloupky na šíji se mi naježily zlou předtuchou. Zelenka se pomalu otočila k lesu a já jsem v jejích temných očích spatřil odraz býčího těla. Stál mezi stromy, hlavou vyčníval nad koruny stromů a tiše, kromě bručivého dechu, nás pozoroval.

"Utíkej..." zašeptal jsem naléhavě, ale Zelenka ke mně zvedla ruku, abych zůstal na místě.

"Už je pozdě, Jacku. Já jdu domů. Teď už se nikam jinam jít nedá. Je po všem. Lov skončil... Nemusíš chodit se mnou. Klidně mě nech jít."

Při jejích slovech se obrovský býk zachvěl a z tlamy se mu vydral zvuk posledního vydechnutí. Obří hlava se pomalu otočila a pak znehybněla. Oči dostaly skelný lesk, červená srst začala světlat a následně šednout. Rozběhly se po ní trhliny, jako pavučina, která pokrývala Šedivákovu hliněnou mas-ku, jenže tento býk zkameněl a kámen, z něhož byl, se mi před očima drolil, znovu se stával bránou, jak jsem ji zahlédl před několika dny.

Zem se najednou otřásla a řeka za našimi zády se hlasitě rozstříkla. Nestačil jsem se ani leknutím otočit a město už stoupalo z vody, široce rozepjatá přední hradba ze sebe se-trásala vodní rostliny a větve, bílá věž se ztratila v oblacích, otevřená brána pod tmavou býčí lebkou zela jako ústa roztažená dokořán.

Když se vynořilo ze země a z řeky, jako by zaváhalo, rozhlíželo se a čekalo. Pak se ale prudce, rychle pohnulo směrem k nám a v několika sekundách nás zavalilo. Stačil jsem jen popadnout Zelenku a pak už Glanum spolklo naše skrčená těla a řítilo se dál, pozřít rozpukaného kamen-ného býka na kraji lesa.

Vpadli jsme do města mezi hlínu, kamení a rozlámané kmeny dubů a jilmů, které lemovaly ře-ku.

Krátce nato, když jsme se ještě drápali do úkrytu, město znovu kleslo, ponořilo se jako velryba a na nás padla tatáž podivná tma, v níž jsem se ocitl už dvakrát, když jsem šel za Stínovou dívkou z venkovního světa Exburghu.

36

Nemám ponětí, jak dlouho jsme se choulili pod ochranou té zdi. Tiskli jsme se k sobě a drželi se kamenného sloupu uprostřed změti přesypajícího se kamení a dříví, které Glanum při svém vynoření spolklo, dva Jonášové v jícnu bestie. Město se při pohybu podsvětní říší pohupovalo; cítili jsme, jak změnilo směr, ponořilo se hlouběji a pak začalo znovu stoupat, ale ne-měl jsem podle čeho poznat rychlost, jakou se pohybuje; věděl jsem jen to, že proplouvá hlubinami a nade mnou ubíhá tma.

Znenadání se vynořilo na povrch. Vnitřní zdi a rozbořené věže, spoušť kamení, soch a páchnoucí zeminy zalil oslepující sluneční jas. Pohybovali jsme se hrůznou rychlostí. Nad námi se míhaly mraky, na naše vyděšené postavy padal stín bouří, které stejně rychle, jako město svým těžkým příkrovem halily, zase mizely.

Pak znovu dolů, zhoupnutí na stranu. Naše žaludky pro-testovaly, ruce pevně ovíjely sloup a sebe navzájem, nedbajíce, že nás zdivo odírá a kamenné úlomky řezou.

Bylo nutné, abychom se z této spouště přesunuli hlouběji do nitra zvířete, blíž jádru města; blíž zapomenutému Jerichu. Nemet souhlasila, a tak jsme začali lézt podél zdi a brzy jsme se mohli postavit. Za chvíli jsme nechali chaos u brány za sebou, a přestože jsme pohyb města cítili i tady, přicházelo k nám jeho kolébání, když měnilo směr nebo se ponořovalo, jakoby z dálky; skoro jako bychom chodili po palubě lodi. Naučili jsme se odolávat místní obdobě mořské nemoci.

Ubírali jsme se bludištěm úzkých uliček a prázdných náměstí, pozorováni divokými a bájnými zvířaty nebo skrčenými lidskými postavami, bytostmi z jiných světů vyvedenými z blyštivého kamene nebo chlazeného dřeva, a já si vzpomněl na Gartha.

John Garth zlezl hradbu Glanumu; nedopadl však jako Achab v Melvillově příběhu, připoutaný vlastními lany k chladné stěně studeného zvířete s očima hledícíma z roztržité lebky? Nebo se také volně pohyboval mezi těmito dávnými ozvěnami?

Zkusil jsem na něj zavolat, ale město můj hlas spolklo. Když jsme znovu došli na dohled k vysoké, bílé

hlásce, vy-volal jsem ho hlasitě, ale vrátila se mi jen ozvěna mého hlasu, jako dutý smích ve styžském šeru.

Jak jsme procházeli různými částmi města a znovu a znovu se vraceli k věži, uvědomil jsem si, že jsme skutečně v bludiš-ti, že chodíme složitými spirálami labyrintu. Znamenalo to, že jsme chvílemi byli téměř na dosah srdce Glanumu, jindy zase zpátky na okraji města.

Pak jsme najednou vyšli z kamenných ulic na tmavé úbočí kopce, který se povlovně svažoval do údolí zarostlého hustým lesem, ozářeného vzdálenými ohni.

Nemet se rozběhla napřed. Silně mi to připomnělo stavbu rozléhající se zvukem bubnů, k níž mě přivedla při našem prvním setkání, kdy mě - kouzlem - chytila do pasti ze škrtící plané růže.

Tenkrát mi to nedošlo, ale teď jsem to věděl: tady byla doma. Dřevěné hradby, ohně, vřeštění zvířat... Staré Jericho. Místo, kde se narodila.

Stáli jsme ve tmě pod hradbami, na kopci za námi zářil okraj města, poslouchali jsme zvuky ze samého srdce... a ona se rozplakala.

Stulila se k bráně, pod dívající se oči, které tam někdo vyřezal. Posadil jsem se k ní, objal ji a za chvíli jsem začal usínat. Vzpomínám si, že mi položila prst na ústa, objela jím mé rty, pak se sklonila a políbila mě na tvář. Byla doma. Vypadala spokojeně.

Odněkud ke mně dolétla vůně ovocných stromů a proni-kavé aroma koření. Vál teplý vítr.

Šel jsem s ní... zpátky... celou cestu... do času strašlivého činu.

Když jsem pak usnul vedle ní, zdála se mi stejně jako jí vzpomínka na dětství, kdy se stala lovcem a štvancem záro-veň...

DEVÁTÁ ČÁST

Vzpomínání

37

(I)

Údolím začal vát nenadálý vítr, přinášející opojnou vůni cedru, balzámu a divoké rozmarýny; a také řev lvů, kteří se nejspíš přicházeli napít k blyštící se řece. Nemet se dívala na hvězdy a přála si, aby o této bezměsíčné noci některá spadla na zem. Slyšela, jak její sestry mluví jedna přes druhou ve velkém stanu za kolovou hradbou. Za nimi, kde se shromáždili muži, se ozývalo monotónní řečnění jejího otce, který vyprávěl o své poslední cestě do Gl'Thaan Emu. Byl tam s Jarmem, Nemetiným starším bratrem.

Baalgor, Nemetino dvojče, o rok mladší než jeho bratr, šel za úsvitu po břehu za nimi a ještě se nevrátil.

Jarmu zůstal ve městě. Nemet si nebyla jistá, proč se tak stalo. Pravdou bylo, že otec se po návratu choval velmi podiv-ně a její matka Kohara se tvářila zasmušile. Pomalovala si tvář šedou hlínou, stála nad třpytící se řekou a kolébala celým tělem.

Zvířata vylézající z lesa ji znepokojovala, a proto se Nemet vrátila do stanu, kde její sestry Harikk a Hora zhotovovaly šaty z ulit pro nejmladší Anat. Anat se v tanci točila kolem ohně, a tím vyháněla spirály kouře k širokému otvoru, v němž se třpytily hvězdy. Cítila ještě bolest po kostěných jehlách, které ji rozpíchaly kůži, ale nosila své první zelené značky hrdě, tančila, zpívala a dotýkala se jich. Oči měla stále zved-nuté k nebi.

"Podívejte na mě. Podívejte na mě!"

Linie byly jednoduché, dva kruhové vzory kolem líček, tak aby po uplynutí dalšího roku mohly přibýt symboly oka.

Nejmladší sestru, která brebentila bez přestání, vypadala stále šťastně a okouzila každého, kdo přišel na návštěvu, měla Nemet obzvlášť ráda.

Jediná Hora se nechtěla nechat skotačením té nejmladší okouzlit. Nejchytřejší sestra se narodila s uměním předvídat, být opatrná a zachovávat si odstup.

Harikk byla chápavá a pragmatická. Bývala krásná, ale při-liš brzy zestárla. Občas, když seděla vedle Kohary, měla Nemet pocit, jako by se dívala jen na jedinou osobu, odraženou v klidné vodní hladině.

Harikk a Nemet spolu často chodily do kopců nebo k řece a Nemet cítila ve společnosti tohoto svého sourozence mír.

"Podívejte se na mě! Podívejte se na mě!" švitořilo zelené ptáče, poletující po stanu.

Prakticky ve stejném okamžiku se odhrnula chlopeň stanu a z noci vpadl dovnitř Baalgor. Anat vyjekla, ale rychle v sobě výkřik udusila. Polekala se šedého obličej s očima z kauri, jenž se na ně potměšile šklebil, a teprve pak poznala, že je to bratr, který si dělá legraci.

Baalgor se rozesmál, nechal z očních jamek vypadnout uli-ty a zamrkal.

"Dá se z toho udělat parádní maska. Musíš tam jít se mnou, Nemet. Nic nehrozí. Vážně. Pod hlínou si mě nikdo nevšimne. Svatyně je nádherná. A Strážce paměti zvířat vypadá tak zvlášť-ně..."

"Chytnou tě," řekla mrzutě Nemet. Baalgor pokrčil rameny. Byl už skoro muž, z kůže mu vyrážely tmavé chlupy. Byl cítit živočišným pachem a potom a Nemet mu navrhla, aby se šel vykoupat do řeky.

"Něco jsem vám přinesl," prohlásil. Dívky se k němu na-hrnuly a dívaly, se, jak z váčku vysypal ulity kauri. Byly doko-nalé: nabarvené, ale ještě neprovrtané jako talismany, nebo vytvarované do očí mrtvých. Byl to zakázaný poklad a Hora, která byla vždycky opatrná, se odtáhla.

"Nedotýkejte se jich!"

Anat natáhla ruku, jednu ulitu popadla, modrou, a nervózně se s ní rozběhla kolem stanu. Vítr zesílil a tam, kde se kozí kůže u země uvolnily, vmetaly jeho nárazy dovnitř prach. Ha-rikk je šla znovu upevnit. Nemet si narovnala vzácné dárky na ruce a vychutnávala si ten pocit.

"Budu je muset schovat."

"Půjdu s tebou," řekl Baalgor. "Podívej, co jsem si přinesl na svůj plášť!"

Byl to odřezaný kus čerstvé kůže z nějakého zvířete, dosud nevydělané, lepkavé v místech, kde byla stažena. Srst byla tuhá a ostrá; barva ostře červená a zelená, nebyly to pruhy, ale flíčky. Kůže byla pověšena brzy po zabíjení zvířete a tělo bylo zahrabáno, aby se očistily kosti. Když se nikdo nedíval, Baalgor kůži stáhl a nepozorovaně zmizel.

Ted' stoupal jako první nahoru do voňavých keřů, kde halda balvanů vymezovala, kam až padá kamení utržené ze skalní stěny. Za ní byl široký palouk, kam si s Baalgorem často cho-dili jako děti hrát. Skály byly pomalovány kresbami lovců, člunů a zvířat. Jednou Baalgor vydlabal do kmene padlého stromu oči a zahradil jím vstup na mýtinu. Říkali tomu Místo, které se dívá.

Baalgor jeden balvan vytáhl a zalovil v otvoru za ním po svém plášti. Nemet se ušklíbla, když páchnoucí oděv rozmo-tal, ale Baalgor jej pohládl.

Byla v něm pírká ptáků, jaké do té doby neviděla; kusy srsti z obrovských zvířat; tuhé kůže z bájných tvorů; měkké chloupky z opic a lidoopů; dokonce i pásek z červenočerné hřívy jednoho ze lvů velkých jako býk.

Pomocí jehly z jestřábí kosti a nitě z kozího střívka rychle přišil k dolnímu okraji nový kus.

Ještě polovina toho, kolik už je, a plášť bude mít délku na vzrostlého muže. Pak v něm bude tančit mezi zvířaty, jak se mu o tom často zdálo.

Posvátné město Gl'Thaan Em se rozkládalo za kopci a ced-rovými lesy, nedaleko pramene, o němž se vědělo již v dobách prvních příběhů, které se vyprávěly, když Strážce Měsíc byl úplný. Nemet je nikdy neviděla, pouze slyšela o jeho vyso-kých hradbách ze sluncem vypáleného bláta a o kamenné věži, z níž Strážce paměti zvířat přivolává svá vidění a za úsvitu a za soumraku divoce křičí, hlasem, který se kvílivě rozléhá po okolních pláních. Slyšela vyprávět o ohních, zpěvu, bubno-vání a pachu zvířat, která se procházela jeho středem. Slyšela o chrámech kůží a síních lebek, o tvářích, jež z cihel pozoro-valy růst města.

A věděla, že přijde den, kdy tam půjde, a že otec na ni bude pyšný, až se v ní usadí zvířecí duch, udělá ji dospělou, dá jí vlastní sny, podle nichž bude tančit, tak jako už dnes tančil Baalgor, třebaže jemu se začala vidění dostavovat, ještě než dospěl.

Baalgor sbíral odřezky kůží a sešíval si z nich plášť.

Jednoho dne, krátce po Jarmově odchodu do svatyně, si přinesl kus šupinaté kůže, která na povrchu mokvala, a když si k jejímu slizu přičichl, měl z toho opojný pocit. Dlouhé, nízké, vzteklé zvíře vyhnali uprostřed noci ve světle pochodní z řeky, a když vyšlo slunce, zabili je a stáhli; čelisti, dvakrát delší než člověk, odnesli do síně lebek. Baalgor se kyselého, lepkavého zlomku kůže dotkl jazykem. Hned si odplívl, ale v hlavě se mu rozjasnilo a měl pocit, že okolní svět vyrostl do výšky i do šířky, točí se a tančí

kolem něj.

Smál se a lízal znovu. Pak i Nemet podlehl pokušení, aby jed okusila, a najednou s k ní řítíl měsíc, až vyplnil noční oblohu, téměř ji oslepoval, ale přesto viděla každý detail na jizvách a kůži toho obrovského kotouče i to, jak po stříbrné zemi nad místem, kde ležela, běhají neobvyklá stáda.

Baalgor tento kousek kůže smotal a uschoval stranou, aby jím zesiloval své vize, až přijde čas, kdy přijme svého zvíře-cího ducha.

"Pomaluj si tvář, aby se schovala ta zelená barva, a pojď se mnou. Není to vůbec nebezpečné, Nem. V Gl'Thaan Emu má všechno barvu šedivého bláta. Tolik neznámých zvířat! Svatyni musíš vidět!"

"Mám strach. Co se stalo s Jarmem? Proč se nevrátil do-mů?"

"Nevím. Pojď se mnou. Zjistíme to."

"Měli bychom být ve stanu, dokud nás nepozvou."

"Samotná země dostává nový tvar, Nem. Pro město zasvě-cené zvířatům. Bláto a kámen tvrdnou pod rukama lidí, jako jsme my. Měla bys to vidět."

"Uvidím to, až mě pozvou."

"Proč to nevidět teď? Až nás pozvou, budeme velcí, bude-me jiní, začneme nový život. Podívej se teď, dokud máš oči ještě mladé. Tak pojď!"

Jeho nadšení bylo přesvědčivé. Nemet na něm visela, visela na žaru jeho úst a jeho těla. Sestry se dívaly. Hora polekaně a podezíravě. Anat vzrušeně, uchvácená tou představou, ihned ochotná jít také, ale čekalo ji zklamání, když jí bratr odmítl. Harikk šla šaty a usilovně přemýšlela, lámala si hlavu, jak utajit chování své nejstarší sestry před otcem, až se vrátí.

Nakonec Nemet souhlasila.

Než si tělo oplácala jílem z řeky, Baalgor se vrátil z kopců, oblečený do svého nedokončeného pláště. Puch zvířat kolem něj tvořil fascinující auru. Ve dne se drželi okraje lesa a v noci přešli kopce. Před svítáním byli tak blízko od svatyně, že cí-tili čirou vodu pramene, který za hliněnými zdmi probublával z hlubin země. Když pak vyšlo slunce, Nemet poprvé spatřila město a užasla nad výškou jeho zdí, nad kamennou věží s tem-nou postavou muže, jehož hlas se rozléhal krajinou a z jehož tajemných výkřiků jí chvílemi naskakovala husí kůže. Vzduch byl prosycen pachem hořící smoly a ze stovek ohňů, v nichž doutnala černá hlína, se valil tmavý dým.

Míhali se mezi stany jako neviditelní, nakonec proběhli i úzkými brankami v hradbě z cedrů a přiblížili se k tvarování země, kde na slunci schnuly cihly z bláta a v uších jim zvonil neznámý zvuk rozbíjeného, opracovávaného kamene. Nad níz-kou bránou stála býčí lebka; cesta k bráně byla lemována za-hnutými rohy stovek býků a na každém hrotu se třepetala barevná látka. Baalgor šel tímto tunelem jako první, sbíral při tom ještě kouřící trus zvířat a roztíral si ho po údech a po plášti. Nemet ho napodobovala.

Pachy vycházející ze zvíře-cího bahna byly neznámé, opojné, úplně jiné než pachy koz, lvů nebo krav.

Najednou se ztratili. Nemet se vrhla do tmy jedné z nízkých dveří a když k ní Baalgor přišel a skrčil se k ní, skoro se rozkřičela: "To stačí! Nepatříme sem. Já jdu domů."

"Ještě kousek. Ještě kousíček. Pojď se podívat ty tvory, které svolávají..."

"Já se bojím..."

"Já ne!"

"Tak běž sám. Já jdu domů."

Baalgorovy prsty jí v tom bolestivě zabránily. V dalším okamžiku ji ovinul rukama, důvěrně ji objal, aby jí ukázal, jak ji potřebuje a jak ji miluje. Jedny hliněné rty se dotkly druhých a Nemet se vrátila jistota, byť podkopávána vědomím, že nejistý je i její bratr.

"Kvůli tobě jsme se ztratili," řekla.

"Ztratili. Promiň mi to. Přehradili starou ulici zdí; tudy jsem ještě nikdy nešel."

Nemet zpáteční cestu znala; také ale cítila cestu dál, hlouběji. Ani na chvíli tady neměla pocit, že je ztracená, jen se bála.

"Tak pojď."

Vedla své dvojče bludištěm. Baalgor běžel za ní a tiše jí do omrzení opakoval, jak moc se jí bude líbit, co už zanedlouho spatří.

Bez zaváhání našla vnitřní hradbu. Cihly z bláta byly do hladka zamazané jílem; vypadalo to, že zeď vyrostla ze země jako strom, neoddělitelná od půdy pod sebou. Za zdí se rozléhal křik, řev, burácení a vřeštivá píseň zvířat. Hořící asfalt, hořící dřevo, hořící maso, to všechno dodávalo vzduchu osobitou příchut'. Dým, temný jako putující duše, se valil a ve spirálách stoupal k jasné obloze.

Bubny začaly hřmít. Hlasy se spojily v písní a hlasitém nářku. "Kudy se jde k bráně?"

Nemet viděla v bratrových očích žár a vášně. Věděla, že bude stejný, až na ni poprvé ulehne. Útroby se jí chvěly a svíjely, jak se nemohla dočkat svatby. Bude mít jeho dech tak pronikavou vůni? Bude mít tak vlhké rty? Bude mu oheň šlehat z očí a úst stejně, jako šlehal teď?

"Kudy?" zeptal se znovu a neklidně se rozhlédl.

Vedla ho.

Neviditelní pod pláštěm z říčního bahna, pronikli do srdce města, kde se bílé domy tyčily výš než cedry a kde Strážce paměti křikem a vřeštěním svolával ztracené.

"Dotkni se jí jazykem. Ale ne moc!"

Baalgor jí přistrčil šupinatou kůži až pod nos a ona, poslušná svého bratra, se chladivého, čpícího povrchu lehce dotkla jazykem. Baalgor udělal totéž a schoval si kůži hluboko do pláště.

Nemet okamžitě zaslechla hlasy, pouhý šepot, přicházející z větší dálky, než kam dohlédla. Země jí pod nohama duněla a chvěla se. Z míst, kde cihly vysychaly, slyšela vodu, deroucí se jílem. Tlukoucí srdce a třesoucí se boky zvířat ji ohlušovaly. Hlas muže na věži se rozplynul do tisíce písní, z nichž každá zněla sladce a uši se jí nedokázaly zbavit. Plynuły a poletovaly vzduchem jako tvorové noci a Nemet na okamžik zůstala hypnotizovaně stát, viděla noty a melodie jako noční křídla a snažila se všechny sledovat, jak odlétají přes hradby ke kopcům a rovinám, pouštím a klikatící se řece v dáli.

Hlas za zdmi byl rezavý, nemající smysl. Teď už chápala, jakou jemnou pavučinu muž ze stovek vláken písně a volání splétá. Tahalo ji to za uši. Baalgor se kroutil, tvář měl pod hlinou bledou, v očích podráždění. "Tudy," vyštěkl, když se Nemet do svého těla vrátila a nechala vlákna písně od sebe odplout.

Vedl ji hloupěji do svatyně, ale ona se mu vzpírala.

"Domů! Není tu bezpečno. Viděl nás, ví, že jsme tady..."

Cítila na sobě oči muže na věži, slyšela jeho dech a šeptaná jména, která ji napovídala, že zaznamenal jejich přítomnost.

Ale Baalgor se nedal přesvědčit. "Slyšel jsem Jarma. Trpí. Slyšel jsem, jak křičí."

Do cesty se jim postavila hliněná zeď, ale Nemet našla nízká dvířka, jimiž se protlačili a přiblížili se zvukům chaosu, které se za ní ozývaly. Ocitli se na prostranství, kde na chůdách, na jakýchsi zvláštních nohou, držely nafouklé kůže mrtvých zvířat. Smutné čenichy ochable, klátivě visely, oči byly zapadlé, tlamy dokořán, matnou kůži zdobily pruhy neobvyklých barev. Kostí těchto nočních děsů ležely zašité v kůžích, které se vydouvaly a byly drsné, jak Nemet poznala, když se o jednu otřela.

"Co je to za tvory?"

"Byli vyvoláni z mlhy," odpověděl Baalgor. "Přivedeni, aby se na ně nezapomnělo."

"Ta velikost... Jsou jako obři. Nikdy jsem neviděla tak tvrdé a tak drsné kůže..." dotýkala se výstupků na šedé, tuhé kůži zvířete, které bylo dvakrát větší než její bratr. Z širokého čela vyrůstaly čtyři rohy; z otvoru v hlavě se sypal písek.

Chvilí poté, co se boku dotkla, se bok nadmul a ona polekaně uskočila. Rozhlédla se po tom strašidelném místě. Všichni chůdami podpírání netvoří stáli v řadě, obrácení k východu, všichni vyhlíželi nezvané hosty.

Druhé břicho se zkroutilo a po něm třetí; přes dunění bubnů zaslechla sténání umírající ženy.

Polekaně se otočila, aby se podívala, kde je bratr. Baalgor stál u vybouleného břicha zvířete, které kdysi bylo žlutočerně pruhované a jehož hříva splývala jako plášť kolem zlostné rozšklebené hlavy bez lebky.

Viděla, jak Baalgor vytáhl nůž a kůži rozřízl. Na zem vypadla dlouhá kost a zevnitř se vyvalil takový puch, že se Nemet chtělo zvracet. Pak vyklouzla ven ruka, bezmocně pohybující prsty. O chvilku později s plesk-nutím vyhrézla z břicha celá horní část lidského těla, staženého z kůže od vlasů po prsa, a vydala ze sebe lkavý zvuk, při kterém Nemet div nepuklo srdce.

"Jarmu!" vykřikla, když ten hlas poznala. A krvácející tvář vzlykla a zašeptala: "Sestro..."

Dřív, než byla schopna přemýšlet, dřív, než stačila znovu něco říct, Baalgor přiložil nůž k syrově červenému hrdlu a Jarmu se vydal na dlouhou cestu do Voňavých pastvin.

Zbrocený krví, vrátil se Baalgor na okraj svatyně. Nemet šla za ním a oba se slzami, s nevolností v žaludku uvítali chla-dívý, čistý vzduch za cedrovými branami.

Odešli k řece, umyli se a zůstali sedět na mělčině, ovinutí pažemi, otřásající se vzlyky, neschopní pochopit. Byla už tma, když Nemet zaslechla vyvolávačovu šeptavou píseň, rozbíhající se jako pavučina říční nížinou. Brzy nato se před jejíma očima zvedlo z vody plazí tělo, po zadních vystoupilo na břeh, zvedlo oči k obloze, hrdelně zamručelo, zavěťřilo a vydalo se na pomalou, kolébavou pouť k ohňům na druhé straně kopce.

Její bratr se soutěskou blížil k Místu, které se dívá. Věděl, že tam Nemet je, a zvedl hlavu, ale snažil se předstírat, že ji ne-zahlédl. Zalezla ještě hlouběji do trhliny v žlutočervené skále. Už nemyslela na to, jak drahocenné ulity, které měla v klíně, zničit, místo toho je teď držela jako ochranný pás.

Baalgor na ni zavolal, prosil, aby neutíkala. Měl na sobě bederní roušku a na hrud' si blátem namaloval pruhy. Nad každým spánkem si zkrátil vlasy, ale tak, že se přitom řízl do krve. Otcí to sebezohavení nejspíš vysvětlil jako potrestání za nějaký malý přečin.

Nemet věděla, proč se zohavil.

Bála se, když viděla, jak se k ní blíží, věděla, že se potí a že bratr pach jejího strachu cítí. Zastavil před ní, stáhl si roušku z hrubého plátna, odhodil ji na zem a stanul před ní nahý a ponížený. Nůž držel v pravé ruce volně, podával jí ho.

"Udělal jsem strašlivou věc. Nechal jsem se ovládnout zvířecím impulzem. Slyšel jsem jeho píseň bolesti a slyšel jsem poslední tanec jeho srdce před smrtí. Poslal jsem ho přes řeku, do Voňavých pastvin, ale nikdo mi k tomu nedal právo."

"Proč mi to říkáš?"

"Když mi odpustíš, můžeme mu dát nový život v osudech naší rodiny. A jsou snad jiné příběhy, než osudy naší rodiny? Ale jestli mě obvineš, zemřu a navždycky zůstanu ve světě stínů. Nikdo o nás nebude mluvit. Živi, a přesto opuštění. Něco takového nechceš, ne?"

"Máš v sobě zvíře..."

"Každý z nás má v sobě zvíře!"

"Ano. Našeho zvířecího průvodce. Vím. Jenže to zvíře v tobě je jako kočka, kterou píchla včela.

Neposlouchá les. Neposlouchá ani své srdce! Nemůžu ti odpustit."

"Já jsem tu strašlivou věc neudělal."

"Nemůžu ti odpustit."

"Kdo potom může?"

"Les. Řeka. Poušť."

Přišel blíž, ale ona se schovala ještě hlouběji. Oči mu ne-hořely vítězstvím ani nepřátelstvím, ale naléhavostí, potřebou a touhou. "Nem, vydrhnul jsem si kůži o cedrovou kůru; celý den jsem ležel obrácený tváří k zemi; nechal jsem se unášet obličejem vzhůru řekou. Chtěl jsem se utopit, nechat se sežrat. Jsem tu pořád. Zem si mě nevzala. Tak proč mi ty nemůžeš odpustit? Viděla jsi, jak jsem ho zabil, nikdo jiný. Jedině ty můžeš vypustit jeho píseň."

Podal jí nůž. Šedivá čepel byla zbarvená do červena, ale krev nebyla Jarmova - byla to Baalgorova vlastní. Trvalo mu dlouho, než tu čepel před rokem pod otcovým dohledem zho-tovil. Byl na ni pyšný. Ted' si ale vybral na skále místo, kde kámen slunečním žářem rozpraskal. Zatlačil čepel do štěrbiny, opřel se o ni, nalehl na ni a křičel námahou, dokud celé ostří nezmizelo vevnitř a ze země netrčela jen rukojeť, kozí roh s kůží.

"Tak. Ten nůž už nikdy nikdo nevytáhne. Toto je Jarmův hrob. Každý rok sem budu chodit a připomínat si ho, dokud sám nezemřu."

Co řekli svým sestrám?

Především Harikk poznala, že se něco stalo. Od chvíle, kdy se Nemet vrátila s Baalgorem z jejich nájezdu, cítila její neklid. Zamyšleně seděla u ohně, zatímco Anat švitořila a smá-la se, těšila se, až se

otec vrátí z cesty po řece.

S prvním světlem nového dne se do stanů opřel prudký vítr, ženoucí šedivý, bodavý prach, který vířil vzduchem a valil se pod kůžemi dovnitř. Na rozdíl od sester, které se zachumlaly hlouběji do svých houní, Nemet vstala a vyšla do bouře. Nad obzorem stál sinalý, bledý kotouč slunce. Nápor pouštní bouře škuřaly pleskajícími kůžemi, za nimiž se choulily rodiny, a všechno bylo šedé.

Téměř okamžitě si všimla lidské postavy, vysokého muže s pláštěm rozevlátým kolem těla, který tam stál a díval se prachem. Když k němu Nemet přišla o několik kroků blíž, spatřila jeho oči, schované pod kápí, hněvivé, sledující ji z tmavého obličejce.

O dva dny dřív ji pozoroval z bílé věže, byť tenkrát na sobě ten pronikavý pohled jen cítila.

Stejně náhle, jako se tam objevil, se otočil a zmizel. Z prašné bouře se vynořili dva houpavě běžící psi. Měli hubená těla a tenké nohy, hlavy svěšené. Chvilí si ženu prohlíželi a pak odkráčeli za svým pánem.

Když Strážce paměti zvířat odešel, prašná bouře se uklidnila. Muži se odebrali do kopců, aby sehnali zpátky rozuteklé kozy a prasata, ženy se odešly postarat o svá políčka, na nichž se pšenici, kterou tolik let opatrovaly, polámaly stonky.

Okamžitě začala předčasná sklizeň, aby se z ječmene, pšenice a čočky zachránilo aspoň něco.

Nemet se snažila najít bratra, ale znovu někam odešel. Dívala se do údolí za kopcem, vrtěla hlavou a zaháněla zlost a neblahou předtuchou.

"Jsme v bryndě," zašeptala do oparu z horka. "A tebe nena-padne nic lepšího než jít zpátky a pokoušet stíny!"

Ale vrátil se dřív než otec, smyl ze sebe šedé maskování, přišel k plášti ze skalpů a peří ukradenou kočičí kůži a zúčastnil se jídla na uvítanou, kdy se rodina sesedla kolem tří mělkých kamenných mís s masem a sýrem a košů ovoce.

O den později vzal Arithon Anat a Harikk s sebou na řeku a Nemet s údivem zjistila, že cítí závist, dokonce i trochu zášti. Až do této chvíle byla ze sester jediná, která otce na jeho krátkých vyjíždkách do osad kolem řeky doprovázela; její sestry si změny ani nevšimly, jak se nemohly dočkat, až se posadí do mělkého trupu chatrného plavidla a to se začne pohupovat a prodírat proti větru. Ale Hora si dělala starosti a Nemetina matka také.

"Co jsi provedla?" zeptala se Kohara.

"Nic," odpověděla Nemet, ale zelené linie na její tváři se kroutily jako hadi a matka poznala, že lže.

Vzdychla a odvrátila se od ní. "Tohle špatně dopadne," řekla.

Hora ji objala, ale její tvář, dosud milá a mladá pod liniemi a očima, které označovaly její postavení, byla stažená obavami. Pak Nemet odvedla za osadu.

"Minulou noc se mi zdálo o tom, jak utíkáš, ty a náš bratr. Nějaké velké zvíře vás pronásledovalo za špatný skutek, který jste spáchali. Už se do svatyně nevracej, Nemet. Něco tam je, jako by nad tím místem visel velký stín.

Dávají zemi nový tvar; přetvářejí samotnou zemi na město plné ulic a posvátných prostor, jakési háje bez stromů mezi hliněnými zdmi. Poznala jsem, žeš tam byla. Cítila jsem to... včera... Baalgor za to může. Má špatný vliv. Nem... Cítím, že stín se nad tebou stahuje. Cítím smrt, ale bez cesty po řece k pastvinám, která má přijít po ní."

"Po řece poplujeme všichni, Horo. Maso a kosti čekají v hrobě, ale my všichni plujeme po řece k pastvině, dokud se nevrátíme do svých těl."

"Ty ne. Ve snu, který jsem měla, to bylo jinak. Ani Baalgor. Mám z toho strach, co jsem viděla..."

"A mne strašíš také," řekla podrážděně Nemet. Pokusila se od ní, od sestry, odtáhnout, ale Hora ji chytila za šaty.

"Proč se mi o takových věcech zdá?"

"Nevím. Zeptej se mámy."

"Nemůžu. Pokaždé, když s ní chci mluvit, se otočí na druhou stranu. Od té doby, co od nás odešel Jarmu, žije jenom sama pro sebe. Slyšela jsem ji, jak si povídá s řekou. Šeptá: Mé dcery jsou pryč; jsou

stíny se zvířaty. Co to znamená? Proč jsme stíny se zvířaty?"

Nemet uviděla před očima staženou tvář svého obětova-ného bratra, jak vyhřezla z nafouklého zvířecího těla, z mlhy, v níž byla uzavřena.

A ještě jasněji uviděla Baalgorův rychlý řez, rychlou vraž-du, když zvíře, které měl v sobě, zareagovalo bez známky soucitu.

"Nevím," zašeptala bezradně a sestře utekla.

Baalgor ji našel u památky za jejich bratra. Zastavil se, políbil rohovinovou rukojeť trčící z kamene, pak přes Nemet přehodil svůj čpící plášť a sám si pod něj vlezl, přestože bylo teplo. Oba se chvěli. Dívali se do dálky přes stromy a traviny říční nížiny, pozorovali kouř ohňů stoupající z osady, přemýšleli o pevné hlíněné svatyni, která vyrůstá kolem kamene v místě, kde z Hlu-biny vyvěrá pramen, za řadou kopců před nimi.

"Země vyvrhuje duchy," řekl Baalgor.

"Nevěděla jsem, že v ní nějaké jsou."

"Ty si nevzpomínáš na ty obrovské kosti? Když jsme byli děti?"

"Vzpomínám. Moc dobře."

"Byly vytesané v červeném kameni ze skály a vymýšleli jsme si o nich různé příběhy."

"Vzpomínám si."

"Tak ty příběhy byly pravdivé."

"Všechny příběhy jsou pravdivé. Jak by nějaký mohl být nepravdivý?"

"Přesně tak. Nikdo nám je nevyprávěl. Sami jsme si je vy-mýšleli, ale ve skutečnosti jsme si jen vzpomínali! Stejně jako země. Země si pamatuje zvířata, která kdysi chodila po lesích a plavala v řekách, ale zmizela v mlhách za Voňavou pastvi-nou. Všechno nežije věčně. Ale nic neumírá navždycky."

"Vzpomínám si na vyprávění o desetinohé koze, o praseti větším než strom a o krokodýlech se čtyřmi hlavami."

"Teď jsou to jenom duchové v zemi. Jako Jarmu. Jako Miat a Agathne..." Jejich prarodiče. "Ale vracejí se. Do Gl'Thaan Emu. Strážce paměti zvířat je přivolává zpět!"

"Miata? Agathne?"

"Zvířata! Myslíš si, že řeka začala téct, až když jsme se narodili?"

"Samozřejmě že ne. Řeka tady byla odjakživa, i kopce a pastviny..."

"Odjakživa tady, odjakživa využívaná! Dřív, než jsme se narodili. Věčně, Nem! Když po obloze přeletí mrak a zmizí v dálce, bere si svůj stín s sebou. Nem, ten mrak a jeho stín se vracejí. Znovu a znovu nad námi přelétají, jenže my jsme zatím zapomněli. Všechny stíny žijí dál, všichni duchové žijí dál, všechna zvířata jsou ještě naživu a vracejí se do Gl'Thaan Emu, aby nebyla zapomenuta."

"Proč? Proč?"

"Protože v zemi jsou jejich kosti a země je ve zdech svaty-ně. Slyšel jsem, o čem se v Gl'Thaan Emu bavili. To není jedi-ná svatyně, která roste k obloze. Jejich mnoho... velmi daleko, mnohem dál, než je řeka."

Nemet fascinovaně poslouchala. Jak by bratr mohl něco takového vědět?

"Slyšel jsem, jak se spolu bavili. Stavitelé. Z bláta, které se používá na zdi, vykřikují duchové, kteří nechtějí být za-pomenuti. Proto je tady Strážce paměti zvířat, aby je všechny svolal, aby je vyvolal z mlhy. Aby je uctíval, zatímco jejich kostmi tvarujeme bláto do podoby míst, která nás budou chrá-nit před větrem a deštěm, před sluncem a sněhem, před poto-pou a kobylkami."

Baalgor tou představou žil. Ať už se mu podařilo vyslech-nout tuto řeč jakkoli, musel proniknout hluboko, velice hlubo-ko do nitra svatyně Gl'Thaan Emu, a dozvědět se věci, které vědět neměl. Chouli se a třásl pod kůžemi zvířat vyvoláva-ných z mlhy. Péra zapomenutých dravců se na plášti ježila, jako by chtěla uniknout.

Potopa? Kobylky?

Jako ozvěna toho, co jí řekla matka, Nemet zašeptala: "To-hle špatně dopadne."

Jako další odjela na řeku Hora, na dvoudenní cestu. Nemet zůstala na břehu, vystrašená a opuštěná, a dívala se, jak se maličké plavidlo ztrácí proti slunci, plachta se prohýbá pod náporu větru a unáší ji za obchodem.

Ostatní sestry o ničem jiném než o své cestě nemluví. Anat se vrátila domů vyparáděná ulitami a květinami, které dostala darem od rybářů z jihu, okouzlených její řečí, vtipem a písněmi. Harikk viděla v zemi kanály, cesty hlouběji na druhý břeh a všimla si, jak se za úsvitu z bláta vynořují podivná zvířata, která se otřesou, oklepou a vydají se na pochod směrem ke Gl'Thaan Emu.

Když se Hora vrátila, měla vlasy zplhlé, tělo poškrábané, oči nesoustředěné. Její otec šel ze břehu rovnou do chýše s rá-kosovou podlahou, kde sedávali muži, a když na něj žena volala, neodpovídal. Hora se vykoupala a potřela si škrábance hojivou mízou. Když si k ní Nemet klekla, Hora se po ní ostře podívala a pak odvrátila zrak.

Další den zmizela a otec s ní, a ani sebevíc otázek nedokázalo dát odpověď, kam byla sestra odvedena. Kohara se věnovala mletí obilí a šití. Anat a Harikk se bavily o hloupostech a o tvorech, které zahlédly na řece s Arithonem.

Jen Baalgor se mračil a vztekle vrčel, běhal sem a tam k Jarmově kameni, pořežal se na hlavě a na prsou a pak se válel v jíl u řeky, až byl neviditelný.

Za soumraku chodil po osadě a pak zůstal stát jako strom nad vodou.

Nemet si ho všimla a šla za ním.

"Kolik sester budu mít ráno?" řekl namáhavě, když se vzduch nesoucí jeho hlas se syčivě malým kulatým otvorem v hliněné masce.

"Budeš mít mě. Anat a Harikk..." Ale ještě, než stačila do-mluvit, na okraji tábora se objevily postavy Arithona a Hory. Dívka se choulila v plášti a dívala se do země. Pak vešla do rodinného stanu i s tajemstvím, které si měla ponechat až do smrti.

"Všechny," dodala Nemet. Baalgor přikývl a pak si na zna-mení díky sáhl na čelo a na prsa.

"O čem se ti zdá, Nem? Řekni mi něco o svých snech."

"Útěk..."

Vyslovila to dřív, než na to pomyslela. Bylo to jediné slovo, které se jí vydralo na rty. Chtěla vyjádřit touhu, která pro ni znamenala život: vášnivě se milovat se svým bratrem; rodit mu děti; křičet a být zlá, nejspíš na matku, jež bude stará a sešlá; chytat ryby, sbírat, chodit s kozami, ovci, prasaty a psy; hledat v kopcích hluboká údolí s prameny sladké vody, kde by mohli postavit pro začátek stany a potom chýše, nasbírat rákosí na podlahu a lastury, jež budou chřestit ve větru; ležet s teplou zemí pod zády a rozčesávat na břicho ovčí vlnu; cítit slunce na tváři a vůně keřů a stromů, z nichž se jí bude chtít spát, až ji manžel bude hladit.

Tohle. Tohle! Co víc MŮŽE být?

"Útěk!"

Strhl si z tváře jíl a chytil ji za vlasy. Nemet ztuhla, když se jejich ústa setkala, ale vzápětí se ohnivému polibku podvo-lila a roztáhla prsty po mokvajících ranách na jeho prsou.

"Útěk," řekl z odlupujícího se jílu. Zabloudil pohledem ke stanům a pak ke kopcům.

"Útěk," zašeptala. "Proč se mi o tom zdá?"

"A proč mně!"

Divokost v jeho hlase ji ohromila. Zavřel oči, vzdychl a zno-vu se na ni podíval.

"Nem! Jsme sami, ty a já. Musíme odejít. Už sem nepatří-me."

"Ale já od nich nemůžu odejít. Od našich sester."

"Už je pozdě. Už je pozdě. Teď jsi důležitá jenom ty."

Působila jí bolest. Odstrčila ho, ale držela se ho za oděv, zarývala mu prsty do masa. Povolil sevření, pak ji znovu ucho-pil do náruče a když se rozplakala, začal ji konejšit.

"Nemůžu od nich odejít," řekla znovu a zdálo se jí, že tentokrát pochopil.

"Já vím. Vezmeme je s sebou. To vůbec nevadí, Nem. Jestli se mnou půjdeš, utečeme všichni společně..."

"Ano!"

Jeho ústa se opět spojila s jejími. Obklopila je noc a její zvuky. Klouzali se po blátivém břehu, po

kotníky ve vodě, a smáli se. Z osady bylo slyšet zpěv a mečení nepodojených koz.

"Slib mi, že Anat..."

"Slibuju!" trval na svém.

"Že je vezmeme všechny: Anat, Harikk, Horu... odejdou s námi!"

"Slibuju. Kolikrát to budu muset říkat? Sestřičko," dodal šeptem a ona se pod dotekem jeho prstů rozechvěla.

"Bratře," zašeptala touhou. Přitáhla ho na sebe a znovu řekla jeho jméno, dívajíc se mu přes rameno na jasný měsíc a stíny obrovských ptáků letících na sever, ke Gl'Thaan Emu.

Měsíce ubíhaly a oni byli stále ve vesnici; Baalgorův plášť, který nepřestával ohavně páchnout, byl už dlouhý a halil celé jeho vysoké tělo, ale o tom věděla jen Nemet, protože jej nosil pouze v noci a jen když byl se sestrou. Nemetina zásoba ulit a barevných plazích šupin byla už obrovská, a proto si začala šít šaty, které těmito ze svatyně ukradenými poklady zdobila.

S Baalgorem se už do labyrintu z bláta a kamení za cedro-vými hradbami nevrátila. Bratr chodil do města sám. Nemet z jeho výprav neměla dobrý pocit, ale nejhlasitěji vyslovovala své obavy bystrá Harikk.

"Arithon ví, že tam chodí. Ale nevšímá si toho. Mně se to ale nelíbí."

"Ale jenom náš otec. Nikdo jiný o tom neví. Přece by syna neprozradil."

"Každý to ví," zašeptala Harikk, ale jelikož vyjadřovala to, co jí říkal vnitřní zrak a ne ten opravdový, pokrčila rameny a mávla rukou, aby dala najevo, že je to jen tuší. "Kdybych byla jeho sestra a žena, varovala bych ho, že není tak chytrý, jak si myslí."

Já nejsem jeho sestra a žena. Ještě ne.

Harikkina varování a její prohlubující se zámčivost začaly Nemet rozčilovat. Vyhýbala se její společnosti a raději se soustředila na pomoc šřebetelce Anat, která se připravovala na další tetování, na další fázi svého rozkvétání a růstu. Vypadalo to, že bude vysoká jako Baalgor, a přitom zůstávala štíhlá jako proutek, na rozdíl od Hory, která byla buclatá a poměrně těžkopádná. Šřebetalka se také stala otcovou oblíbenou dcerou, aspoň to tak vypadalo. V Nemet často vřela zlost, když se dívala, jak spolu vyplouvají na řeku a vracejí se ruku v ruce s čepelemi, leštěnými kameny, semeny, kořínky a jednou také se zvláštními, malými soškami z červené hlíny - zheeny - dřepícími nebo tančícími figurkami, do nichž bylo možné ukládat myšlenky a sny, nebo to aspoň tvrdily kmeny, které je vyráběly. Anat si vybrala tekki, protože ji okouzly její zavřené oči a našpulená ústa, její sladká nevinnost. Tekki byla sladký hlas, sladká slova. Harikk si hromádku chvíli prohlížela a pak si vybrala etni s planoucí tváří, tu, která se dívá jinými očima.

"Tak, a teď si vás všechny pohlídám!" prohlásila s úsměvem, když amulet navlékala na řemínek.

Hora si zheenu dlouho nevšímala, ale nakonec v nich založila, zahodila, podívala se, zahodila, postěžovala si, zahodila...

Vybrala si bet - vidět přes kopce, hledat stezky.

"Tohle mi určitě neuškodí."

Nakonec si i Nemet vybrala jednu figurku pro sebe a samotnou ji překvapilo, jak prudce zareagovala na malou, běžící figurku, jejíž naběhlá prsa zdůrazňovala její pohlaví. Jmeno-vala se ahk a znamenala běžet se zvířaty; lovec. Stejně jako sestry, i Nemet její jméno připojila ke svému.

Ahk'Nemet, bet'Hora, Harikk'etni, Anat'tekki.

Držely se za ruce v kroužku, vyvolávaly svá nová jména a tančily kolem amuletů, smály se a představovaly si, jak asi noví průvodci jejich životy ovlivní.

Baalgor nad cetkami nejdřív mávl rukou, ale pak si to rozmyslel a vybral si nejmenší zheen, s holou hlavou, velkýma očima, hustým obočím a bezelstným výrazem. Figurka se jme-novala el a znamenala nejhlubší myšlenka; první tajemství. Vzal hlínu a dotvaroval k nevinné tváři neumělou býčí tlamu, pak vzal vidlicovou husí kost a zatlačil ji shora do hlavy jako rohy. Překryl hlínu kousíčky srsti z býka, který visel s prověšeným břichem na chůdách ve svatyni. Rudé zvíře, neskutečně velké, bylo uprostřed svatyně, jako by právě ono požívalo největší úctu.

Bylo obtížné se k této nestvůrné loutce přiblížit a v jejím břiše sebou zmítala ne jedna, ale dvě lidské

postavy, pomalu trávené na paměť skotu ve stínovém světě Voňavé pastviny.

Podařilo se mu odríznout kus kůže z krku, ale když pak mizel v šeru uliček, věděl, že muž na věži ho zahlédl, díval se, co dělá, ale poplach nevyhlásil.

Býčí talisman tak získal větší moc; nesl v sobě zárodky vnitřní síly, tajného účelu. Baalgor si jej triumfálně zavěsil kolem krku a nic nedbal na to, že se Hora nad jeho drzostí pohoršuje.

Anat už měla tvář úplnou. Jizvy po jehle z rybí kosti ji ještě bolely, ale tancovala jako žena, škádčila jako žena a bylo ji stále slyšet. Plameny šlehaly do výšky, hlasy zpěváků a melo-dický dech píšťal naplňovaly noc oslavnými zvuky.

Arithon se během slavnosti zdržoval v blízkosti Nemet. Ráno jí pak zatřásl, aby se probudila, a podal jí síť a mošnu se sýrem.

"Vstávej. Půjdem na ryby. Ze severu se blíží deště -"

Nemet ucítila chladivý vítr, vůni vlhkosti, která vždycky znamenala, že přibližně do týdne se přes suchou říční nížinu přeženou průtrže mračen.

"- a ryby budou lekat na mělčinách."

Ano!

Rychle se oblékla a políbila každou sestru na tvář, Anat jen zlehka, protože ji stále měla bolavou, stále trochu napuchlou v místech, kde jí vpichy zbarvily kůži do zelena.

Kde byl Baalgor?

"Šel na lov." Arithon byl netrpělivý. Chtěl jít, vyplout na řeku dřív, než hejna odtáhnou po proudu.

Chytali skoro celý den, ale úlovek byl špatný. Arithon mrzutě reptal, ale když se přiblížil večer, uklidnil se, lehl si do prostoru na přidi a díval se na oblohu, uvolněný a spoko-jený. Nemet se k němu na chvíli připojila a nechali se unášet proudem.

Později se Nemet chopila plachty a její otec kormidla, loď-ka poskočila po vlnách a změnila směr k ohňům na břehu.

Tu chvíli, co ležela vedle Arithona, měla pocit, že s otcem není něco v pořádku; byl vážný, rozechvělý, upíral oči do dálky. Teď, když se člun blížil k bahnitému břehu, Nemet cítila, jak jí vysychá v ústech.

Přinejmenším jedna z jejích sester tam měla být, aby jim s úlovkem pomohla. Ale na břehu nikdo nebyl, stany opuštěně pleskaly v silicím větru, ohně nikdo nehlídal.

Vesnice byla prázdná, i kozy byly pryč; dokonce i dva vy-chrtlí kanci, které Baalgor v lese chytil do pasti a přivedl je na vykrmení.

Nemet pobíhala mezi stany a křičela, skoro vzlykala. Otec stál chvíli vedle člunu a vypadalo to, že pláče.

"Tys to věděl!" vykřikla na něj Nemet, ale zůstal netečný.

Šla k sobě do stanu a přehrabovala Harikkiny a Anatiny šaty, až našla malé ulity a leštěné kamínky, které sestry tak pečlivě shromažďovaly. Držela cetky v dlani a plakala, protože cítila, že odešly do svatyně, a měla strach, co tento odchod znamená.

"Baalgor také," zašeptala svému běžícímu duchovi - ahk. Došla k lavici, kde spal, a začala osahávat rákosí. Vlastně ani nevěděla, co hledá, ale najednou si všimla zelenostříbrného pera, které mu vypadlo z pláště. Ne! Nevypadlo. Když je zved-la, uviděla, že brk je zlomený!

Do větrného stanu vstoupil Arithon. Oči měl mrtvé. Tuhé kadeře jeho vlasů a vousů, obalené říční solí, vypadaly šedě, jako by náhle zestárl. Kůže mu na obličejí prověšovala, div se mu neloupala. Držel provaz a palici, a když vykročil k dceři, Nemet se rozběhla.

Po celém dni na řece sice cítila únavu, ale stále byla rych-lejší než otec a utekla před ním do kopců, do rokly ve skalách, kde schovávala svůj poklad ze svatyně. Sotva popadajíc dech, krčila se za žlutě kvetoucím hlodašem a dívala se, jak se muž plahočí stezkou vzhůru a pot se z něj leje v lesklých krůpějích. Oči byly stále mrtvé, ale také odhodlané.

Na Nemet padl balvan smutku. Muž, jehož milovala a cítila, ji podvedl. Věděl, že by se snažila zabránit tomu, aby sestry odvedli. Odklidil ji, aby se jí nic nestalo, a dívky s jejich bratrem ponechal osudu. Teď si šel pro svou oblíbenou dceru, aby ji odvedl do města za zdmi z bláta jako nějaké zvíře.

Volal na ni, ale hlasem ducha, ne rodiče. Zhlédl ji a pustil se za ní. Musela dál, a tak prchala hrbolatou stezkou, až do-běhla do stínu skal, kde s Baalgorem strávili tolik hodin spolu.

Nůž tam byl, trčel střenkou ze skály, obalený chomáčkem šedé vlny, jak se o něj nějaké zvíře podrbalo. Začala s rukojetí zápasit, zkoušela tahat a kroutit, ale čepel vězela hluboko a ona s ní nedokázala pohnout.

Zadýchaný Arithon klopýtal do skal. Provazová smyčka, kterou po ní hodil, se jí svezla po rameni jako had a pak spadla na zem. Vrhł se k ní a roztočil kruté, ohlazené dřevo nad hla-vou.

První ranou ji minul. Uskočila před ním a mrštila po něm kámen, který ho zasáhl do tváře, ale nezpomalil ho.

"Musíš jít," zašeptal chraplavě.

"S tebou ne!"

"Pro tuhle chvíli jsem žil celý život. Ostatní už odešli. Chtěl jsem několik posledních hodin s tebou. Abych měl na co vzpo-mínat."

Jeho slova ji ohromila tak, že nebyla schopná reagovat. Už neviděla muže, který ji miloval, obyčejného muže, ale dávno vykuchané zvíře, vykuchané stejně jako ta zvířata na chůdách, vzkříšené ozvěny ve svatyni.

"Na tvé bratry a sestry jsem pyšný. Chtěl bych být pyšný i na tebe, Nem..."

"Nejdřív tě zabiju!"

Kroužili po palouku a Nemet znovu chytila nůž, zatáhla a vykřikla zmařeným úsilím. A znovu uskočila stranou před svištící palicí. Dřevo narazilo do rohovinové střenky Baalgorova nože a zlomilo ji. Zlomená kost s kusem čepele, který v ní zůstal držet, jí spadla k nohám. Když k ní otec přistoupil, přitiskl ji k zemi a přitáhl si provaz, popadla zbraň a prořízla mu hrdlo.

Chvilku se tvářil překvapeně a pak couvl, ruce zbarvené do ruda, jak se snažil ránu držet. Pak se ztěžka posadil, s ne-chápavým výrazem na tváři pod solí prosáklými vousy. Oči mu změkly, plné slz.

Nemet se začala třást hrůzou.

Zahodila nůž, dřepła si k němu, pak se posadila pohodlněji na překřížené nohy. Čekali, mlčky se na sebe dívali, zatímco šero houstlo.

Zabila jsem svého otce. Strašlivý skutek. Zabila jsem své-ho otce...

Po chvíli Arithon vzdychł a pomalu ulehł na bok. Jeho poslední slova, nic víc než strašidelný šepot, zněla jako: Byl jsem tak pyšný.

Nemet si stáhla šátek, položila mu jej na ramena a pak se nad jeho tělem rozplakala, objímajíc ho rukama, nechávajíc vlasy padat na jeho klidnou tvář.

Později se vrátila k řece a umyla se; pravou ruku přitom držela od těla. Potápěla se, polykala vodu, myslela na otce a plakala pro něj. Když jí bylo natolik zima, že už to nemohla vydržet, vrátila se na břeh, zvedla ahk, rozdrtila křehkou hlínu běžící figurky v rukách, najednou silných, a pak si zrnitý prá-šek rozmazala po nohách.

Ano! Udělala jsem to.

Strašlivý skutek.

Byl na mne pyšný. Milovala jsem ho.

Ale teď pro mne začíná útěk...

(II)

Byla na cestě do skalní rokle, kde dosud pahýl Baalgorova nože připomínal památku za jejího bratra, když si uvědomila, že běží opačným směrem.

Tábor byl prázdný. Všichni uposlechli volání do svatyně. Kdo ji tedy bude za vraždu otce soudit?

Stála na kraji skály, s větrem ve vlasech, čistou hlavou, smysly zbystřenými vůni divokého lesa za ní.

Oblékla si lně-nou halenu zdobenou ulitami ze svatyně. Nesla si palici, kte-rou proti ní použil otec.

Připadala si silnější než kdykoli jindy v životě a jedna myšlenka, neodbytnější než všechny ostatní, jí otočila hlavu k severu.

Můžu to zastavit. Můžu své sestry přivést domů...

A pak pochopila, že ve svatyni, za hliněnými zdmi, ve stínu bílé kamenné věže, je také Baalgor. Byl mezi zvířaty a Nemet se nechtělo věřit, že by se nechal svázat, znehybnět a čekal, až ho stáhnou z kůže.

Když to nezastavíme teď, budou další svatyně, další stahová-ní z kůže, další Arithonové, kteří nebudou žít pro nic jiného než pro smrt svých dětí, kterou se má zaplatit to, co patří nám všem.

Jak to bylo najednou jasné. Hrůza z podrobení lidí, které ve své mysli milovala stejně silně jako pocit tepla na svých údech a jemnou vůni balzámu a olivových květů v nose.

Zemi máme tvarovat MY, Používáme ji jako úkryt před větrem, sluncem a deštěm. Používáme ji k chytání zvířat, chy-tání vody, k držení ohňů. Zemi máme tvarovat MY!

Je špatné dopustit, aby země tvarovala NÁS.

Tak jasná, tak jednoduchá myšlenka: že cena za vytvaro-vání světa byla už zaplacená: blesky zapálenými požáry, které stravovaly stany; záplavami, které se valily údolím, topily lidi a dobytek a odplavovaly jejich těla do hlubin řeky; suchy, kdy se kůže i mysli sesychaly a rozkládaly; zvířaty, která se vrhala ze skal a z větví a odnášela děti.

Toto zabíjení v kůžích, toto stahování z kůže a obětování za živa bylo pokřivení života, který zde s duchy v zemi exis-toval už od doby, kdy se tělo země poprvé zvlnilo do údolí a kopců, nechalo vyrůst lesy a uhnětlo tvory, aby v nich žili.

Špatně!

Nemet běžela lehce, s hlavou skloněnou, s palicí pověšenou na zádech, vlasy pevně spletené do jediného copu připev-něného k haleně. Vyválela se v prachu, takže když teď běžela přes kopce, daleko od vysychající řeky, když uhaněla za vůni čerstvé vody z pramenů vyvěrajících na místě budování po-svátného města, vypadala jako nějaký rudošedý duch.

Prach kolem ní se začal točit ve víru, jako by se hnala větrná smršť. Uvázala si kus látky přes ústa a spěchala dál. Už viděla vysokou masu svatyně, stín v písku před ní.

A pak uslyšela volání, zvláštní píseň, melodický svolávací hlas, který se jako slídící had vlnil z věže, jež se tak přísně tyčila nad zdmi a přístřešky města. Musela se skrčit, když do ní ten zvuk pronikl. Cítila, jak sílí, cítila noty jako hroty, které ji probodávají a přitahují ji blíž. Ale píseň nebyla namířena na přicházející ženu. Volala na místo, které bylo daleko a dáv-no pryč, a Nemet cítila, jak se země začíná chvět, když to dáv-no minulé je přitahováno - jako ryba na šňůře - blíž povrchu světa, který znala.

Zem za ní se rozeřvala, jakoby bolestí. Ohromeně se oto-čila a spatřila, jak se k ní vleče obrovský tvor. Uskočila mu z cesty, a když se kolem ní přehnal, zhrozila se pachem výkalů, který se za ním táhl. Jeho trup pleskavě narážel do sloupovitých nohou, hustá srst na těle byla postříkána černým blátem a leskla se zeleným slizem. Šel ke strašidelnému městu a řval hrůzou. Země se znovu zachvěla.

Nemet se dívala, jak se zem znovu zkrabatila, pak se vzed-mula, a houští stromů a keřů zvedla druhá, nestvůrná hlava, pár prázdných očí pohřbených v tváři s vydutým rohem, rozší-řeným chřípím a roztaženými ústy, tupými a žlutými zuby. Tento tvor se postavil na zadní, vylezl ze země, zatřásl svým holým trupem a poškrábal se zahnutými pařáty, které měly délku Nemetiny paže. Zařval bolestí jako umírající člověk, ale ten výkřik trval celou minutu, zatímco tělo se houpalo a kymá-celo, jako dítě narozené do cizího světa, lapající po dechu.

Pak i tento tvor poslechl volání písně, a třebaže se po Ne-met podíval, zavrčel na ni a nahrbil se, aby přenesl váhu na přední končetiny, odešel do zvířeného prachu, pohroužený do stínu a ztracený.

Země znovu napjala svaly a půdu prorazily rohy o rozpětí Arithonova říčního člunu. Následovala býčí hlava s frkající tlamou, za níž se vztyčilo karmínové tělo a hrabající kopyta, snažící se tohoto zapomenutého netvora uzvednout.

Krvavě rudý, mohutný Býk se náhle složil, právě když Ne-met míjel, převalil se a začal obludně kopat nohama. Při tom ze skrčené, vyděšené ženy ani na okamžik nespustil oči.

Když se znovu postavil, váhal. Věděl, že má společnost drobného tvora a vypadalo to, že neví, co dělat.

Nemet k němu přistoupila a on sklonil hlavu. Z dechu mu bylo cítit šť'avnatou trávu. Sáhla mu na nozdry a Býk ohnul rty ze zubů velkých jako hraniční kameny.

Zmučeně zařval.

Nemet jej zkusila uklidnit.

Volání z bílé věže neztrácelo na síle. Býk zneklidněl a vy-kročil za hlasem, který ho volal. Vytržený z doby, kdy se po zemi proháněli obři, unášel menšího tvora, který se na něm zespod držel, s rukama

zamotanýma v matných chlupech, kte-ré visely z masy jeho kručícího břicha.

I když začínala v rukách a nohách cítit únavu, pohupovala se podle pohybů zvířete a nechala se nést do svatyně, vnímajíc šílený tep kožených bubnů, vřeštění a zpěv ženských hlasů a truchlivé, stoupající tóny obrovských kostěných rohů. Když ucítila hnilobný pach kůží tvorů na chůdách a zaslechla slabý nářek jejich lidských protějšků, odcházejících do Věčné past-viny, pustila se a schovala se ve stínech.

Chvíli se krčila ve tmě, zhluboka dýchala a dívala se, jak se nepravdělný průvod nočních děsů proplétá mezi svíjejícími se kůžemi, tu a tam naráží do hlav houpajících se na konci tyčí. Věž se tyčila před ní, i s nehybnou postavou tajemně vy-křikujícího vyvolávače. Když se směr větru vanoucího svatyní změnil, Nemet ucítila pach krve a strachu, a přestože se jí ža-ludek bouřil, pustila se za ním, s hlavou skloněnou, přebíhající od jednoho staženého tvora k druhému, snažíc se zůstat nevi-ditelná pro pozorného muže na okraji stavby z bílého kamene.

"Balgore," zašeptala do svatyně. "Kde jsi? Kde se schová-váš?"

Bez povšimnutí prošla vysokou bránou ve vysoké hradbě ze dřeva a hlíny, propletla se mezi ohni a bubeníky, vyhnula se čištění kůží a odstraňování masa z kostí, na které čekali pyšně si vykračující nebo vzduchem kroužící ptáci mrchožrouti, jejichž křik kakofonii zvuků ještě zesiloval, a konečně došla na jatka.

Ať zvolila jakoukoli cestu rámostem a chaosem této obětní arény, bílá kamenná věž byla stále před ní a v její patě zel nestřežený vstup, který jako by ji vábil...

V tichém úděsu přihlížela, jak první ze zvířat, jejichž vy-volání ze země byla svědkem, bylo podřezáním nohou sraženo na břicho a pak tlučeno palicemi do čela, dokud neznehybnělo. Pak začalo řezání a sekání, při němž se nad mrtvolou ještě převalovaly kotouče páry unikajícího tělesného tepla. Krvavě rudý Býk začal rvát a škubat koženými řemeny, které ho spoutávaly. A přitom... v jednu chvíli to vypadalo, že spatřil Nemet a uklidnil se, jako by poznal spojence.

Nemet byla ohromená, že cítí obdobný pocit míru a poro-zumění.

Toto zvíře je určeno MNĚ. Jeho břicho je můj hrob. Jeho kosti jsou les, ve kterém mám ležet a putovat, svlečená z ků-že!

Odvrátila se od něj, dělala, že neslyší jeho vztekly řev, rozběhla se přes arénu pryč a najednou doklopýtala k patě kamenné věže.

"Nemet!"

Volání přicházelo z dálky. Nepoznala, která z jejích sester ji zahlédla a zavolala, ale hlas se jí v uších ozval znovu, zře-telně vystupující z pulzu života, bubnů a lkavé písně za ní.

Vykročila k otevřeným dveřím, vstříc temnotě. Když k pra-hu věže došla, objevila se před ní matka. Vlasy měla rozcu-chané, oči vytřeštěné, obličej propadlý tíhou hrůzy.

"Nemet..." vydralo se z ní, pak jí vrazila do ruky cosi lep-kavého, ale přitom jemného jak pavučina, znenadání se roz-běhla do ulic svatyně, uklouzla na vlhkých kůžích a rozkopla hořící dřevo, až plameny a kouř zavířily vzduchem. Oheň jí přeskočil na šátek a na šaty, ale zmizela v kouři, ve vřavě.

Nemet se podívala na nazelenalou tkaninu, část jemné pa-vučiny rozmotala, poznala znamení jedné ze svých sester a uvědomila si, že to, co drží, jsou dvě celé tváře a jedna půlka...

"Anat," hlesla, když poznala oči nad lícemi. Roztřesený-ma, tápajícíma rukama se snažila tváře rozprostřít. Čí byla ta druhá?

Vzápětí vyběhla z věže Harikk. Jednu stranu obličeje měla spálenou, tam kde byla stažená kůže přilepena zpátky. Zdravé oko se vytřeštěně, divoce rozhlíželo. Pohlédla na Nemet, po-znala ji, vykřikla bolestí a pomalu, zlostně řekla: "Bratr nás přivedl do neštěstí!"

"Balgor?"

Se zkřivenou tváří, okem plným slz od doutnajících sežehlé tváře, Harikk řekla: "Dopadlo to špatně. Už nenajdeme klid..."

A rozběhla se přes jatka k okraji svatyně, nahá postava lesknoucí se oleji, navzdory zmrzačení hbitá a atletická, tvrdá jako zvíře, odhodlaná uniknout.

Ahk'Nemet se ohlédla a pak - čistě instinktivně - zvedla oči vzhůru.

Ponurá obloha tmavla. Padající lidské tělo jí rostlo před očima. Křik byl všude kolem ní, cizí zvuk.

Ustoupila stranou o jeden tep srdce dřív, než se rozpárané tělo Strážce paměti při dopadu na zem zlomilo

a zkroutilo, dva kroky od místa, kde stála. Instinktivně po tělu mrštila oštěp a probodla mu hrud'. Překvapivě šedé oči, rozdělené jizvou, se na ni dívaly z výcho-zího místa cesty lesem k Voňavé pastvině. Dlouhé, šedé vlasy čechral vítr. Otevřená ústa cvakala ve smrtelné křeči, ale ner-vózní hudba zpomalovala, až ustala úplně a dovolila nachové špičce jazyka protlačit se ven a ochutnat vzduch. Celá svatyně zmlkla. Nemet se rozhlédla a zjistila, že oči jejího lidu a zvířat, která ještě žila, se upírají na ni.

V dalším okamžiku se rozpoutala vřava, jak všichni začali svatyni opouštět, smrtící panika, šílený úprk do venkovního světa, po němž zůstávala polámaná, svíjející se těla pod noha-ma neuvázaných zvířat.

Když jí na rameno sáhla něčí ruka, Nemet vyjekla, ale prst na rtech ji umlčel a v dalším okamžiku už se dívala do spečené jílové masky zakrývající bratrovu tvář. Chvěl se, ale triumfem, nikoli strachem. Páchl triumfem. Pot na těle umocňoval vra-žednou zář, které mu svítila z očí, poháněla srdce, dávala sílu údům. Napřáhl k ní kamennou čepel. Ostří dosud bylo cítit čerst-vou krví.

"Zabili Anat. Jarma a Anat. Ale další už nebudou. O to jsem se postaral."

"Hora je také mrtvá. Kohara mi dala její tvář... a půlku Harikkiny. Harrik je živá, popálená. Už utekla."

"Hora," zašeptal bratr, mrštil nožem na zem, otočil se a plivl na zkroucenou, rozlámanou mrtvolu Strážce paměti.

"Máš ahk?" zeptal se.

"Je na mém těle."

"Pak můžeš běžet věčně. Ale pamatuj si, sestřičko: až mi nohy vypoví poslušnost, budeš mě muset nést. Zato mám to-hle."

Zvedl svůj hliněný talisman, srstí potaženého býka, jilem pomazaný el.

"V kůži je zvíře; v tom zvířeti tajemství; v tom tajemství život; v životě stvořitel! Všechno, co potřebuju, jsem vložil do téhle mrtvé věcičky."

"A proč?"

"Abych z vnějšku zvířete získal vnitřek. Abych si mohl vzít jeho jádro, jeho sílu; abych to jádro mohl tvarovat, dělat s ním, co budu potřebovat."

"Nová zvířata."

"Novou moc."

Ahk'Nemet se usmála. "Doufám, že máš pravdu."

"Já to vím."

"Budeme to potřebovat, jestli se na konci svých dní chceme dostat na Voňavou pastvinu a ne do zapomnění." Vypadalo to, že Baalgor si varování v jejích slovech nevšiml. Přehlížel i to, jak se svatyně začíná scvrkávat, bortit, tlačit se na ně. Byl rozpálený a rozechvělý skutkem, který spáchal; jeho vy-soké, hbité tělo vonělo lovem a chtičem. Vzal Nemet do náruče a políbil ji na rty. Jeho pravá ruka zabloudila dolů a sevřela sval jejího stehna, prsty se roztáhly, palec se přisunul do intim-ního kontaktu s jejím pohlavím.

"Máš nohy jako ohlazené cedrové větve; pevné a krásné... vůně mezi nimi je ostrá a příjemná jako ta nejzralejší oliva..."

Odstrčila ho od sebe. "Schovej si hebká slova na dobu, až se schováme v lese. Možná mám nohy jako ohlazený cedr, ale moje pravá ruka vzala život našemu otci."

Užaslý bratr se nezmohl na nic víc než to, že její slova zopakoval.

"Arithona? Tys ho zabila?"

"Podřízla jsem mu krk. Pravou rukou."

"Proč? Měl jsem ho rád. Všichni jsme ho měli rádi."

"A on měl rád nás. Opravdu měl. Tolik, že by z nás klidně nechal stáhnout kůži. Věřil něčemu, co chápal jenom on. Ně-jaký hlas mi řekl, abych ho zabila a ulekla."

"Strašlivý skutek," zašeptal Baalgor, který se ještě nevzpa-matoval z ohromení. Pak se zeptal: "Jaký hlas? Řekni mi, jaký hlas?"

Nemet se smutně usmála.

"Jaký hlas?" opakoval.

"Ve městě lži jsem si vymyslela lež o hlasu," řekla. "Leda že by mi pravá ruka šeptala, co potřebuje

udělat. ..."

"Moje pravá ruka zase umlčela Strážce paměti. Umlčela jeho píseň, jeho vyvolávání. ..." Nemet pohlédla na zkroucené tělo. "To vidím. Když se to vezme kolem a kolem, bratře, asi by pro nás bylo lepší být někde jinde..."

"Naše sestry jsou mrtvé."

"Harikk není, už nevíš? Má spálenou tvář, ale žije. Uprchla ze svatyně. Etni ji zachránila."

Baalgorovy oči se při pomyslení na budoucnost rozšířily. "A čtyři další, pořezaní, ale nestažení. Podrželi Strážce paměti, než jsem skončil jeho píseň. Myslel jsem, že tím to skončilo. Jenže ono to vůbec neskončilo! Kudy, sestřičko?"

"Tudy," řekla a táhla ho k Býčí bráně ve vysoké cedrové hradbě.

Ale jakmile vyšli do světa mimo svatyni, uslyšeli ozvěnu svolávací písně a cítili, že je ovívá jako jemná pavučina.

"Kudy, sestřičko?" zeptal se znovu Baalgor, tentokrát šep-tem.

Dívali se na krajinu, která se kroutila a měnila jako kopce v nejparnější žáru léta. Neviděli svět, který znali, ale světy, jež viděl jen Strážce paměti, když s písní prostupoval časem. Ahk'Nemet pochopila, že ani po tom všem ze spárů Gl'Thaan Emu neunikli. Zmocnila se jí úzkost a v ústech jí vyschlo. Zároveň cítila, jak se její nohy dávají do pohybu.

Běží!

"Tudy," řekla. "Věř mi, bratře."

"Věřím ti."

Běží.

(III)

Opuštěnou svatyni ovládlo ticho a puch duchů. Ohně blikaly a zhasínaly, vítr začal rozfoukávat popel. Vyboulené kůže přivolaných a obětovaných zvířat se přestaly svíjet, duté hlasy umlkly.

Nehýbalo se nic než Býk.

Býk procházel troskami. Když vítr zvedl prach z okolních plání, i on vypadal jako duch. Obrovský, pomalý tvor bloudil uličkami a komorami, šlapal po kostech a srdcích těch, kteří tu v dlouhých letech Vzpomínání, Povolávání žili. Vypadalo to, že něco hledá.

Pak přišly deště, zpočátku slabé, ale později dost prudké, aby se, jak šla léta, pohnuly i kopce.

Nepálené cihly zdí se rozpustily a zbortily, pohřbily pod sebou kůže a kosti zvířat vyvolaných z času, pohřbily také ležícího, umírajícího Býka, vyčerpaného hledáním a čekáním na svůj věčný protějšek, který zahlédl a poznal, pohřbily rozlámané pozůstatky Strážce paměti a poslední ozvěny jeho písně a čar.

Doba se znovu změnila a deště ustaly. Pod nemilosrdným sluncem země znovu vyschla, hladina řeky opadla a pahorek, ve který se změnilo Gl'Thaan Em vyschl a ztvrdl. Pramen pod jeho břichem si mezi zárodky života hledal novou cestu na povrch. Na pahorku vyrostly stromy, husté a bujné, které svými kořeny braly vodu ze skrytých jezírek, proplétaly se s mrtvými.

Pak přišli kočovníci a na nějaký čas se usadili. Vymýtili část kopce kolem rozpadající se věže z bílého kamene, posta-vili stany a pustili své kozy a vepře hrabat a hledat si potravu v lese. Zkoušeli vykopat studnu, ale našli jen noční děsy. Jak přišla noc, začaly se z jámy ozývat naříkavé písně a smrtelné výkřiky, lesem se potloukaly přízraky obrů a volaly na měsíc.

Kočovníci zabili kozu, pak zabili dítě, dali prameni krev na znamení smíření, pak sbalili stany a prchli na východ, k řece v dálce. Odnesli si neobyčejné příběhy, jež mohli vyprávět dál, a ještě neobyčejnější vize, kterými si mohli lámat hlavu.

Krev do pramene! Život do vody! A pod lesy...

...do hliněného pahorku se vrátil život!

Pramen ožil a rozběhl se v mnoha větvích zhutněnou hlí-nou, začal vyživovat, obnovovat, dotýkat se zárodků času, ozvěn tvorů, kteří byli do svatyně nahnáni. Vrátila se píseň Strážce paměti, prosakující z pozůstatků města, kolující nitrem kopce, rozechvělá a smutná. V noci se pahorek s městem Gl'Thaan Em mihotal tak, že to viděly národy nomádů v údolí i z větších dálek, kmeny, které přiváděly další stovky a

stovky lidí z dalek, jejichž zvědavost vzbudily pověsti o hořícím lese na hořícím kopci.

Zavražděné a opuštěné...

Ta myšlenka teď proudila celým kopcem, roznášená voda-mi pramene, které jím kolovaly jako životodárná krev, roznášená ve spirále stoupající písní, šířenou sítí kosterních pozůstatků, jež tvořily lůžko kopce, dunící zvukem bubnů z kůží zvířat.

Zavražděné a opuštěné...

A toto prapůvodní citění začalo modelovat z hliněné hmoty tváře těch, kteří je zavraždili a opustili, to město z bláta a ci-hel, svatyni života v zemi, místo, jež nebylo dokončeno.

Slyšelo zvuk jejich běhu. Odešli do písně, do písně Strážce paměti, písně, která se dotýkala dávno minulého i toho, co teprve za dlouho přijde. Byli tam, proplétali se světy lesů, kopců, a stínů, které byly v té písni obsaženy. Prchali staletími, věční svou hrůzou, věční vědomím činu, který spáchali.

Sedm tváří, sedm životů, sedm těch, kteří mají být uštváni, sedm těch, jež mají být přivedeni zpět, aby oplodnili svatyni...

Mohyla se zhroutila!

Mihotavé světlo vytvarované do obrovské býčí hlavy se pomalu rozhlédlo po táborech a jejich stanech, ohnících a schoulených postavách. Možná z býčí tlamy skutečně vycházel hlas, možná jej ti, kteří v hrůze na přízrak zvířete zírali, slyšeli jen v duchu.

JSEM ZNOVUZROZENÉ.

JSEM ŽIVOT.

JSEM LOVEC.

JSEM KRVAVÉ MĚSTO.

JSEM VĚČNÉ.

Planoucí aura opadla. Země se prudce otřásla a ohně v táborech se rozburácely, zablikaly a zhasly, jak jejich plameny vysál mrazivý vítr, který se kolem pahorku zatočil.

Pak se něco pohnulo směrem dolů, dolů do země a dál horami na západ. Zůstalo jen ticho, prázdno a doutnající cedrové kmeny na rozervaném kopci.

38

Nemet mě volala. Její hrdliččí vrkání mě vytrhlo z vnitřního putování a její ruce, zlehka položené na mé tváře, mi otáčely hlavou doprava a doleva. Viděl jsem jí v černých očích, že je ráda, že přicházím k sobě, a rychlý polibek, který mi dala, tuto úlevu tlumočil.

"Jacku..." šeptala. "Můj Jacku. Neboj se..."

"Viděl jsem, co se stalo... Arithona... vzpomínání na tvory, kteří dávno vyhynuli... jednu z tvých sester, jak prchá, s tváří spálenou..."

"Byla jsem zvědavá, jestli tam půjdeš."

Ahk'Nemet se ode mne odtáhla a zůstala stát s hlavou sklo-penou. Za ní se na pozadí bouřkového víru na obloze tyčily temné zdi prehistorického Jericha.

Základní prvky setkání s její minulostí mi vířily hlavou po-dobným způsobem: byl to pocit, že shromáždění zvířat v sobě má něco z báje archy, místa, jež nemá udržet pouze kontinuita tím, že přechová zárodky života - což byl jeho mytologický smysl - ale také vzpomínku, přechováváním zárodků života, který soudobým živočichům předcházel. Baalgor a jeho sestra tuto funkci zničili, když zabili šedovlasého vyvolávače...

Tvář, která se na mě prázdně dívala z nerovné země u bílé věže, patřila Johnu Garthovi.

A Harikk, sežehlý obličej! Opakující se obraz, o němž jsem si myslel, že jsem jej stvořil ve svých dětských příbězích jako postavu pozorovatele a strážce, kterou jsem vyšperkoval chvilkovým zahlédnutím Šediváka a Zelenky a měl to za plodnou fantazii. Jenže ona tam byla také, součást ozvěny, která do mého předvědomí nepatřila. Což znamenalo, že také ona je volná a prchá!

Jak že to charakterizoval midaxovou Hlubinu Jandrok? Zápolí - přecházející do močálů, savan, pouští, hlubších vrstev - které všechny mají prvotní funkce, všechny jsou vzpomínka-mi z doby zvířat, všechny jsou obydlené. Z jednoho vnitřního světa jsem dorazil do mnohem hlubší říše, do místa, které se do mé mysli dostalo jinak než dědictvím a bylo bariérami odděleno i od těch nejhlubších snů, nezničitelnými hradbami vystavěnými samotnou myslí, hradbami, jež tohoto vetřelce uvěznily v jeho srdci.

Dvěma... ne, třem, jak se teď zdálo, Harikk také... třem tvorům se podařilo z té pohřbené Hlubiny uprchnout a mým prostřednictvím se dostat do hmotného, vědomého světa; jak se tady však ocitlo město jako takové, svatyně, prvotní archa?

Viděl jsem je ve skutečném světě a John Garth byl ve sku-tečném světě také...

Jak to říkal Brightmore? Glanum ale žádnou hranici mezi naší zemí a tvou myslí nerozlišuje - totéž místo vnímané ze dvou různých perspektiv - jiná sada rozměrů...

Bouře se otáčela, zvuk bubnů mě uklidňoval, hypnotizoval. Cítil jsem hořící dřevo a maso; zář ohňů zbarvovala černá mračna za palisádami místy do červena. Poznával jsem to tady, Nemet mě sem přivedla ze Zápolí při první midaxové výpravě, vlákala mě svými kouzly do růžové pasti a udělala mi šrámy, stigmata, která se projevila na těle ve skutečném světě a vyděsila přihlížející tak, že mě vytáhli zpátky, přitáhli si mě, jako bych se topil v hluboké vodě.

Takže jádro v podobě této archy bylo v midaxové Hlubině odjakživa a Nemet se k němu jednou přiblížila, byla už skoro 'doma', ale pak, když mě chytila do růžového trní, odešla podruhé, znovu mě najít.

Teď byla před branami svatyně, která ji pronásledovala, sama a bez ochrany, jedna ze sedmi, za nimiž se Gl'Thaan Em štválo zemí a myslmi lidí. Baalgor tady nebyl. A Nemet tu stála, třásla se, vzhlížela k nebi a možná si říkala, jestli nemá utéct znovu.

Tušil jsem, že se v tomto okamžiku rozhoduje mezi živo-tem a smrti.

Ale jak se zdálo, rozhodování už v jejích rukou nebylo; když Glanum vyplulo z Hlubiny a pohltilo nás, řídil ten pohyb jiný duch a ten právě teď vystoupil ze stínů.

Posadil jsem se, pak jsem vstal a díval se, jak se brány zavírají za ohni uvnitř svatyně; v záři plamenů se rýsovala vysoká, kápi zahalená postava Strážce paměti, který ke mně přicházel. Pak se brány dovřely a jen ponurý svit oblohy mi ukázal šedivé oči a hlubokou jizvu mezi nimi.

Nemet couvla, přikrčila se, sklonila hlavu a zkrřížila ruce na prsou v pokorném postoji.

Ale John Garth se díval jenom na mne, pak zvedl ruce a položil mi je na ramena, kostnaté ale stále silné. Pod kutnou se usmíval. Bylo to nepatrné, děsivé gesto, v němž se skrýval ten nejnepatrnější náznak poznání a radosti.

"Garth," řekl jsem.

"Pamatuju si tě," zašeptal.

"John Garth," řekl jsem znovu a spojil své prsty s těmi jeho.

"Ano. Pamatuju si tě. Stále vidím ve tvé tváři chlapce... toho chlapce, který vyprávěl příběhy... chlapce, který se na-rodil v den, kdy jsem konečně zjistil, kde se Gl'Thaan Em skrývá."

"Pane Garthe..."

"Pamatuju si tě."

"Já jsem na vás také nezapomněl. To, co se s vámi stalo, změnilo celý můj život. Vždycky jsem žil ve dvou světech; v žádném se ve skutečnosti nemám čeho bát..."

John Garth byl tady, v midaxové Hlubině; a přesto byl i tam, v Exburghu, a když jsem s ním chodil přízračnými ulicemi města, nevypadalo to, že by rozuměl všemu, co se dělo, nebo co se stalo. Neznal minulost, nebo to aspoň tvrdil.

"Určitě jste věděl víc, než jste mi řekl. Musel jste vědět, kdo jsou moje Zelenka a Šedivák. Musel jste poznat věž. Bý-ka. Proč jste předstíral něco jiného?"

Skrčená Ahk'Nemet začala zpívat a kolébat tělem. Před-pokládal jsem, že cítí bolest, možná hrůzu, ale Garth si jí nevšímal.

"Pamatuju si tě," zopakoval znovu. "Ale také si pamatuju mnoho takových jako ty. Byla to dlouhá cesta, pátrání po měs-tě. Vzpomínka je jako ozvěna, Jacku. Po každém odrazu vy-bledne, ale nějak se nikdy neztratí. Zapomněl jsem na město. Město zapomnělo na mne..."

Ale když jsem si prohlédl tvé kresby, když jsem spatřil ty neumělé sádrové tváře ve zříceninách starého Glanumu, díval jsem se na poslední jiskřičku světla na tvářích těch dvou, kteří mě zabili - další mě drželi, ale spáchali to ti dva, utopili mě v mé vlastní krvi a dívali se na to."

Otočil se k Ahk'Nemet, němá a nehybná, schoulená a oče-kávající konec.

"Když jsem je našel v tvém městě," pokračoval Garth, "Za-čal jsem si vzpomínat. Ať to byl kdokoli,

věděl jsem, že jsou blízko. A začal jsem si uvědomovat, že blízko je také Glanum. Nevěděl jsem, kdo nebo co se ve mně narodilo, ale věděl jsem, že se do města musím vrátit. Když za mnou nakonec přišlo, stejně zvědavé, jako jsem byl já na ně, nejdřív mě nepoznalo. Vzpomínám si, jak jsem se vytáhl na hradby města..."

"Byl to úžasný pohled."

"Bylo to něco hrozného. Visel jsem tam celé dny, vklíněný v mezeře mezi stromem a kamenem, z něhož vyrůstal. Byl jsem na kůži města jako brouk a ono se mě snažilo shodit, zahnat. Jenže já se držel dál a pomalu se posouval dovnitř. Ne-věděl jsem, že se vracím domů, ale jakmile jsem se byl tam, paměť se vrátila."

Byl jsem duch, vzkříšený a bezmocně zmítaný ve své písni. A tak jsem proplouval časem, chycený písni a zároveň městem, zvířaty a těmi sedmi, kteří ten čin spáchali. Byl jsem však ne-hmotný a vynořoval jsem se náhodně v neznámých stoletích, na neznámých místech světa. Někdy se stalo, že jsem zaslechl výkřik pronásledovaných a dunění samotné svatyně, která plula svým vrahům v patách.

Byl jsem opuštěn a ztratil jsem se, ale já sám jsem se nikdy nevzdal naděje.

Garth kráčel k bránám, které se znovu otevřely a ukázaly ohně za nimi. Ahk'Nemet šla za ním. Zahodila své zbraně, strhla ze sebe oděv. Byla nahá. Dokonce i kůže jejích sester ležely na zemi, kde se od nich odráželo ponuré světlo ze srdce Glanumu.

Před branou Garth ustoupil bokem a nechal Nemet projít. Brány se za ní zavřely a uvěznily ji uvnitř.

Neohlédla se.

Strážce paměti se na mě chvíli díval a pak se obrátil ke kopci, kde zářily zdi vnějšího města, mihotající se v měsíčním svitu prostupujícím mraky. Vrátil se, prošel kolem mě a pro-hlásil: "A teď toho druhého.

Bratra. Pojď, Jacku. Můj Jacku. Za tebou přijde."

Ohlédl jsem se k bránám. Co s ní bude? Šla tak poslušně, tak poddajně.

"Garthe!"

Zastavil se, obrátil se a vykřikl na mne, abych si pospíšil. Stál jsem na místě. "Když tě probodla oštěpem, byl jsi už mrtvý. Chceš Baalgora, nechceš Nemet."

"Chci oba. Všechny," řekl.

"Pusť ji."

John Garth si mě chvíli prohlížel s výrazem člověka částečně skrývajícího své pobavení a pak řekl: "To také chci, Jacku. Hned jak se do svatyně vrátí její bratr. Chci ji pustit."

Ovšem že chtěl: staženou z kůže a strávenou ve stanu z kůže a kostí, v roli, pro kterou se podle něj narodila.

"Pusť ji," nepřestával jsem naléhat. "Nech ji žít."

"Proč?" zeptal se Strážce paměti posměšným hlasem. "Co pro tebe znamená?"

Tápal jsem po slovech, kterými bych vyjádřil, co cítím, svým způsobem zvláštních a nepatřičných; slovech zrady na své rodině; slovech, o kterých se mi ani nechtělo věřit, že by pro mě byla tak důležitá. Ale něco - snad pocit, že jsem zpoza hradeb města pozorován a monitorován (Vypněte tu mrchu! Ten stroj. Midaxové oko. Nechtě mě být!) - něco mě zarazilo, abych svou lásku k Ahk'Nemet, pravou vášeň, kterou k ní cítím, nevyjevoval.

Řekl jsem jenom: "Má toho za sebou dost. Copak to neví-díte? Má toho za sebou dost."

Garth si mě ledově měřil.

"Pro ni to skoro ani nezačalo."

A znovu se ode mne odvrátil.

Rychle jsem došel k tvářím odhozeným na zem, ale instinktivně jsem vzal jenom půlku patřící Harikk, Sežehlá. Tenká střívka byla ještě na místě, takže jsem si tkáň mohl navléct na hlavu. Byla studená, trochu mastná. Podíval jsem se šter-binou, kterou kdysi její oko vyhlíželo varovná znamení, podíval jsem se za mužem na kopci, s rozčebranými vlasy, roze-vlátým pláštěm a krokem stejně rozhodným, jak jsem si jej pamatoval z dětství,

Pomoz mi, sestro, řekl jsem nahlas, než jsem se pustil za Strážcem paměti. Harikk. Pomoz mi.

Archa Gl'Thaan Emu brázдила věky jako nějaká obrovská, těž-kopádná kamenná loď, neohrabané, barbarské město, nečekaně se vynořující jako obří, děsivá velryba, aby mohlo lovit a hltať kultury, které na zemi kdysi žily. Žádná bezduchá bestie, tohle zvíře cítilo a mělo zlost, toto byl tvor, jenž vznikl ze země ne-přirozenou cestou a dostal od svého stvořitele naději a smysl, pak byl opuštěn a nyní pronásledoval ty, kteří ho zradili.

Rozhlížel jsem se z bílé věže, opřený o tu podsvětní vydutinu, a Garth stál vedle mne, obludný svým chladem, rozhod-nutý sám vypátrat a chytit muže, jenž ho zabil.

Viděl jsem, jak národy vzkvétají a upadají, jak během jedi-ného nadechnutí rostou hrdé pilíře, rozšklebené dřevěné tote-my, věže ze žuly obložené mramorem, všechna ta herkulovská nadutost, a než se člověk stačí obdivovat jejich kráse, všechno se rozpadá a sutiny a trosky polyká bílý leviatan Glanumu, města, které bylo postaveno, aby si pamatovalo veškerý život, a teď se stalo zlovolným mařitelem všech nadějí, žroutem chrámů pro soustavu víry, jež se zrodila v jeho prvních zdech, hltačím je snad dokonce pouze proto, aby uspokojilo své nenaplněné ambice.

A najednou vyplulo v místě, které jsem dobře znal, v Exburghu, nakrátko se vynořilo mezi obchody, kostely, síněmi a pasážemi a spolklo přízračný, jako past nastražený stín, který tam zanechalo, když tudy plulo naposledy. Baalgor byl oka-mžitě vyvržen ze svého úkrytu do písň Strážce paměti, volný v čase, volný ve světě stínů, sám.

"Utíká. Před námi," křičel Garth. "Skoro ho cítím... tam! Podívej se tam!"

Ve chvíli, kdy se město nořilo do tmy, jsem zahlédl les, prastarý les, koruny stromů plné mrchožravých ptáků. Někde v tom zeleném moři prchal Baalgor před Býkem, tlamu otevř-rajícím, oči třesícím Býkem vytesaným do glanumské brány, který se v mých bláznivých dětských vizích zjevoval jako obrovské zvíře. Garth cítil strach prchajícího, jeho úzkost, a pomocí svého slepého instinktu jej vyhledával. Vynořili jsme se. Dostával jsem z toho pohybu závrat'. Vznegli jsme se a už-stali viset v prostoru, kolmo k světu, takže chrámy vypadaly jako přílipky na těle velryby.

A pak dolů. A střemhlav! Dolů do země, tmou, v níž se něco mihotalo a to mihotání ozařovalo chodby z kostí a z ka-mene, z run a značek, z dějin světa pozřené-ho tím největším tyranem, samotným Časem.

Vyploovalo, stoupalo z hlubiny!

Jako žralok rozkousávalo pohřbenou minulost.

Jako býk rozžvýkávalo runy.

Jako kočka chňapalo a pohrávalo si se sloupy a kamennými průčelími, zdobenými podle vidění vycházejícího přímo ze země...

Přímo ze života!

Obrazy života a smrti, vyřezávané, tesané, tvarované ruka-ma kněží, vystavované pro potěchu oka, ničené pro potěchu duše, úžasné a živočišné vědomí, to byl oceán, jímž plavala tato nejzrůdnější svatyně všech svatyní a pátrala po člověku, který zabil prvního pěvce písni slepé víry.

Garth stál vedle mne a nadšeně sledoval, jak Glanum brázdí egyptské pouště, horská údolí Hindukúše, monumentální řec-ké pahorky, větrem bičované, žluté prerie Nového Světa, jak si dokonce kouslo do impozantních, narudlých skal pokrytých malbami, které jsem odhadem situoval do Austrálie z doby vzdálené tak daleko v minulosti, že jen šepot písni, které jsme slyšeli, zůstal v mé době.

Nakonec sám Baalgor vypustil duši a nechal se Býčí bránou spolknout, po dlouhé štvanci světem mého předvědomí, kdy možná prohrál jen proto, že jsem chtěl, aby byl chycen, pro-tože částečně to byl svět, který jsem stvořil já, a kdybych se snažil, určitě bych to mohl zařídit. Přesto jsem na okamžik pocítil smutek, když jsem viděl, jak se převaluje v hlině a ka-mení svého primitivního úkrytu, který byl pozřen také, když byl Baalgor ze svého zběsilého úprku vykousnut.

Hned mě poznal a přišel za mnou. Svlékl si páchnoucí plášť ze skalpů a peří a hodil mi ho k nohám. Jeho nahé tělo krvácelo z mnoha ran. Hlína mu z těla opadala. Ze zoceleného těla se dívaly vytetované, nemrkající oči.

"Já jsem otce nezabil."

"To já přece vím."

Zatvářil se překvapeně a ustoupil. "Otce zabila Nemet."

"Já vím."

"Když to víš... tak proč pronásleduješ mne?"

"Já ne. To on..."

Baalgor si Gartha opovržlivě změřil, ale když se pohledem vrátil ke mně, vypadal zmateně. "To je přece stahovač duší! Zabil jsem ho, protože si bral něco, co mu nepatřilo!"

"Já vím."

"Ty to víš?"

"Přinejmenším tuším. To všechno se stalo v dávné minu-losti."

"V jaké minulosti? Je to teď! On se vrátil. Vrátil se! A zač-ne to znovu..."

"Vrátil se, Baalgore. Už dávno. Vrátil se. A skutečně to začalo všechno znovu. Je to fráze, ale takový je život! A život, jak jej známe, je terorizován Velkou lží od počátku."

"Velká lež bylo to město zvířat. Co to je... Co to je, ta tvoje Velká lež?"

Mladý, vášnivý Baalgor, nahý a zakrvácený, byl odsouzený k smrti, ale svou filozofii dál úporně bránil.

"Že je něco většího než ty a já, nějaké vševidoucí oko... stvořitel."

"Já přece vím, že to není pravda. Proto jsem Strážce paměti zabil! Všechno patří nám! Život a smrt i té poslední snítky mateřidoušky... to se stává. Povodeň, která nám bere psy a osly, deště, které naplňují naše studny... to se stává. Patří to nám. Když odejdeme, když zemřeme, máme jenom Voňavou pastvi-nu, nádherné místo. Tam odcházíme všichni, dítě, které zemře ještě v lůně, i stařec, jenž byl celý život slepý, ti nejsilnější i ti nejslabší z nás. Všichni tam odcházíme. Patří nám to."

"Já vím."

Byl pološílený, vyděšený. Ani trochu se nepodobal té vy-hrožující postavě, která se mi vysmívala z Mihotání. "Víš! Pořád jenom říkáš, že víš."

"Ano. A vlastně máš pravdu. Je to teď. A právě teď je všech-no to, co jsi udělal, všechno to, čemu jsi věřil, každý tvůj čin, ať strašlivý nebo krásný, jenom příběh! Z doby dávno, pradávno minulé. Starší než Nejstarší zákon. Zapomenutý. Bezvýznamný. Pro mne je důležitá jenom jedna věc."

Když jsem mluvil o 'příběhu', bezděčně se smál. Ted', když se rozhodl, že zkusí být drzý, se na mne ušklíbl. "Ty. Jenom ty. Tvá drahocenná dcera."

Usmál jsem se na něj, ale srdce se mi rozbušilo. V tomto podivném místě jsem najednou zaslechl volání Natálie. Předsta-vil jsem si ji, jak si hraje, jak možná volá svého 'legračního' přítele, a chtěl jsem být s ní, být v bezpečí s ní a bezpečně ji mít zase v náručí.

"Ano. Já. Jenom já. Má drahocenná dcera. Myslel jsem si, že lžeš. Jsi jedna a tatáž bytost. To tys mi dceru ukradl. A urči-tě víš, proč tě nikdy nepustím."

Dlouho si mě zamyšleně prohlížel. "Ano," řekl pak. "Natá-lie. Ona byla má jediná naděje."

Mluvil jako poražený! Zaplavil mě blažený pocit. Prohrál! "Takže ji pořád máš."

"Kousek. Nikdy jsem jí neměl víc. Vzal jsem si, kolik jsem mohl, ale většinou mi pomáhalo, jak moc ji máš rád." Usmál se a podíval se mi přímo do očí. Prohrál, uvědomil jsem si. "Rád jsem s ní tancoval... Jacku. Vyprávěl jsem jí legrační příběhy; a ona mi na oplátku vyprávěla svoje. Dětské příbě-hy... víc roztomilé než zábavné... je to dcera, jakou bych chtěl mít, zábavná, škádlivá, ochotná naslouchat... odvedl jsem ji k sobě do úkrytu..."

"Vrat' mi ji."

"Co ti mám vrátit? Vzal jsem ji tam, ale nechal jsem si jenom stín jejího smíchu, stín její krásy, ozvěnu jejího života... byla to jenom ozvěna... Těžko jsi mohl čekat, že ti něco tako-vého řeknu. Tenké kůžičky, sešité k sobě jako můj plášť, aby vznikla iluze ženy. Moje umění, jestli jsem vůbec nějaké ovlá-dal, nebylo připravit tvou dceru o duši, ale přesvědčit tě, abys uvěřil, že jsem to udělal..."

"Vrat' mi ji."

"Není co vracet," řekl Baalgor a najednou zestárl. "A to, co jsem si vzal, je pro mne vzácné. Tobě to chybět nebude. Ani jí to chybět nebude..."

"Chci její stíny. Všechny."

"Nejde vrátit rozlité víno do poháru," řekl potichu a pak s úsměvem dodal: "Nejde vrátit moč zpátky do břicha. Jenže - kdo by se takovou ztrátou trápil."

Zavrtěl hlavou, shýbl se pro plášť a přidržel si ho na prsou. Oči měl zavřené, prsty přejížděl po perech krkavců, jejichž skalpované mrtvolky mu kdysi posloužily jako okruží, kterým si zdobil krk, "Nevzal jsem si nic," řekl tiše. "Nic důležitého. Od tebe. Od Natálie. Snažil jsem se jenom zastavit stahování z kůže, pohřbívání uvnitř zvířat, svatyni."

"První oběti..."

"Ano."

"Nepodařilo se ti to."

"Ano. Vím to a bolí mě to."

Po celou dobu tohoto dlouhého rozhovoru stál John Garth mlčky a pozoroval Baalgora s netečným, nečitelným výrazem. Teď se otočil ke mně a řekl bez příkras: "Dost řečí. Běž k bráně, Jacku. Tvá cesta je skoro u konce. Čeká na tebe žena. Tvůj život. Tvá dcera."

Garth začal odcházet a Baalgor šel toporně před ním. Já jsem však mezi ně vkročil a zavrtěl hlavou.

"Nedovolím ti, aby sis ji vzal. Nemet ne. Jestli ji zničíš, Garthe, slibuju, že tě budu pronásledovat, budu tě štvát se vši slepou odhodlaností samotného Glanumu."

"Já to vím," zašeptal.

Přistoupil ke mně a k mému úžasu zvedl ruce, aby mě objal, a snad na minutu mne přitiskl na prsa. Mlčel, bylo slyšet jen jeho dech. Čpěl z něj pach páleného asfaltu a čerstvého bláta. Cítil jsem prudké bušení jeho srdce, pomalé zvedání a kle-sání jeho hrudi.

Když ustoupil, udělal prudký pohyb a dotkl se prstem mé tváře, falešné kůže Nemetiny sestry. Dotek se přesunul na bradu a pak na ústa. Garth objížděl obrys ženy na mém našedivělém obličejí a zvědavě si mě prohlížel.

"Tuhle jsem zatím nenašel. Ještě se schovává."

"Tak ji pusť také. Ještě těch smrtí nemáš dost?" Stále jsem cítil jatka kolem bílé věže.

"Tak to vidíš ty, že?" zeptal se John Garth. "To je celá změna, kterou tvůj pohled prošel za tisíce let - nevidí nic než, smrt. Jacku, Gl'Thaan Em nebylo postaveno jako město smrti, ale jako město života! I ve vaší době máte podobné legendy o Arše, o místě, které slouží k zachování. Proč se nedokážeš smířit s tím, že v dávné minulosti jsme to dělali jinak? V roz-víjející se svatyni místa, kterému říkáš Jericho, pravěkého místa, které se zrodilo se mnou, šlo o udržování času v klidu. Všude docházelo k tomu, že země tvrdla do podoby zdí, jako vrídky na čisté kůži. A vzpomínky lidí tvrdly také - to, co si kdysi pamatovali sami od sebe, se změnou způsobu života na kůži světa zapomínali."

Pak přišla píseň, nádherná, věčná, všezahrnující... Zněla oázou, kde Gl'Thaan Em začalo růst. Země, Čas a všechno, co v tom Čase na Zemi žilo, bylo poznamenáno a uloženo do paměti, tak aby se jejich posilující duch neztratil..."

"Obětí. Brutálním spojením člověka se zvířetem."

"Jacku, znám svět skrz naskrz. Vidím, co se z obětí stalo - iluze života ve stínu vymyšlených Bohů. Jenže v Gl'Thaan Emu byli mrtví bránami, díky nimž mohl zapamatovaný po-zemský život dál chodit údolními, vysokými kopci, po březích jezer. K tomu nás Píseň stvořila. Ty soudíš, co je správné a co špatné, co je strašlivé, kruté. Ale Gl'Thaan Em bylo postaveno se záměrem, který by byl krásný - a ten záměr nebyl naplněn. Jako každé opuštěné dítě, jednoduše dělalo to, co muselo, aby našlo svou cestu domů!"

"A to všechno pro zachování památky vyhynulých zvířat. S jakým smyslem? S jakým smyslem? Můžeme vykopávat jejich kosti, můžeme je podle těch kostí rozeznávat. S jakým smyslem?"

"Se smyslem, který chovali v srdcích a myslích lidé, k nimž máš ty už daleko, lidé, jež žili s duchy a nedokázali se jich vzdát."

Jack rozčileně zavrtěl hlavou. "A teď? Co teď?"

Garth pokrčil rameny a otočil se za mlčenlivou, zamyšle-nou Baalgorovou postavou. "A teď je skoro konec. Harikk nemůže být daleko. Potom se Gl'Thaan Em ještě jednou poto-pí - a znovu se vynoří někde ve světě, v minulosti, kde dokončí své poslání."

"Ne však v Jerichu."

Garth zavrtěl hlavou. "Asi ne. Památka Gl'Thaan Emu pro-následovala tamní lid tak dlouho, až si našel důvody právě pro takovou oběť, která se ti tolik přičí. A s jakou chutí se tomu umění věnovali! Viděl

jsem Ur na vrcholu slávy, při slavnosti smrti, úžasně krásném rituálu, neuvěřitelně krutém. To město bylo jako mauzoleum!"

"Tak kam odejdeš?"

"Nevím. Když jsem žil na této zemi, ještě než ses narodil, hledal jsem místo, kde Glanum nakonec spočinulo, na všech kontinentech, sídliště staré deset tisíc nebo víc let, ale nenašel jsem je. Možná je pod antarktickým ledem; pravděpodobněji ukryté v nějakém horském údolí. Než jsem přišel do Exburghu, našel jsem vždycky nanejvýš příležitostnou ozvěnu. Proto pro mne bude místo, kde skončíme, stejně velkým překvapením, jako pro badatele, který naše zříceniny jednoho dne najde!"

Znovu se podíval po Baalgorovi a já vycítil jeho netrpěli-vost. Město se mi pod nohama hýbalo jako loď, do níž se opírají zvláštní větry, loď připravená vyplout, rozjet se do hlubokých moří.

"Nemet..." řekl jsem znovu a najednou jsem si připadal vystrašený, hrozně malý. "Pusťte ji, pane Garthe. Stala se pro mne někým, za koho bych dal půlku světa."

A tu druhou půlku za Natálii, napadlo mě, ale neřekl jsem nic.

Pozoroval jsem ho z půlky Harikkiny tváře. A vtom jsem si uvědomil, že když se dívám okem spálené sestry, Garth se usmívá! Přestože mému prostému oku se jeho tvář jevila jako přísná a plná modřin, tvář muže bez soucitu. Harikk mi uka-zovala záblesk lásky v srdci Strážce paměti.

Prošel kolem mne a já zůstal na místě, roztřesený pohnu-tím, v němž jsem cítil část strachu, část naděje.

"Běž k bráně," řekl. "Počkej tam. Až ucítíš, jak se město začíná potápět, uteč. Utíkej a na nic se neohlížej! Ale do té doby tam čekej. Čekej a dívej se."

"Vrátíte mi ji?"

"Čekej. A dívej se!" Odešel. Ještě chvíli jsem tam stál.

Když mi s Baalgorem zmizel z očí, bílé zdi Glanumu se tyčily k letní obloze.

39

Jedno z brontotherií se v časných ranních hodinách zatoulalo do ohrady, prorazilo dřevěný plot a osvobodilo divoké hippariony. Nová zvířata byla větší než ta, která v jiném životě chytal s Williamem. Rozlíčený Jack jezdil kolem jezera a hledal nejlepší způsob, jak kopající zvířata nahnat zpátky do ohrady. Nemet jela za ním. Viděl ji, tmavou postavu na tmavém koni, jak se opatrně prodírá mezi stromy, připravená zahnat stádo zpět, kdyby se začalo plašit.

Koně si zatím hráli v jezeře, vykopávali nohama a oháněli se po malých ptácích, kteří je obletovali, snažili se na ně sedat a chytat parazity.

Na jeho znamení Nemet pobídla koně a rozjela se po břehu. Polekaní koně se obrátili na úprk. Ale když proti nim vyrazil Jack s dlouhým kopím u boku, na kterém se třepetal červený praporek, rozběhli se od jezera.

Většina hipparionů se vrátila do složité ohrady a Jack za nimi zavřel bránu. Věděl, že Nemet ještě pronásleduje tři své-hlavé kusy s ryšavými hřívami, tři největší ze stáda, nejvíc hrdé.

Z přistavu se ozval pozdravný výkřik a Jack se otočil. V první chvíli ho napadlo, že by to mohl být William Jemnovous, a srdce mu vynechalo; avšak osoba, která na něj volala, nebyl jeho ztracený přítel. Po Williamovi a Ethne nebylo ani památky, zůstalo jen mauzoleum, ale hrobka byla rozbitá a její obsah pryč.

Tím, kdo k němu přicházel a mával na pozdrav, byla jeho dcera Natálie, bílá postavička na bílém pozadí slonovinové věže.

"Zvládneš to?" zavolal na Nemet.

"Zvládnou. Jestli o ně přijdeme, tak o ně přijdeme. Nic se neděje."

Rozjel se jezerní vodou dceři naproti, seskočil a objal ji.

"Tys zapomněl. Přiznej se!" Byla to výtku.

"Školní představení. Máš pravdu. Promiň. Měli jsme tady nějaké potíže s velkými brontíky. Málem jsme přišli o to nové stádo."

"Napadlo mě, že se něco stalo. Proto jsem si pro tebe při-šla."

Dychtivě se zahleděla na zvířata v ohradě, oči rozšířené radostí. Věděl, na co myslí, a rozesmál se. Pak ji ovinul ruka-ma a požádal o vytažení z Hlubiny.

Vynořil se v midaxovém rámu, dal nohy na zem, protáhl se a začal si strhávat čidla z kůže na hrudi a na

hlavě. Natálie stála před ním, oblečená v letních šatech, boty naleštěné, vlasy načesané a ozdobené stuhou. Angela vyt'ukávala na klávesnici ukončovací kódy.

Podívala se na Jacka a letmo se usmála. "Musím se stavit pro Steva. Sejdeme se tam."

"Potřebuju jenom pár minut. Dát se trochu do pořádku."

"Já pojedu s tátou," navrhla Natálie a Angela pokrčila ra-mený. "Dobře. Ale ne abyste přijeli pozdě."

"Co budeš s těmi koňmi dělat?" zeptala se ho Natálie, když Angela odešla.

"Co asi, ochočím je. Uříznu jim ostré prstíky a pak je pro-dám." Za cokoli kromě rybího tuku a ikon, dodal v duchu.

"Nemet říkala, že se jí to uřezávání prstů nelíbí."

"Nemet má na noze pět palců dlouhou jizvu, která jí připo-míná opodstatněnost té... bezbolestné... operace."

"Nemohla bych u vás příště zůstat delší dobu? Moc se mi to u jezera líbí. Chtěla bych ti pomoci v pátrání po Williamovi. Vážně myslíš, že by mohl být ještě naživu?"

"Věřím tomu. Nechal mi obrázek 'Zelenky'. A všechno na-svědčuje tomu, že se mu Ethne vrátila... Jenom nechápu jak."

"A také bych si chtěla zajezdit na některém hipparionovi," šla za svým Natálie. "S Harrym."

Sklonil se ke své životem kypící holčičce a dal jí pusu. "Harry je ještě moc malý. Je po otci... na svůj věk vysoký, ale nešikovný."

"Ty přece nejsi nešikovný!"

"To bys mě musela vidět včera, když jsem naháněl ty koně! Pokud jde o mne, klidně si přijď, kdy budeš chtít. Víš, jak moc tě mám rád. Slibuju, že s tebou budu víc doma, jen co se ranč v Hlubíně zaběhne. Pak můžeš přijít a jezdit si, kdykoli se ti zachce. Když budeš chtít, můžeš se svézt i na brontotheriu. Ale nejdřív budeš muset poprosit maminku. A Steva. Oni teď mají hlavní slovo. Oni vnitřní zrak ovládají."

"Já vím," řekla uličnický. "Ona tě pořád hlídá. Přes Mi-dakt-VR-Interakt. Steve tomu říká MERV."

"Podívejme."

"Ale to je blbost. Mělo by to být MIVRI."

"Každý nedovede hláskovat tak dobře jako ty. Ale teď už musíme jít. Dojdi si pro kabát."

Když Natálie z midaxového pokoje v horním patře domu odešla, Jack se vrátil ke klávesnici. Víc než to, že Angela tajně sleduje jeho život s Ahk'Nemet, ho rozčilovalo, že mu o existenci Merv nikdo neřekl.

Jelikož nevěděl, jak se dostat do 'VR-Interaktu', jak to nazvala Natálie, vzal červený fix a napsal stručný vzkaz přímo na obrazovku přenosného AppleMacu své bývalé ženy.

"Nestrkej nos do cizích věcí! Hled' si sama sebe!"

Poznámka autora

Glanum: Ti, kteří navštívili Provensálsko, především oblast kolem St. Remy, budou zříceniny města Glanum znát. Viditel-né pozůstatky jsou v podstatě římské, ale už dávno předtím bylo místo využíváno jako svatyně. V místním muzeu je bez-hlavé torzo sochy CERNUNNA, Pána zvířat starých Keltů, objevené při vykopávkách. Fragment je chybně popsán jako 'sedící bojovník'.

R. H.

12. června 1995